

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SAHNE SANATLARI ANASANAT DALI**

**BİR SAHNE TASARIMCISI OLARAK YILDIZ KÖSE
İPEKLİOĞLU'NUN YAŞAMI, SANATI VE TASARIM
ANLAYIŞI**

**Hazırlayan
Gamze ŞATANA**

**Danışman
Prof. Dr. Hülya NUTKU**

**İZMİR
2013**

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Bir Sahne Tasarımcısı Olarak Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Yaşamı, Sanatı ve Tasarım Anlayışı**” adlı çalışmanın tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Gamze ŞATANA

Tarih

.../.../...

TUTANAK

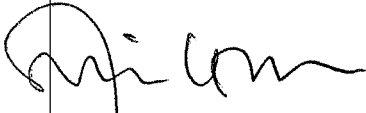
Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün 13.10.2023 tarih ve 46..sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim yönetmenliğinin...22...maddesine göre Sahne Sanatları Anasanat Dalı Yüksek lisans öğrencisi Gamze ŞATANA'nın "**Bir Sahne Tasarımcısı Olarak Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Yaşamı, Sanatı ve Tasarım Anlayışı**" konulu tezi incelenmiş, aday 13.10.2023 tarihinde, saat 13:30 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ...dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorduğu sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin başarılı.....olduğuna oy birliği ile karar verildi.

BAŞKAN

Prof. Dr. Hülya NUTKU

ÜYE

Prof. Dr. Semih ÇELENK

ÜYE

Yrd. Doç. Dr. A. Can ÖZCAN

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez/Proje No: **Konu Kodu:**   **Üniv. Kodu:**

Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tez/Proje Yazarının

Soyadı: ŞATANA   **Adı:** Gamze

Tezin Türkçe Adı: "Bir Sahne Tasarımcısı Olarak Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Yaşamı, Sanatı ve Tasarım Anlayışı"

Tezin Yabancı Dildeki Adı: "The Life, Art and Design Concept of Yıldız Köse İpeklioğlu as a Stage Designer"

Tezin Yapıldığı

Üniversitesi: D.E.Ü.   **Enstitü:** G.S.E.   **Yıl:** 2013

Tezin Türü:

Yüksek Lisans:

Dili: Türkçe

Doktora:

Sayfa Sayısı: 449

Tıpta Uzmanlık:

Referans Sayısı: 13

Sanatta Yeterlilik:

Tez Danışmanının

Ünvanı: Prof. Dr.   **Adı:** Hülya   **Soyadı:** NUTKU

Türkçe Anahtar Kelimeler:

İngilizce Anahtar Kelimeler:

1- Sahne

1- Stage

2- Tasarım

2- Design

3- Sahne Tasarımı

3- Stage Design

4- Dekor

4- Décor

5- Tiyatro eğitimi

5- Theatre Education

Tarih:

İmza:

Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum: Evet   Hayır

ÖZET

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümünün ilk mezunlarından bugün mezun olanlarına kadar pek çok isim, işindeki başarısıyla ve edindiği tecrübelerle göz doldurdu. Efter TUNÇ, Ömür YILMAZER, Murat GÜLMEZ, Sevtaç DEMİRER gibi alanında başarılı bir çok mezunumuz arasında öne çıkanlardan biri de Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'dur.

Türkiye'de Sahne Tasarımı eğitimi almış ve halen mesleğini yapan bir tasarımcı olarak Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nu ele alırken bir yandan da onun deneyimleri ışığında, bugünkü sahne tasarımı eğitimi ve mesleğin icrası konusunda kırılğan noktaları yakalamaya özen gösterdik.

30 yıla yakın sürede elde edilen bu mesleki deneyime ilişkin görseller hem Devlet Tiyatroları arşivlerinden hem de sanatçının kendi eskizlerinden seçmelerle oluşturulurken, düzenleme, oyunlara ait görseller ve metinler, oyunun konusu, afiş, oyun fotoğrafları biçiminde düzenlendi. Yanı sıra; İPEKLİOĞLU'nun bugünden düne baktığında anımsayabildiği kadarıyla, yaptıklarını kendi kaleminden irdelemesi de oyunlara başka bir boyut kazandırdı.

Anahtar Kelimeler: Sahne, Tasarım, Sahne Tasarımı, Dekor, Tiyatro Eğitimi

ABSTRACT

From past to present, many graduates of the Performance Arts Department of Dokuz Eylül University's Faculty of Fine Arts are making great impression with their success and knowledge in their area. And Yıldız Köse İPEKLİOĞLU is one of these many successful names including Efer TUNÇ, Ömür YILMAZER, Murat GÜLMEZ, Sevtaç DEMİRER.

While researching Yıldız Köse İPEKLİOĞLU as a designer who studied at Stage Design and still working in this area; we were also attentive to explore fragile points in the area by the means of practising this profession and current system of education in the light of her experiences.

All the images related to this approximately thirty years of professional experience are obtained from Archive of State Theatre and artist's own sketches. Then, all images are categorised as posters, texts, photographs and other images from plays. Moreover, İPEKLİOĞLU's examination of her works from current to older, with her own words, also added a new dimension to this study.

Keywords: Stage, Designing, Stage Design, Decor, Theatrical Education

ÖNSÖZ

Ülkemizde Cumhuriyetin ilanıyla ivme kazanabilmiş sahne sanatlarının en kırılğan kollarından biri olan tiyatro ve daha da zorlayıcısı “sahne tasarımı”nın önemine ilişkin durum değerlendirmesini yapmaya çalışırken birebir bu eğitimi alan bir tasarımcı olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU ile konuyu irdeledik. Aralıklı röportajlar yaptık, uzun sohbetler, telefon konuşmaları, elektronik posta hareketliliği yaşadık. Ortak fikir daha yapılacak çok iş olduğuydu. Gençlerimizin sahne tasarımını seçerken edinmesi gereken bilinç çizgisinden, verilen eğitimin koşullarının iyileştirilmesine ve daha da önemlisi sanatçı olmayı istemekle olmak arasındaki o derin uçuruma baktık. Sahne tasarımının ülkemizde filizlendiği ilk yıllarda aldığı eğitimle bugünlere gelmiş olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU ile hem sanatın bu çağda ülkemizde geldiği boyutu değerlendirmeye çalıştık hem de alınan eğitime yapılabilecek katkıları detaylandırdık.

Yaşadığı tüm ailevi sağlık sorunlarına ve muazzam iş yoğunluğuna rağmen her zaman elinden gelenin ötesindekini yapan ve meslektaşı olmaktan onur duyduğum Sayın Yıldız Köse İPEKLİOĞLU’na çok teşekkür ederim.

Uzun yıllar sonra dönüp tamamlamaya çabaladığım yüksek lisans tezimde her zaman yanımda olan saygıdeğer öğretim üyesi arkadaşlarıma, hocalarıma, bu güzel şehirde sahne tasarımı okumamıza neden olan hocam, Prof. Dr. Özdemir NUTKU’ya, bana hep zamanını ayırabilen Doç. Dr. Selda Kulluk YERDELEN, her cümlesiyle moralimi yükselten Hanife GÜRBULAK’a, tez yazım aşamasındaki paniğimi yok eden sevgili Can TÜRKYILMAZ’a, Bornova Belediyesi - Fen İşleri Müdürüm Sayın Kamıran ÖZAYDIN’a, bu süreci uykusuz ve yüksek moralle atlatmama neden olan Sayın Dr. Doğan Alpaslan DEMİR’e ve en önemlisi bu ülkenin gençleri sizlere yürek dolusu teşekkür ediyorum, ıslıl ıslıl gözleriniz ve her şeye ve herkese rağmen barışçıl iradenizle içimdeki gelecek umudunu yeşerttiğiniz için.

Ve bu son cümlede benimle aynı fikirde olduğunu düşündüğüm, gerçek bir aydın olan danışmanım, hocam Prof. Dr. Hülya NUTKU’ya gösterdiği hoş görü, ilgi ve destek için teşekkürü bir borç bilirim.

Gamze ŞATANA

İÇİNDEKİLER

BİR SAHNE TASARIMCISI OLARAK YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN YAŞAMI, SANATI VE TASARIM ANLAYIŞI

YEMİN METNİ	ii
TUTANAK	iii
YÖK DOKUMENTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	viii
EKLER LİSTESİ	x
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN YAŞAMI VE EĞİTİMİ	15
1.1. Çocukluğu ve Aile Yapısı	15
1.2. Eğitimi ve Eğitim Dönemi Etkinlikleri	15
1.3. Staj Dönemi Çalışmaları	16

2. BÖLÜM

2.YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN ÇALIŞMA HAYATI, SANAT VE TASARIM ANLAYIŞI	17
2.1.Çalışma Hayatı	17
2.2. Yıldız Köse İpeklioğlu ile Sanat ve Tasarım Anlayışı Üzerine Bir Söyleşi	18
2.2.1. Sanat Yaşamı Ve Tasarım Anlayışı	23
2.3 Görsel Açıdan Model Bir Oyunun (Budala) Oluşum Süreci	28
2.4 Görsel Açıdan Model Bir Oyunun (Budala) Oluşum Süreci	29

3. BÖLÜM

YILDIZ KÖSE İPEKLIOĞLU’NUN ÇALIŞTIĞI OYUNLARDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ DEKOR–KOSTÜM DEĞERLENDİRMESİ ..	72
3.1. Oyun Ayrıntıları	72
SONUÇ	380
KAYNAKÇA	391

EKLER

EK - 1 Yıldız Köse İpeklioğlu’nun Devlet Tiyatrosu’nda Çalıştığı Oyunlar	393
EK – 2 – Yıldız İpeklioğlu'nun Oyun Eskizlerinden Seçmeler	397
ÖZGEÇMİŞ	

EKLER LİSTESİ

EK - 1 Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Devlet Tiyatrosu'nda Çalıştığı	
Oyunlar	381
EK - 2 - Yıldız İpeklioğlu'nun Oyun Eskizlerinden Seçmeler	385

GİRİŞ

Max Reinhardt'ın Viyana'da Tiyatro Seminerinin açılışı dolayısıyla 23 Nisan 1929'da yaptığı konuşmadan yapacağım alıntı, sadece tiyatro oyuncusu olacak bir insan için geçerli değildir. Kolektif sanatlarda özlemine ve gereksinimini duyduğumuz “tam insan” tanımını en yalın ve bir o kadar etraflıca içermektedir. Çünkü bir sanatı doğru icra edebilmek Reinhardt'ın belirlediği o noktalardan geçecek nitelikte olmayı gerektirir.

“Burada öğreneceğiniz şey, işçiliktir. Sanatta işçiliğin küçümsendiği zamanlar olmuştur. Her zaman, bilmeyi küçümseyen bilgisizler vardır. Doğalcı çağ, konuşma sanatını bile küçümsemiş, konuşma sanatı da bugüne değin kendine gelememiştir.

Tiyatro içinde, her türlü sanat için olduğu kadar, gereken şey kişiliktir. Ama işte kişilik de, insanoğullarının bu en yüce mutluluğu, öğretilemez. Öğretilemez, yitirilemez, dış yapmacıklarla aldatılamaz, dâhice davranışlarla da yeri doldurulamaz.”¹

Sanatta özgün eserler yaratmanın anahtarının ne olduğunu düşündüğümüzde Reinhardt'ın bu saptaması bize yol gösteriyor. Kişiliğin sanata yatkınlığı, sanatın bu kişilik içindeki merak, buna dayalı bilgi ve yaratım isteğiyle kazanacağı derinlik, yaratım süreci ve yaratılana yansır. Nitelikli bir sanat işçisi olmayı göze almak belki umut verici bir yola çıkış psikolojisi gibi düşünülebilir ve üzerine, çıkarılan işe dökülen ter ve tortudan oluşan kültürel yapı tuğlaları da eklenirse ortaya görkemli, işlevi yadsınamaz, bir sanat ürünü ve sanatçı çıkabilir.

Sanatın ve sanatçının ülkemizde vermiş olduğu ve halen verdiği varlık mücadelesinin neyi, ne kadar ve ne nitelikte yarattığını anlamaya çalışmak ezbere

---

¹ Prof. Dr. Özdemir NUTKU Tiyatro Yönetmeninin Çalışması T.C. D. E.Ü Yay., İZMİR-1991, Sf:7-8

yapılacak bir iş değildir. Gerçek bir sanatçı karakteri üzerinden adım adım gitmek bu noktada hem daha pratik hem daha gerçekçi olur.

Ülkemiz, gerçek anlamdaki ilk Güzel Sanatlar Fakültesine, İzmir’de Ege Üniversitesine bağlı olarak 1975 yılında, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nden buraya seminerler vermeye gelen ve o dönemde de profesör olan Sayın Özdemir NUTKU’nun yoğun ilgi görmüş tiyatro konulu seminerleri sonucunda kavuştu. Çünkü sanatın bu dalına duyulan ilgi dönemin Rektör’ünün de dikkatini çekmiş, değerli bilim ve sanat adamlarının tanışması sonunda bu “ilk”in yolu aydınlanmıştı.

Prof. Dr. Özdemir NUTKU’nun ve kadrosuna seçtiği değerli eğitimcilerin başladığı bu maratonda pek çok ilk yaşandı. Yurt dışından Oyunculuk bölümüne olduğu kadar Sahne Tasarımı Bölümü’ndeki atölye çalışmalarına da tanınmış eğitimler geldi. 1982’de YÖK’ün kurulmasından sonra yeni bir üniversite olan Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesine geçti ve Sahne Sanatları Bölümü olarak öğretim vermeye devam etti. Bugün bile görmekte zorlanacağımız yoğun atölyelerde yetişen o günkü Sahne Tasarımcıları, gün geldi devletin en parlak sanat kurumlarındaki kadrolarda yer aldılar.

Böyle genç bir Cumhuriyet ülkesinde sanat adına kazanılmış bu fakültede birçok önemli sanatçı yetişti. Her zaman devlet kurumlarında yer edinemeler de sahne sanatlarının etkin olduğu sektörlerde meslek kariyerlerini oluşturdular.

Türkiye’de Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi kurulduktan sonra, mezun olan Sahne Sanatları öğrencilerinin varlığı, başka illerde kurulan Güzel Sanatlar Fakültelerini bu bölümleri açmaya yöneltti. Yeni kuşağın da yoğun ilgisiyle Dokuz Eylül Üniversitesinden sonra aşağıdaki üniversiteler, bu talebe yönelik olarak ilgili bölümleri resmen kurma yoluna gitmişlerdir;

- 1 - MİMAR SİNAN ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
SAHNE DEKORLARI VE KOSTÜMÜ BÖLÜMÜ (İstanbul)
- 2- ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR BÖLÜMÜ
SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ (Erzurum)

- 3- KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ (İzmit)
- 4- YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ- GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
DEKOR VE KOSTÜM TASARIMI ANASANAT DALI (Van)
- 5- AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ –
SAHNE DEKORLARI VE KOSTÜMÜ BÖLÜMÜ- KURULUM
AŞAMASINDA (Antalya)

Sanata ilişkin ülke politikalarımızın dönem dönem geri giderek halkın sanatla olan bağındaki kan kaybını bir kenara koyup ufkumuzu geniş tutarsak, sahip olduğumuz sanatçımızın incelemesine devam edip sanatta nitelik kazanmanın insan ömrüne yayılan süreçlerini görebiliriz.

Tez konusu olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun da öğrenim gördüğü bu ilk süreçte alınan ortak ve mesleki, teorik ve pratiğe dayalı ders içerikleri aşağıdaki gibidir. AB uyum yasaları çerçevesinde, eğitim ve öğretim politikaları nedeniyle bugün uygulanan öğrenim içeriği değişmiştir. Bu değişimin öğretimdeki negatif ve pozitif etkileri önümüzdeki yıllarda görülecektir.

SAHNE SANATLARI BÖLÜMÜ

SAHNE TASARIMI ANASANAT DALI

DERS İÇERİKLERİ

I.SINIF

ST-101-2 Temel Sanat Eğitimi (I-II)

Çizgisel anlatımlar, ton değerleri, valor armoni, motivasyon aksiyon, devinim bedensel ve renksel çalışmalar, tempo mekan üç boyutlu anlatım; ışık gölge görme algılama canlı modelden hızlı çalışmalar doku ve nesnel çalışmalar, boya teknikleri, mürekkeple çalışmalar, mekan içinde model figürel ve nesnel çalışmalar, doku verilecek karakterleri mekan içinde optik görüntü doğrultusunda yerleştirme. Dönem sonu proje çalışması kendi sanatsal anlatımlarına yönelik çeşitli karakterleri kullanarak bir olayı canlandırma üç boyutlu anlatım, hayalden dokulu renkli ve

mekan içerisinde gerçekleştirilecek çeşitli aşamalardan oluşan bir dizi çalışma değerlendirme.

- Renklerin tarihçesi
- Renklerin algılanması
- Renklerin özellikleri
- Renklerle insan tanımı
- Renk tercihlerinin nedeni
- Renklerin değişik alanlarda kullanımı
- Renklerin uyumu
- Renklerin biçimle ilişkisi
- Malzeme dersine giriş
- Sahne malzemesinin önemi
- Maket, malzemeleri yapım aşamaları
- Plastik malzemeler
- Duvar resim teknikleri (Reprodüksiyon)
- Malzeme eskitme teknikleri
- Kapılar pencereler
- Metaller
- Ahşaplar
- Mask çalışmaları ders kapsamında ayrıntılı olarak işlenmiştir.

ST-115-16 Oyun İncelemesi (I-II)

Antik Yunan, Roma, Ortaçağ, Rönesans ve 17. yüzyıl yazarları ve metinleri, oyun analiz yöntemleri bağlamında işlenmektedir. İşlenen yazarlar şunlardır: Aiskhylos, Sofhokles, Euripides, Plautus, Terentius, Sheakspeare, Marlowe, Moliere, Corneille, Racine.

ST-113-14 Tiyatro Tarihi ve Kuramları (I-II)

Tiyatronun kaynağı ayrıntılı olarak anlatıldıktan sonra, kaynağa ilişkin kuramlar değerlendirilmekte ve Dionysos şenlikleri ayrıntılı olarak işlenmektedir. Sonra Antik Yunan, Roma ve Ortaçağdaki tiyatro eylemleri, siyasal-toplumsal ortam göz önünde bulundurularak, oyun yazarlığı, oyunculuk, sahne tasarımı, tiyatro

yapıları bağlamında anlatılmakta ve bu dönemdeki kuram ve kuramcılar anlatılmaktadır.

ST-103-4 Teknik Çizim ve Perspektif (I-II)

Perspektifin tarihçesi, perspektifin temel kavramları örneklerle işlenir. Ağırlıklı olarak tek kaçıslı, çift kaçıslı perspektif boyut mekan çizimleri (iç ve dış) taban planından üç boyutlu mekan çıkartılması bu ders kapsamında işlenmektedir.

ST-111-12 Tiyatroya Giriş (I-II)

Yazın ve tiyatro, tiyatro sanatı-dram sanatı ilişkileri irdelendikten sonra, dram sanatında türler (Tragedya, Komedy, Melodram, Fars) ayrıntılı olarak işlenmektedir. Dram sanatında alt türler ve belli başlı akımlar (Klasisizm, Romantizm, Naturalizm, Realizm v.b.) örnekleriyle tanıtılmaktadır. Dram sanatı tekniği de örnekleriyle bu ders kapsamında anlatılmaktadır.

ST-105-6 Üslup Tarihi (I-II)

Mağara döneminden başlanılarak Mezopotamya, Anadolu, Mısır, Grek, Roma, Rönesans, Barok, Rokoko, Klasisizm, Romantizm, Realizm ve Modern Sanata kadar uygarlıkların ve sanat akımlarının resim, heykel ve mimarideki üslup özelliklerinin ele alınarak karşılaştırmalı olarak irdelenmesi.

OD-103-4 Uygarlık Tarihi (I-II)

Uygarlık ne demektir? Uygarlığı yapan nelerdir? Uygarlıklar arası etkiler ve uygarlıkların evrimi, uygarlık ve çağdaşlık ilişkileri anlatıldıktan sonra Batı uygarlığının doğuşu ve gelişmesi değerlendirilmektedir. İlkçağ, Roma, Ortaçağ, Rönesans ve Reform, 17., 18., 19., 20. yüzyıllar değerlendirilmekte, Türkiye'nin iktisadi ve sosyal tablosu, Osmanlı İmparatorluğundan günümüze kadar değerlendirilmektedir.

OD-101-2 Genel Sanat Tarihi (I-II)

Genel Sanat Tarihine genel bir giriş, çeşitli kavramlar tanıtıldıktan sonra İlkçağ uygarlıklarından özellikle Antik Yunandan çeşitli örnekler slaytlarla gösterilmektedir.

II.SINIF

ST-221-22 Sahne Uygulamasına Giriş (I-II)

Tiyatro Yönetmeninin gerekliliği anlatıldıktan sonra organik ve plastik değerlendirme çalışmaları çeşitli yazarlardan örneklerle işlenmektedir. Prof. Dr. Özdemir Nutku'nun Tiyatro Yönetmeninin Çalışması ve Sahne Uygulamasına Giriş kitapları bu dersin referans kitaplarıdır. Ders programında büyük ölçüde bunlara bağlı kalınmaktadır.

ST-213-14 Tiyatro Tarihi ve Kuramları (III-IV)

Avrupa'da Rönesans, Avrupa Tiyatrosu (İtalya, Fransa, İspanya, İngiltere, Avusturya, Almanya) örneklerle irdelenmektedir. Ayrıca Klasisizm (17. yüzyıl) Felsefe ve Aydınlanma (18. yüzyıl) ve Romantik Tiyatro ayrıntılı olarak değerlendirilmektedir.

ST-203-4 Teknik Çizim ve Perspektif (III-IV)

Ders kapsamında sahne perspektifi:1/20 oranında küçültülmüş sahne maketlerinde uygulamalı olarak gösterilir. Dekor üzerinde perspektif çalışmaları yaptırılır. Masa, sandalye ve aksesuar tasarımları çalışılır. Antik Yunan, Globe Tiyatrosu, İtalyan çerçeve, sahne, epik sahne, orta oyunu oyun alanları ayrıntılı olarak işlenmektedir.

ST-217-18 Sahne Efektleri (I-II)

Efekt nedir? Tiyatronun oluştuğu kesimler (oyun yeri, seyir yeri, ışık ses denetim yeri) kulis, kabin, kedi yolu, salon, dinleyici, izleyici, seyirci, efektin tiyatrodaki yeri ve önemi. Görsel, işitsel, görsel-işitsel efekt, efekt araçları, efektin işlevleri, uygulamalar.

ST-215-16 Oyun İncelemesi (III-IV)

Kleist, Lessing, Goethe, Schiller, Büchner, Gogol, İbsen, Strindberg, Çehov, Hauptmann, Shaw, Williams, Dürrenmatt, O'Neill, Brecht gibi yazarlar, oyunlarından örneklerle incelenmektedir.

ST-207-8 Tiyatro Dekor Giysi Tasarımı (Den. Atöl.I-II)

Dersler Kapsamında -İlk Proje (Çocuk Oyunu)

- Türkiye’de çocuk tiyatrosu ve tarihçesi
- Kuramsal çalışma (Oyunun raporu)
- Dekor kostüm ön tasarım eskizleri
- Afiş tasarım taslakları
- Dekor kostüm ana eskizleri
- Bitmiş afiş eskizleri
- Maket tasarımı
- Tüm teknik çizimleri (Atölye çizimleri)

İkinci Proje- Tarihsel (Klasik) Türk Oyunu

- Türk tiyatro tarihini dönem olarak araştırma
- Kuramsal çalışma (oyun raporu)
- Dekor kostüm taslak eskizleri
- Afiş tasarım eskizi
- Dekor kostüm eskizleri
- Bitmiş afiş eskizleri
- Maket
- Tüm teknik çizimler (Atölye çizimleri)

Üçüncü Proje-Antik Yunan Tiyatrosu

- Antik Yunan tiyatrosunu dönem olarak araştırma
- Kuramsal çalışma (Oyunun raporu)
- Afiş taslakları
- Dekor ve kostüm eskiz taslakları
- Afiş taslakları
- Bitmiş dekor ve kostüm eskizleri
- Maket tasarımı
- Teknik çizimler (Atölye çizimleri)
- Jüri

Dördüncü Proje-İngiliz Tiyatrosu

- İngiliz tiyatrosunu dönem olarak araştırma
- Kuramsal çalışma (oyun raporu)
- Dekor kostüm taslakları
- Afiş taslakları
- Bitmiş dekor ve kostüm taslakları
- Maket tasarımı
- Teknik çizimler (Atölye çizimleri)
- Jüri

ST-209-10 Işıklama Bilgisi (I-II)

Aydınlatmanın tanımı ve amacı, ışık ve görsel algılama, ışık ve elektromagnetik dalgalar, aydınlatma ve aygıtları, aydınlatma tekniğinin temel büyüklükleri, ışıklandırma sanatı, ışıklandırma sanatının önemi, ışıklamanın tarihçesi, ışıklama estetiği, sahne ışığının fonksiyonları, ışıklandırma faktörünün diğer sahne faktörleriyle ilişkisi, ışıklandırma formülleri, bölge ışıklandırması, parıltılı ışıklandırma, temel ışık ve tamamlayıcı ışık yaklaşımları, ışıklandırma yaklaşımının oyun türüne göre belirlenmesi, arena sahnelerin ışıklandırılması, üç yandan seyredilen sahne ışıklandırması, çerçeve sahnenin ışıklandırılması, ışıklandırmada renk, ışıklama plan ve çizelgeleri konusunda bilgi içeren bir derstir.

ST-223 Toplumbilim

Sosyolojinin temel kavramları incelenir, sanat-bilim, sanat-toplum, sanat-din, sanat-felsefe gibi kavramlar ele alınır.

ST-224 Tiyatro Toplumbilim

Tiyatronun sosyolojik bağları ve sanat olarak tiyatronun alıcısıyla ilişkileri incelenir.

OD-219-20 Mitoloji (I-II)

Mitoloji nedir? Mitolojiyle ilgili temel kavramlar, varoluşla ve dünyayla ilgili temel mitler ağırlıklı olarak Grek ve Sümer mitleri örneklerle işlenmektedir.

OD-201-2 Genel Sanat Tarihi (III-IV)

İlkçağ, Roma ve Mısır v.b. uygarlıklar Sanat Tarihleri bağlamında (Heykel, Resim, Mimari Yapılar, Tiyatro Yapıları v.b.) değerlendirilmektedir. Ayrıca slaytlarla görsel anlamda desteklenmektedir.

III.SINIF

ST-307-8 Tiyatro Dekor Giysi Tasarımı (Den.At.III-IV)

Ders Kapsamında İlk Proje-Rus Tiyatrosu

- Rus tiyatrosunu dönem olarak araştırma
- Kuramsal çalışma (oyunun raporu)
- Dekor kostüm taslakları
- Afiş taslakları
- Ana dekor ve kostüm tasarımı
- Bitmiş afiş tasarımı
- Maket tasarımı
- Teknik çizimler (atölye çizimleri)
- Jüri

İkinci Proje-Fransız Tiyatrosu

- Dönem olarak araştırma
- Kuramsal çalışma (oyun raporu)
- Dekor kostüm taslakları
- Afiş taslakları
- Ana dekor ve kostüm taslakları
- Bitmiş afiş tasarımı
- Maket tasarımı
- Teknik çizimler (atölye çizimleri)
- Jüri

Üçüncü Proje-Opera ve Bale

- Kostüm
- Dekor eskiz
- Sahne taban planı
- Teknik çizimler
- Işıklama planı teslim
- Afiş
- Maket teslimi
- Jüri

Dördüncü Proje-Epik Tiyatro

- Epik tiyatro ve tarihçesi
- Dönem araştırması
- Kuramsal çalışma (oyun raporu)
- Dekor kostüm taslakları
- Afiş taslağı
- Ana dekor ve kostüm tasarımı
- Bitmiş afiş tasarımı
- Maket tasarımı
- Teknik çizimler (atölye çizimleri)
- Jüri

ST-313-14 Tiyatro Tarihi ve Kuramları (V-VI)

XIX.Yüzyıl Dünya Tiyatrosu; yazarlar, dönem, türler, sahne yapıtları, oyunculuk ve tasarım özellikleri ele alınır.

ST-325-26 Dekor Giysi Tarihi (I-II)

Tiyatro Dekor ve kostümünün tiyatronun başlangıcından beri ele alınarak çağlara ve dönemlere göre açıklanması. Tarihsel kostüm ve dekor gelişiminin çizimlerle 21 yy. kadar detaylı incelenmesi.

ST-319-20 Türk Tiyatrosu Tarihi (I-II)

Geleneksel Türk Tiyatrosu bağlamında dönemler, yazarlar, oyunlar ve halk içinde ilgi görmüş sokak sahnelemeleri (ortaoyunu) etkinlikler irdelenir.

ST-321-22 Sahne Uygulaması (I-II)

Bu dersi 3. ve 4. sınıf (Oyunculuk-Sahne Tasarımı ve Dramatik Yazarlık) öğrencileri birlikte alır. Dersin sorumlu hocası tarafından seçilen bir model oyun üzerinde uygulamalı ve kuramsal çalışmalar yapılır.

ST-324 Opera ve Operet Tarihi

Opera nedir? Operet nedir? Opera nasıl başlamıştır? Opera ve operet arasındaki farklar nelerdir? Örnek yapıtların dinlenmesi, opera kavram ve terimleri, Türkiye’de operanın tarihçesi ve gelişim süreci değerlendirilir. Önemli Türk opera ve operet bestecileri ve eserleri tanıtılır.

OD-309-10 Çağdaş Sanat Yorumu (I-II)

Klasik Dönemin sanat özellikleri ve anlamı- çağdaş sanatın tanımı anlamı- sanatla ilgili çeşitli sorunları irdeleyen metinlerin incelenmesi ve bu vesileyle çeşitli görüş ve anlayışların tartışılması. Sanatın evrimi- çağdaş sanat akımları ve sanat akımlarının özellikleri- 19.yüzyıl sanat akımları; Romantizm, Empresyonizm, Post Empresyonizm. 20. yüzyılın ilk yarısında başlayan sanat hareketleri; Fovizm, Kübizm, Futurizm, Dadaizm, Soyut Sanat, Ekpresyonizm, Sürrealizm, Bauhaus, Ready-Imade (Hazır Nesne Sanatı), 20. yüzyılın ikinci yarısında sanat, soyut Kavramsal Sanat, Minimal Sanat, Pop Art, Çevre (Arazi) sanatı, Happmng, Post-Modernizm ve Günümüz Sanatı.

OD-315-16 Düşünce Tarihi (I-II)

Antik Yunan'dan günümüze kadar ortaya atılan felsefi düşünceler ve felsefecilerin görüşleri incelenir.

IV. SINIF

ST-413-14 Tiyatro Tarihi ve Kuramları (VII-VIII)

XIX. yüzyıl ile XX. yüzyıl geçiş süreci ele alınır. XX. Yüzyıl Tiyatrosu; dönem, türler ve yazarlar üzerinden işlenir.

ST-419-20 Türk Tiyatrosu Tarihi (III-IV)

Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosundan günümüze dek süren süreç irdelenir.

ST-421-22 Sahne Uygulaması (III-IV)

Sahne Uygulaması (I-III) dersinin devamı olan bu derste seçilen model oyun üzerinde uygulama yapılır ve uygun zaman dilimlerinde seyirciyle buluşturulur. Gelişen tiyatro düşünceleri üzerinde yapılan incelemeler ve gelecek yılın repertuar çalışması bu dersin kapsamı içindedir.

Sanatçının eğitim aldığı dönemin, Teo OTTO gibi sahne tasarımında Almanya'nın önde gelen sanatçılarından birinin tek Türk asistanı olan Talay TOKTAMIŞ'ın da Sahne Tasarımı bölümünde atölye derslerine giriyor olması eğitimin renkliliği açısından önem arz ediyordu. Zira o dönemde sahne tasarımı alanında ülkemizde yetişmiş insan yok denecek kadar azdı.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU da Dokuz Eylül Üniversitesi'nin ilk mezunlarından biri olarak tez konusu seçilirken, kişinin, mesleki seçim aşaması, eğitim aldığı süreçteki enerji ve edindiği bilgi birikimini ürüne dönüştürebilme yeteneği sonucunda, sahne tasarımı mesleğinde nasıl kariyer yaptığı irdelenmeye çalışıldı.

Bu incelemeyi yaparken, çoğu kez sanatçının kendi tasarım eskiz çalışmalarının fotoğraflarını çekip photoshop programında temizleyerek (yaklaşık 1100 kare fotoğraf), sahne üstü prova fotoğrafları (200 kare fotoğraf) ve yakın zamanda oynanmış oyunların atölye (140 kare fotoğraf) ve oyun prömiyerlerine ait çektiğim fotoğraflarla (150 kare fotoğraf) ile birikim yapmaya çalıştım. Tabi Devlet Tiyatrosu Arşivini de kullanmaya çalıştım ancak alıntı yapılması, belge kopyalanması

olanaksız bir kurum sitesi. Oysa internet üstünden bu tip sanatsal amaçlı çalışmalar için bilgi paylaşımı olmalı diye düşünmekteyim. Yoksa bunca yılın görsel ve yazılı metni ne anlam ifade eder? İnternet ortamındaki gazete, makale yorumlarını okuyarak geçmiş dönemde sanatçının yaptığı oyunların konu ve karakterlerini anlamaya, yanlışa düşmeden yazmak için pek çok kaynaktan okuyarak, doğrulayarak yazmaya çalıştım. Ve bu arada hazırlanan oyunlara ait Devlet Tiyatrosu broşür ve tanıtım öğelerinin ne kadar az bilgi içerdiğini gördüm.

Bir tasarımcı genelde konuşularak değil izlenerek çözülüyor. Bu yüzden ben de iş akışında durum tespitleri yaparak yol almaya çalıştım.

Ancak her oyunun ele alınışında yönetmenin ne kadar önemli bir faktör olduğunu da gördüm. Çünkü tasarımcıya çalışma ve yaratma sürecindeki en büyük motivasyon kaynağı aslında yönetmen. Tasarımcı genelde bu noktadan hareketle üretkenleşip oyuna uygun kostüm ve dekor çizimleri ortaya koyuyor. Bu ilerleme ya çok anlamlı olmayan ve oyunla bağdaşmayan günlük ve hatta anlık isteklerle yanlış yöne itiliyor ya da oturulup konuşularak ortak görüş ve uyumla tasarım şekilleniyor.

Gerçek bir tasarımcı-yönetmen uyumu olmazsa ne olur? Başarısı tartışmalı, evrenselliği su götüren, derinlikli olmayan yani vasat bir tasarım çöplüğümüz olur. Yıldız Köse İPEKLİOĞLU ile bu tez kapsamında yaptığımız röportajda kendisinin de sıkça üstünde durduğu uyum, bilgi akışı ve bunun hayal gücüyle boyutlanmasının iyi tasarımın yolunu açtığını daha detaylı biçimde konuştuk. Gerek röportajdan gerekse yapılan tasarımların yıllara göre nasıl ilerlediğini ortaya koyan oyun fotoğraflarından sanatçının kat ettiği yol ve ivme görülebilmektedir.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU, icra ettiği sahne tasarımı mesleği ve çalıştığı kurumun devlet tiyatrosu olması nedeniyle bize profesyonel bir uygulama sahası ve buna paralel bir düşünce ve çalışma üslubunun nereden nereye kadar geldiğini göstermek adına doğru bir seçim gibi görünmektedir. Tabi eğitimde verilen teoriyle uygulama sahasındaki deneyimlerin birbiriyle buluşup kaynaşma adına sanatçının bu kurumda olması kendini ortaya koyabilmesi adına elde edilmiş önemli bir şanstır. Zira okullarımızdan mezun olan kişi sayısına bakıldığında istihdamın son derece

kısıtlı olduğu görünmekle birlikte üçüncü dünya ülkesi sınıfında olan bir ülkenin sanata ilişkin zayıf politikalarının sonucu olarak sahne sanatlarına halkın yönelmemesi bu meslekte kariyer planı dahi yapmayı olanaksız hale getirmektedir.

Geleneğine tutunmayı ısrarla denemektense yüzünü batıya çevirmiş tiyatromuzun içinde devinen bir kurum sanatçısı olarak İPEKLİOĞLU, yönetmen ile oyun arasındaki genel yönelişe paralel olarak, yönetmenin isteğine göre tasarımlar ortaya koymuş, yıllar içinde gelişen teknik ve estetik anlayışıyla da ürettiği tasarımın lezzetlenmesini sağlamaya çalışmıştır.

Güzel Sanatlardan mezun olduktan sonra hemen Ankara Devlet Tiyatrosunda işe başlayan sanatçı, kendi deyimiyle çalıştığı ilk dört yılda yeniden bir okul okuyor gibi hissetmiş. Bilmediği ve ancak uygulamada kavrayabileceği birçok yöntemle böylece tanıştığını ifade eden sanatçı, yönetmen-tasarımcı ilişkisini sağlıklı yürütmenin yollarını meslek hayatı boyunca irdeleyip buna ilişkin saptamalarını yazılı anlamda ilk kez paylaştığını ifade ederken benim de kaçınılmaz bazı gözlemlerim oldu. Uygulamalı sanatlarda konumuz olan sahne tasarımının, yaşam içindeki pratiğinin gereklerini saptamaya çalışırken şunun da ayırımına vardım ki sanatsal ürün, bencilliğin kucağında büyütülen şımarık, güzel bir çocuk.

1. BÖLÜM

YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN YAŞAMI VE EĞİTİMİ

1.1. Çocukluğu ve Aile Yapısı

Salihli'de doğdu. İzmir'de büyüdü. Üç çocuklu ailenin tek kızıydı. Kentin beton yapısının hâkim olmadığı bahçe aralarında, arazilerde özgürce oynama şansına sahip bir çocukluk geçirdi.

İlkokula İzmir'de gitti. Her gösterinin değişmeyen öğrencilerindendi. Bu özgüven onun da ısrarla belirttiği üzere, kısıtlamalarla ve ağır disiplinle baskı altında bir çocukluk geçirmediği için oluşmuştu. Sanatçı, birey olmanın önem ve gücünü idrak etmiş bir çocuk olmasını, bireysel özgürlüğü doğru algılamış bir ailesi olmasına bağlıyor ve babasının şu sözlerini tekrarlıyordu;

“Bireysel özgürlük, düşünsel özgürlüğün yolunu açar.”

Sanatçı olmanın olmazsa olmazı vardı mayasında yani. Hak ve adaleti, yaşam biçimi edinmiş ve bunu sendikal ortama taşımış bir baba, aynı ruhla bir partili olarak tüm bilgisini çevresiyle paylaşan bir anne, eşitliği düstur edinmiş hümanist bir küçük ağabey ile insana bakışı ve insan olmanı gereklerini kavradı daha küçücükken. Büyüdü ve hiç kaybetmedi içindeki hümanist, paylaşımcı yanı. Buna ilerleyen yıllarında vefayı, fedakârlığı, insan sevgisini, dinginliği çoğaltarak katarken ne özgür ruhunu ne de pozitif bakma yeteneğini geriye atmadı.

1.2. Eğitimi ve Eğitim Dönemi Etkinlikleri

İlk orta ve lise eğitimini İzmir'de tamamladı. İlkokulda resimli anlatım ve faaliyetlerde her zaman görev aldı. Lisede basketbol takımında yer aldı. Suluboya ve yağlıboya çalışmaları ise tüm lise hayatı boyunca devam etti.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU, üniversite sınavlarında, sosyal Bilimler – Psikoloji Bölümünü kazandı. Ancak içinde iç mimarlık okuma isteği ağır bastığından

bu meslek dalına yakın bir okul arayışındaydı. O dönemde yeni kurulan ve Dokuz Eylül Üniversitesi Tiyatro Anasanat Dalı olarak anılan, Oyunculuk – Dramatik Yazarlık ve Sahne Tasarımı Bölümü şeklinde 3 bölümün ders içeriklerine bakmış ve kendi yetenek ve yönelişine yakın olduğunu düşündüğünden üniversite eğitimini sahne tasarımı dalında yapmayı tercih etmiştir.

Ankara D.T.C.F öğretim üyesi Prof. Dr. Özdemir NUTKU'nun İzmir'e gelerek kurucusu olduğu bölümde, yönetiminde başından beri verdiği büyük destekle, önemli Türk ve Alman tasarım hocalar ve yönetmenlerle çalışma olanağı yakaladı.

EGE ÜNİVERSİTESİ- Güzel Sanatlar Fakültesi – Tiyatro Bölümü

Sahne Tasarımı'ndan mezun olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU, okul bitirme sürecinde “İstanbul Efendisi'nde Dekor ve Giysi” konulu tezi yaptıktan sonra, EGE ÜNİVERSİTESİ'nden ayrılarak DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ adı altında yine Prof. Dr. Özdemir NUTKU tarafından kurulan Sosyal Bilimler Enstitüsü - Sahne Sanatları Anasanat Dalı'nda “Musahipzade Celal'in Oyunlarında Dekor” konulu Yüksek Lisansıyla eğitim sürecini noktaladı.

Eğitiminin 3. yılında, H. KLEIST'in Kırık Testi oyunu, 4. yılında Turgut Özakman'ın Ocak oyununda dekor giysi ve tasarımlarında ve uygulamalarında çalıştı. Alman hocalar ile dekor tasarımı çalışmalarında bulundu.

Prof. Dr. Özdemir NUTKU'nun Sahne Bilgisi kitabının kapak sayfası Yıldız İpeklioğlu'nun bir sahne tasarımı maket fotoğrafından oluşturuldu.

1.3. Staj Dönemi Çalışmaları

Üçüncü sınıftayken İstanbul Şan Tiyatrosunda çalıştı. 4.sınıfta ise stajını mimari büroda Bedri KÖKTEN yanında yaparak tamamladı. Mimari çalışmalar yanında logo ve grafik çalışmalar da yaptı. İzmir Büyükşehir Belediyesi için “Çizgi Film Kahramanları” konulu çocuk parkları projesini gerçekleştirdi.

2. BÖLÜM

YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN ÇALIŞMA HAYATI, SANAT VE TASARIM ANLAYIŞI

2.1.Çalışma Hayatı

1984 yılında Devlet Tiyatrosu bünyesine katıldı. Ankara, Bursa, İzmir, Adana, Van ve Erzurum gibi Devlet Tiyatrosunun sahnelerinin bulunduğu şehirlerde birçok sahne dekor ve kostüm çalışmaları oldu. Farklı yönetmenlerle çalışan sanatçı bugüne kadar 105 oyunda mesleki anlamda üretim yapmıştır.1984 de başlayan bu devingen iş yaşamı halen aynı kurumda devam etmektedir. Zaman zaman kurum dışında tiyatro ekipleriyle de çalışmış ve bu özgün ve daha özgür çalışmalar sanatçıya çeşitli ödüller kazandırmıştır. Sanat hayatının kalbi olan İstanbul'dan uzak olmanın getirdiği şanssızlıkları bazen yaşadığımı dile getiren İPEKLİOĞLU, İzmir'in de bir gün daha aktif bir sanat yaşamı olacağına ilişkin umudunu korumaktadır.

SANATÇI YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN ALDIĞI ÖDÜLLER

1 - SIRÇA KÜMES –Kent Oyuncuları 2002-2003

Türkiye Sanat Kurumu “En İyi Dekor Ödülü”

2 - SIRÇA KÜMES –Kent Oyuncuları 2002-2003

Afife Tiyatro Ödülleri“En İyi Dekor Adayı”

3 – MİSAFİR Devlet Tiyatrosu Lions En İyi Oyun Ensemble Ödülü

4 - BİR DAHA ÇAL SAM Devlet Tiyatrosu Lions En İyi Komedi Ensemble Ödülü

5 - JEAN DARC'IN ÖTEKİ ÖLÜMÜ Devlet Tiyatrosu Lions En İyi Kostüm Ödülü

6 - BAĞDAT HATUN Devlet Tiyatrosu 2012-2013 Bedia Muvahhit En İyi Kostüm Ödülü

2.2. Yıldız Köse İpeklioğlu ile Sanat ve Tasarım Anlayışı Üzerine Bir Söyleşi

Ropörtaj Tarihi : 30.06. 2013-İzmir

Birkaç farklı görüşmede tamamladık bu ropörtajı çünkü hem karşılıklı tartıştık hem de bugünden düne bugünden yarına baktık birlikte.

G.Şatana: Sahneyi tasarlarken ilk aklınıza gelen şey nedir?

Y. İpeklioğlu - Oyunu okuduktan sonra, tasarıma başlarken aklıma ilk gelen "bu oyun bir tasarımcı olarak benden ne istiyor ve yönetmen benden ne istiyor?" sorusudur. Kendimden sonraki beklentim ise oyunun özünü yakalamak ve bu öze uygun sanatsal olandan kopmadan teknik çözümlemesini doğru saptayacağım bir tasarım yapmaktır. Tasarımımınla oyuna görsel olarak bir şeyler katma düşüncesi ilk düşünce, ilk kaygıdır. Bu düşüncenin gerçekleşmesi için oyunu ve yönetmeni iyi anlamak gerekir. Oyunun bütününden kopmadan bulmacanın zemini olma yaklaşımı ile ilk çizgiler belirir ve tasarım yol alır.

G.Şatana: İyi yönetmen nedir sizce?

Y. İpeklioğlu - Klasığı özümsemiş, çağdaş olanı yakalamış, her zaman söyleyecek sözü olabilen ve bu sözün rotasını çizmiş yönetmen iyi yönetmendir. Tasarımın kendisine nereye kadar, nasıl hizmet edeceğinin farkında, tasarıma yorumunda yer ayırmış ve oyunun bütününe anlam katarak yerleştirebilen,

tasarımcıya çalışma alanı açabilen, onun sanatına ve yaklaşımlarına saygı duyan, tasarımcının da bir sanatçı olduğunun ayırımında, tasarımcıyı taşeron pozisyonunda görmemesi gerektiğini bilen, tasarımcının oyunda anlamının ne olduğunu çözmüş bir yönetmen iyi bir yönetmendir

G.Şatana: Oyunda ilk önce neye bakarsınız?

Y. İpeklioğlu - Oyunu önce normal bir okuyucu gibi okurum. Ne anlatmak istediğini kavramaya çalışırım. Saptamalar yaparım. Saptamalar tasarımda hangi noktada şekillenebilir, tasarımı oyunun içeriğine ve tarzına nasıl oturturum şeklinde düşüncelerdir bunlar.

G.Şatana: Bir kostümü yaparken nelere dikkat edersiniz?

Y. İpeklioğlu - Kostümde dönem önemlidir. Dönemi, orijinal olandan yola çıkarak yoruma göre şekillendirmek ve konsepti oluşturmak gerekir. Konsept bütünlük önemlidir. Dekorla aynı paralellikte, tarzda kostüm gerçekleştirilmelidir. Tasarım aşamasından sonra kumaş seçimleri ile tekrar değerlendirmeye sokulur kostümler. Kimin ne giyeceği; oyuncunun kostüme, kostümün oyuncuya uygunluğu, rahatlığına dikkat edilmeli ve sahnede de estetik yansıması olmalıdır.

G.Şatana: Genel provada sahneye baktığınızda ne görmek istersiniz?

Y. İpeklioğlu- Uygunluk, olması gerekeni gerçekleştirmiş olmak ve başarı. Oyunun bütününde kendisine en uygun yeri bulmuş olanı yaptığımı görmek benim için başarıdır. Yaptığım işin sahnede, ne arkada kalmasını ne de önde gitmesini isterim. Bunun gerçekleşmesi benim için uygunluktur. Oyun sırasında "evet, işte role yakışan, oyuna yakışan buydu..!" diyebilmeyi ve gerçek bir sanat olayının içinde bulunduğumu hissetmeyi beklerim.

G.Şatana: Bir tasarımcı atölyeyi nasıl yönlendirir, iyi bir tasarım atölyesinde hangi bölümler vardır, nasıl çalışır?

Y. İpeklioğlu - Atölyeye ne istediğini en iyi şekilde anlatmak ve o atölyeden ne çıkacağını bilmek o atölyeyi yönlendirmenin en iyi yoludur. Tasarımcı, tasarımının üretimi boyunca atölyenin neyi nasıl yaptığının farkında olmalıdır. Üretilen her

parçanın bütüne uygunluğunu görebilen tek kişi tasarımcının kendisidir. Üretilenler üç boyutlu malzemeler olduğundan geriye dönüş ancak yapılanın iptali ile söz konusudur. Bu nedenle tasarımcı ne istediğini bilmeli, işi ikiletmemelidir. Ancak istediğinin farkında olmayan ya da istediğini ancak üç boyut kazandığı zaman görebilen yönetmenler söz konusu olduğunda tasarımcı ve atölye sıkıcı bir çalışma sürecine girer. Atölyede ikiletilen iş, tasarımcının iş yaptırma ve sanat otoritesinin atölyede kaybına neden olur. Tasarımcıya duyulan mesleki saygı, atölye elemanının ürettiği dekor ve kostüme de yansır.

Tasarımı ve bir atölyeyi doğru yönlendirmenin yani mesleğin bazı gereklilikleri vardır. Bunlara saptamalar olarak bakarsak:

Dünya tasarımlarını takip etmek, teknolojinin tasarımda ne şekillerde kullanıldığının takibi.

Tasarıma tam hakimiyet, ne istediğinden emin olmak, bütünlüğü yakalamak.

Konu(oyun)hakkında iyi bilgi, bilgileri tasarımda doğru ve anlamlı kullanmak.

Sonsuz malzeme bilgisi ve bunları iyi tanımak. Kullanım alanlarını doğru saptamak.

Oyunun bütününde dekor/kostümü net görebilmek.

Ayrıntılarla uğraşırken bütünü kaçırmamak.

Teknik bilgi kesinliği/Estetik kaygı duyarlılığı/Yetenek. Bunları bütünleştirebilmek ve tasarıma yansıtmak.

Renkleri ve psikolojilerini iyi tanımak, bunu mesleğe uygulayabilmek.

Tiyatroyu bilmek, mesleğin anlamını kavramış olmak.

Hangi oyunun neyi istediğini çözebilmek.

Yönetmeni anlamak, kendini yönetmene anlatabilmek.

Yaratıcı olmak, yaratıcılığı yetenekle birleştirmek.

Realizasyonda; atölyeyi tanımak, neyin ne kadar gerçekleştirebileceğini bilmek. Atölye elemanlarının üretim düzeylerinin, kimin neyi nasıl yapabileceğinin farkında olmak.

Oyuna hakim olduğunu, istediğinin eminliğini üretim elemanlarına hissettirmek.

Üretim elemanlarına ne istediğini tam açıklamak ve anladıklarından emin olmak.

Eldeki malzemenin tasarıma uygunluğunun farkında olmak.

Üretimi tasarımın gerekliliklerinden saptırmadan takip etmek.

Üretim aşamasında daha iyiyi görebilmek ve uygulamak.

Bütüne hakimiyet.

Teknikle estetiği sanatsal boyutta sahneye taşımak.

Sahne bütününde dekor/kostümün yerini iyi saptamak ve göstermek.

Oyuna yakışırılık ve uyum.

Ve genel provalarda ortaya koyduğunun eminliği, bundan kaynaklanan sahne üstü kararlılığı.

Tiyatro dekor ve kostüm atölyeleri bir fabrika gibidir; Üretim bir yerde başlar, geçişlerle eklemeler yapılarak tasarım tamamlanır. Bir dekor atölyesinde şu bölümler vardır ve bir dekor sırasıyla bu bölümlerden geçerek gerçekleşir

1-Atölye şefliği: tasarımın atölyeye verildiği ilk bölüm. İstenilenin realizatör görevi üstelenene açıklanması. Genel ihtiyaçların belirlenmesi, tasarıma ait özel ihtiyaçların listelenmesi.

2- a) Demir atölyesi: Dekorun iskelet yapımı.

b) Marangoz atölyesi: Dekorun iskelet yapımı.

Her iki atölye de tasarımın demir ya da ahşap yapımına göre görevi ilk alandır. Ana karkas burada şekillenir.

3-Mobilya atölyesi: Özel yapım gerektiren, daha çok dönem modellerinin uygulandığı mobilyaların ahşap iskeletlerinin yapıldığı bölümdür.

4-Bezleme ve döşeme atölyesi: Demir ya da marangoz atölyesinden çıkan dekor, oyuna göre kaplanmak için buraya gelir. Mobilyalar burada döşenir, fon perdesi ve kulisler dikilir, panolar kaplanır. Oyuna ait özel modellerin dikimi de burada yapılır.

5-Boyahane: Bezlemeden çıkan dekor boyahaneye gelir. Dekor burada renk olarak boyutlandırılır. Panoların dokulanması burada yapılır, renklendirilir. Gerekirse eskitilir.

6-Butafor ve kartonpiyer atölyesi: Dekorun donanımını sağlayan birimdir. Piyasada bulunamayan her çeşit dekor/kostüm aksesuarlarının tasarımın özelliğine ve dönemine uygun olarak şekillendiği bölümdür. Heykel gibi büyük parçalar da burada yapılır.

7-Dokuma atölyesi: Türkiye'deki atölyelerde bulunmayan bir bölümdür. Ancak bence olması gerekir. Özellikle tarihi oyunların çok tipik desen ve motiflerinin üretiminin yapılması için olmalıdır.

8-Kurulum atölyesi: Dekorun her şeyiyle bir bütün halinde sahnedeymiş gibi kurulduğu bölümdür.

G. Şatana - : Keşke yapsaydım dediğiniz bir oyun ya da eser var mı?

Opera dekoratörlerinin tiyatro dekoru yapmasını nasıl değerlendiriyorsunuz, tersi yapılıyor mu, çünkü aynı okul mezunu çalışanlar. Bu tercih neye göre değişiyor?

Y. İpeklioğlu - Keşke yapsaydım dediğim bir oyun yok. Ama keşke şu yönetmenle çalışsaydım dediğim oluyor. Tiyatronun kolektif bir sanat olduğunun

bilinci ile iyi bir yönetmenin birlikte çalıştığı kişileri başarıya götürdüğünü düşünüyorum. Tarihsel oyunları otantik olanın tüm görkemi ile ya da absurd bir oyunu yaratıcılığımın coşkusu ile yapmayı tercih ederim.

Operada çalışan dekoratörlerin tiyatro dekoru yapmaları, tiyatronun içeriğini ve anlamını unutmadığı, tiyatro sahnesinin bir opera sahnesi olmadığı farkında oldukları sürece beni rahatsız etmiyor. Türkiye'deki sanat kurumlarının çalışma yapısı nedeni ile opera tasarımcılarının tiyatro dekoru yaptığı çok görülüyor. Aksi duruma pek denk gelmedim ya da ben bilmiyorum. Ben de hiç yapmadım. Devlet Opera ve Balesi'nde sahneye konulan oyun sayısı, Devlet Tiyatroları'na göre çok az olduğu için tiyatro operadaki dekoratör ve yaratıcı kadrolarını kullanıyor. Devlet Tiyatroları'ndaki oyun sayısının çokluğu bünyesindeki dekoratör ve yaratıcıları sayısal olarak yetersiz kılıyor. Bu yetersizlik de opera ve baleden ya da dışarıdan gelen dekoratör ve yaratıcılarla destekleniyor.

Ancak yeni mezun olmuş bir tasarımcının tek başına bir oyun üstlenmesini doğru bulmuyorum. Üniversitelerdeki sahne tasarımı eğitiminin yeni mezun bir tasarımcıyı tasarımın bütün yetkinliği ile mezun ettiğini düşünmüyorum. Bu nedenle yeni mezun tasarımcıların en az beş altı oyun branşlarında deneyim kazanmış ve ustalaşmış dekoratörlere asistanlık yapmalarının eğitimlerinin pratik yanını tamamlayacağını ve profesyonelliğe ilk adımı en doğru şekilde atmalarını sağlayacağını düşünüyorum.

Bence bir sahne tasarımcısı tiyatro, opera, bale, sinema, tv vs...tasarımları söz konusu olduğunda hepsinde varlığını gösterebilmelidir. Sahne tasarımının görsel sanatların her kolunda tasarım yapabilecek bir meslek olduğunu düşünüyorum. Sadece bir daldaki deneyimin çokluğu tasarımcıyı o dalda daha yetkin kılabilir kanısındayım.

2.2.1. Sanat Yaşamı ve Tasarım Anlayışı

Okul mezuniyetinden hemen sonra Devlet Tiyatrolarında çalışmaya başlayan Yıldız K. İPEKLİOĞLU, bu süreci gözden geçirirken, ilk dört yılının uygulamalı bir ikinci lisans dönemi gibi olduğunu yanı sıra kurumun, olanak, disiplin ve

yöntemleriyle sahne tasarımına profesyonel bakış açılarını edindiği dönem olarak niteler.

Sanatçı, sahne tasarımının yapılacağı oyunu okurken, beyinde bir imgelem ve elinde bir uzam vardır. Oyunun yol aldığı zaman, mekan ve üslup tasarımcıya hazır da sunulabilir, sunulmayabilir. Edinilmiş bilgi ve estetiğin silahşörü hayal gücü, oyun okundukça karakterler bir bir tanındıkça, daha da önemlisi yönetmen aklındaki sahneleme şeklini ve bunu bütünleyen plastiğe ilişkin nüveleri paylaştıkça tasarım açığa çıkmaya, kendini tomar tomar kâğıdın rengin, çizimin, düşüncenin içinden sıyırıp gün yüzüne çıkartmaya başlar. İPEKLİOĞLU, tasarımın akla gelenin bir boşluğa doldurulma işi değil aksine mesleki edinimle yoğrulmuş hayalin dışı vurduğu her şeyin içinden, en gerekli ve doğruyu bulup, sahne üstüne yerleştiren tasarım olduğunu ifade eder.

“Yönetmenin ortaya koyduğu sanatsal tarz ve yorumla birleşen ve ona hizmet eden görseldir sahne tasarımı. Oyun ile soluk alır, canlanır. Oyunun sözsüz mekan, zaman ve atmosfer belirleyicisidir.” (Yıldız Köse İPEKLİOĞLU röportaj 2013-05-26)

Tasarım oyunun özüyle buluştuğunda taçlanır cümlesiyle düşüncelerini tamamlayan İPEKLİOĞLU, sahne portaliyle belirlenen sahnedeki sanatsal görselliğin oyun başladığında fonksiyonel olarak oyun içindeki rolünü alması gerektiğini vurgular. Oyun ve oyuncuyla birleşerek sıradan bir eşya olmaktan çıkan sahne tasarımları, günlük yaşamın gereğine değil, oyunun söylemek istediği kavrama can verirken görülür ki tasarım bir bezemecilik işi değildir. Bu daha çok, bir yeniden anlamlandırma dilidir. Replik, insan bedeni, yönetmen düşüncesi, sonsuz malzeme skalası, ışık ve müzikle beslenen, her seferinde yeniden biçimlenen bir uzamdan söz edilir yani.

Sinema ve televizyonun ekran ya da perdedeki tek düzlemli ve birebir iletişimsizliğine karşı, sahnenin algılayıcısı olan seyirciyi, bu sanatı zenginleştiren bir dördüncü boyut olarak kabul eder sanatçı ve dönemsel darbeler olsa da yine salt bu nedenle, her şeye rağmen küllerinden var olacağına olan inancını dile getirir.

Sanatçının mesleğini icra etme heyecanını hep içinde taze tutması, sonsuz düş gücünü tüm özgün materyallerle, kavram ve yeniliklerle besleme gereğine vurgu yaparken toplumsal duyarlılığın korunmasının, bir gün en önemli ihtiyaçlardan biri olacağına da dikkat çekiyor gülümseyerek.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU ile yapılan Röportaj sonrası mesleki bir formülasyon yakaladık ve bunu onun kaleminden aktarmayı tercih ediyorum;

Tasarımda Realizasyon Aşamaları

Dekor

1. Oyunun okunması.
2. Dekor, giysi saptamaları.
3. Yönetmenle diyalog, çalışma.(Bazı yönetmenler kendi yorumlarını söylemeden tasarım ister.Bu durumda tasarımcı direkt metinden ipuçları alarak kendi yönetmeni olur.)
4. Yönetmenin yorumu ile tasarımın buluşması.
5. Karar.
6. Çalışma maketi
7. Çalışma maketini teknik çözümler için yönetmenle değerlendirme(giriş-çıkış yerleri ve sahne taban kullanımının yönetmenin mizansenleri için yeterliliği)
8. Teknik çizimler
9. Maket ve teknik çizimlerin atölyelere anlatımı
10. İlk realizasyon aşaması; 1/1 ölçüde karkas ve boyut değerlendirilmesi
11. Parçaların yapımı ve değerlendirilmesi
12. Mobilyaların, aksesuarların saptanması
13. Bütünleştirme, renksiz ve dokusuz dekorun ilk kurulumu.
14. Dokulama ve renklendirme.
15. Boyut kazandırma.
16. Aksesuar, ışık yerleşim saptamaları
17. Genel provaya hazırlık, sahneye dekor kurma.
18. Genel prova eksiklerin belirlenmesi
19. Genel prova doğrultusunda ortaya çıkan değişimlerin saptanması
20. Prömiyer.

Kostüm

1. Oyunun okunması.
2. Dekor, giysi saptamaları.
3. Yönetmenle diyalog, çalışma.(Bazı yönetmenler kendi yorumlarını söylemeden tasarım ister.Bu durumda tasarımcı direkt metinden ip uçları alarak tasarım yapar.Ancak doğrusu yönetmenin yorumu doğrultusunda tasarım yaratmaktır.)
4. Yönetmenin yorumu ile tasarımın buluşması.
5. Karar.
6. Kostüm tasarım aşaması.
7. Malzeme saptamaları; kumaş, süsleme ve dokulama malzemeleri araştırması.
8. Yönetmenle çalışma, kesinleşme.
9. Atölyeye sunum, tasarımı anlatma.
10. Tasarımın atölyede dikim ve kesime göre tekrar değerlendirilmesi.
İstenilen için kesin sonuç aşma garantisi adına.
11. Kesim.
12. Kesim sonrası model değerlendirmesi
13. 1.elbise provası, oyuncunun kostüme uyumluluğu.
14. .2.genel prova
15. Süsleme, bezeme, aksesuar monteleri.
16. Elbiseden bağımsız aksesuar hazırlığı
17. Bütünlük değerlendirmesi.
18. 1.genel provaya sunum.
19. 1.genel prova sonrası eksiklerin saptanması, değerlendirme sonrası eklemeler ya da çıkarmalar.
20. Oyuncu ve oyuna kesin yerleşim.
21. Prömiyer.

TASARIMI VE ATÖLYEYİ DOĞRU YÖNLENDİRMEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Dünya tasarımlarını takip
- Dünya bazında sahne tasarım malzemelerinin gelişimini takip
- Mesleki teknolojiyi iyi takip
- Tasarıma tam hakimiyet
- Ne istediğinin kesin bilincinde olmak.
- Bütünlüğü yakalamak.
- Konu(oyun) hakkında iyi bilgi.
- Bilgileri tasarımda doğru ve anlamlı kullanmak
- Malzemeyi iyi tanımak, kullanım alanlarını doğru saptamak.
- Malzeme bilgisinde zenginlik
- Oyunun bütününde dekor-kostümü net görebilmek
- Ayrıntılarda bütünü kaçırmamak
- Bütünde ayrıntı dengesi
- Estetik kaygı becerisi
- Teknik doğruluk.
- Estetik ve teknik denge
- Sanatsal olanı yakalama(yetenekle bilgi toplamı)
- Teknik bilgi kesinliği
- Estetik, teknik, sanatsal bütünlük ve bunu tasarıma yansıtmak
- Renkleri ve renk psikolojilerini iyi tanımak, bunu mesleğe uygulayabilmek
- Tiyatroyu bilmek. Mesleğin anlamını kavramak
- Hangi oyunun neyi istediğini çözmek
- Dekor ve kostümde üslup birlikteliği
- Yönetmeni anlamak, kendini yönetmene iyi anlatmak
- Yaratıcılık
- Eskiz çizebilmek, düşüncüyü anlatımda çizgiye dökülebilmek
- Tasarımda bilgisayar desteği
- Atölyeyi (realizasyonu yapacakları) tanımak. Neyin ne kadar gerçekleştirebileceğini, kimin ne yapabileceğini bilmek

- Oyuna hakim olduğunu, istediğinden eminliği üretim elemanlarına hissettirmek.
- Eldeki malzemenin tasarıma uygun olduğundan emin olmak.
- Üretim elemanlarına ne istediğini tam açıklamak ve anladıklarından emin olmak.
- Üretimi tasarımdan saptırmadan takip etmek
- Üretim aşamasında daha iyi veya daha geçerli olanı görebilmek ve uygulayabilmek
- Bütüne hakimiyet
- Teknikle estetiği sanatsal boyutta sahneye taşımak
- Sahne bütününde dekor-kostümün yerini iyi saptamak ve göstermek
- Oyuna yakışırılık ve oyunla uyum
- Provalarda kararlılık (Genel prova aşamalarında yapılan işten emin olma ve bundan kaynaklanan sahne üstü kararlılığı).
- Doğruyu yakalama ve başarı.

2.3 Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Sahne Tasarımı Eğitimi Üzerine Düşünceleri ve Katkısı Olacağını Düşündüğü Eğitsel Ek Öneriler

Mesleğin tam ortasında biri olarak geçmişi, bugünü ve ideal anlamda yarını değerlendirmeye çalışırken İPEKLİOĞLU alınan eğitimlerde eksik bulduğu yanları da şöyle sıraladı;

- 1- Sahne tasarımına ilgi, istek ve sevgi duyan, çizme, algılama, algıladığını yaratıcılık ve estetik olanla birleştirebilme yeteneğinde, güven duygusu gelişmiş, estetik düşünsel ve sanatsal bilgi biriktirebilen öğrenci seçimi.
- 2- Sanatsal ve teknik zemin hazırlayan derslerin okutulması. Örneğin; sanat akımları ve bu akımların sanat dallarında nasıl şekillendiğini anlatan ve sonuçta sahne tasarımında varabileceği noktayı gösterebilen bir ders. Genel matematik ve geometri dersi.
- 3- Dünya tasarımlarının takibi ve öğrencilere aktarımı.

4- Malzeme bilgisi ve sahne tasarımlarında kullanım alanları.

5- Doğru ve öğretici staj.

6- Sahne tasarımı ile resim sanatının buluştuğu noktaların iyi saptanması ve sahne tasarımının üç boyutla değerlendirildiğinin iyi bilinmesi.

Bir tasarımcı olarak İPEKLİOĞLU yukarıda madde madde saydığı konuların eğitime girmesi gereğine vurgu yaparken ben sanatsal yaşamda seslendirmekten hiç hoşlanılmayan “şans” faktörünü de aklımdan geçiriyorum bir an ve edinilen bilgi ve alınan eğitimin artarak, kendinden ve yaptığı her işten beslenerek derinleşmesini bekliyorum bir sanatçıda. Yoksa ürünü ortaya koyan, her zaman uyumlu bezemeler yapan bir işçi konumuna da gelebiliyor sanatçı entelektüelliğinden uzaklaşarak.

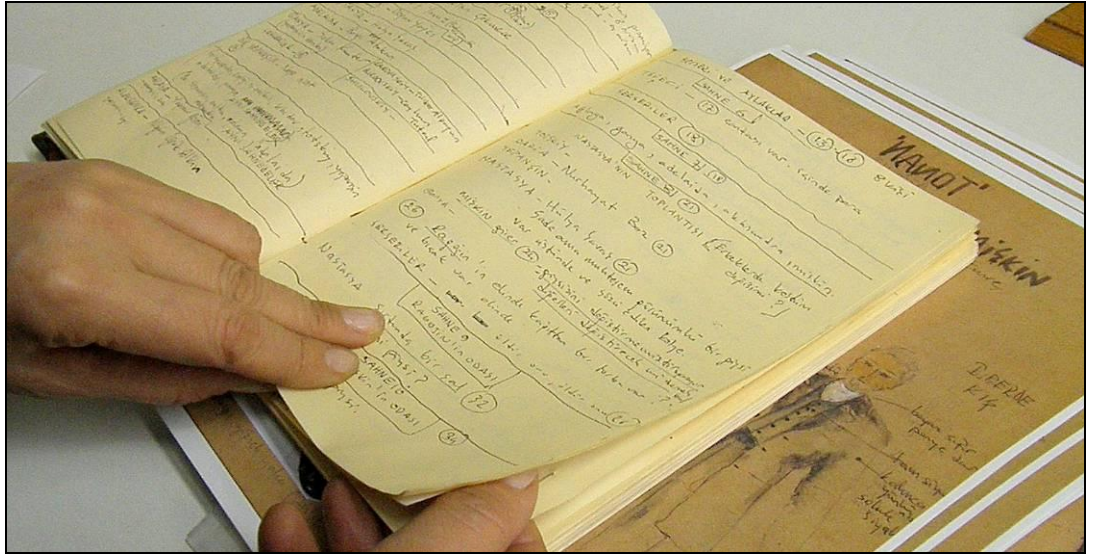
2.4 Görsel Açıdan Model Bir Oyunun (Budala) Oluşum Süreci

Oyunla ilgili gerekli tüm notlar ajandaya alınmıştır... Oyuncuların beden, şapka, ayakkabı ölçüleri buna uygun kumaşlar, dönem filmlerinden alınmış renkli resim baskıları ile çizimi destekleyen, anlaşılabilirliğini artıran kesilip ek yapılmış dergi sayfaları, artık terzihanedeki içeri girmiştir.

Kumaş kesimi öncesi, rollere dağılımı yapılan kostüm dikimleri zorluk derecelerine göre ya da provaya gelecek oyuncuya göre sıraya konarak hazırlanmaya başlanır.

Kalabalık kadrolu bir oyunun kostüm provasına nereden başlamak gerekir? Tasarımı netleşenler ve dikimi çok emek gerektirenler öne alınır ve provaya kim gelecekse saat ayarlaması yapılır, onların kostümleri provaya hazır hale getirilir

Dönem ayakkabıları hazır satın alınabilecek bir aksesuar değil. Bu nedenle ayakkabıların kalıpları alınır ve atölye süreci başlar. Oyuncunun kullanımında sıkıntı olmaması için iyice prova edilir ve üretime geçilir. Kişiyeye özel yapılan bu ayakkabılar piyasa işi olmadığından değerlidir ve oyun sonrası uygun koşullarda korunmalıdır.

Terzilere kolaylık olsun diye birkaç fotoğraf...

Dönem kostümlerinin tasarımında oyunun geçtiği ülkenin yönetim durumu, sosyoekonomik ölçütlerine uygun olarak hangi sınıfa mensup insan olduğunun da önemi büyük.

Bu yönde hazırlanmış kostüm dikilirken istenmeyen bir zaman ve zemine kaymak tüm tasarım sürecini riske eder. Bıçkı gerekli kontrollerden sonra dikkat ve disiplin çerçevesinde başlıyor. Herkese kolay gelsin...atölyede sessizlik hakim...

Hesap edilerek alınmış malzemeyi düşünmeden kesmemek lazım.

Kumaş türü kesim işini 1 kat daha zorlaştırır...kadife ise, çizgili ya da kareli ise tüy yönleri, çizgiler doğru biçimde yan yana gelmelidir.

Her kesim ustalık, ehil el ister. Gerekliyse bol teyelle kumaşın katları birbirine hafifçe sabitlenip kesim öyle yapılır.

Doğru renk iplik ve alt makara ipliği de takılır
sonra doğru makineye...

Sanayi tipi dikiş makineleri, her zaman kızgın
ütü, terzilerimizin elinin altındadır.

Özellikle erkek ceketlerindeki keskin
görüntüler, yaka ve kol gibi detaylar kumaş ve
astar arasında kullanılan tela ile mümkün olur.
Verimli bir gün, provaya zamanında hazır
edilmiş kostümler, doğru dikilmiş parçaların
provada oyuncu bedeni üzerinde son halini
alması demektir.

Zamanında ve iyi dikilmiş doğru bir kostüm
sadece onu tasarlayan ya da dikenini değil
oyuncuyu da mutlu eder ve motivasyonu artırır.
Kolektif sanatın ne anlama geldiğinin en iyi
hissedildiği anlar işte bu hazırlık safhalarıdır.

Oyunun başkahramanı Mişkin terzihane panosundaki yerini çoktan almıştır. Modellerin doğru dikilmesi tasarımların göz önünde olmasına bağlıdır denebilir. Çünkü yapılan iş bu süreçte sürekli kontrolden geçer.

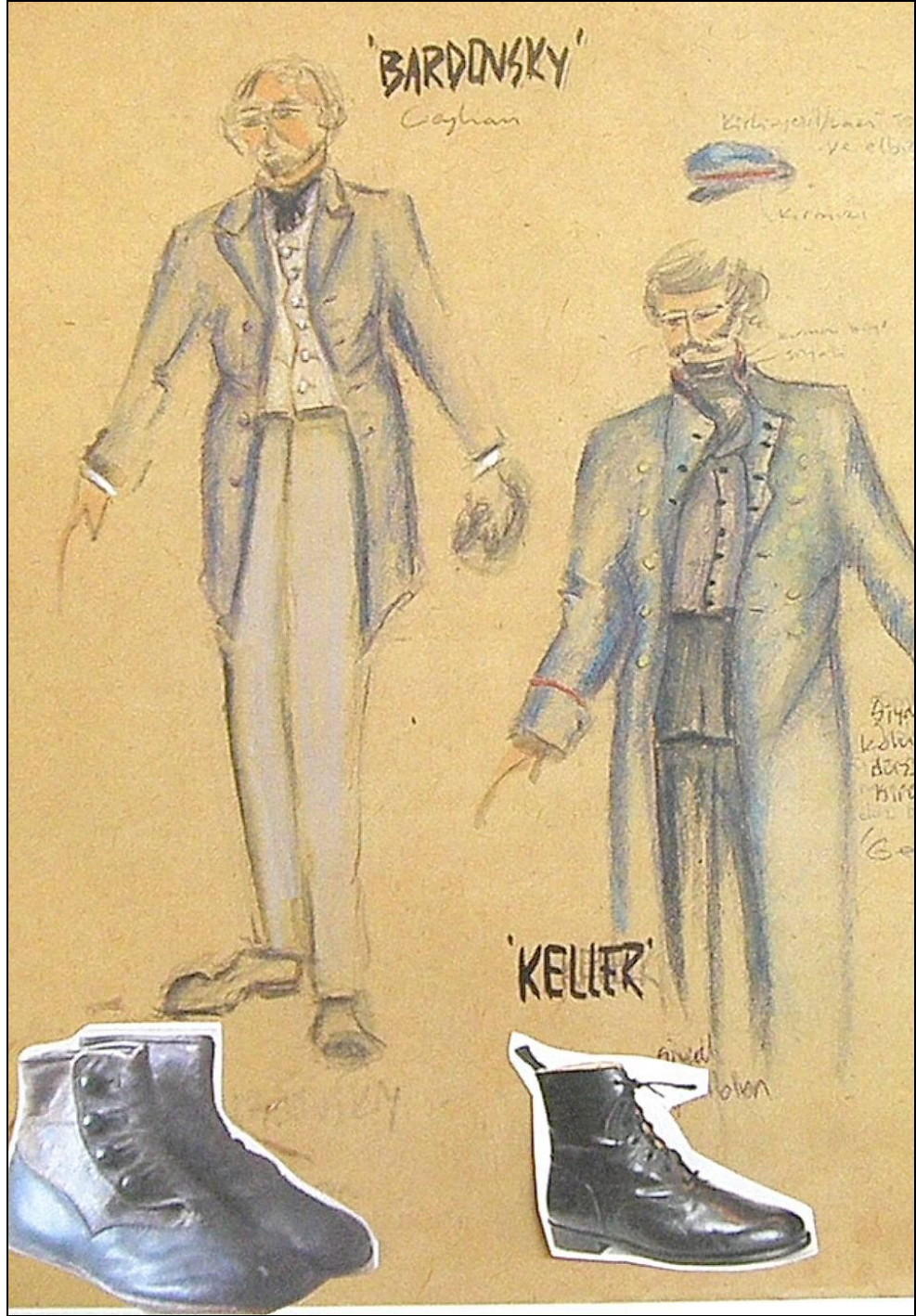

Her şey adım adım kontrol ediliyor
çünkü...Dikişte geri dönüş hem zaman hem
emek kaybı demek.

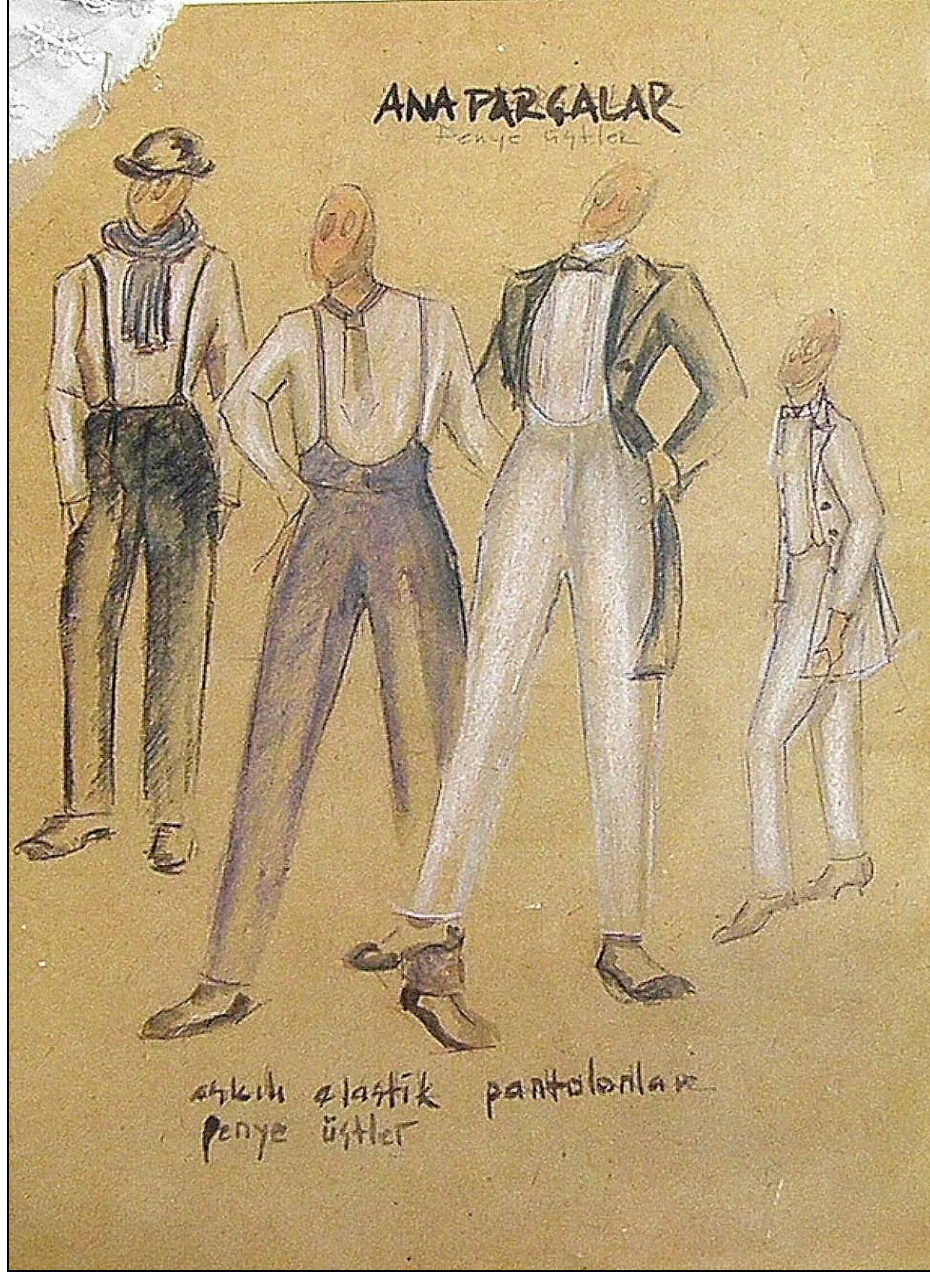

Panoya bir kostüm tasarımı daha ekledi Yıldız
hanım...

Dönem oyununda doğru kostüm altına doğru ayakkabı arayışı doğru bir kaygıyı gösterir. Moda olgusu, sınıfsal farklılıklar, endüstri devrimi öncesi ve sonrası üretimler... her şey çok hızla değişmiştir insan için ve halen bu değişim inanılmaz bir hızla devam etmektedir.

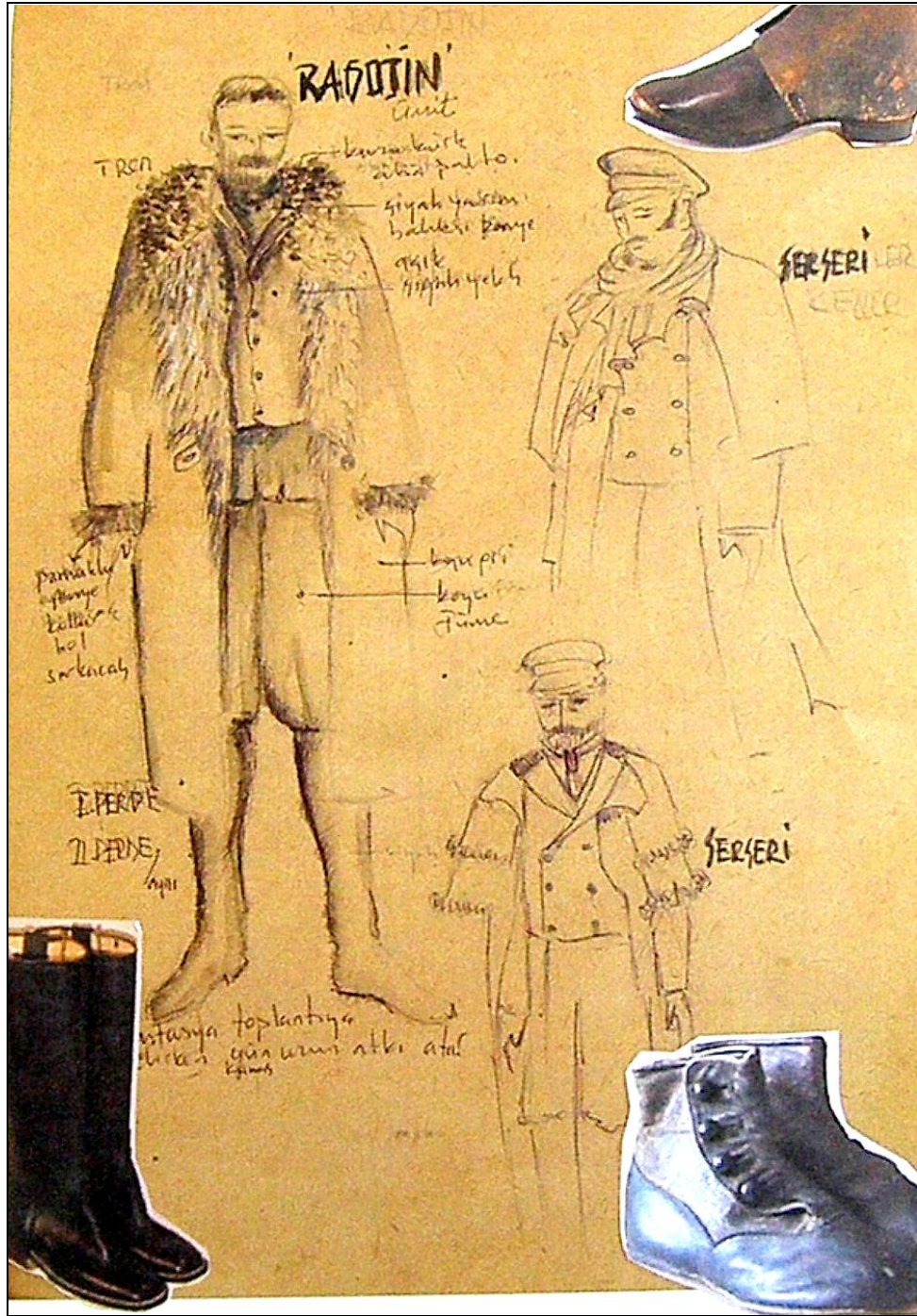

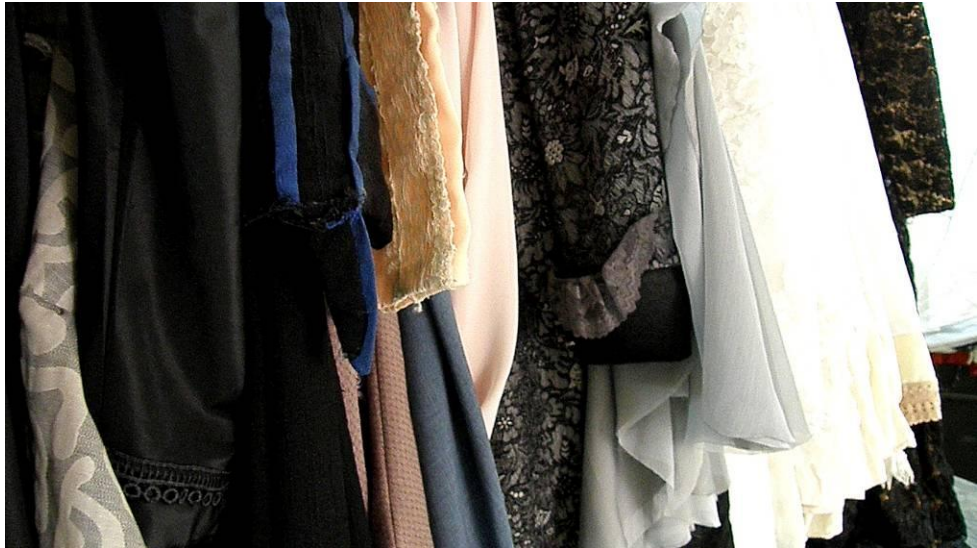
Ana kostümler tamamlandıça, fular, pantolon askısı, düğmeler vb. aksesuarlar ayarlanmaya başlanır.

Bu eskizde önemli bir detay var. Yazı ile düşülen not dönemin çizgilerine uymakla beraber "sahne gerçeği" dediğimiz duruma da hizmet etme endişesinde, şöyle ki; Elastik pantolon sahne üzerindeki hareket rahatlığını, sert hareketlerde olası yırtılmaları önlerken, penye üst giysiler çok yoğun ısı veren spot ışığında dakikalarca rolünü kotarmaya çalışan oyuncuyu terletmeme amacı gütmektedir.

Zengin bir zorba rolü eğer Rusya'daki bir oyunun içinden geçiyorsa kürksüz olmaz... Komünist rejim öncesi Rusya'nın kültüründeki üst sınıf ihtişamı pek çok ülkeyi gölgede bırakacak cinstendir.

Ambarda işe yarayacak giysi varsa bakılıyor.
Bu ciddi bir oranda ekonomi sağlıyor tabi.
Kuru temizlemeciye gönderilip oyunda
kullanılıyor... Tabi döneme uygun giysi olması
şart.

Her dönemin giysisi için pek çok farklı kalıp var.

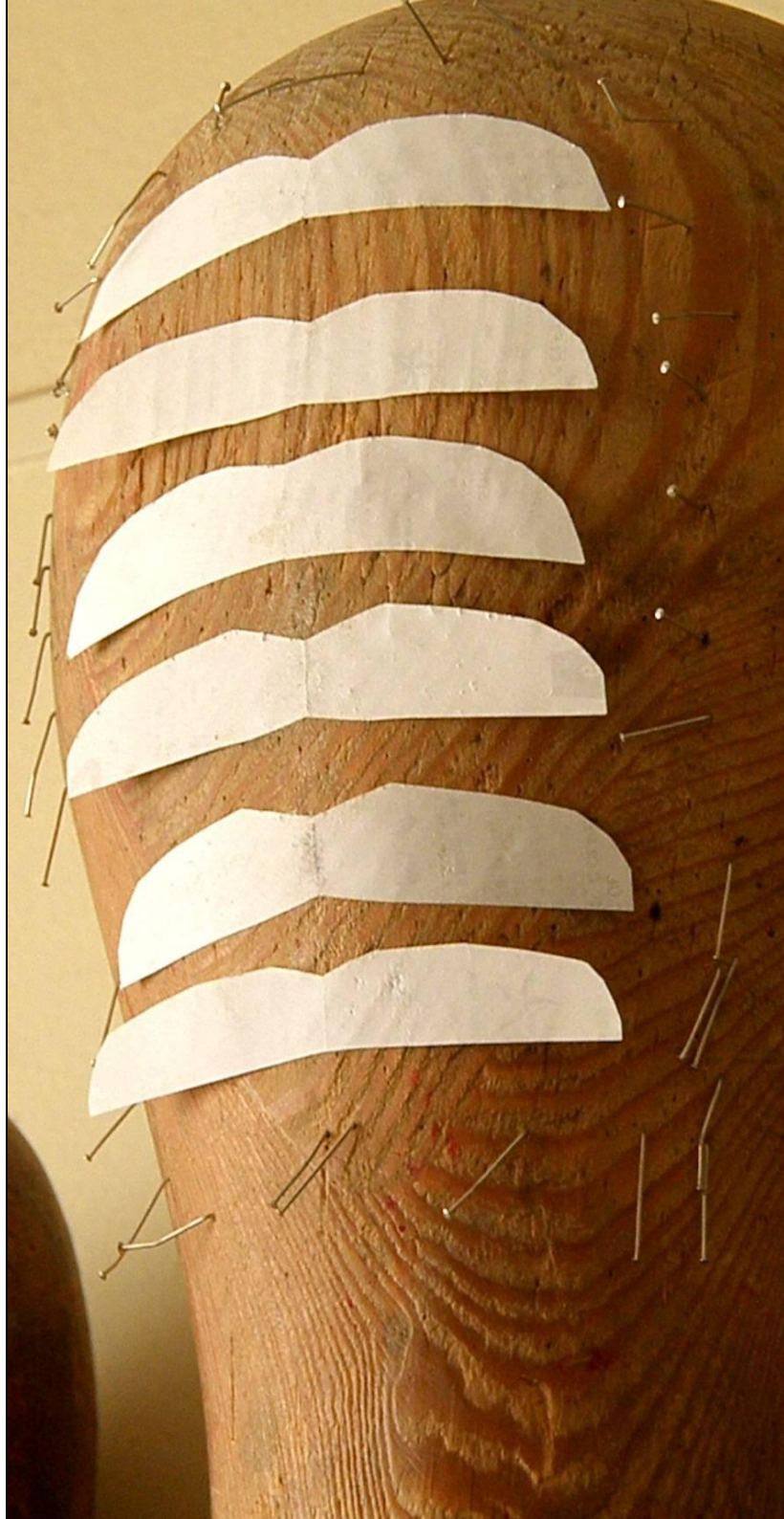
Muhtelif bedendeki pantolon, elbise, korse, yelek, ceket, palto kalıpları elden geçirilerek uyanlar kumaş kesimi öncesi mutlaka değerlendirilir.

İşte ambardan gelmiş yelekler..işe yarayacak...

Kuaför henüz gelmemiş. Postişler yapılacak yani saçlara ekleme. Günlük saçlara eklenecek gösterişli topuzlar ve lüle lüle saçlara gereksinim var.

Kumaşlar...Pastel tonlar seçilmiş. Kurşun rengi, gül kurusu, açık parlak gri...Işık tasarımın mutlaka bu kumaş renklerini öldürmeyecek biçimde olması gerekiyor. Ancak genel provada ve prömiyerde hatırladığım kadarıyla bu kadar pastel ve iyi seçilmiş bir renk paleti tüm ana ışık renklerinin uygulanmasıyla asıl renginden çok uzak bir yere gitti. Renkler bozardı ve sahneye parçalı ve çok canlı, konuya zıtlık derecesinde doygun bir ışıklama uygulamasıyla kostümlerdeki harmoni ve dönemsel stil ağırlığı yok edildi. Sadece ışıklamadaki bu hatalar bile, sonu ana karakterin ölümüyle biten trajik oyun, bir fars izlenimi verdi.Dekordaki eğimli platform, klasik şömine üzerindeki eğri duran tablo ve yanlarda amaçsızca sıra sıra dayalı kavisli panoları anlamlandırmaya çalışmaksa mesleki açıdan sadece zaman yitirmek olabilir. Bu noktada durup Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun röportajındaki yanıtları akıldan geçirmek ya da bir göz atmak gerekiyor içtenlikle.

“Teknik bilgi kesinliği/Estetik kaygı duyarlılığı/Yetenek. Bunları bütünleştirebilmek ve tasarıma yansıtmak gerekir.”

Budala oyunundaki en iyi iş, dönemi iyi yansıtan ve iyi bir renk ve kumaş skalasıyla tasarılanmış kostümlerdi.

Provaya hazırlanmış yarım dikili bayan elbise parçalar, pliseler, nervürlü kumaşlar...

Bakalım bu güzel dantel ve saten hangi kostümde kullanılacak?

Ve yine bayan kostüm kumaşları...
Parlak kumaşların dikişi hem kesim esnasında
hem makineye çekilirken ciddi sorun
yaratabilir bu yüzden toplu iğneyle kesim
yapılan masaya iğnelenerek biçkisi yapılır.

Bol teyel yapılarak makinede kayması
engellenir.

Saten, ipek, tafta, grepdemor, organze gibi
kumaşlar bu yöntemle biçkiye girmelidir.
Keza kadife de iğneyle sabitlenerek kesilir.
Çünkü kadife tüyler kumaşın yürümesine
neden olur.

Evet yavaş yavaş yan atölyeye bayan kostümlerine bakmaya gidelim...

Bu koridorla diğer atölyeye geçiyoruz. İş akışını kontrol ederek zamanı doğru kullanmalıyız.

Oyuncular birazdan provaya gelecek...Bugün 3 kostüm provası alınacak.

Bu bakış “bir sorun var!” bakışı

Karşılıklı görüşlerle çözüm aranıyor...
Oyuncu gelince üzerinde bakılarak sorun
giderilecek.

Budala'nın baş kadın karakteri...Nastasia.

Genel prova öncesi kuliste son hazırlıklar...
Kostüm tamam, saç, postişler ve özel malzemelerle yapılan sahne makyajı ile
prömiyere hazırlık tamamlanıyor

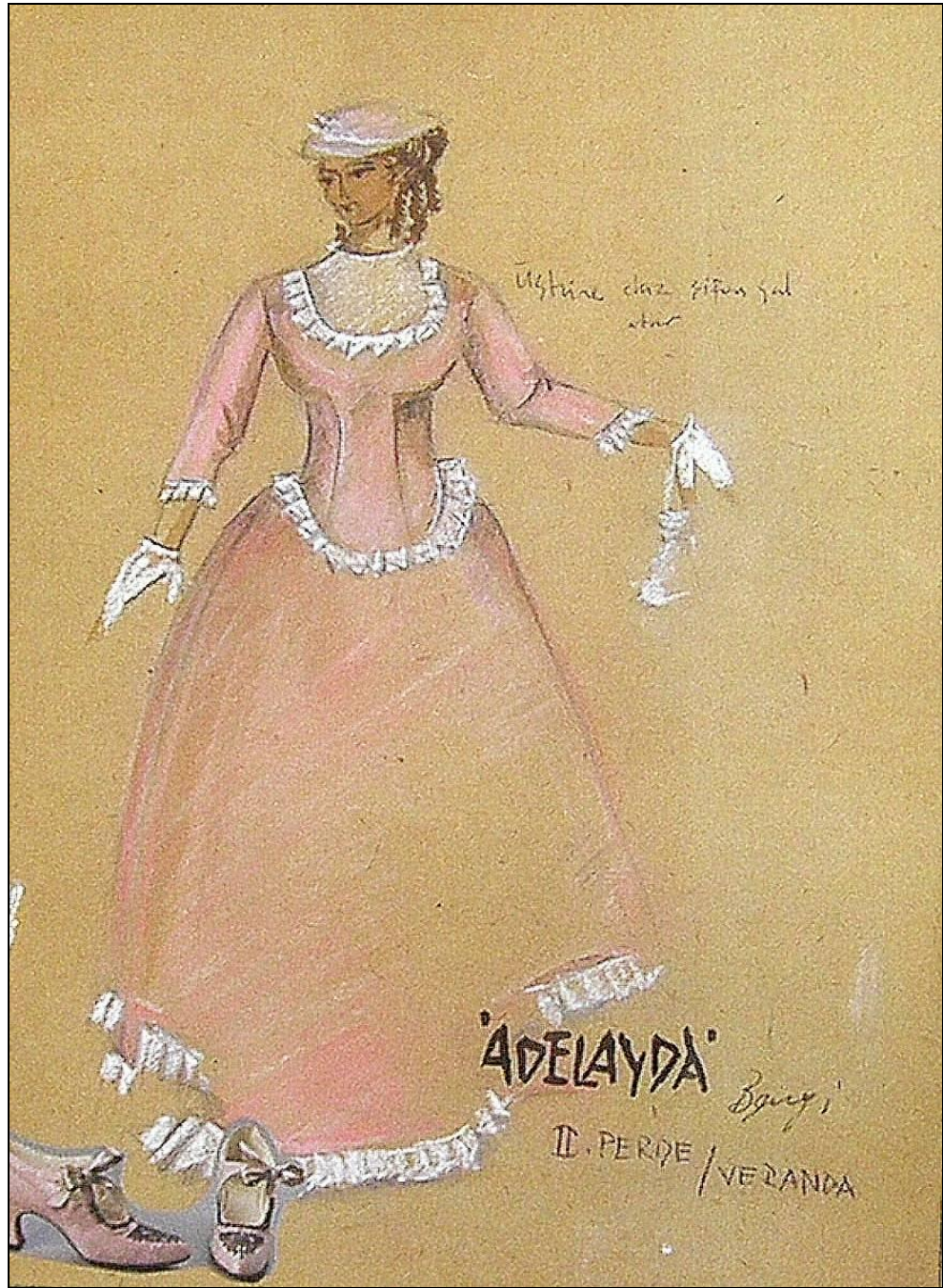

Genel prova

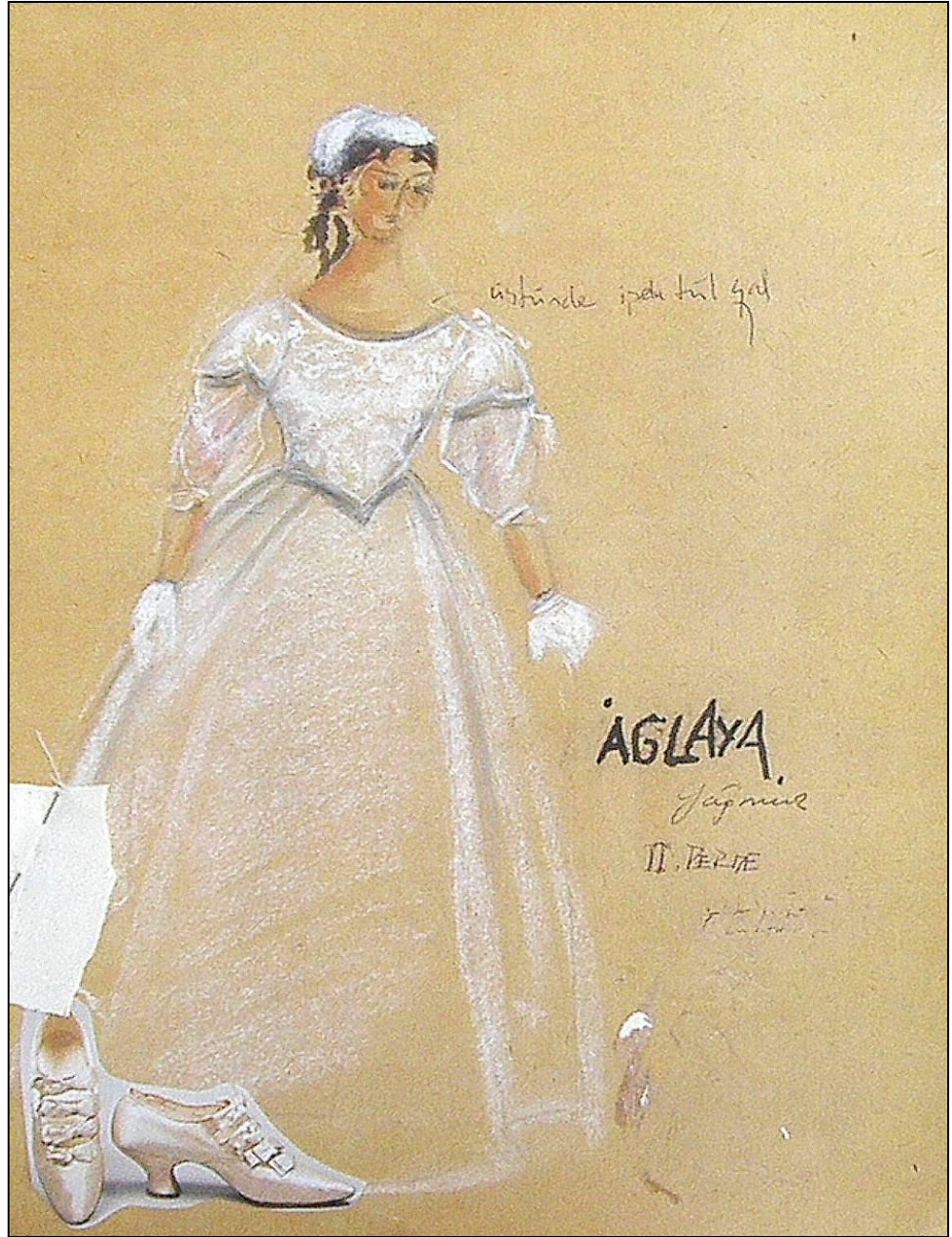

Tasarımın realize edilen kostümle eşleşmesi önemli...Onaylanan bir tasarım aynı zamanda bir beklentidir.

Ve 2. oyuncumuz da geldi...Oyuncu kilo vermiş ya da almış olabilir bu duruma uygunluk sağlanır...bu kostümün beli biraz daralacak.

Her detay önemli...pililer eşit dağılmış mı?

Evet sırada ne var.

Bu prova kafadaki birçok soru işaretini ortadan kaldıracak.

Molasız,gecesi gündüzüne katılmış bir süreçtir bu. Çünkü kararların netleşmesi beklenmeden atölyeye hiçbir iş giremez. Yani her dakika altın değerindedir.

Dönem demiştik değil mi? Eski dönemin kostümlerinin nasıl öyle görkemli, ilginç ya da farklı durduğunu anlamak için bu sırları öğrenmek lazım. Elbise arkasındaki dev kurdelanın altındaki bu destek beli daha ince gösterme isteğine yanıt veriyor aslında.

Ve 3. oyuncu tam zamanında provada.Zaten o hiç geç kalmaz.

Elbise kupları vücuda oturmalı ve kollar aşağı doğru daralıp bilekten biraz aşağıda bitmeli...

Çok açık bir lila renk seçilmiş, soft tonlara devam...

Tek tek ilgilenmek gerek...kolu yukarı alıyoruz. Tasarımcı bu oranları herkesten önce fark etmeli. Tabi bunlar dikkat ve tecrübeyle edinilecek özellikler.

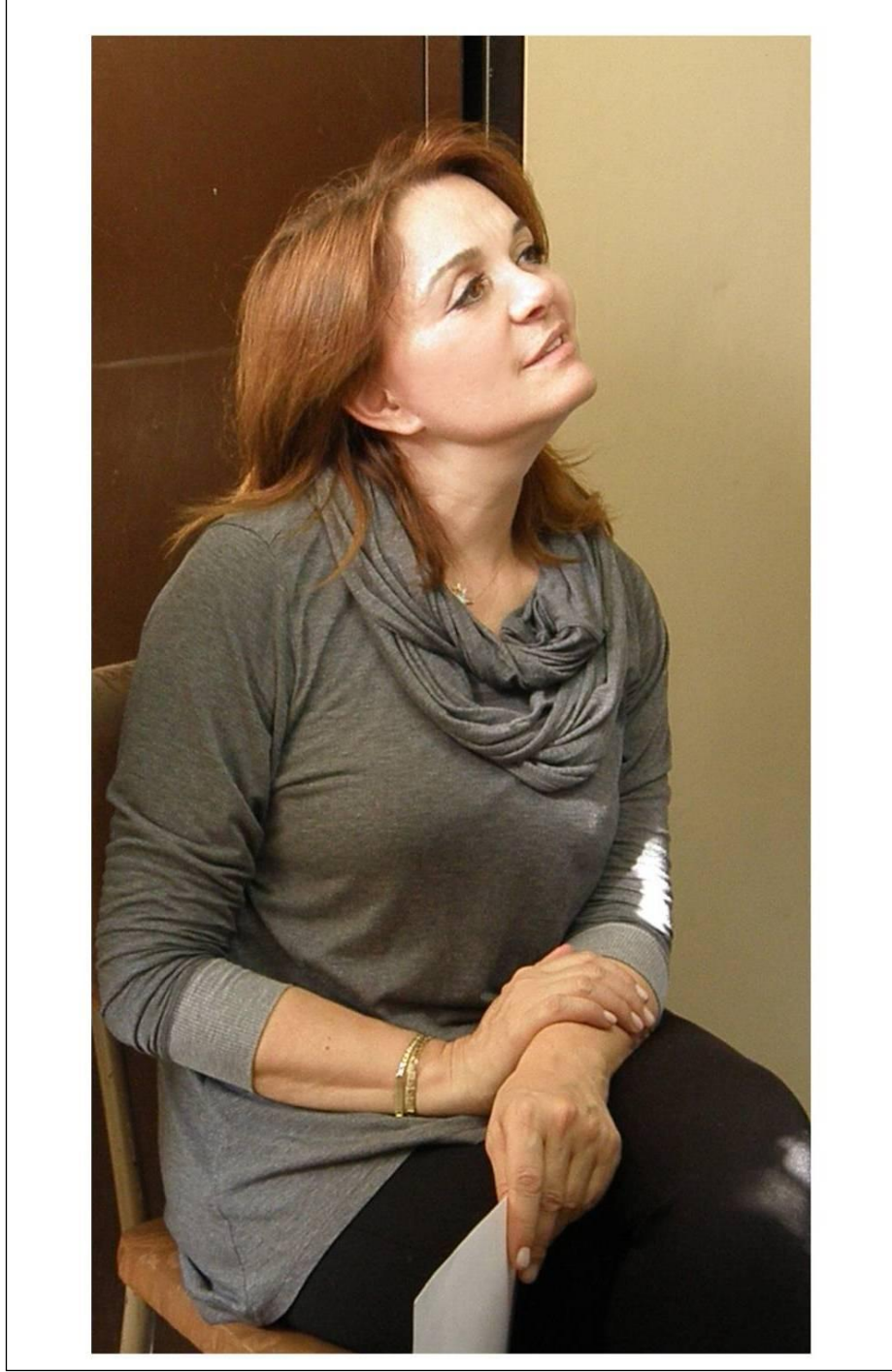
Çalışmak güzel şey...

Evet bugünlük prova bitiyor...ama bu provalar silsilesi yaklaşık 2-3 hafta böyle sürdü. Daha önce de bahsedilen gövde pensleri ve göğüs pensleri son durumunu aldı. Bundan sonrası makine işi.

Genelde provalarda her şey yolunda gittiye tüm gerginliğin yerini iyi bir prömiyer beklentisinin alması çok normal.

Genel prova hiçbir aksaklık olmadan tamamlandı ve hala aynı şeyi düşünüyorum. Kostümlerde dönemi yakalamadaki başarı, uyum ve titizlik her şeyin üzerindeydi.

3. BÖLÜM

YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU'NUN ÇALIŞTIĞI OYUNLARDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ DEKOR-KOSTÜM DEĞERLENDİRMESİ

Ekteki listede daha detaylı görüleceği üzere, Yıldız Köse İPEKLİOĞLU, Devlet Tiyatrolarında çalıştığı çeyrek yüzyıllık süreçte 65 adet Kostüm, 6 adet Dekor ve 34 adet Dekor-Kostüm olarak toplamda 105 oyun için tasarım gerçekleştirmiştir. Tasarım konusunda dekor ya da kostüm tercihini kurum çalışanı olması nedeniyle tasarımcı kendisi yapmıyor. Ancak dolaylı olarak ya da yönetmenle görüşerek tasarımın neresinde olmak istediğini belirtebiliyor. İzmir bile bir büyük şehir olarak İstanbul'un yaşadığı avantajlı sanat ortamından uzak olmanın sıkıntılarını yaşıyor. Şöyle ki İPEKLİOĞLU'nun da dile getirdiği gibi genelde mesleğinde ciddi bir iddia taşıyan yönetmenler İstanbul ve Ankara sahnelerinde oyun çalışıyor ve İzmir'de istenildiği kadar sık oyun almıyorlar. Bu durum hem tasarımcı hem oyuncu açısından heveslendirici olmuyor. Çünkü sanatın içindeki herkes tiyatroyu tiyatro yapanın yönetmen olduğunu aslında biliyor.

3.1. OYUN AYRINTILARI

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun yapmış olduğu 105 oyunun özetleri, afiş ve sahnelemelerden alınmış fotoğrafları bu bölümlerde kronolojik olarak görsel sunum haline getirilmiştir.

1- Ayı -1983- 84 sezonu Bursa

Çehov, olaydan çok olgunun içselleştirildiği, sıradan ve gündelik olan anlatıyı yine sıradan olarak ancak ilk bakışta görünmez olan bir derinlik ile işler. "Ayı"da Bayan Elena Ivanovna Popova ile eşi öldükten sonra alacaklı olarak kapıya dayanan Grigori Smirnov arasındaki diyaloglardan oluşur ve Smirnov'un kendisini 'ayı'ya benzeten Bayan Elena'ya düelloları esnasında âşık olmasıyla olay son bulur (Cankılıç, 2012).²

² Cankılıç, Duygu (2012, 12). *Bir Başyapıt Çevirisi*. 7 5, 2013 tarihinde Milliyet Sanat: http://www.milliyetsanat.com/kitap/sinema/Bir_basyapit_cevirisi/96/4 adresinden alındı

2 - Bozkır Güzellemesi -1983- 84 Genel Müdürlük

Ülkemizin kırsalında hep yaşanan bir törenin, kadına yazgı oluşunun oyunudur. Kısır kadının kaderi, eşinin başka kadın almasıdır. Hal böyleyken gün gelir, bir salgın hastalık musallat olur köye, kadını çocuğu ölmeye başlar. Gülizar durmaz gider, doktor bulmadan dönmez bozkırın çorağında. Doktorun gelmesiyle iyileşmeye başlar ahali. Kısırlığı yüzünden köy halkınca kenara atılan Gülizar'ı tek başına dokuduğu halısı başında bulurlar. Birken çoğalır halı tezgahları yanında Gülizar'ın ve o günlerden sonra hep birlikte dokurlar halılarını.

3 - Farklı -1983- 84 İzmir

Yazar bu eserinde aşırı gururu yüzünden vehme düşen ve hem kendini hem de sevdiğinin hayatını mahveden sabit fikirli bir kadın vardır. Emma, evleneceği erkeğin ailenin erkeklerinden farklı, bir roman kahramanı gibi nâzik ve centilmen olmasını ister. Kaptan Calep önceleri Emma'nın gözünde böyledir. Fakat adının denizde bir aşk mâcerasına karıştığını öğrenince Kaptan Calep'ten de vazgeçer. Caleb, düşüncesinden vazgeçer umuduyla tam otuz yıl onu bekler. İkisi de yaşlanırlar. Cinsî arzularını bastıramayan Emma; Caleb'in genç yeğeni Benny Rogers'le evlenmeyi düşünür. Çünkü Benny, mâsum ve kirlenmemiştir. Bunu duyan Caleb, kendini asar. Benny'nin kendisiyle dalga geçtiğini anlayan Emma da gururunun oyununa katlanamaz ve aynı yerde o da kendini asar. Yazar, aşırı gururun insanları sevdikleriyle birlikte nasıl felakete sürüklediğini anlatırken; "insan kendi hayatını çılgın hayaller uğruna feda etmemelidir", der.

Kaptan Caleb'in kızkardeşi Harriet Williams da Emma'nın tutumunu beğenmez. Ona göre; bir kız kılı kırk yararsa ölünceye kadar evlenemez. Kendi evliliği bir azap halini almasına rağmen katlanmaktadır. Çünkü kadınlar için mutlu olmanın tek yolu vardır; o da erkekleri fazla ciddiye almamaktır. Kadın cinsinin zaaflarını iyi bilen Harriet; erkeklerin başlarına gelenleri kadınlara anlatmamalarını ve asla kadınlara doğruyu söylememelerini; aksi takdirde küçük bir hata yaptıklarında kadınların bir ömür boyu erkeklere çektirebileceklerini ileri sürer. Harriet, erkek çocukların kötü olmalarının sebebini de babalarını örnek almalarına bağlar. Emma'nın annesi Bayan Crosby erkeklerin her yaptığını normal karşılayan bir kadındır. Emma'nın farklı erkek beklentisini işgüzarlık diye yorumlar. Bayan Crosby'ye göre de bütün erkekler aynıdır.

Eugene O'Neill'in "Muzdarib kadınlar" da diyebileceğimiz bu kahramanlarının arzuladıkları hayat tarzını sevdikleriyle istedikleri gibi tanzim edemediklerini görüyoruz. Bu kadınlar töreleri çiğneyemezler. Kendilerini ilgilendiren hadiselerle de müdahale edemez ve çaresiz bir biçimde başlarına gelene razı olurlar.

DEVLET TİYATROLARI

EUGENE O'NEILL

FARKLI

(Oyun 2 Bölüm)

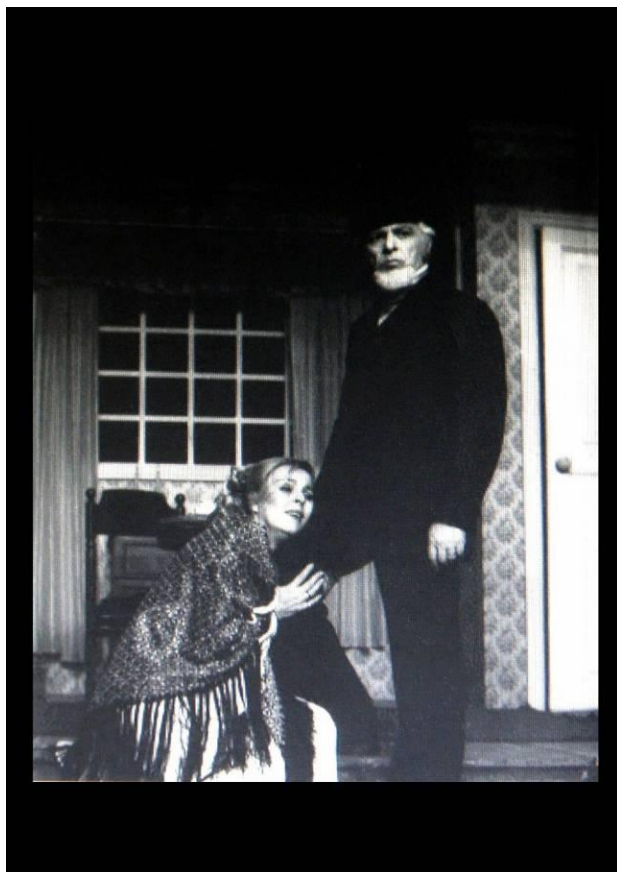
Türkçesi : Avni GIVDA

Yöneten : Semih SERGEN

Dekor : Haris İYİGÜN

Kostüm : Yıldız KÖSE

Işık : Ersen TUNÇÇEKİÇ

4 - Kırık Testi -1983- 84 Genel Müdürlük

Son derece huzurlu ve geçimli bir kasabaya yerleşen bir yargıcın, kendisinden başka herkesi haksız çıkartmak ve yoktan husumet yaratmak için çabaladığı, klasikler arasına girmiş bir Heinrich Von-Kleist komedisidir. Yazar tek başına haklı olduğuna inananın en haksız olduğu gerçeğini savunmuştur.

5 - Kulaktan Kulağa -1983- 84 Bursa

Oyun özeti bulunamadı

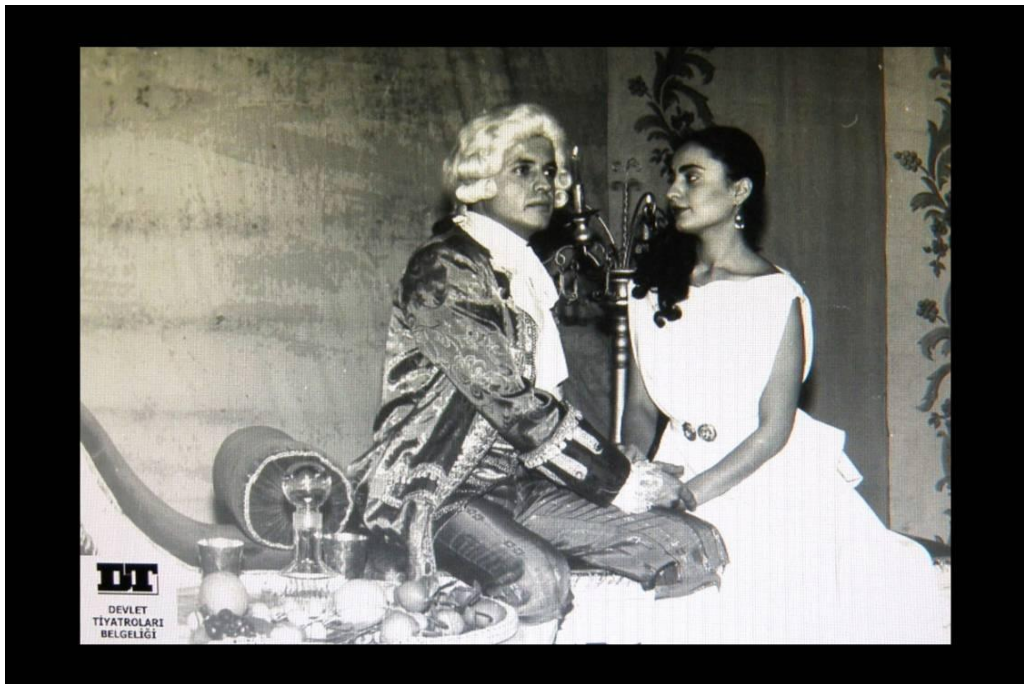

6 - Leonce ile Lena -1983- 84 Bursa

Alman Romantizminin önemli isimlerinden George Büchner'in oyunu Leonce ile Lena, Ortaçağ döneminin bilinmezlikle şekillenen masalsi dünyasından izler taşıyan anlatımıyla , bir yandan iki genç insanın birbirine aşık oluşunu ele alırken, diğer yandan da soylu sınıfların zorba ve buyurgan tavırlarının eleştirisini yapıyor.³

³ www.tiyatrodunyasi.com/tiyatro

7 - Babayiğit -1984- 85 Adana

Diğer adıyla İrlandalı Delişmen, Christy gibi ürkek bir kişiden bir gecede bir kahraman yaratılır. Delikanlı köy meydanına gelir ve babasını öldürdüğünü söyler. Bir süre babasını öldürmenin kendisine kazandırdığı ve o güne kadar hiç sahip olmadığı cesaret ürünü azametli yürümesi bir akşam babasının ortaya çıkıvermesiyle yerle bir olur. Babasını öldürememiş sadece yaralamıştır. Babası ise bunun hesabını sormak üzere karşısındadır.

8 - Çıtır Köy -1984- 85 Adana

Bir yanda çalışıp çabalayıp en büyük ay çiçeğini yetiştiren ve ödülü hak eden Tozlu dayı, bir yanda onun bu muhteşem ayçiçeğini ele geçirmeye çalışan hınzır kardeşleri.Ama Tozlu dayı yalnız değil.Kızı Nazlı,Köyün kahvecisi İmdat, İmdat'ın yaşlı ninesi var onun yanında...Bakalım kim kazanacak bu oyunbazlıkta?

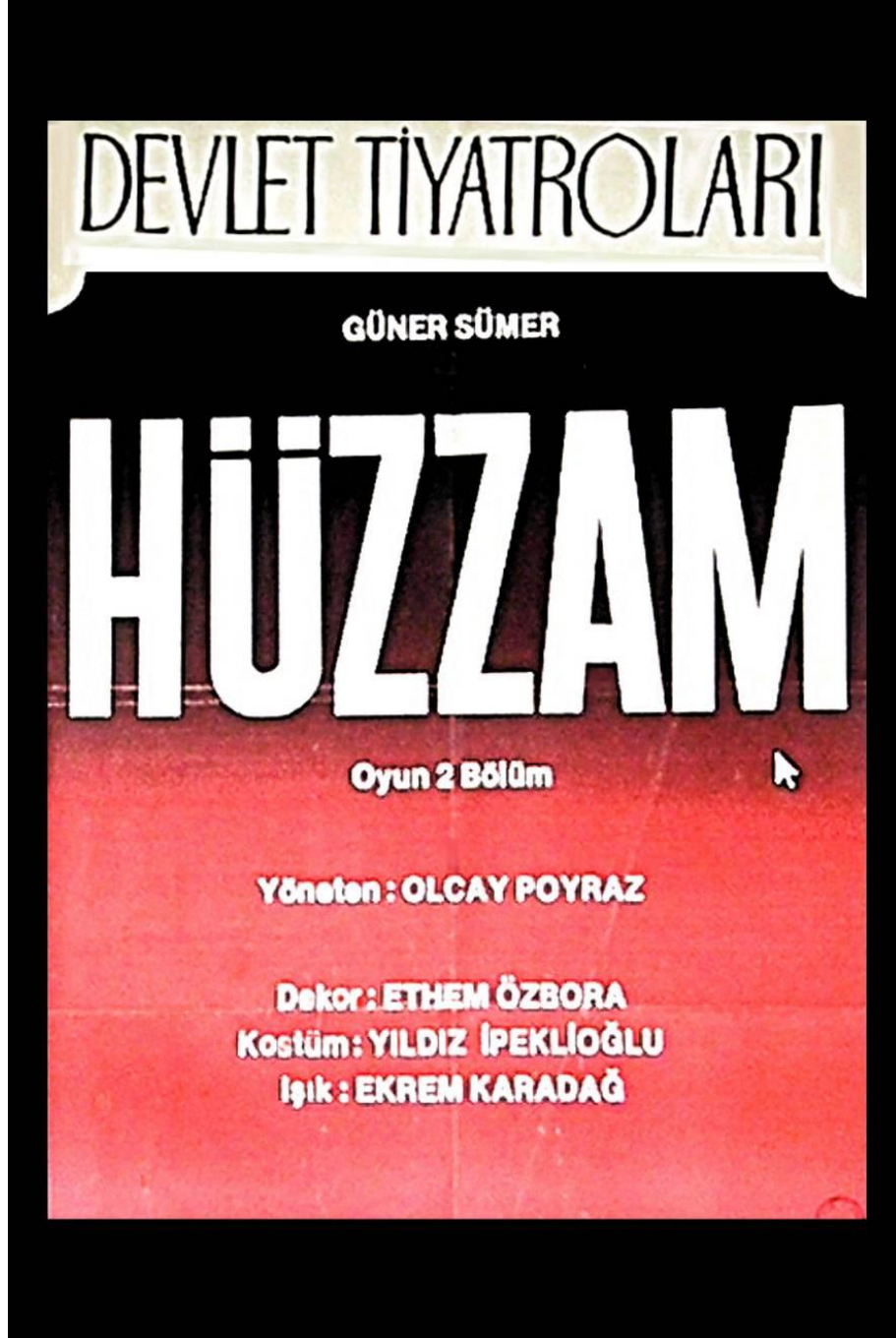

9 - Hüzam -1984- 85 Ankara

Hakkı Paşa'nın torunu Mahpeyker hanımın yaşantısıdır. Osmanlı İmparatorluğundan Cumhuriyet dönemine hızla girerken, toplumun yaşadığı uyum sorunu, sanayileşmeye geçişte yaşanan değişimde ezilip yok olan bazı bireylerin dramıdır demek yanlış olmaz.

10 - Katip Çıkmazı -1984- 85 İzmir

Oyun İzmir'in kenar bir semtinde geçiyor. Birbiri üstünde duran evleriyle bir yokuşun üst başı Katip Çıkmazı.

Şipşak fotoğraf çeken, Kemalın babası rıza efendi, Kemal'in annesi Halide.İkisi de umutlarını oğullarına bağlamışlar.Komşuları ayakkabı tamircisi Kamil, Kemalle Nişanlanan kızı Nermin. Bir fabrika işçisi olarak çalışan Kemalın arkadaşı Yalvaçlı. Simsarın kapatması olarak Rıza efendinin evini kiralayan Keriman, oyunun başlıca kişileridir. Küçük Sevinçleri üzüntüleriyle bir arada yaşayan, yaşlıların kabullendiği, gençlerin gelecek adına içinde buldukları kabuğu kırmak için gösterdikleri çabanın anlatıldığı bir oyun, Katip Çıkmazı.

11 - Uzaklar -1984- 85 İzmir

Nuran, gençlere değer veren ve sevilen bir öğretmendir. Yıllar sonra öğrencileriyle buluşur ve birlikte okul yıllarını hatırlayarak özlem giderirler. Anılar canlanmıştır:

Murat'ın ailesi varlıklıdır, anne babası ayrıdır. Evde sorunları vardır ve birkaç yıl sınıfta kalmıştır. Resim yapmayı sevmektedir, yeteneklidir. Duygusal bir insandır. Zorunlu olarak dayatılan nedensiz kuralları, değer yargılarını reddeder. Çok başarılı bir öğrenci olan Ayşe'ye aşiktir.

Ertan ise hareketli ve çapkın bir gençtir. Zengin bir aileye sahiptir.

Gençlerin sınıftaki durumlarını izleriz. Okul dinlenme kampında tatil yapacaklardır. Murat, Ertan'a ceketini satar ve bu parayla Naile'nin de kampa gelmesi sağlanır. Murat, yasak olduğu halde içki içmektedir. Ayşe Muratla değil, Kaan isimindeki gençle daha yakındır. Naile ve Murat iskelede oturup dertleşirken, Lamia öğretmen gelir. Sinirli ve baskıcı bir öğretmen olan Lamia, onları haksız yere suçlayarak kamptan uzaklaştırır

Naile'nin ailesi durumu bilmemelidir. Bu nedenle Murat, Naile'yi kendi evine getirir. Annesi Belkıs Naile'yi küçümser ve ailesine haber verir. Tutucu aile buna çok sert tepki verir. Kızlarını muayeneye götürürler ve üniversiteye gitmesine engel olmaya çalışırlar. Naile önce intihara teşebbüs eder. Daha sonra onsekiz yaşında mektup bırakarak evden ayrılır. Bu arada Nuran öğretmenle de görüşür. Hem bir işte çalışmakta hem de üniversiteye hazırlanmaktadır. İstanbul onun için yeni bir şehir ve yeni bir başlangıçtır.

Yıllar sonra buluştuklarında Nuran öğretmen, Selim öğretmenle evlenmiştir ve çocuk sahibidir. Ertan iş adamı, Ayşe doktor olmuştur. Yalnız kaldıklarında Murat ve Naile biraz dertleşirler. Naile Murat'a yıllar önce satmış olduğu cekete karşılık, kendi ördüğü kazağı hediye eder. Murat bu davranışa çok duygulanır. Anlaşılır ki Nuran öğretmene söyledikleri gibi Murat ressam olamamıştır. Tablolardan ve boyalardan

uzaklaşmıştır. Evdeki resimler arkadaşına aittir. Birden gerçeği açıklayamamıştır. Naile de üniversiteye gidip avukat olamamıştır. Evlidir ve iki çocuğu vardır. Hayallerindeki hayat için çalışmasına rağmen, ideallerine ulaşamamıştır. Üzerindeki giysiler de çalıştığı butiğe aittir. Çırpınışlar içindeki gençlik yıllarında arkadaşları ve Murat'la geçirdiği zamanlar, onun için hayatının en anlamlı ve güzel günleri olarak kalmıştır.

DEVLET TİYATROLARI
Ülker A. KÖKSAL
UZAKLAR

(Oyun 2 Bölüm)

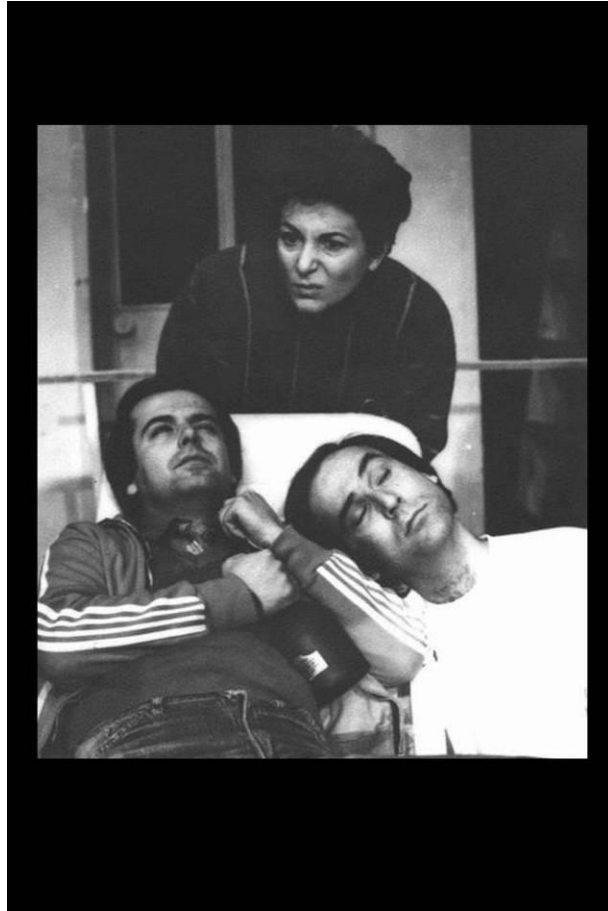
Yöneten	Çetin KÖROĞLU
Dekor	Haris İYİGÜN
Kostüm	Sevinç GÜRLÜK Yıldız KÖSE
Işık	Hikmet PEKER

<i>Murat</i>	Metin OYMAN
<i>Nuran</i>	Yıldız KÜLTÜR
<i>Ayşe</i>	Müge ARICILAR
<i>Ertan</i>	Cevdet ARICILAR
<i>Naile</i>	Hülya SAVAŞ
<i>Cemile</i>	Alev KERİMOĞLU
<i>Dursun</i>	Şener ÜNAL
<i>Lamia</i>	Selmin BARUTÇUOĞLU
<i>Belkıs</i>	Mediha KÖROĞLU
<i>Halit</i>	Bülent ARIN

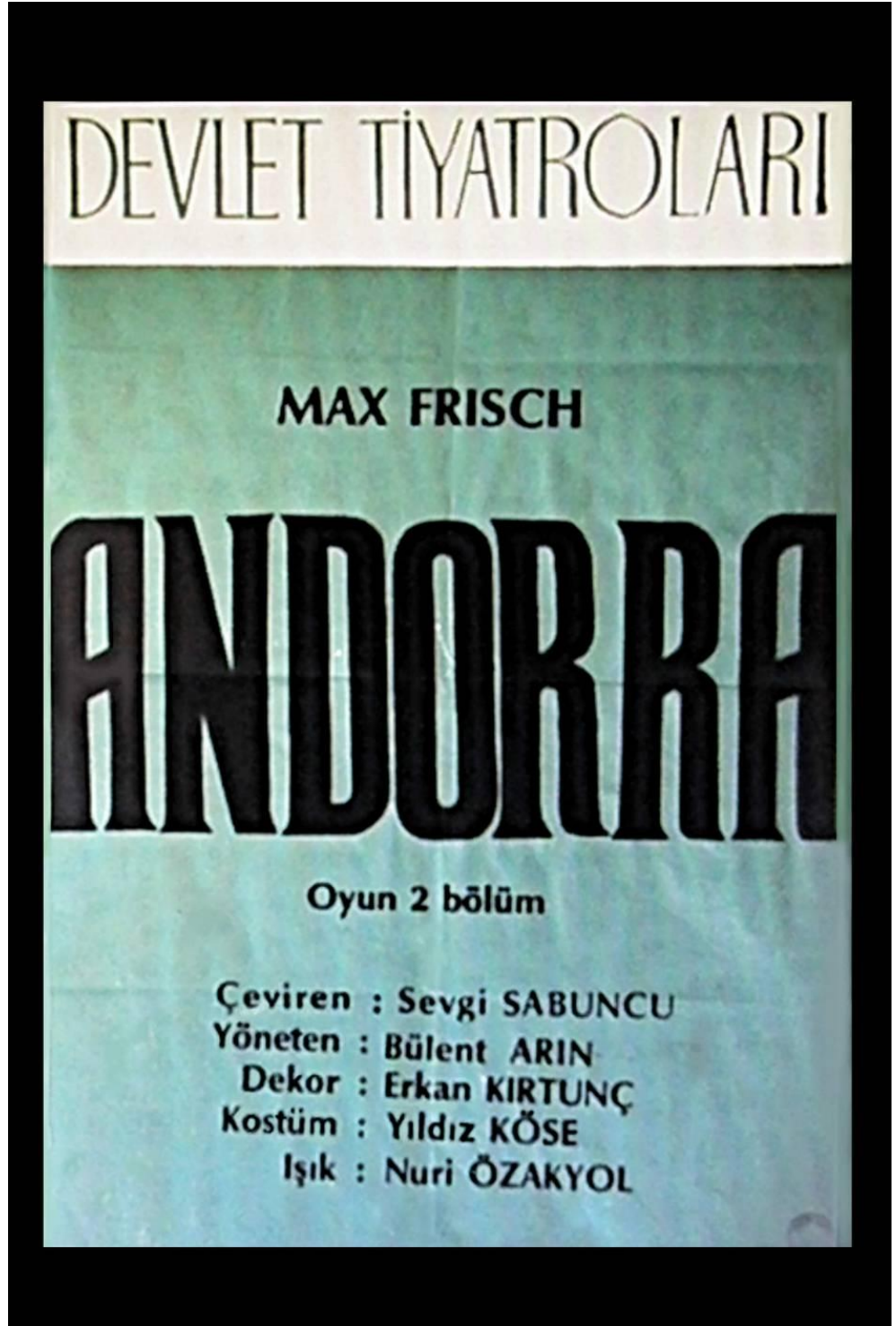
<i>Kondüvit</i>	Erden BAŞ
<i>Sullör</i>	Önder BARGIÇ

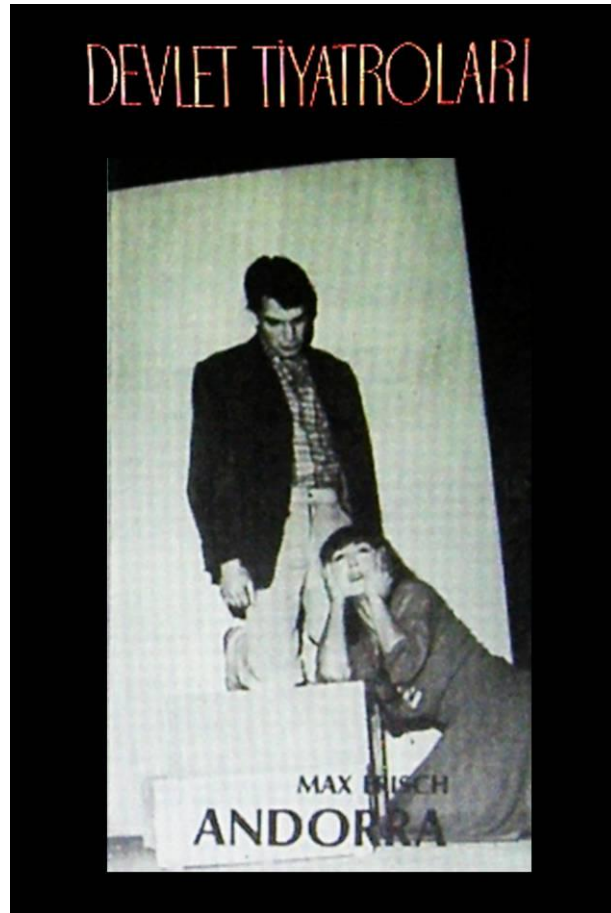

12 - Andorra -1985- 86 İzmir

Kendi gibi, kendinden olmayanı dışlayan insanların yaşadığı bilinç sapmasıyla, tek ve farklı olanın yok oluşunu gösteren ve bu zedeleyici tutumun insan sevgisiyle aşılmaya çalışılmasının öyküsü.

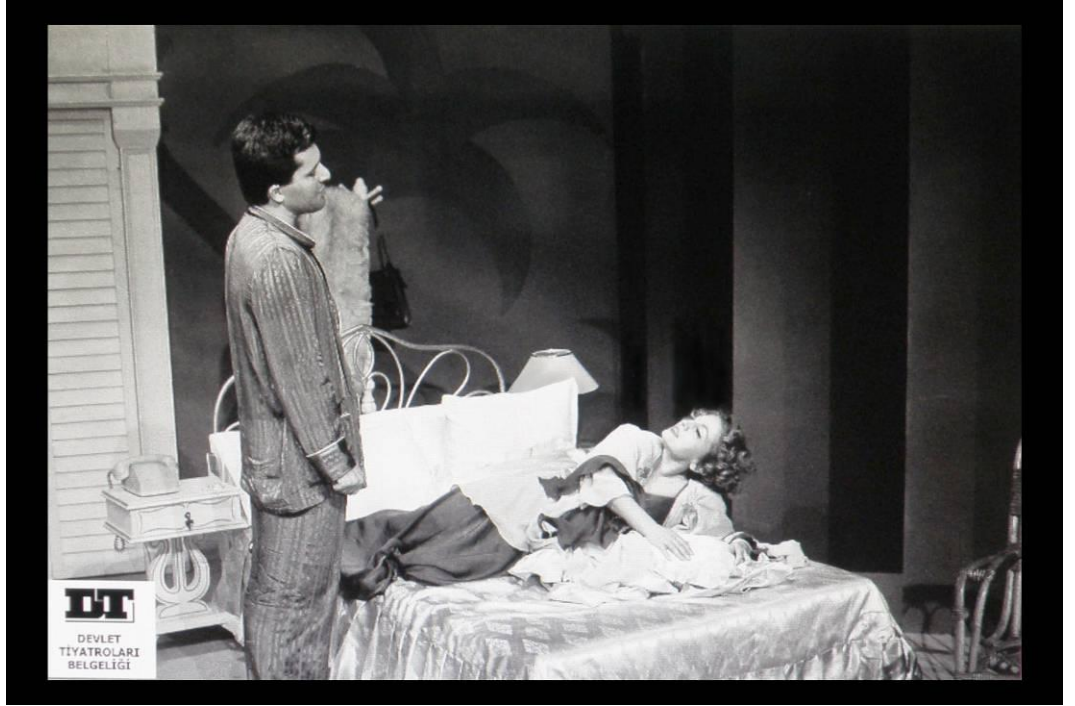

13 - Gençliğin Tatlı Sesi -1985- 86 İzmir

Şöhretini yitirmiş bir yıldızın ve köşeyi dönmek için çabalayan jigolosunun basit macerasının ötesinde, bireyin toplumla savaşımı ve hayata tutunmak için alkol, uyuşturucu, politika ve şantajdan örülmüş dünyalarında verilen kısır mücadelenin acımasızca yansıtıldığı bir Tennessee Williams klasiğidir.

14 - Güneş ve Aslan -1985- 86 Ankara

Sultan Nurettin, Cihangirlikten, yeni ülkeler fethetmekten hoşlanmayan bir hükümdardır. Fethedilen ülke halklarının vergilerle yoksullaştırıldıklarını, acı çektiklerini ve buna benzer nedenlerle, kendilerine kin beslediklerini düşünür. Gelen vergiler de yine bu ülke halklarının ayaklanmalarını önlemek için, gönderilen askerlere gitmektedir. Kazanç olmadığı gibi elde edilen de sadece kin ve nefrettir. Nurettin, hocası ve dostu Mansur'un da desteğiyle düşüncesini oğulları ve kumandanlarına sunar. Bazıları atalarının, de delerinin kanlarıyla kazandıkları bu toprakların iadesine karşıdır, ayrıca çiftçilikle uğraşan fetihlerden yoksun bir ülkenin kumandanı olmak hoşlarına gitmez. Büyük oğul geleceğin sultanı il arslan da için için böyle hissetse de, babasına saygısından ve sevgisinden onun düşüncesini kabul eder.

İl arslanın çok sevdiği Güneş hatunun çocuğu olmamaktadır ve güneş, eşinden ikinci bir kadın almasını ister. İl arslan karısının zorlamalarıyla İldüze hatunu alır. Güneş yumuşak başlı, uysal, iyi niyetli gibi görünse de içten pazarlıklıdır ve bir planı vardır. Planı gereği önce Nurettin sultanı öldürür ve sorumluyu İldüze hatun gibi gösterir. Sonra İl Arslanı Nurettin'nin aldığı kararlardan vazgeçirir ve İldüzeyi çocuğu doğduktan sonra saraydan uzaklaştırmayı amaçlar. Artık devletin selameti tehlikededir, savaşlarda yenilgiler alınır, kumandanlar birbirlerine düşerler, ayaklanmalar başlar. İl arslan ne yapacağını bilemez bir haldeyken, babasını öldürenin ildüze değil, Güneş olduğunu öğrenir. Hatalarının anlamıştır ve babasının yolundan gitmeye karar verir. Bütün planları bozulan Güneş, kendini zehirler ve ölür.

Güneş, kocası İl arslanı çok sevmiştir, öyle ki doğuramadığı çocuklar yerine kocasına uçsuz bucaksız bir devlet vermek istemiştir.

DEVLET TİYATROLARI

Tarık Buğra

GÜNEŞ
ve
ASLAN

Oyun 2 Bölüm

Yöneten: Nuri Altınok
Dekor: Orhan Alpaslan
Kostüm: Yıldız Köse-Funda Aktuğan
Işık: Ekrem Karadağ
Müzik: Sabahattin Kalender
Danslar: Tayfun Savlıoğlu

15 - Kırmızı Sokağın Suzan'ı -1985- 86 İzmir

İkinci dünya savaşında Kırmızı sokakta yaşayan, babaları ölmüş bir ailede yaşanan ekonomik bunalımın hikayesi. Evde hiç çalışan olmaması, bir kızın veremli olması, aileyi istemedikleri halde, ahlaki olarak sıkıntıya sokar. Bunların sıkıntısını bilen zengin bir adamın, bu durumu kullanması ve ailenin kadınlarını taciz etmesi gibi trajik olayların yaşanışı ve tüm bunlardan en çok etkilenen Suzan, yaşadığı kötü olaylar ve onun toplumla olan sorunlu ilişkisi oyunda anlatılır.

16 - Kunduracının Türküleri -1985- 86 İzmir

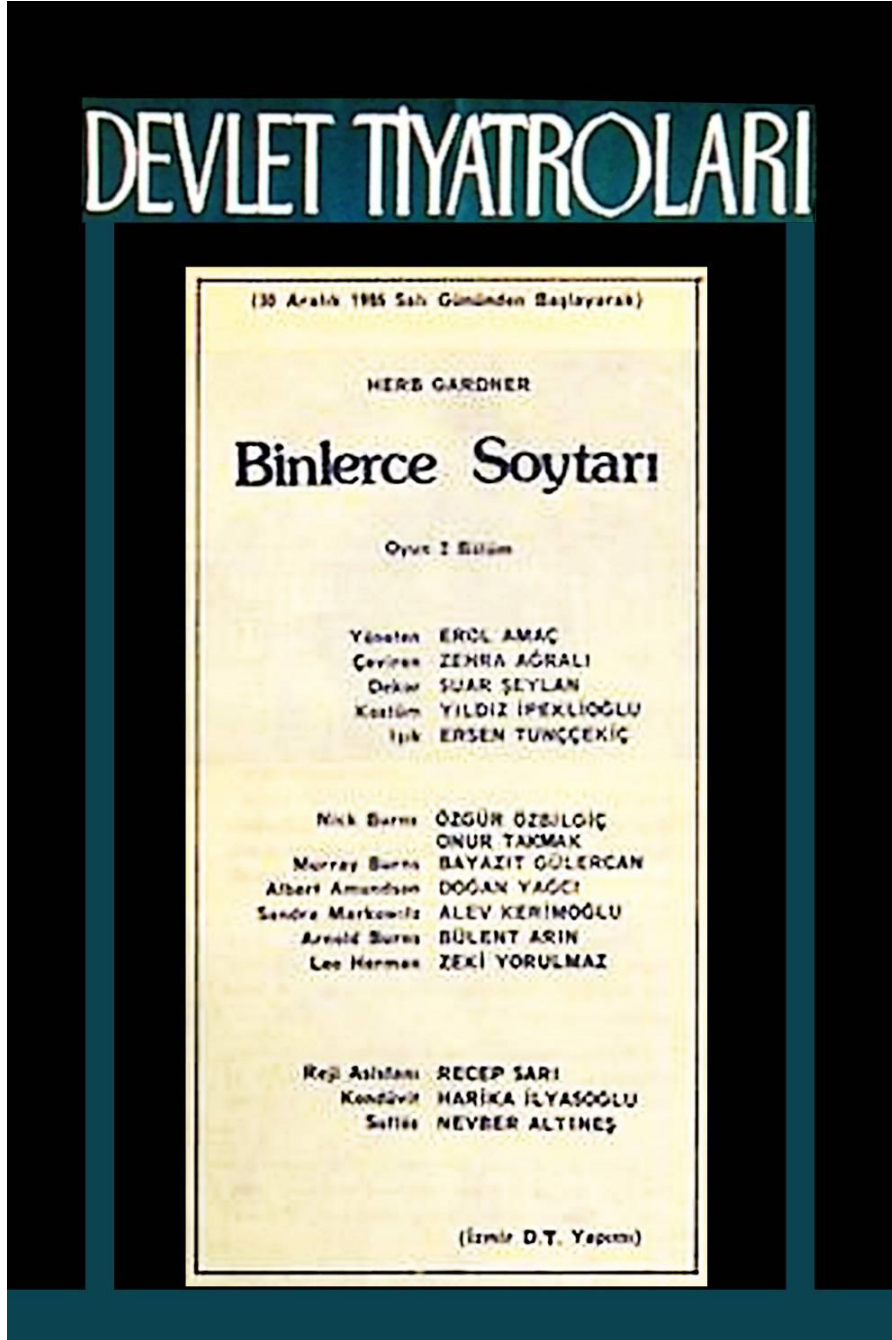
Çocukların kardeşçe paylaşımını destekleyen, bencilliği yeren, erdemli bir nesil istemiyle yazılmış bu oyunun yazarı, büyükler için yazdığı , hak ve emek kavramlarını işlediği Lodos adlı oyunu yazdığında oyunu yasaklanmış biri olarak, çocuklar için aynı emeği vermeyi kafasına koymuştu. Ancak oyun içeriğine ait net bir bilgi bulunamadı.

17 - Binlerce Soyтары -1986- 87 İzmir

Murray, tüm bireysel tercihleri ve yaşamı algılama biçimindeki ısrarına rağmen toplumun genel yargı ve değerleri karşısında istemeye istemeye erir, gücünü yitirir. Toplumdan kaçarak korunmaya çalışması buna yetmez.

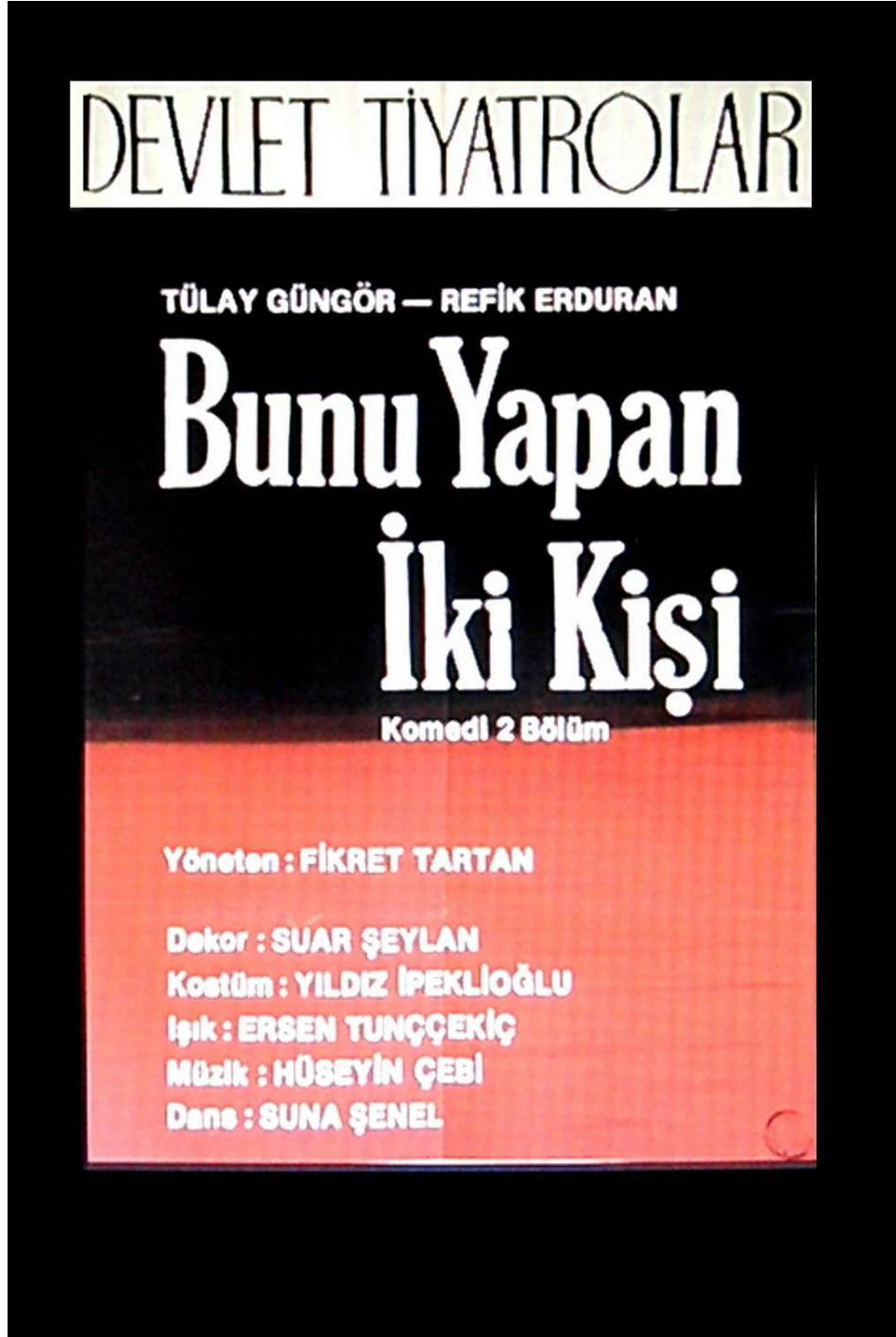

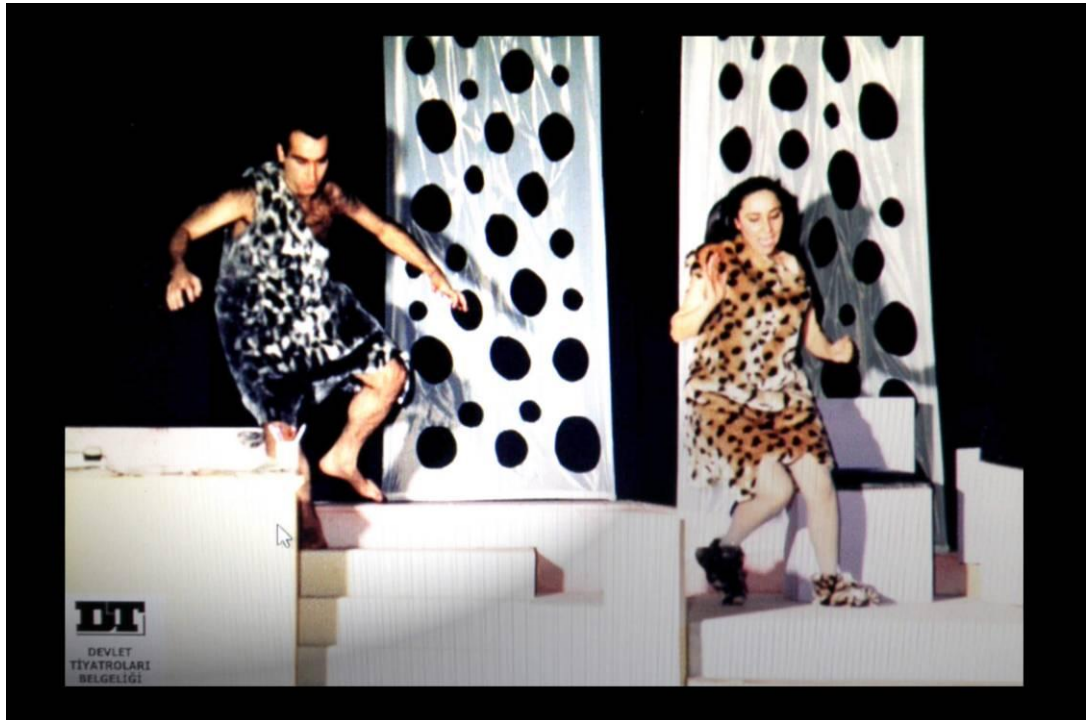

18 - Bunu Yapan İki Kişi -1986- 87 İzmir

Erkekler kadınlara şiddet uyguluyor,onları korkutup fiziksel baskı uygulayabiliyorlar. Peki tersi neden olmuyor? Hak verilmez alınır sözünden yola çıkan yazar,ikili ilişkilerdeki bu korku ve kavga kaosunu esprili bir dile çevirmiş ve kadın erkek ilişkisini incelemiştir.

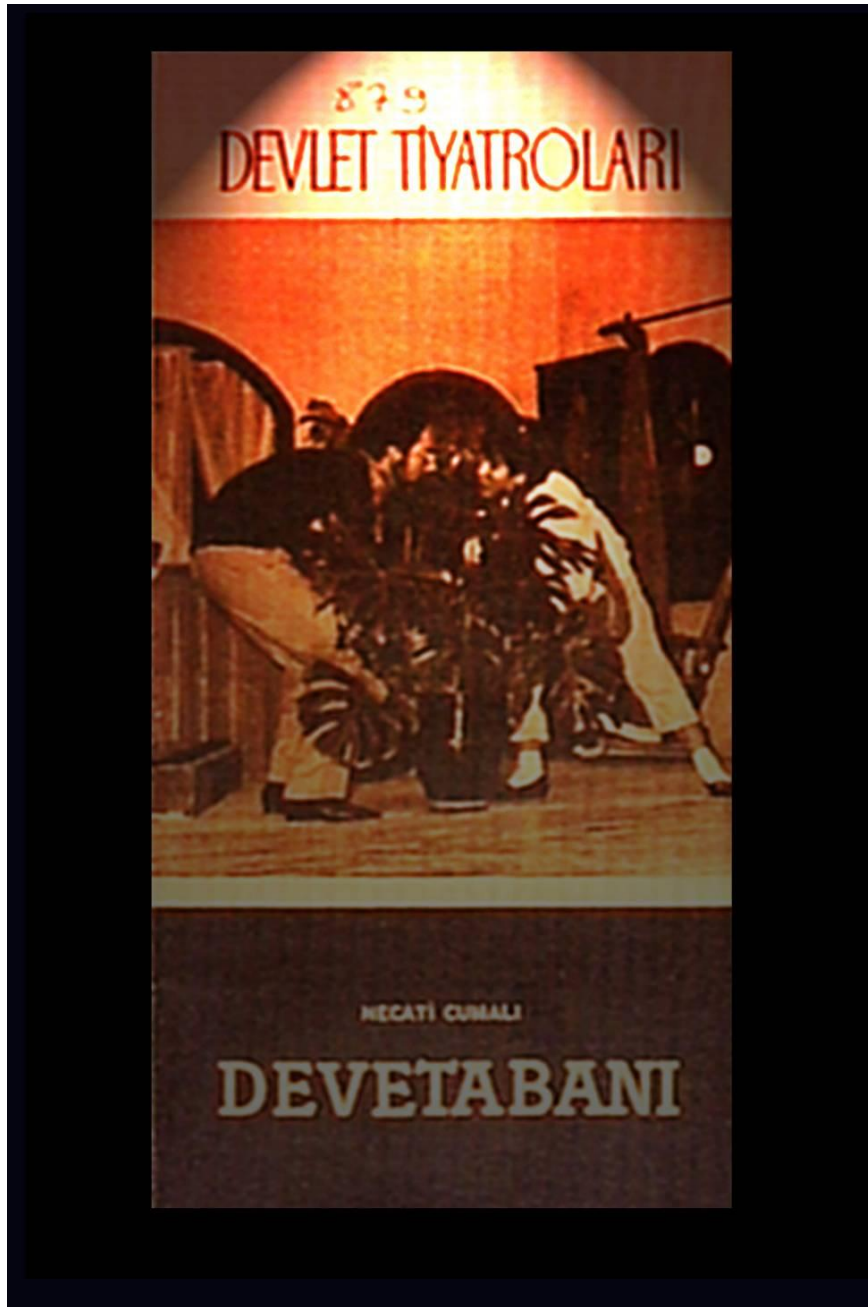

19 - Devetabanı -1986- 87 İzmir

Yazara göre yayılma hastalığı içgüdüsel bir itiden kaynaklanıyor.Sonunda ortak yaşamı dayanılmaz duruma getiren boyutlara ulaşıyor.Doğada bunun örnekleri daha net, kökü daha kuvvetli olan , daha kuvvetli sarılan öbür bitkileri yaşam alanlarını da kaplıyor.Devetabanı bitkisini sembolik anlamda kullanan yazar, birbirinin yaşam alanlarına girmeyi ifade eden bu yayılma hastalığının eğitim düzeyinin yükselmesiyle düzelebileceğini anlatıyor.

20 - Mendilimde Gül Oya -1986- 87 İzmir

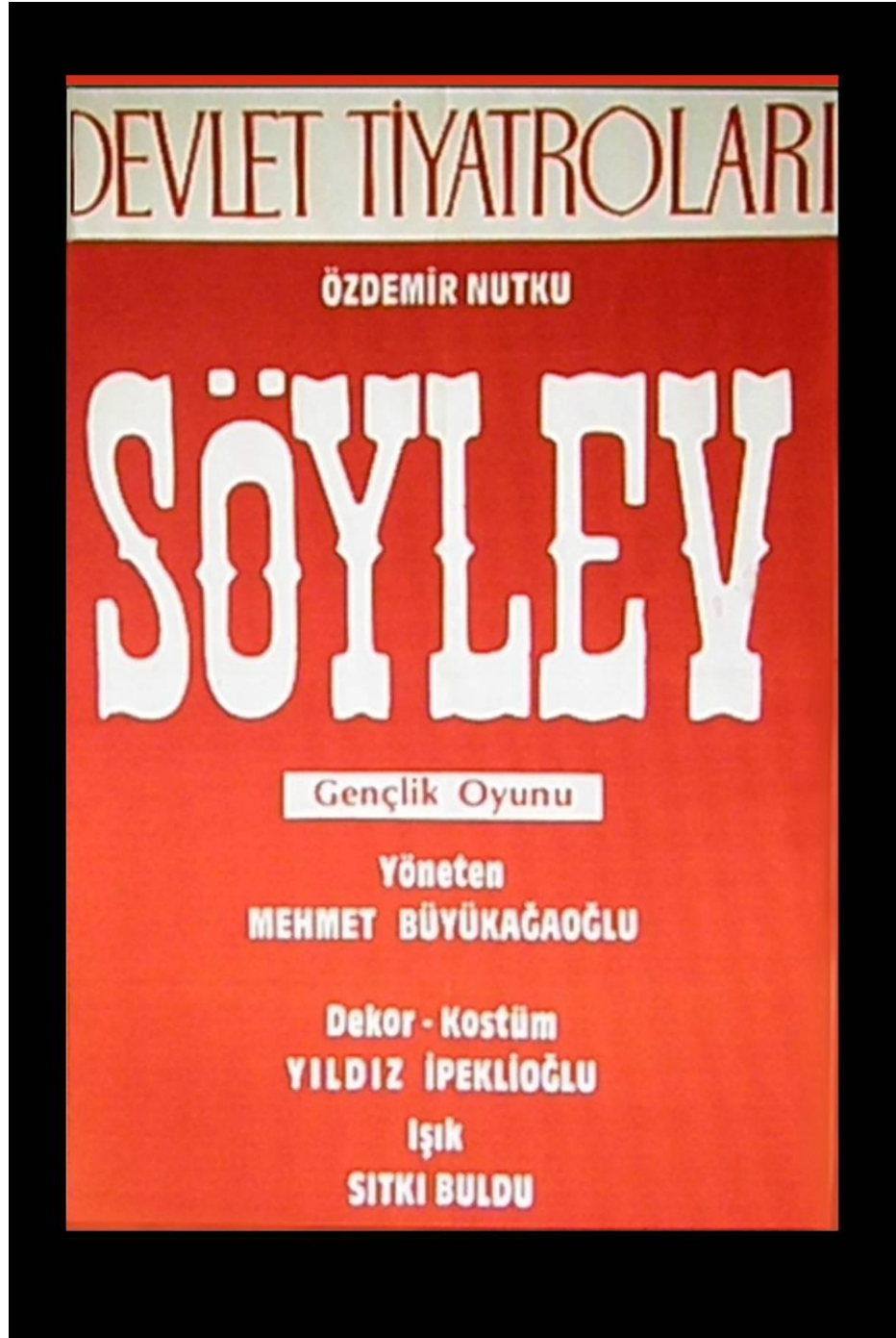
Cavidan, büyük annesi, annesi ve kız kardeşiyle yaşayan evlilik çağına gelmiş kapalı, tutuk, büyük annesinin sözünden çıkamayan bir genç kızdır. Erol büyükannesinin, baskı ve erkeklere karşı güvensizlik telkinleriyle büyüttüğü Cavidan'ı sever. İki genç büyükannenin karşı koymalarına rağmen düğün hazırlıklarına başlar. Ancak, Erol'un daha önce beraber olduğu Aysun, Erol'u tehdit ederek, Cavidan ile olan ilişkisini bozacağını söyler. Onu ikna etmek için yemeğe götüren Erol'un, bu çabası yanlış anlaşılır, nişan bozulur. Büyükanne mutlu, anne ve Songül üzgün, Cavidan ise içine kapanmıştır. Erol'un mektupları, adam göndermeleri Cavidan'ı etkilemez. Sonunda bir gece eve gelen genç, Cavidan'ı ikna etmeyi başarır. Büyükannenin itirazlarına rağmen Cavidan Erol'la evlenmek ister.

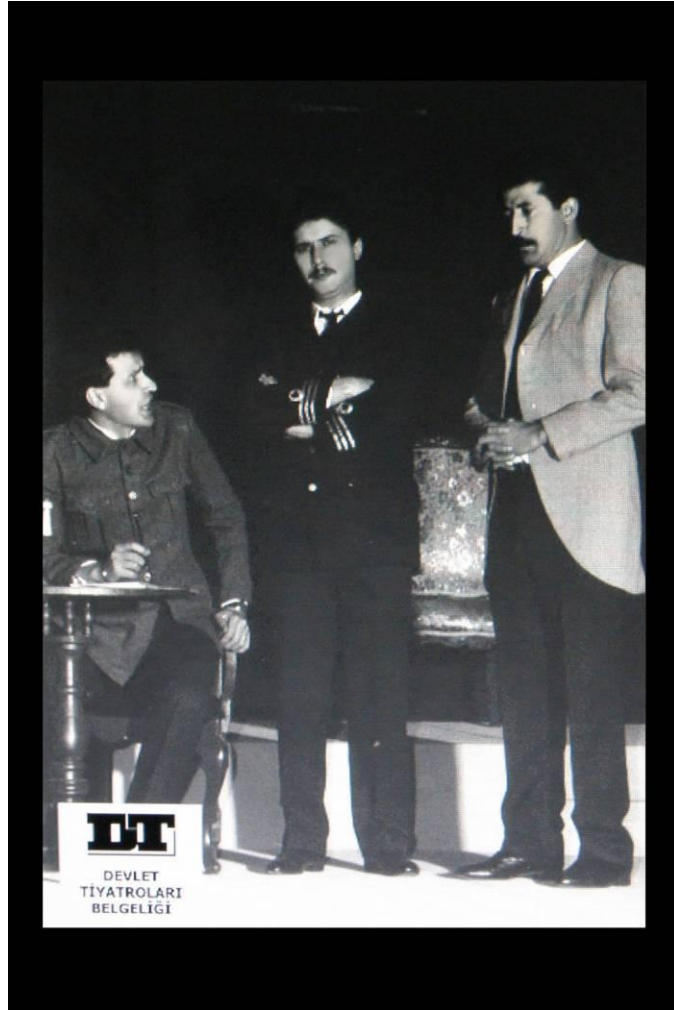

21 - Söylev -1986- 87 İzmir

Yurdumuzun işgalinden itibaren başlayan özgürlük savaşımız olan İstiklal savaşının ve ardında kurulan Türkiye Cumhuriyeti için geçirilen merhalelerin ilk elden nakledildiği tarihi eserimizin oyunlaştırılmış halidir.

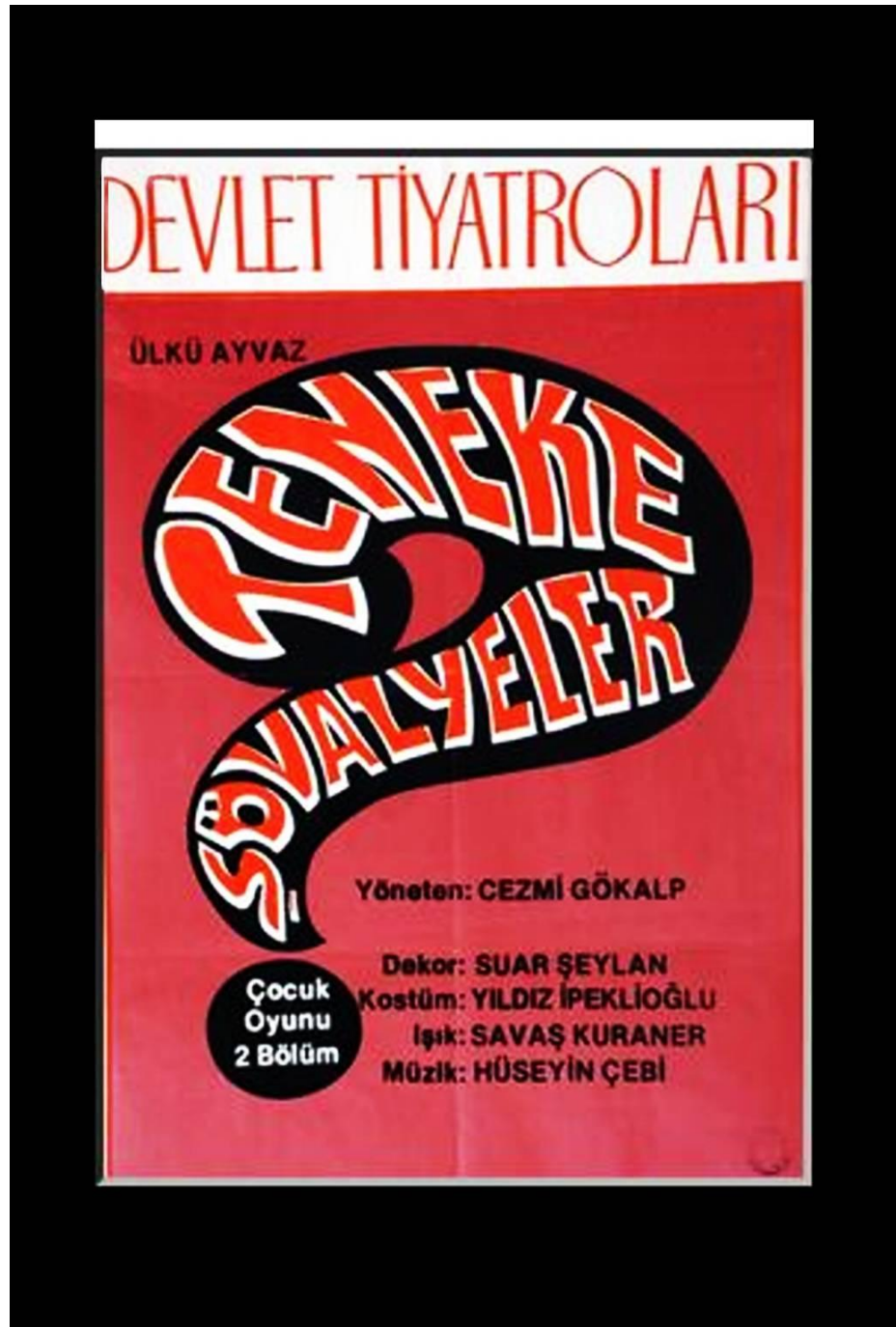

22 - Teneke Şövalyeler -1986- 87 İzmir (çocuk oyunu)

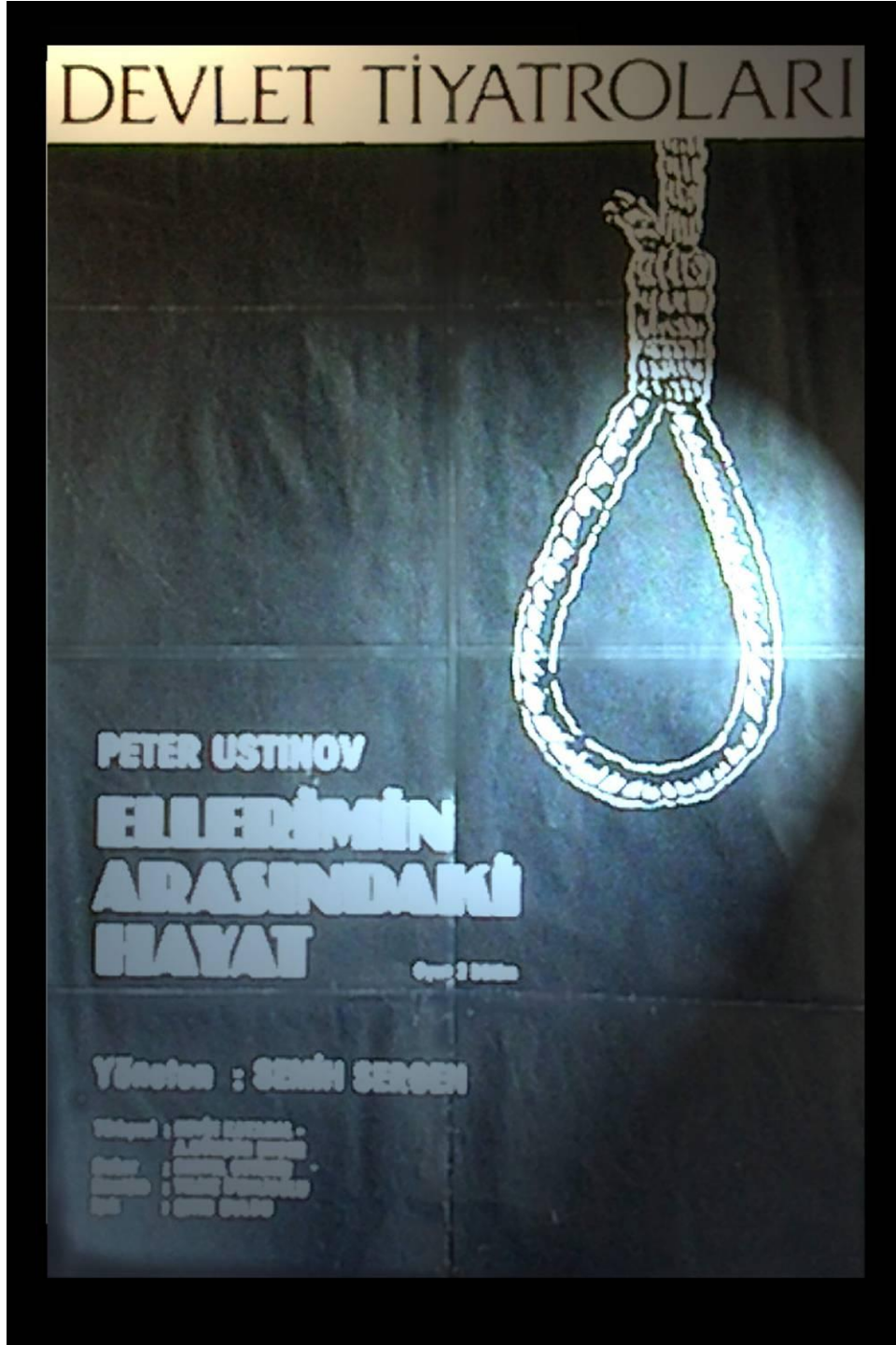
Oyunumuzdaki kahramanlarımız Teneke Şövalyeler, çıkarıcılara, iyiden güzelden yana olmayanlara soru sorarak karşı koyuyorlar. Sorular çoğaldıkça, yeni şeyler öğrendiklerini fark ediyorlar sonunda. “öyleyse öyledir, böyleyse böyle” demeyip, en doğruyu bulmak için yorulmadan sorulara başvuruyorlar. Sorular, iyileri mutlu çıkarıcıları rahatsız ediyor.

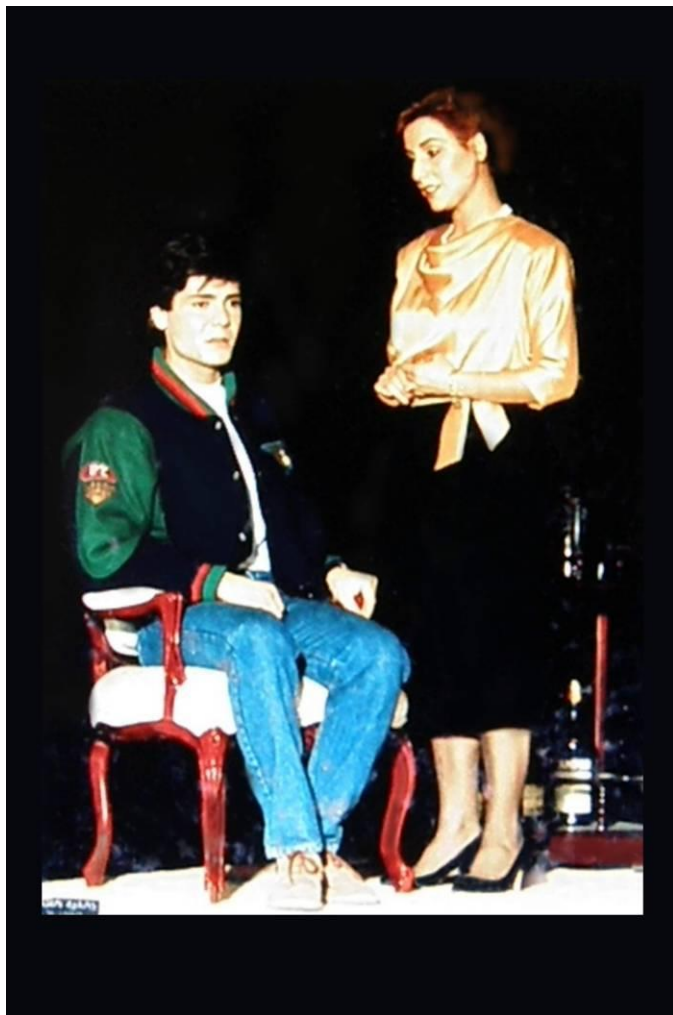

23 - Ellerimin Arasındaki Hayat -1987- 88 İzmir

Oyun bir idamın çevresinde merkezlenirse de, temel sorun bazen insan hayatına mal olabilecek bir kararın alınmasında taşınan sorumluluğun bedelinin ne kadar ağır bir yük olduğu anlatılırken, adaletin uygulanmasında, kanun, kurum ve basın gibi tüm öğelere ne kadar önemli ve hassas görevler düştüğünü gözler önüne sergiliyor.

24 - Erkek Arkadaş -1987- 88 İzmir

1920'lerin hareketli bir yorumu olan Sandy Wilson'ın bu oyununun konusu,zengin genç kızları sosyeteye hazırlayan, Frnasa'nın güneyindeki bir okulda geçer. Karnaval zamanıdır. Genç kızlarkarnaval balosuna erkek arkadaşlarıyla gideceklerdir fakat çok zengin bir kız olan Polly, kendisini bir sekreter gibi tanıtarak sadece kendisini beğenen bir arkadaş beklemektedir. Öte yandan Tony de aynı düşünce içinde bir çırak gibi davranarak okula gelir ve olaylar gelişir.

25 - Kıskaç -1987- 88 İzmir

Şerif, kocasından kaçıp kendisine sığınan Mualla'yı, ailesinden kalan eski konağa getirir. Şerif Mualla'yı sevmekle birlikte evlenmeden kendisine dokunmayacağını söyler. Mualla'nın bütün ısrarlarına karşı kapısını kilitler. Çünkü Şerif, bu eve evlenmeden hiçbir kadını getirmeyeceğine dair annesi ve babasına söz vermiştir. Anne ve babasının ve de kendi küçük resimlerinin önünde durarak sık sık anılarını tazeler. Şerif ertesi gün gidince Mualla'nın, kocasını tahakkümü altına almış annesi ve kılıbık babası gelirler. Mualla onları eve almak istemez ancak Mecburen kapıyı açar. Mualla annesine, evliliğe alışmış bir kadının ne kadar süre erkeksiz kalabileceğini, onun için hemen Şerif'e sığındığını açıklar. Daha sonra Sedat'ın gelmesiyle, Mualla'nın evliliğe bir geceliğine alıştığını anlarız. Sedat karısıyla ilk gece ilişki kurmuş sonra ise erkeklerle ilişki kurmayı tercih etmiştir. Ancak Mualla'nın kocasını terk edişi bu sebeple değildir. Sedat, Mualla'nın karnındaki çocuğu aldirtmiştir. Sedat her şeye yeniden başlamak istediğini söyler. Ancak Mualla, ona erkek müsveddesi diyerek kovar.

Mualla'nın hizmetçisi Döndü'nün de kocasıyla derdi vardır. Adam işsizdir, karısını dövmekte ve Şerif'in evini soymak istemektedir. Mualla Döndü'ye, Döndü de Mualla'ya acımaktadır. Çünkü Mualla kilit altındadır.

Bu arada A.Nuri adındaki Şerif'in arkadaşı olan bir adam, zaman zaman ortaya çıkmakta ve bu köhne evi satması için Şerif'i ikna etmeye çalışmaktadır. Şerif ise evi anlarından dolayı satmak istemez.

DT

DEVLET TİYATROLARI

1987-1988

KISKANÇ - TUHAF İKİLİ

İZMİR'Lİ ALİ ÇELEBİ

VENEDİK'TE OYUNCU SEÇİYOR

SÖYLEV

TENEKE ŞÖVALYELER

I

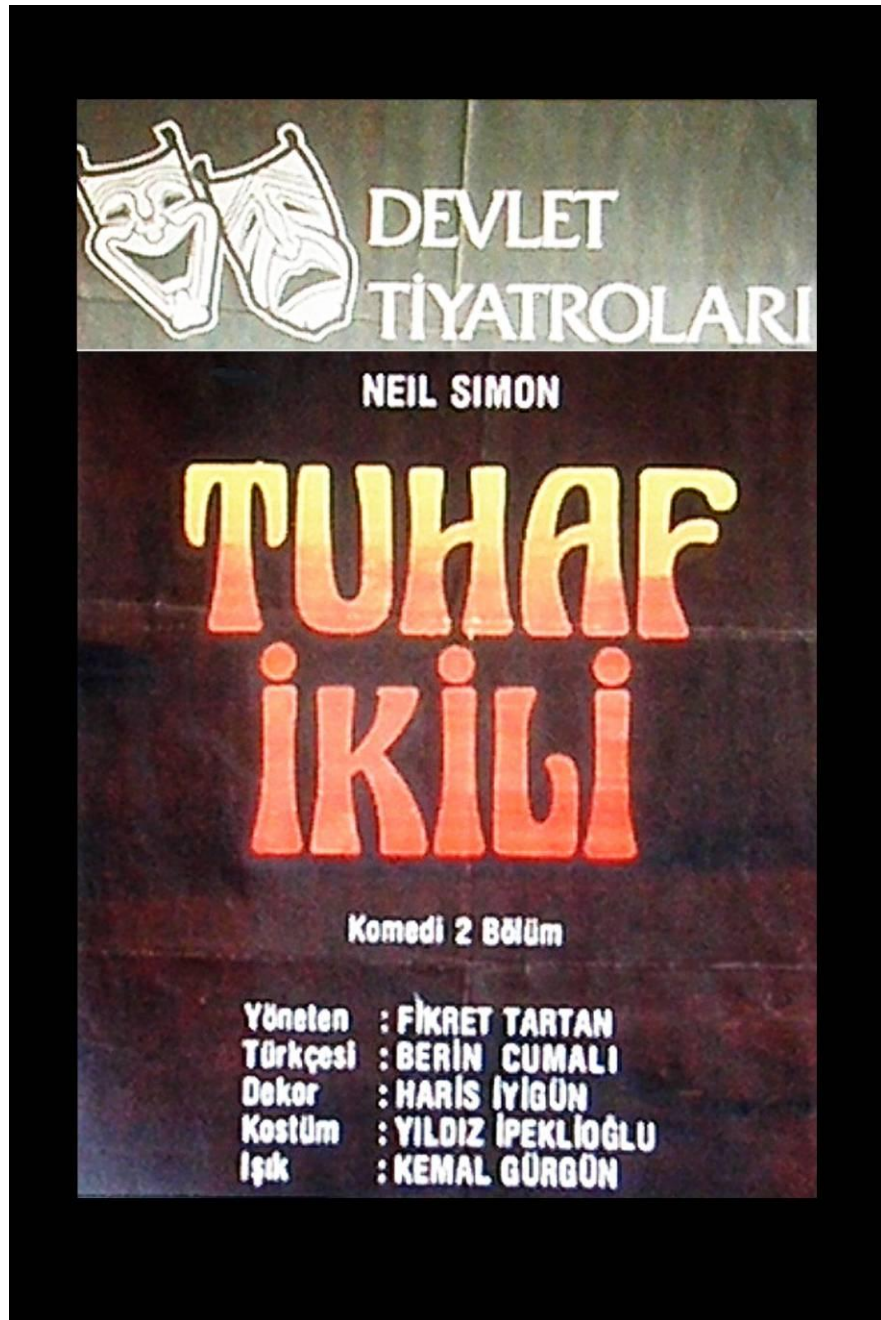

27 - Tuhaf İkili -1987- 88 İzmir

Orta yaşlı iki erkeğin, eşlerinden ayrıldıktan sonra bir arada oturmakla başlayan çatışmalarla taban tabana iki zıt karakterin komiği var karşımızda. Hollywood'da 1968 yılında, Jack LEMMON- Walter MATTHAU sinemada "The Odd Couple" adıyla, ülkemizde ise Mehmet Ali ERBİL, Yalçın MENTEŞ "Tatlı Kaçıklar" TV dizisi olarak uyarlamasını yapmıştır.

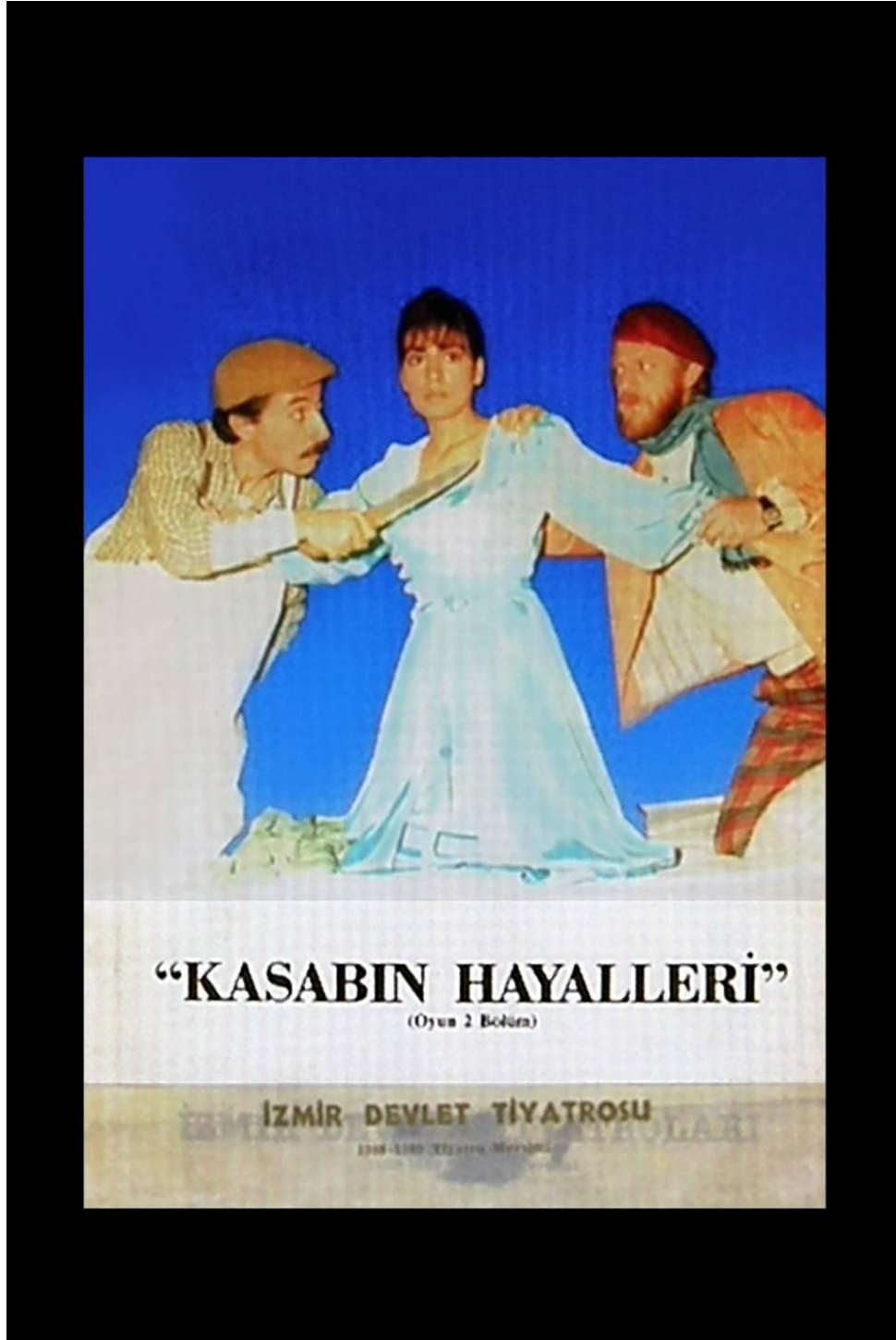

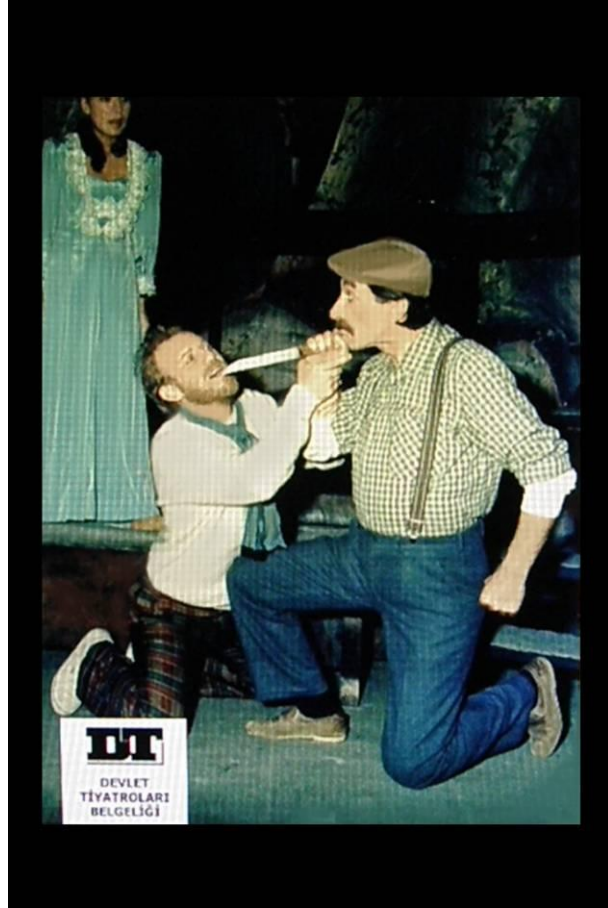

28 - Kasabın Hayalleri -1988- 89 İzmir

Victor Haim'in gençlik yıllarında yazdığı bir oyun. Çiftlerin yaşadığı sorunları irdeleyen oyuna yazar fabl tanımlaması yapmış. Ancak oyunun tam konusu ile ilgili yeterli bilgi bulunamadı. Yıldız Köse İPEKLİOĞLU da çalıştığı hemen hemen hiçbir oyun tekstini saklamadığı için konuyu öğrenmek mümkün olmadı.

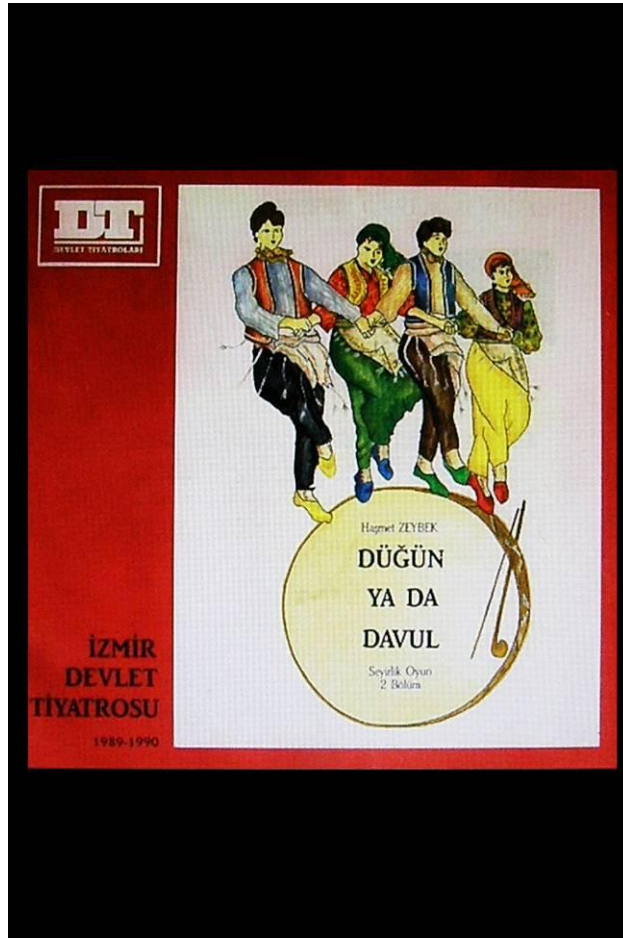

29 - Düğün Ya Da Davul -1989- 90 İzmir

Paranın sarmaladığı, insan hayatındaki en değerli manevi olayları bile yeniden şekillendirdiği üzerine göstermecî bir tiyatro örneği.

30 - Düş Ya Da Gerçek -1989- 90 İzmir

Sanayileşmiş bir ülkenin büyük bir şehrinde, zengin bir adam rüya satın almaktadır. Paraya ihtiyacı olan bir sürü insan, sıraya girerek bazen gerçek, bazen uydurma olan rüyalarını bu adama para karşılığı anlatmaktadırlar. Oyun kasabadan, büyük şehre yeni gelen, çocukluk arkadaşı ve kocasının evinde kalan, az bir maaşla daktiloluk yapan, genç bir kızın, rüya satın alan adama giderek gördüğü rüyayı anlatmasıyla başlar. Buna karşılık iyi bir para alır. Arkadaşını ve sınavlarına hazırlanan kocasını rahatsız ettiğini düşünerek, bir pansiyona taşınmak isteyen kız, para biriktirebilmek için, paraya ihtiyacı olan diğer insanlar gibi, bu adama giderek rüyalarını satmaya devam eder. Bu arada, eskiden sirklerde palyaçoluk yapan, ancak şimdi çok içki içen işsiz, bir süredir rüyalarını satarak geçinmeye çalışan, ama artık satabilecek rüyalar görmeyi bile başaramayan, kendisinden daha yaşlı bir adamla tanışır. Bu adama aşık olan ve biraz para biriktirebilen kız, çocukluk arkadaşının tüm ısrarlarına rağmen, eşyalarını toplayıp kaldığı evden ayrılır, bir pansiyona taşınır ve adamla birlikte yaşamaya başlarlar. Ancak adam kızın kendisine bağlanmasını istemez, onunla sevişmez. Bu arada kız, hastalanır, işinden kovulur, parasız kalır. Adam yanında olduğu için çok mutludur. Ama rüyalarını sattığı için çok huzursuzdur. İçinden bir şeyler eksilmiş gibi hisseder. Rüyalarını geri almaya karar verir. Birlikte zengin adama giderler ancak rüya satın alan adam, kızın dosyasını geri alamayacağını çünkü, onları kullandığını söyler. Adam, buna çok üzülen kızı teselli etmeye çalışır. Böyle bir düzende ve kendisiyle, kızın hiçbir geleceği olamayacağını hisseden ve kızı çok seven, onu korumak isteyen adam, sonunda kızı , kasabasına, annesinin yanına, daha sıcak,daha samimi,daha sevgi dolu ve huzurlu olan yere dönmesi için ikna eder ve kendisi de çekip gider.

DTT
DEVLET TIYATROLARI

Bayazıt Gülercan

Öykü: Truman Capote

DÜŞ YA DA GERÇEK

Yöneten: Bayazıt Gülercan

Dekor: Erkan Kırtunç

Kostüm: Yıldız İpeklioğlu

Işık: Kemal Gürgün

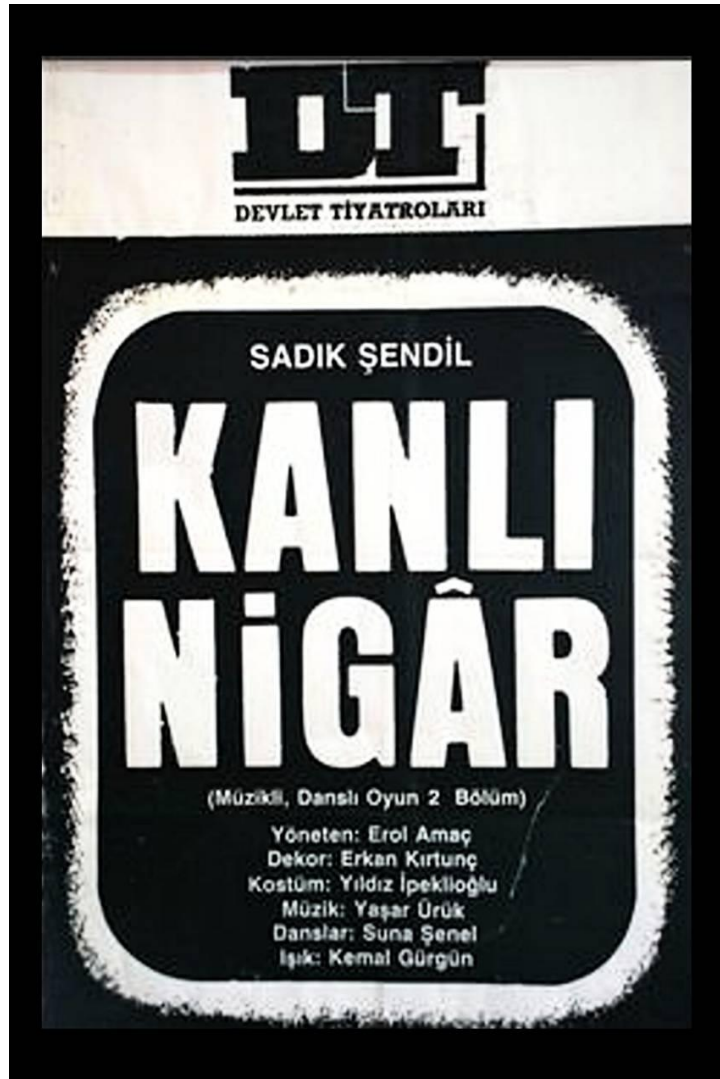

31 - Kanlı Nigar -1989- 90 İzmir

Sadık Şendil'in Karagöz sahnesinden alıp, seyirlik sahne oyunu haline getirdiği bir oyundur Kanlı Nigar.

Küçük yaşta ırzına geçilmiş, şikayete gittiğinde zaptiyeler tarafından da tecavüze uğramış, Nigar adında bir kızın, bu işi meslek haline getirmesi ve erkekleri durmadan dolandırmasıyla süre gelen bir hayatın komik hikayesi.

Kızgınlık duyduğu insanları birbirine düşüren, ya da belirli vaadlerle eve aldıkları insanları dövüp, kapı dışarı eden Nigar, ve onun iki kızınının bir konağa taşınması, konak sahibiyle ver mahalleliyle yaşadıkları güldür dolu bir oyun.

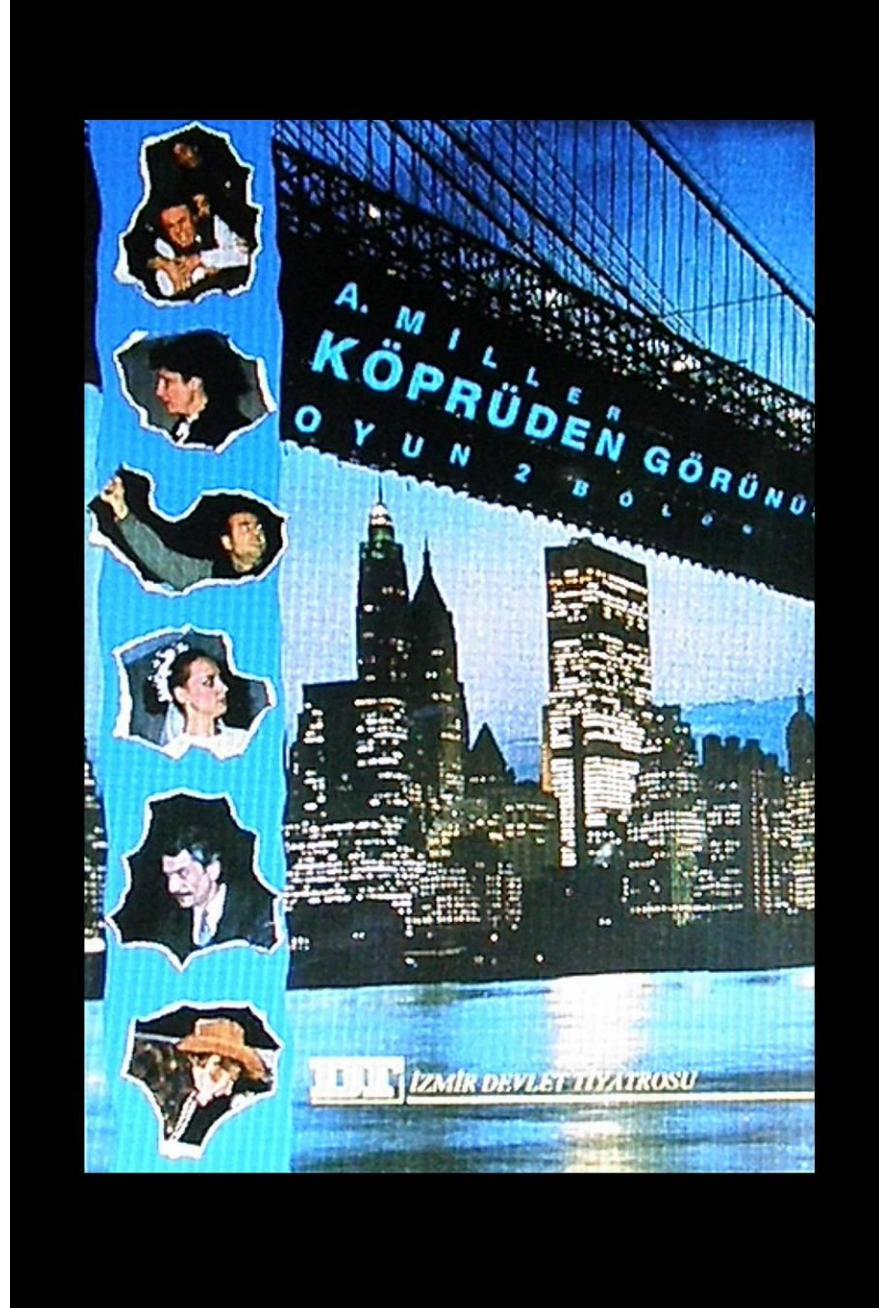

32 - Köprüden Görünüş -1989- 90 İzmir

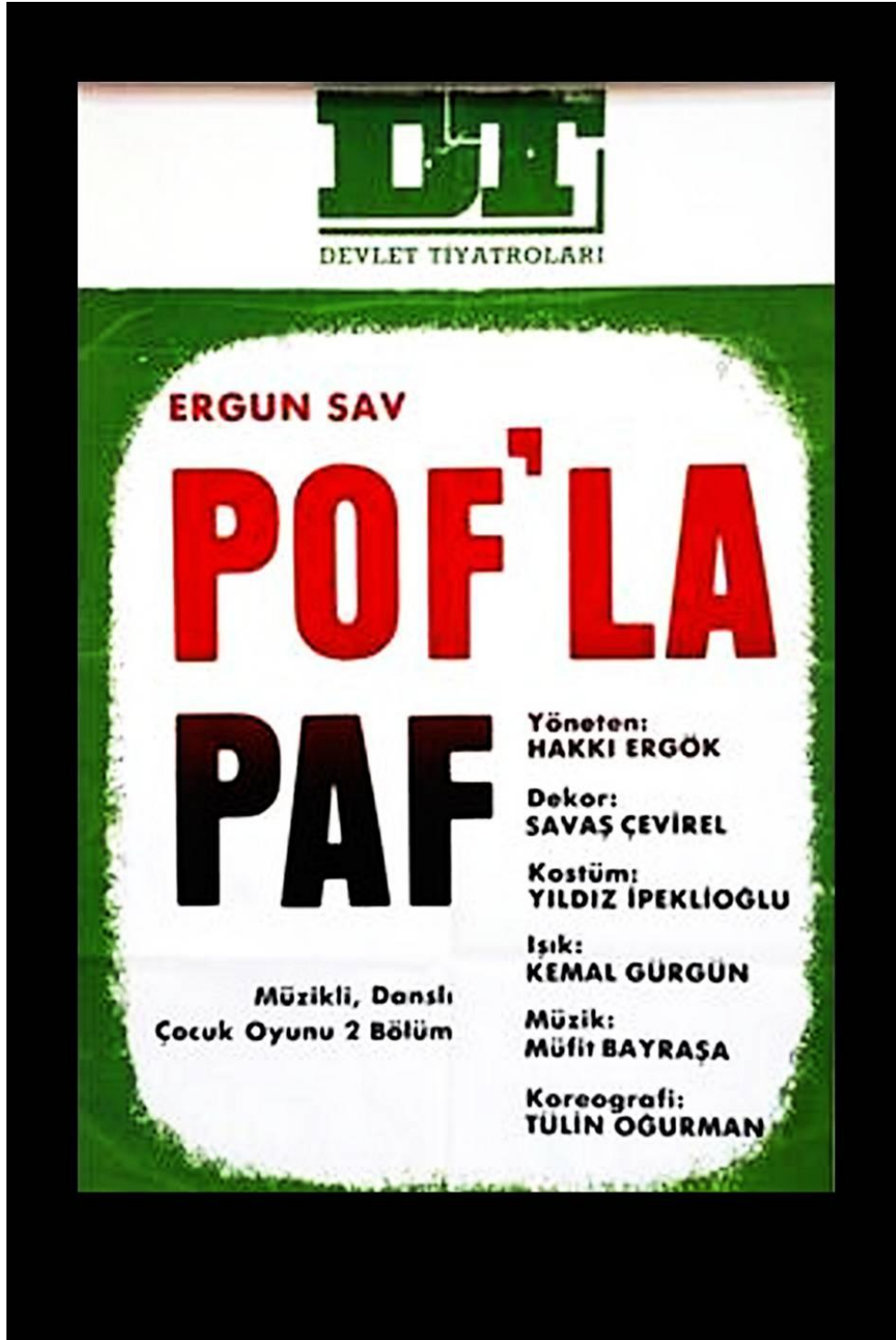
İşsizliğe bağlı göç sorunu ustalıklarla ele alınırken köprü, insanın ait olduğu özgün kültür ile insan yapımı yasalar arasındaki alandır. İtalya'dan Amerika'ya iş bulmak için gelenlerin içine düştüğü çaresizliğin ve kaosu ta kendisidir.

33 - Pof'la Paf -1989- 90 (çocuk oyunu) İzmir

Yaşlanan iyilik perisinin görevini üstlenen çok genç iki perinin serüvenleri anlatılıyor. Onlar da insanlar gibi görgülerini denemelerle edinecekler. Bu deneyimlerin kimi güç kimi eğlendirici, kimi tehlikeli olacak.

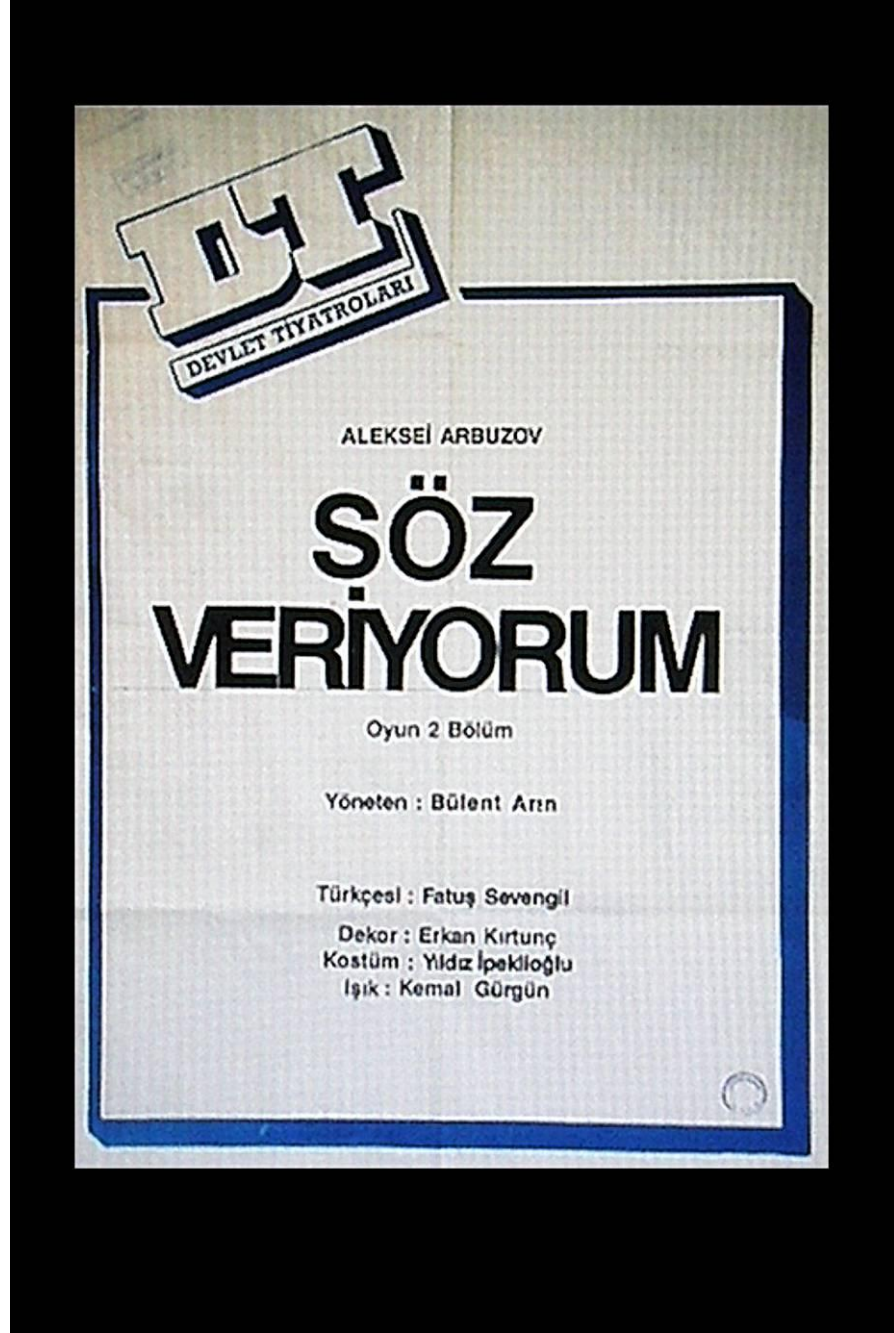

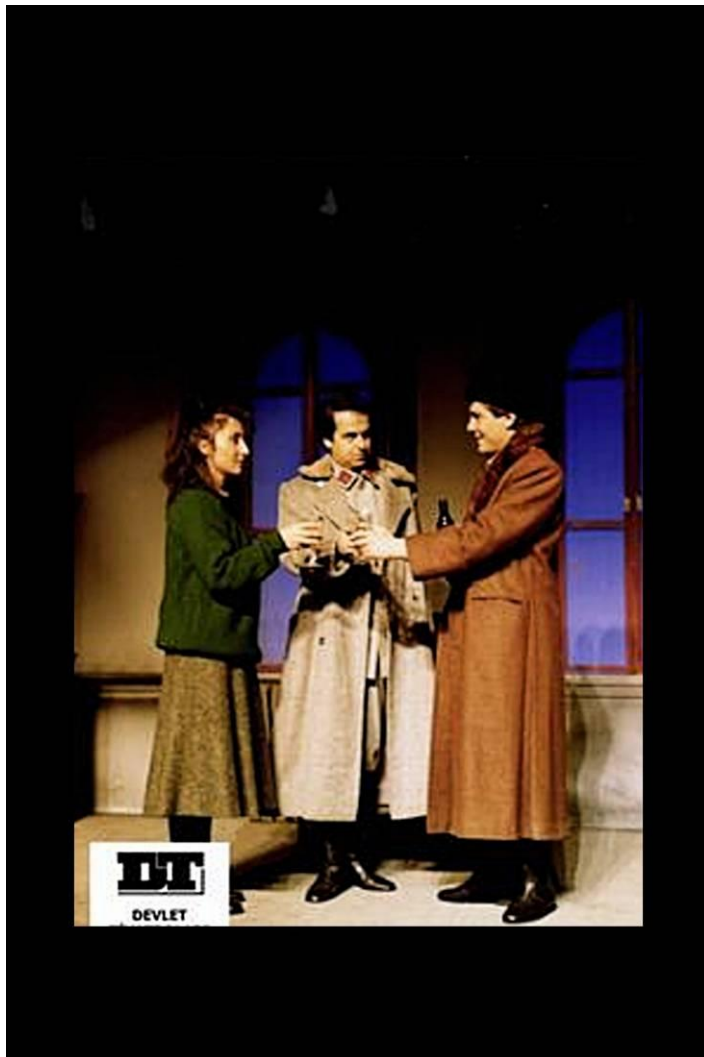

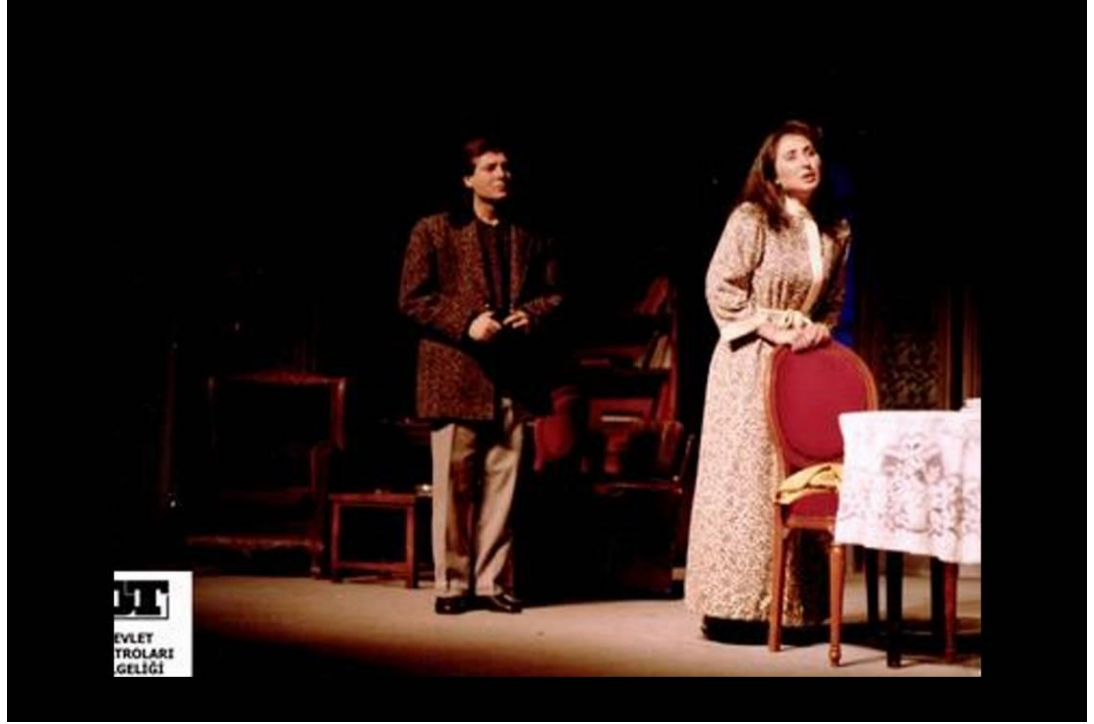

34 - Söz Veriyorum -1989- 90 İzmir

II. Dünya Savaşının hoyrat yıllarında tesadüfen bir araya gelen üç kişi, savaş sonrası karşılaşırlar. Toplumsal olanla bireysel olan seçimlerinin onları nereye götürdüğünü görürüz. Birey topluma ne zaman ve nasıl teslim olur?

35 - Tiyatro Makinesi -1989- 90 İzmir (çocuk oyunu)

Oyuncular temsil vermek için geldikleri yerde, birden kendilerini şaşırtan bir makine ile karşılaşılıyorlar.Bu makine ışıklar saçıyor, sesler çıkarıyor. Öyle ki oyuncular yağmura yakalandıklarını sanıyor, makinenin çıkardığı seslerden. Hele yangın sirenleri oyuncularımızı iyice şaşırtır, kaçırlar. Ateş perileri sahneye gelirler. Ve sonra bu makineyi yapan mucit ortaya çıkar, oyuncular da bunun gerçek bir yangın olmadığını anlayıp ortaya çıkarlar. Mucit oyunculuk yapan robotlar da yapmıştır ve gerçek oyunculardan daha zeki olduğunu iddia eder.En büyük bilgini arar ve sonunda bir yarış yapmaya karar verirler.

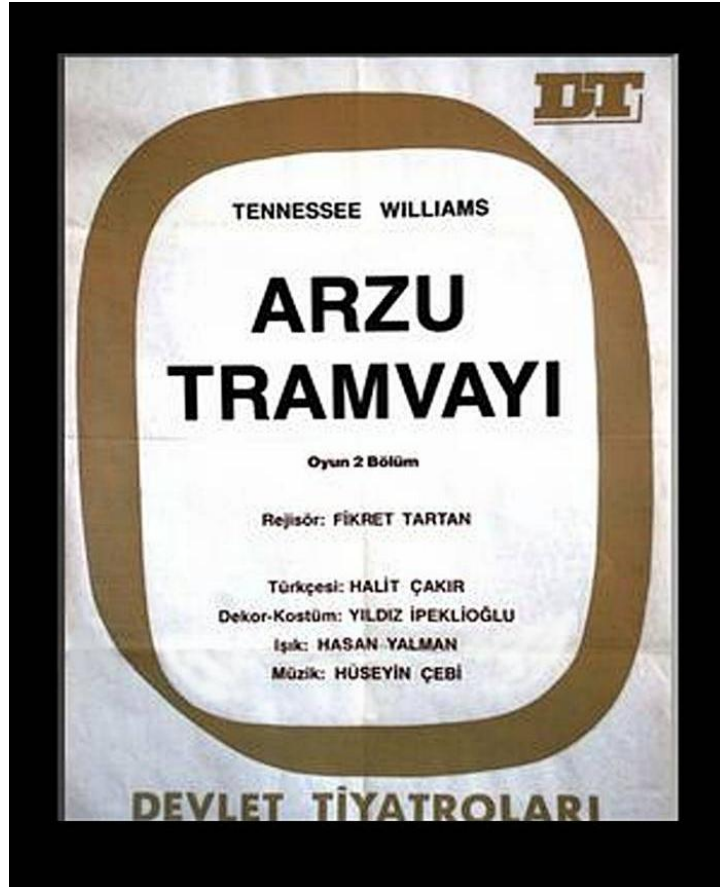

36 - Arzu Tramvayı -1990- 91 İzmir

Arzu Tramvayı, intihar eden nişanlısının ardından ailesinden miras kalan toprağı elinden kaptıran Blanche`ın kardeşi Stella`nın yanına taşınması ve orada yaşadığı gerilimi anlatır. Elinden çıkardığı toprak Blanche`ın sahip olduğu tek şeydir. Stella, kocası Stanley tarafından bastırılmış ve yeri kesin çizgilerle belirlenmiş bir kadındır. Blanche daha Stanley ile karşılaştığı ilk sahnede onun etkisi altına girer. Oyun kişileri bir birlerinden kalın setlerle ayrılmış karakteristik özellikler gösterirler. Kaba ve öfkeli Stanley`in karşısında, ince ve duygusal bir erkek olan Mitch, kocasının isteklerini yerine getiren Stella karşısında da kuralları erkeklerce belirlenmiş düzene direnen Blanche vardır.

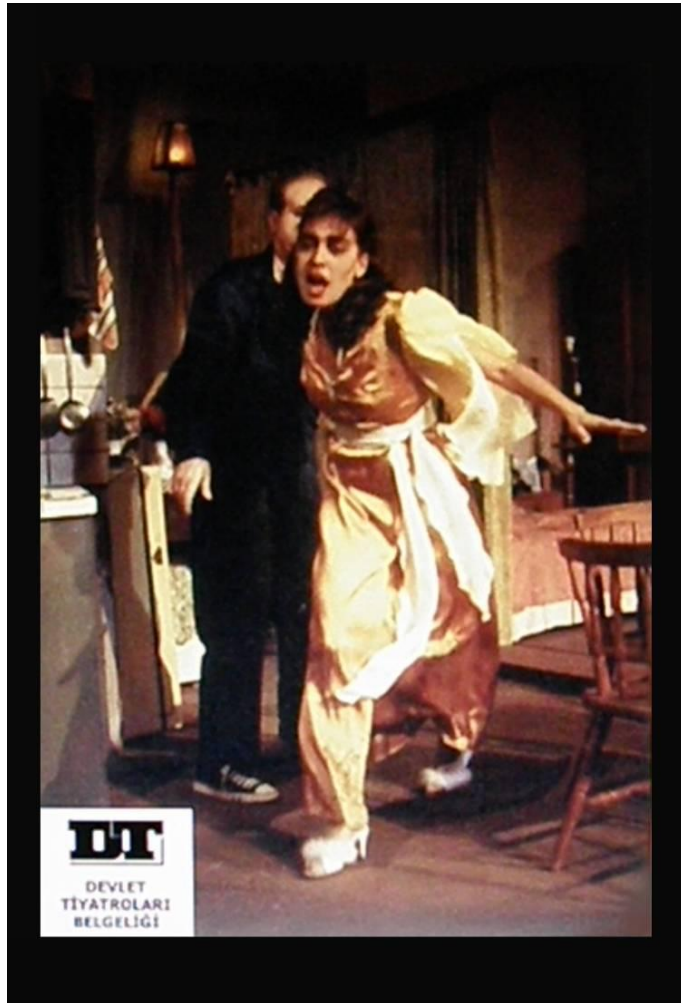
Tennessee WILLIAMS`ın oyunu, gerçekçi bir oyun olması bakımından 1900`ler sonrasında Güney`in durumunu anlatır. Dönemin toplumsal ortamına bakıldığında, Güney`de eski günlerin ihtişamı yerini bir bunalım devrine bırakmış, erkek giderek ekonomik gücün merkezi olmuş ve kadını mülkiyet haline getirmiştir.

37 - Barış Gezegeni -1990- 91 İzmir(çocuk oyunu) Afişi bulunamadı.

Oyun, altı çocuğun anne ve babasından habersiz, sandalla çıktıkları bir yolculukta başlarından geçenleri anlatır. Çocuklar, masal kahramanlarının ve onları yaratan bir kişinin yaşadığı adaya düşerler. Burada ne para pul ne de alıştıkları hiçbir şey yoktur. Hep birlikte buradan masallarda okudukları barış gezegenine gitmeye karar verirler.

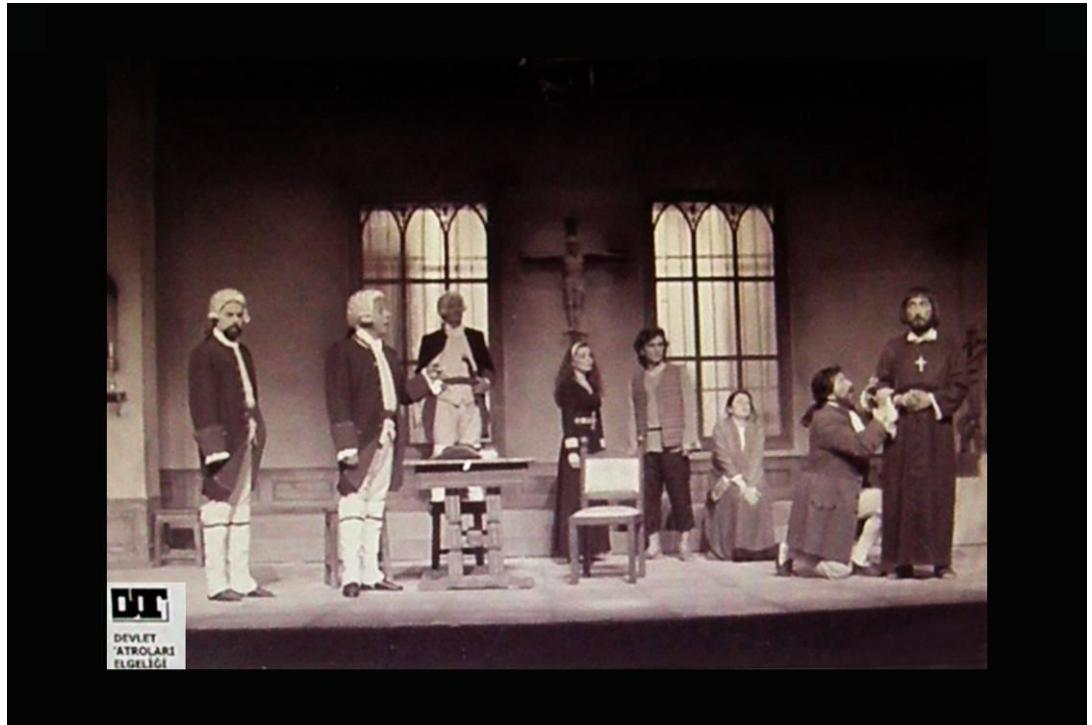

38 - Bir Ümit İçin (Montserrat) -1990- 91 İzmir

Oyun konusunu İspanyol çizimleri altında inleyen 1812 Venezuela'sının bağımsızlık savaşından alır. Montserrat kralına ihanet etmiştir.Ama bu ihanet, ezilen, sömürülen, işkence gören Venezualla halkının kurtuluş özlemiyle, direnme hakkıyla, özgür ve insanca yaşama umuduyla özdeşleşmiştir. Düşman kuvvetlerinin tüm işkenceleri karşısında Montserrat direnmeye çalışır, o ümidi ayakta tutmak için.

39 - Deli Emine -1990- 91 İzmir

Emine, 60 yaşlarında, yarı deli bir köylü kadındır. Kocasını Apti öldükten 10 gün sonra yalnız başına yaşamakta olduğu bağ evine gelen kızları, kocalarıyla birlikte. “babamızın malını bölüşmeye geldik” diyerek evdeki eşyaların hepsini alıp götürürler. Sadece Emine’nin küçük kızı Zeynep annesini korumaya çalışmış ve evden hiç bir şey almamıştır. Ancak Emine bunun da pek farkında değildir ve ertesi sabah tekrar gelen Zeynep’i de kovar.

Emine kışı tek başına bağ evinde geçirir. Yaz başında büyük kızları kocaları ve çocuklarıyla birlikte, bağ evine gelirler ve analarının karşı koymalarına hiç aldırmadan birer çardak kurup bahçeye yerleşirler. Komşusu Mehmet’le Döndü, kızlarının bağı satabileceği konusunda Emine’yi uyarmak isterler. Emine bağın satılacağını kızları kendi aralarında konuşurken de konuşurken de duyunca iyice deliye döner. Gece karanlıkta önce Mehmet’in bağ evini sonra da kızlarının kaldığı çardağı ateşe verir. Yangın güçlükle söndürülür. Artık herkes Emine’ye düşman olmuştur. Kısa bir süre sonra bağı satarlar.

Bağın yeni sahibi, oradan gitmemek için direnen Emine’yi, topraklarından döve döve çıkarır. Emine, kanun karşısında çaresiz kalır. Kasabanın fakir mahallesindeki evine yerleşir. Ancak, bütün gün horozuyla konuşması, sabaha kadar bağırıp çağırması ile bütün mahalleyi rahatsız eder. Kendisini uyarmak için gelen mahalle sakinlerini ve bekçiyi kovar. Emine’nin komşuları, Akkadın ve Ayşe, eğer horozu kaçırırlarsa Emine’nin kendileriyle konuşmak zorunda kalacağını, böylece de düzeleceğini düşünürler. Emine’nin horozu Apti’ye toprak almak için bağa gittiği bir sırada, horozu kaçırın komşu kadınlar, sonradan horozu ne yapacaklarını bilemezler ve kesip Emine’nin evine atarlar. Bağın yeni sahibinden dayak yiyen ve kan revan içinde elinde bir torba toprakla evine dönen Emine, Aptiyi arar bulamaz deliye döner, sonunda horozunun kesilmiş olduğunu görür. Ertesi sabah yeni çocuk doğurduğu, biraz da korktuğu için daha önce annesini aramaya cesaret edemeyen Zeynep Emine’yi görmeye gelir. Seslenir cevap alamaz, komşu kadınlarla birlikte açık kapıdan içeri girerler. Emine kendini asmıştır.

DT

VASFİ UÇKAN

DELİ EMİNE

Oyun 3 Bölüm

Rejisör: EKMEK HÜROL

Dekor- Kostüm: YILDIZ İPEKİOĞLU

Işık: KEMAL GÜRGÜN

DEVLET TİYATROLARI

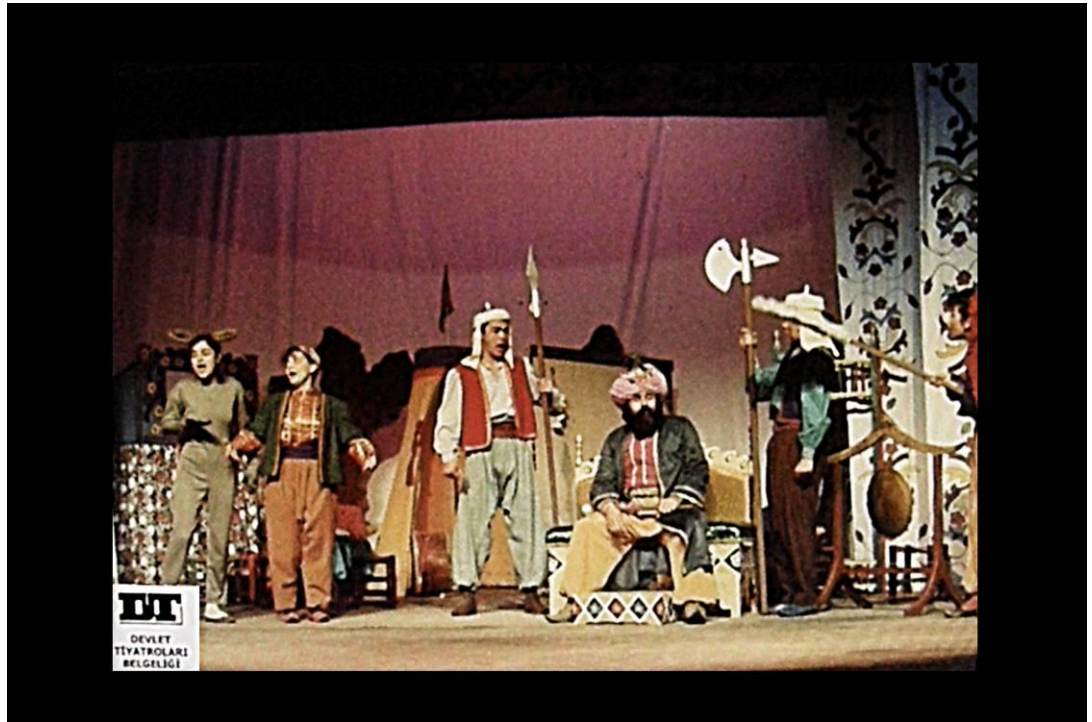

40 - Küçük Nasrettin -1990- 91 İzmir (çocuk oyunu)

Oyun özeti bulunamadı

41 - İyi Geceler Anne -1990- 91 İzmir

Afişi bulunamadı

Yazarı Marsha Norman'a 1983'te Pulitzer ödülü kazandıran oyun, kadın sorunları üzerine eğilir. O cumartesi akşamına kadar kendi içinde sürdürdüğü ikili konuşmayı annesiyle paylaşan bir kızın neden ölmeye karar verdiği ve ölüme nasıl adım adım yaklaştığını, annesinin de onu nasıl caydırmaya çalıştığını gösterir. Evet, kendini öldürecek cesareti olanın, hayatta kalacak cesareti de vardır. Ancak, kendini kanıtlamak için bu dünyada başka hiçbir şeyi olmayan biri için, ölümden bir şeyler ummak da bir çeşit umut değil midir?

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Oyun için yönetmen bireyin yalnızlığının insanı götüreceği kararlılığı gerçekçi bir yaklaşımla yansıtacağını söyledi. Bu doğrultuda dekor gerçekçi tarzda ele alındı. Kostüm de dekora paralel ele alındı. Oyunun dekor tasarımını yaparken masama koyduğum iki saat zaman kavramının oyuna nasıl katacağımı sürekli düşünmemi sağladı. Kırk beş dakikalık bir oyunda zaman kavramını görsele taşımanın en iyi yolu masama koyduğum iki saattir ve bunu oyuna dekorunun pek çok yerine gerçek saatleri koyarak yansıtmayı fikrini oluşturdu. Böylece yönetmenin de vurgu noktası dekorda hem saat objesi ve hem de saat tik takları ile desteklendi. Bunun dışında oyun tasarımda günlük bir ev yaşamının gerektirdikleri ile donatıldı. Amaç bir ev atmosferi sağlamak sıradan yaşamalara yakışan abartısız bir mekan oluşturmaktı, bu yapıldı. Dekor sade, temiz ve metine uygundu.

42 - Paydos -1991- 92 İzmir

Afiş bulunamadı.

Öğretmenlik mesleğini çok seven ve öğrencileriyle çok mutlu olan Murtaza, karısı ve oğlu Rıdvan ile birlikte yaşadığı konağın borcunu ödemeye çalışmaktadır. Üç kağıtçı bakkal hacı Hüsamettin'in karısı, kızı ile Rıdvan'ı evlendirmek istemektedir. Fakat Murtaza oğlu Rıdvan'ın okulu daha bitirmediğini, bitirdikten sonra tekrar görüşebileceklerini söyler. Hacı Hüsamettin ise Murtaza'yı kendisi gibi bakkal olması için ikna etmeye çalışır. Kızını ancak kendisi gibi esnaf ailesine vereceğini söyler. Bu sırada eskiden çalıştığı köylerden birinin muhtarı Hasan, kızı Ayşe , iki köylüyle birlikte, Murtazaların bahçesinde define aramaya gelirler ve bulurlar. Murtaza o sırada bir iftira yüzünden okuldan istifa eder. Define de bulunduğu göre artık bakkalı açabilirler. Murtaza bakkalcılığa, yavaş yavaş alışmaya çalışırken, iftira suçlamasının kalkması üzerine okula yeniden dönmek ister. Fakat dönemez, çünkü define bir oyundur. Kızını Rıdvan'la evlendirmek isteyen Hüsamettin'in karısı ile Murtaza'nın karısının bir oyunudur. O para borçtur. Bu yüzden Murtaza çok istemesine rağmen öğrencilerine dönemeyip bakkal olarak kalır.

Bu oyuna ilişkin bir yazı daha var. Biraz sıra dışı olacak ama önemli çünkü gazeteci Ali SİRMEN'den bir geniş alıntı bugüne değerli bir projeksiyon yapıyor.

“ 'Paydos'

Cevat Fehmi Başkut , uzun yıllar Cumhuriyet'te yazı işleri müdürlüğü (o zamanlar genel yayın müdürlüğü kurumu yoktu) de yapmış olan değerli bir gazeteciydi. Ama sanırım kültür tarihimize daha çok oyun yazarı kimliğiyle geçmiştir.

Cumhuriyet'in kırılma noktasını yakalayan piyesleriyle toplumsal sorunlarımızı, halka hoş gelen duru bir dille ve komedi türü içinde verirdi.

Cevat Fehmi Bey 1950'li yıllarda yazdığı "Paydos" ile rekorlar kırmış, Türk tiyatro tarihinde ilk kez bir oyun 1000 kezden fazla oynamıştı.

İlk sahneye konuşunda, bugün artık olmayan Tepebaşı Komedi Tiyatrosu'nda oyunu, öğretmen olan annemle izlediğimde çocuktum.

Öykü, öğretmenin toplumdaki seçkin yerini kaybettiği dönemde, kendini öğrencilerine adanmış bir eğitim neferini anlatır.

Hamervahlar, köşe dönücüler, gericiler, sindikleri yerlerden çıkmaya, spekülasyonla, rantla, vurgunla elde ettikleri kazançlarıyla toplumun üst basamaklarına doğru tırmanmaya başlamış ve edindikleriyle görgüsüzce övünürlerken bunların iftirasına uğrayıp meslekten ayrılma durumunda kalan öğretmen bakkallık yapmaktadır.

Son sahnede, gece inmeye başlarken boşalan dükkânında bakkal, hâlâ içinden bir türlü atamadığı öğretmenlik tutkusuyla, çocuklarına hayali bir ders verir ve "Paydos çocuklar, paydos" sözleri üzerine perde iner.

Oyun bittiğinde dolu salonda herkes gözyaşları içindeydi ve çılginca alkışlıyordu. Bir öğretmenin yaşam savaşı dolayısıyla, bakkallık yapması o zaman için korkunç bir toplumsal dramdı.

****

Böyle şeyler bugün umuru adiyeden oldu.

Geçen gün Cihangir'den bindiğim taksinin şoförüyle sohbet ediyorduk. Aslında öğretmen olduğunu, akşamları taksicilik yaptığını söyledi.

Sonra da yakındı:

- Ne kitap alabiliyorum ne gazete; tiyatroya falan gitmek olanağım yok.

Aklımdan geçenleri okumuş gibi ekledi:

- Çok üzülüyorum; öğrenimin kalitesi de düşüyor, öğrencilerime yeterince yararlı olamadığımı sanıyorum.

Tekil bir olay değildi söz konusu olan, okul saatlerinden sonra taksicilik, semt pazarlarında sebze meyve, çorap satmak artık öğretmenlerin zorunlu olarak yaptıkları ikinci iş.

Öğretmenin durumu, dersanelerin ve araç gereçlerin yetersizliği, çağdaş eğitime olanak sağlamıyor, eğitimde kalite sürekli düşüyor.

Ben 1949, 50, 51 yıllarında, tarih, coğrafya derslerinin her birimizin sıralarına konan teksir edilmiş sorularla yapıldığını, kitaplarımıza ve başvuru kitaplarına bakarak konuları, ilkokul 3, 4 ve 5. sınıf düzeyinin üzerinde hazırladığımızı anımsıyorum.

Bugün üniversitede bile bulamadığımız araştırmacı bir yöntemle yetiştirildik.

Hem olanaklar vardı, hem de Necdet Kut ve Eşref Bey gibi kendini işe adanmış müstesna öğretmenlerimiz.

Onlar o zaman da çok para kazanmazlardı, ama mesai saatleri dışında şoförlük yapmak zorunda da kalmazlardı.

****

Atatürk, Cumhuriyet'te her şeyden önce eğitimin geldiğinin bilincinde büyük bir eğitim seferberliğini başlatmıştı.

Bugünkü Cumhuriyet Devleti ise Osmanlı'nın son döneminin de gerisine düşmüştür.

İttihat Terakki Dönemi'nin rakamlarına bakalım: 1908 yılında eğitim bütçesi 200 bin lira, bu rakam 1909'da 660, 1910'da 940 bine, savaşın ilk yılı 1914'te ise 1.237.000 liraya çıkmıştır. Bu rakamların ne ifade ettiğini anlamak için, 1910 yılında tarım ve sanayiye ayrılan payın 373 bin lira olduğunu belirteyim.

Savaş sürerken büyük asker ihtiyacına karşın silah altına çağırılma yaşında olan öğretmenler, askerlik görevinden muaf tutulmuşlardır. Halk eğitimi büyük bir coşkuyla yürütülmüştür.

Halifeyi Ruyi Zemin sıfatını da taşıyan Osmanlı padişahları ve onların sadrazamları, imparatorluğun çok güç geçen son dönemlerinde, laik okullar açıyorlardı.

Onlar bizi, Cumhuriyet'e ulaştırdılar.

Laik Cumhuriyet'in son 55 yılında ise cumhurbaşkanları ve başbakanlar, imam hatip okulları açtılar. Onlar da bizi bugünlere getirdiler.

Şimdi kimsede, kalkıp Öğretmenler Günü'nü kutlayacak yüz kaldı mı?

Evet, "Paydos çocuklar, paydos!.."

Cumhuriyet gazetesi 24.11.2001” tarihli köşe yazısı

43 - Venedik Taciri -1991- 92 İzmir

Bir Shakespeare eseri için modern bir uyarlama;

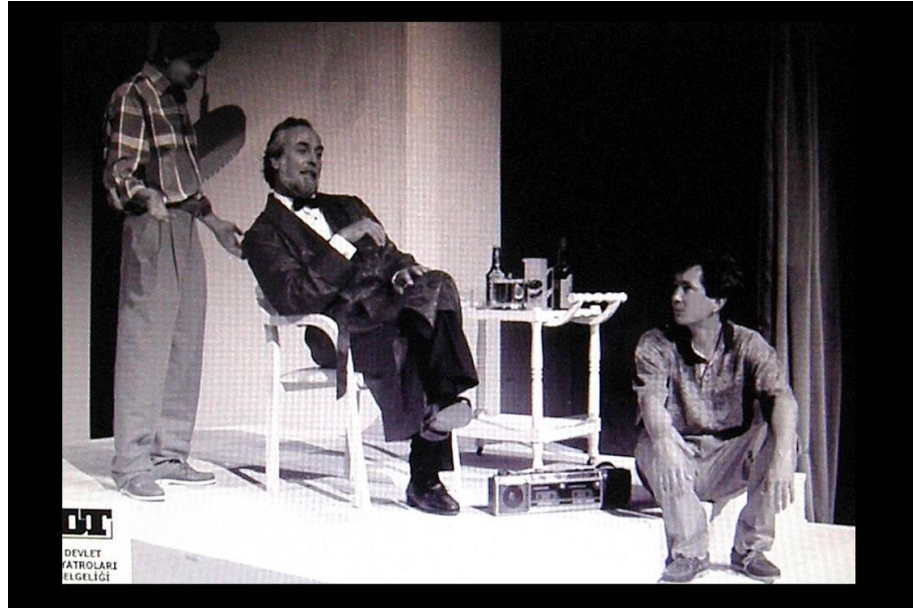
Ancak eserin klasiğine bakacak olursak, Hristiyan tacir Antonio Yahudi tafaci Shylock'tan borç alır ve bunun karşılığında bir senet verir.Senete göre parayı zamanında ödemezse, Shylock, Antonio'nun gövdesinden yarım okka eti kesip alabilecektir.Zaman dolar, vade biter borç ödenemez.Gün senetin karşılığını isteme günüdür.Gün Shylock'un günüdür. Yüzyıllar boyu horlanan, ezilen bir ırkın acılarını temsil eden,para hırsı olduğu kadar, haksızlığa uğradığı için öç almak isteyen Shylock, şimdi senedin karşılığını istemektedir. Adalet önüne çıkan ve yolu Portia gibi bir toprak ağası ile kesişen Shylock'un beklentileri altüst olur.Portia'nin gücü adalet mekanizmasını Shylock'un haklıyken haksız,alalcaklıyken borçlu duruma düşmesine neden olurken bize sadece günümüz dünyasıyla kurulan paralelliği fark etmek kalır.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Yönetmen Venedik Taciri oyununu günümüzde geçireceğini, geçmişe ait bir mimari tarz görmek istemediğini söyledi. Bu noktadan hareketle dekor düz beyaz duvar ve yükseltilerle bir kutu şeklinde tasarlandı. Günümüz giysileri içinde, rollerin kin, nefret, intikam duygusunun karanlık yansımalarının bu beyazlık içinde daha da vurgulanılmasına çalışıldı. Shakespeare'in diğer oyunlarında olduğu gibi bu oyunda da bol sahne ve sahne geçişleri olduğundan simultane sahne düzeni ile sahne geçişleri sağlandı.

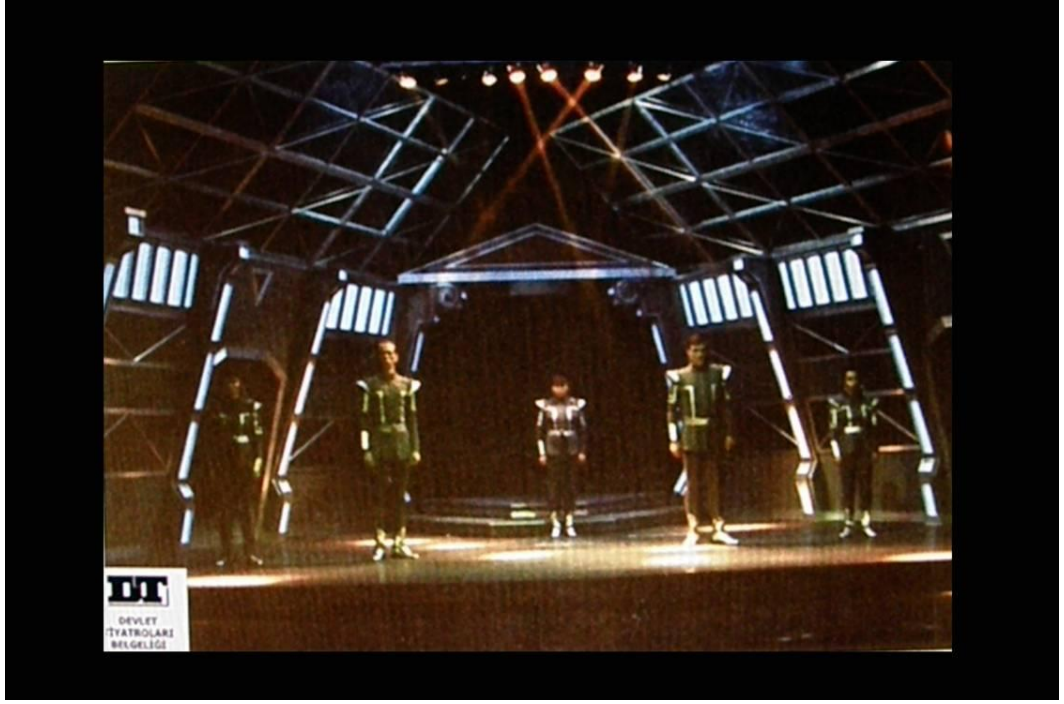

44 - Antigone -1992- 93 İzmir

Modern bir uyarlama

Antigone, eski ile yeninin; akılcı, laik hukuk anlayışına sahip kent-devlet ile dinsel inançlar temelinde düzenlenmiş bir toplumsal düzenin; göçebe toplumunun, kabile toplumunun çatışmasını içerir. Sophokles, Antigone.2nin tarafını tutar.

45 - Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz -1992- 93 İzmir

Yazar : Aziz Nesin

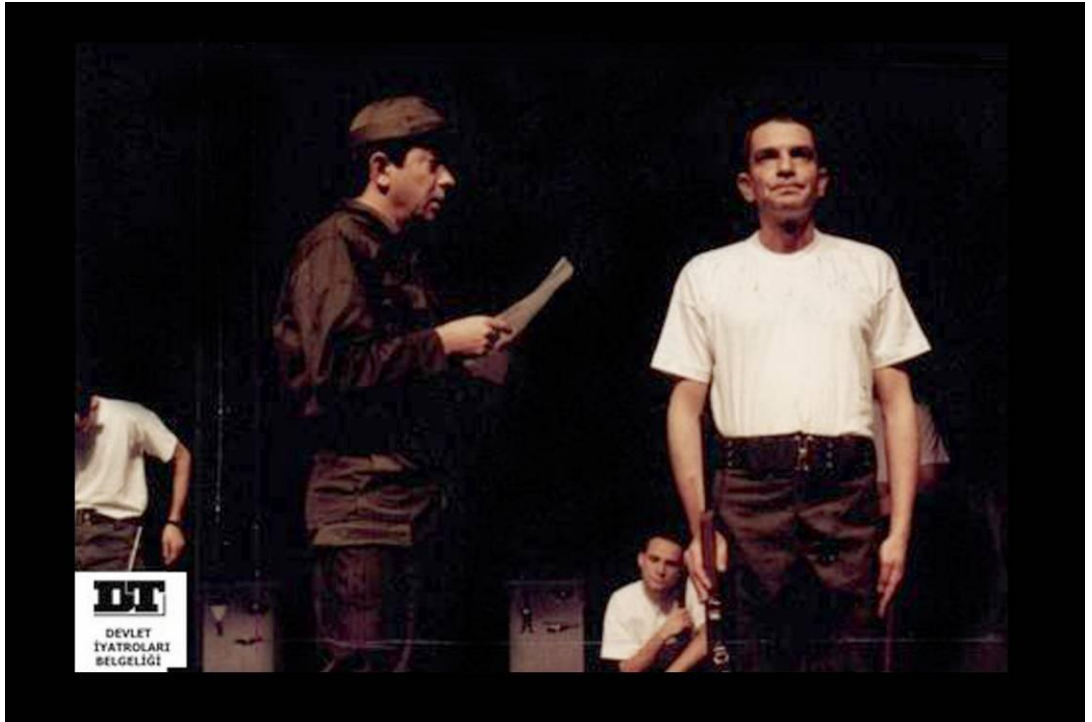
Oyun afişi bulunamadı

Hapishaneye düşen Yaşar adında birinin, hayat hikayesinin oynanması... Yaşar okula başlayacağı sırada Nüfus Müdürlüğüne götürülür ancak nüfusta Çanakkale'de ölmüş kaydı vardır. Yani Yaşar yaşamamaktadır. Bundan sonra hiçbir olayda Yaşar, yaşadığını anlatamaz. Ama babasının vergi borcu gibi külfetler ondan alınır. Sevdiği kızla evlenemez, çünkü nüfusta kaydı yoktur. Babasından kalan mirası da alamaz. Yaşadığını kanıtlamak için başvurduğu bürokrasi çarkında kaybolur. Ayşe'den bir çocuğu olan Yaşar, kendi nüfusa kayıtlı olmadığı için, oğlunu da nüfusa kaydettiremez ve memura hakareten içeri düşer. Oyun bürokratik ilişkileri , devlet kurumlarının işlemeziğini komik bir dille anlatır.

46 - Bir Şehnaz Oyun -1993- 94 İzmir

Tarihten bir kesit alınmış. Olay, birinci dünya savaşının başladığı yıllarda geçiyor. Osmanlı devletinin son dönemleri. Oyun, İstanbul'da Galata Zaptiye Amirliğinin ve bir genelevin çevresinde düzene ve uluslar arası ilişkilere eleştiri getiriyor.

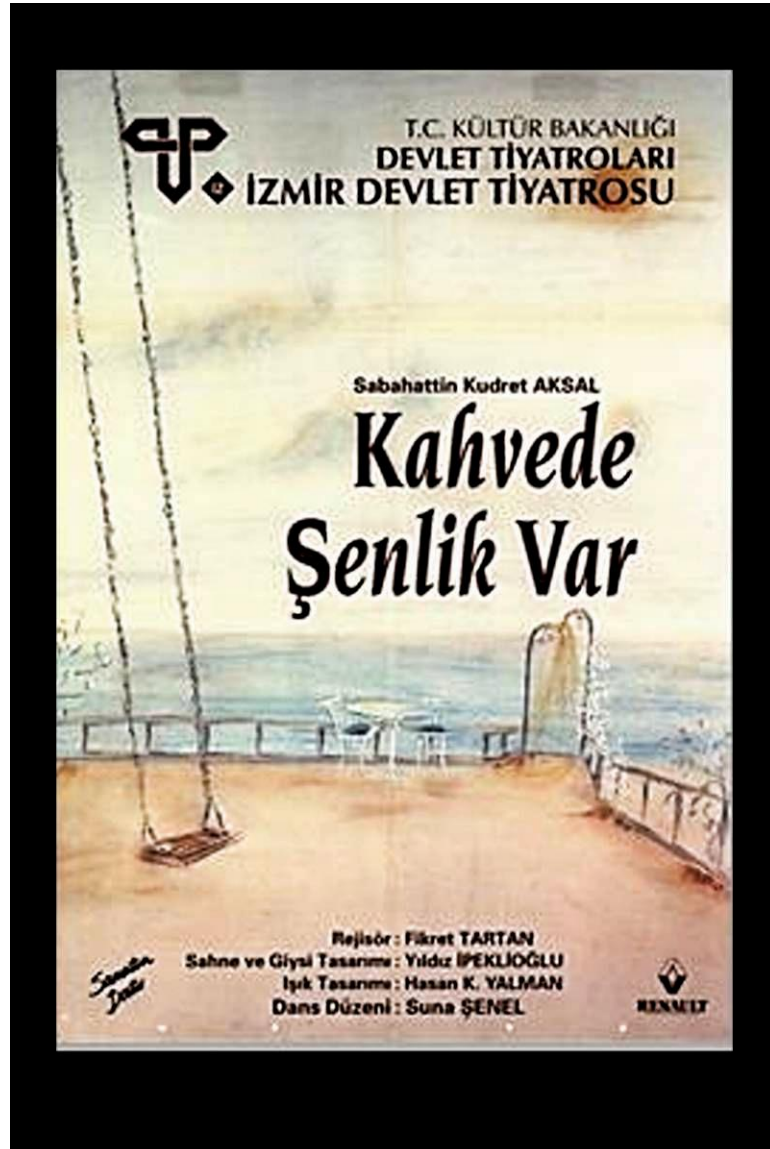

47 - Kahvede Şenlik Var -1993- 94 İzmir

Bir kadın ve bir erkek, bir arabulucu vasıtasıyla birbirlerini tanımak ve anlaşabilirlerse evlenmek için yazlık bir kahvede buluşurlar. Konuşmaları ve olayları yönlendiren bir de garson vardır. Erkek hayata e evliliğe maddi açıdan bakmaktadır. Kadın ise duygusal ve romantik bir yaklaşım gösterir. Zaman zaman garsonun müdahale ettiği konuşmalar, tartışmalar olur. Her ikisi de kendi isteklerini karşı tarafa kabul ettirmeye çalışır ve anlaşıp uzlaşamazlar. Garson araya girer ve anlaşmazlıklarını onlara ideal evlilik garantisi gibi gösterir. Sonunda birbirleri ile evlenmeyi kabul ederler. Kadın ve erkeğin evliliğe bakış açıları komedi tarzında işlenmiştir.

48 - Mefisto -1993- 94 İzmir

Gründgens, yani Mefisto, yani şeytan her devrin adamının tipik bir örneğidir. Komünist iken, Nasyonal Sosyalistlerin Almanya'ya hakim olması ile, başına geleceklerden korktuğundan, Nasyonal Sosyalistlerin adamı olur. Olur ve de bundan önce inandığı davanın yoldaşlarının işkence edilmelerine seyirci kalır.

“...Sağduyudan yoksun,zavallı,acınacak insan

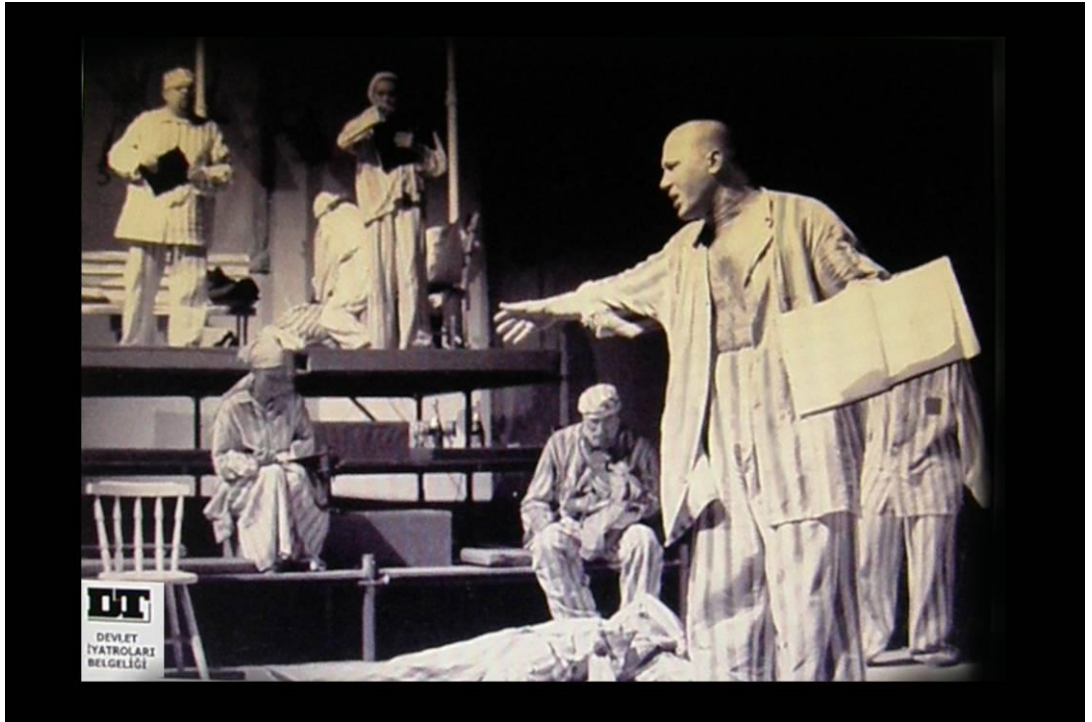
Akıp giden bunalımlı yılları toplumun doğal sarsıntısı sayan,

Ve gereken dikkati göstermeyen insan..

HİZMET ETMEMEYE KARAR VER, ÖZGÜRLEŞECEKSİN...”

Çeviren: Ayşe Gülcen

49 - Miğfer -1993- 94 İzmir (çocuk oyunu)

Ayla Çınaroğlu'nun savaşın vahşeti, acımasızlığı, bencilliğine tersten çocukça bakarak onu anlamsızlaştıran bir çocuk oyunudur. Asla savaştan yana olmayan hep oyundan ve yaşamaktan yana olan çocukların savaşa tepkisini anlatan oyun, 1982 yılında TOBAV Çocuk Oyunları yarışmasında ödül almıştır.

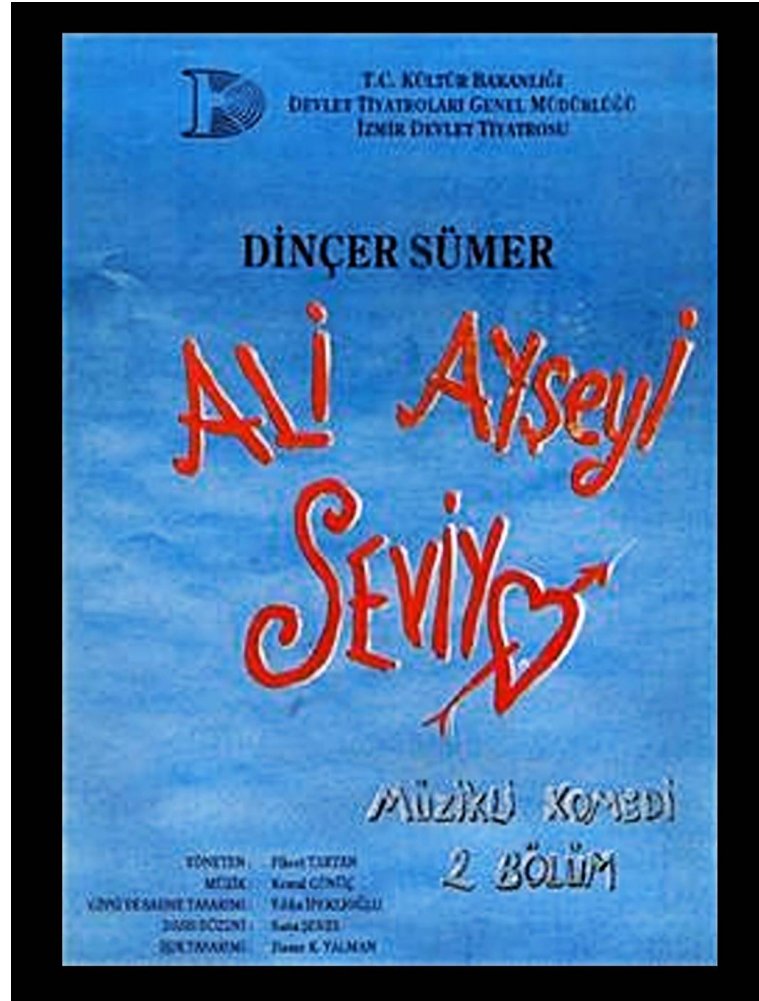

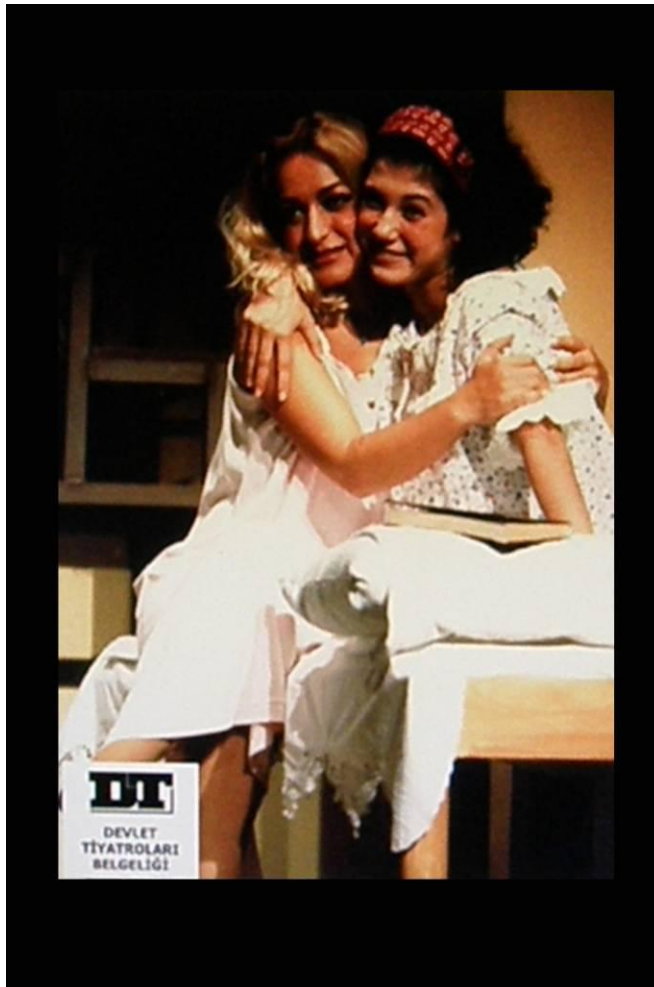

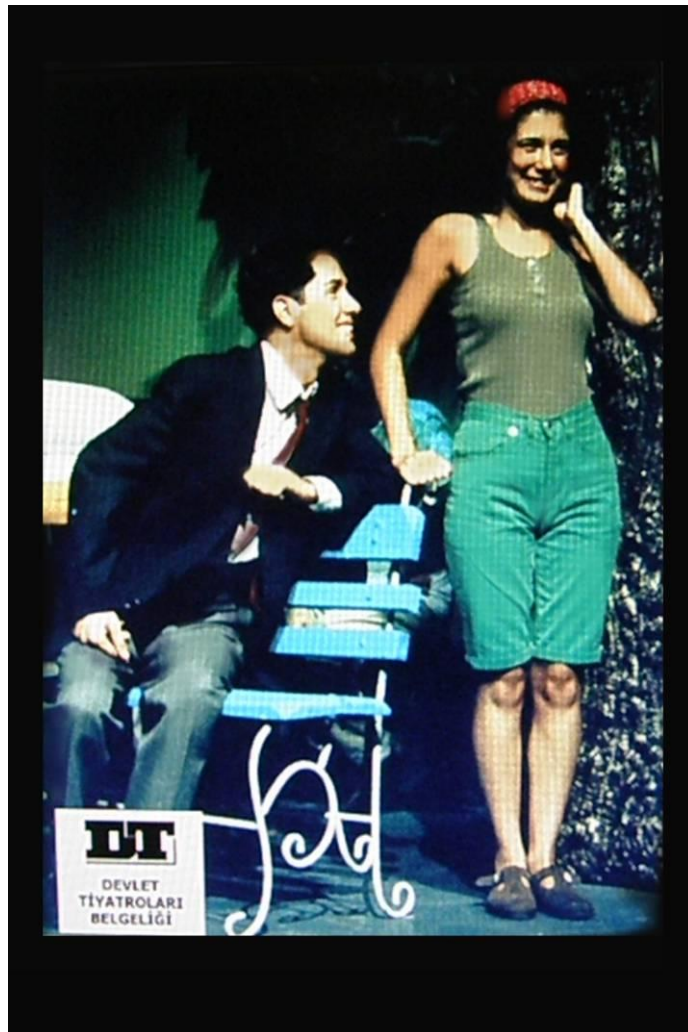
51 - Ali Ayşe'yi Seviyor -1994- 95 İzmir

Oyun, 1990'lar Türkiye'sinin toplumsal durumunu hicvetmektedir. Ülkenin cinsel problemlerini körükleyen medya, 900'lü telefonlar, insanları anlamsız bir tüketime yönelten reklamlar, gündün güne artan yobazlar, kültürün ve kültür faaliyetlerinin bizzat idareciler tarafından baltalanması, halkın büyük bir bölümü tarafından sanatın İbrahim Tatlıses'in şarkılarından ibaret olduğunun zannedilmesi, gittikçe daha yoz, daha seviyesiz ve anlayışsız bir toplum oluşması ve bu durumun sonuçları, müzikli komedi olarak işlenmiştir. Kadının erkeğe, erkeğin de kadına bakış açıları insanca olmak yerine düşmanca olduğundan yeni yetme Ali ve Ayşe'nin, aşkları daha başlayamadan engellenir. Genci, yaşlısı, kadını, erkeği hep bir didişme içindedirler. Masum bir flört bile yasaktır ve baskı altındadır. Oyunun sonunda bir şarkıyla Türkiye'nin bugünkü durumu, sosyal ve toplumsal çarpıklıkları tekrarlanır ve olması gerekenler söylenir.

52 - Resimli Osmanlı Tarihi -1994- 95 İzmir

ÖZAKMAN, bu oyununda, toplumsal olaylardan yola çıkarak Abdülaziz, V.Murat ve Abdülhamit dönemini aile-devlet-yargı üçgeni üzerinden ironik bir dille ele alıyor. Aynı zamanda kadın erkek ilişkilerinin dününü ve bugünü karşılaştırarak giderek yozlaşan bir toplumdaki aile kavramını çok sert bir şekilde sorguluyor.

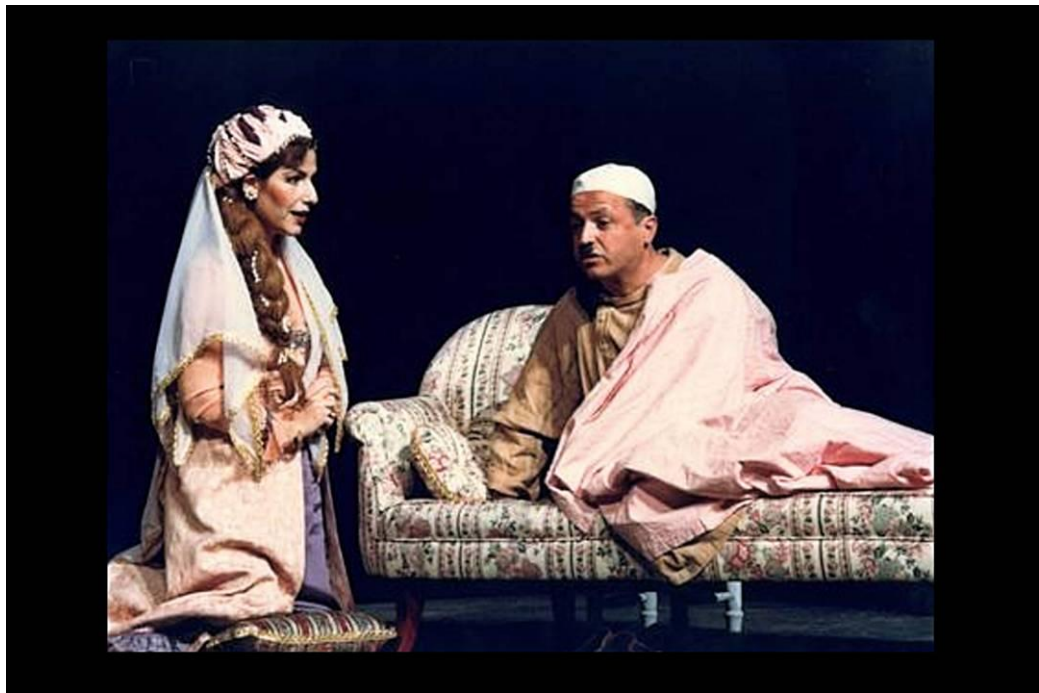
Turgut ÖZAKMAN'ın yazarı olduğu bu oyun takdire şayandır, tarihe ışık tutmaktadır ve çok da sağlam repliklere sahiptir. Örneğin “Kadın için önemli olan hürriyet değil zürriyettir.” Osmanlıdan Cumhuriyete, toplumumuzun siyasi serüveni, eleştirel, ironik ve keyifli bir komedyaya taşınmıştır.

Saf, düşünceli, ama siyasetin nasıl işlediğini bilmeyen, bu nedenle başına gelmedik kalmayan Vakıf'ın tüm isteği devletin bekasıdır. Ne var ki Vakıf'ın iktidarı uyarmak için gösterdiği bu çaba ve gayret hedefine ulaşmıyor.

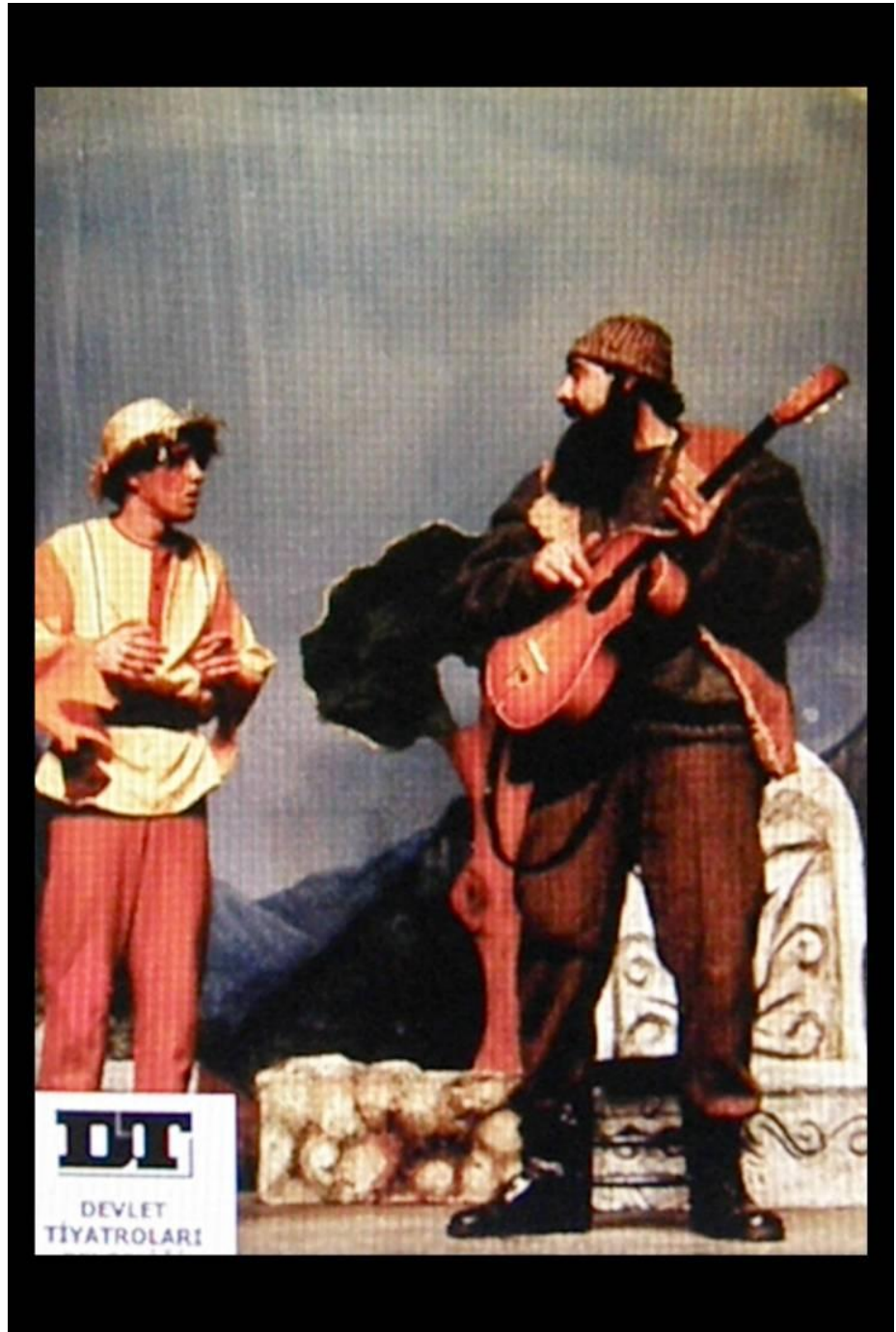

53 - Şarkıcı -1994- 95 İzmir

Şarkıcı bu adı üstünde, şarkılar söyler. Ama ne şarkıları sevilir Şirinköy’de ne de sevgiyle incelikle biçimlenen düşünceleri, düşleri. Şirinköy’lülere göre şarkı söylemek işe yaramayan boş bir iştir. Çocuk da olmasa, Şarkıcı hepten yalnız kalacaktır. Ve bir gün köye Devgücü gelir. Kabadır, hoyrattır, bencildir, yüreğinde küçücük bir sevgi kırıntısı bile yoktur. Tek amacı gücünü göstermek, gücünü sağlayan madalyonu ile öğünmek, karnını ve cebini doldurmaktır. Şirinköy’ün bu Devgücünden kurtarılması gerekmektedir. Şarkıcının şarkıları ise bu derdin biricik çaresi olacaktır.

54 - Yıldız Yargılaması -1994- 95 İzmir

Oyun afişi bulunamadı

Oyunun tarihsel yönüne ışık tutacak bir alıntıyla başlamakta yarar vardır; “İstanbul'a getirilen Mithat Paşa sarayda kurulan özel bir mahkeme (Yıldız mahkemesi) tarafından Abdülaziz'in öldürülmesiyle suçlanarak yargılandı. Saray topraklarında padişah tarafından bizzat seçilen bir mahkeme kurulu tarafından yargılandı. Mahkemede kendini "Yayınlanan raporu okudum. Merhumun (Sultan Abdülaziz'in) intihar ettiğine pek ihtimal vermedim. Ama diğer vekiller (bakanlar) ses çıkarmadığı için ben de sustum." sözleriyle savunan Mithat paşa yargılamanın sonunda idama mahkûm edildi.

II. Abdülhamit han bu cezayı ömür boyu hapis cezasına çevirdi. Arabistan'da Taif Kalesine sürülen paşa 8 Mayıs 1884 gecesi muhafızları tarafından boğularak öldürüldü. Bu cinayetin Padişahın emri ile gerçekleştiği ileri sürüldü ise de, bu konuda 1909 ihtilalinden sonra araştırılan Yıldız Sarayı evrakı arasında dahi kanıt bulunamamıştır. Yalnız Mithat Paşa'nın Abdülhamit'i tahta çıkardığından itibaren onun aleyhine kışkırtılıp sürekli görevlerinden azletmesi, sürgün etmesi, İzmir'de suikast planlanması ve bunun gibi olaylar göz önüne alındığında padişahın bizzat bu emri verdiği sanılmaktadır.”

Oyuna gelecek olursak ;

Abdülaziz bazı sebeplerden dolayı tahttan indirilip yerine V. Murat getiriliyor. Bunu yapan ekibin içinde sadrazamlık yapmakta olan Mithat Paşa da bulunuyor. Tahttan indirilen padişah dört gün sonra odasında ölü bulunuyor.

Yerine gelen padişah V. Murat'ın ruh sağlığı yerinde olmadığı için hükümdarlığı 90 gün sürüyor. Onun yerine aynı ekip tarafından II. Abdülhamit getiriliyor. Sonraları bazı sebeplerle padişahla Mithat Paşa'nın arası açılıyor ve sonuçta iki padişah devirmiş bir paşa olan Mithat paşa, padişah II. Abdülhamit için tehlikeli olmaya başlıyor. O dönemler padişahların "tiz vurun kellesini" diyebildikleri dönemler olmadığı için Yıldız Sarayı'nda bir mahkeme kuruluyor. Bu mahkemede Mithat Paşa, mahkeme tarihinden beş yıl önce ölü bulunan Abdülaziz'i öldürtmekle suçlanarak idama mahkum ediliyor.

55 - Maymun Davası -1995- 96 İzmir

Oyunun afişi bulunamadı.

1925 yılında yaşanmış Amerikan tarihine The Scopes Trial olarak geçmiş dava. Bunun sebebi doğal olarak adı geçen biyoloji öğretmenin John Scopes olmasıdır. Davanın oluşumundan daha bir kaç ay öncesinde Fundamentalist hristiyanların kampanyaları sonucu büyük bir zafer olarak Tennessee eyaletinde Darwin'in evrim teorisi İncil'deki yaratılış teoremi ile çakıştığı için anti-Hıristiyan görülüp yasaklanmış ardından bir kaç ay geçmeden John Scopes sınıfında öğrencilerine evrim öğretmeye çalışınca mahkemelik olmuştur. Bu dava daha yeni çıkan bu yasanın sorgulanmasına neden olmuştur.

Ancak zamanın Aclu(american civil liberties union) müdürü William Jennings Bryan bölge savcısına danışman olmaya gönüllü olunca olay başka bir boyuta taşınmıştır. Bryan'a kaçınılmaz bir şekilde Clarence Darrow savunmanın yanında yer alarak karşılık vermiştir.

Byran tanrının söylemini temsil ederken Darrow bilimin sesini temsil etmiştir davada. dava bu iki gücün savaşı olarak Amerika'da büyük ilgi uyandırmış ülkenin dört bir yanından gazeteciler ve halk davaya hücum etmiştir. Öyle ki davanın son günü binanın katı çökmesin diye yargıç davayı bahçede yaptırmıştır. Davanın kendi içinde olup bitenler dışında gazetecilerin olayı aktarma tarzı da halkı büyük ölçüde etkilemiştir. Bu günkü gibi anında olayı görüntüleyen kameralar olmadığı için insanlar kendi şehirlerinden giden muhabirin yazdıklarını okumuş olayı ona göre yorumlamışlardır. bu yüzden genelde bilimin yanında yer alan muhabirlerin bu davanın yarattığı sosyal sonuçta katkısı büyüktür.

Davanın gidişatını değiştiren en önemli gün son gün olmuştur çünkü bu son günde Darrow, Bryan'ı tanık sandalyesine çağırıp onu sorguya çekmek istemiş ve Bryan da sürpriz bir şekilde bunu kabul etmiştir. Bu davanın başından beri herkesin beklediği meydan okumadır. Darrow, Bryan'ın düşündüğünden daha hazırlıklı çıkmış, onu bir kaç kez köşeye sıkıştırıp İncil'in bazı kısımlarını yeteri kadar iyi bilmediğini itiraf ettirmiştir. Bryan, Darrow'un sorularında 6 kez tanrının dünyayı yarattığı 6 günün 24 saatten oluşması gerektiğini söylemiş ve incilin bile kelimesi kelimesine

gerçek olmayacağını itiraf ederek kendi sonunu hazırlamıştır. bu olaydan sonra davayı John Scopes kaybetse de, bilim kazanmıştır.

Hele bunun üstüne Bryan'ın davadan kısa bir süre sonra ölmesi olaya tuz biber olmuştur. Düşünsenize davadan kısa bir süre sonra Bryan değil de Darrow yıldırım çarpıp da ölse nasıl bir tepki verilirdi? Oysa Bryan, tanrının adamı, bir rövanş şansı elde edemedi ölür. Bu olaydan Fundamentalistler Amerika genelinde alay konusu olmuş ve yarım yüzyıl boyunca inzivaya çekilmek durumunda kalmışlardır.

56 - ayhane -1996- 97 İZmir

Okinawa adası; tarih boyunca önce Çinlilerin, sonra Japonların ve en sonunda Amerikalıların işgal ettiği bir garip lke... Günümüzdeki Őhretini işte bu en son işgale borçlu. 1945 yılı Nisanında 200 bin kayıpla sonuçlanan ve II. Dünya Savaşı'nın en kanlı çarpışmaları olarak bilinen Amerikan işgaline...

Filme de alınan ayhane romanının yazarı, o işgal ordusunun subaylarından Vern Sneider. Yine aynı ordunun subaylarından John Patric bu ünlü romanı oyunlaştırdı ve işgale bizzat tanıklık etmiş iki kalemin yarattığı bu olağanüstü eser ortaya ıktı.

Her ne Şart altında olursa olsun kültürel bir varlık olan insanın özünü ve biçimini korumak elinden geleni yapmasıyla ortaya çıkan, Amerika'nın işgal mantığı ve bu mantığın "ngrlemeyen" sonuçları üzerine muhteşem bir komedi.

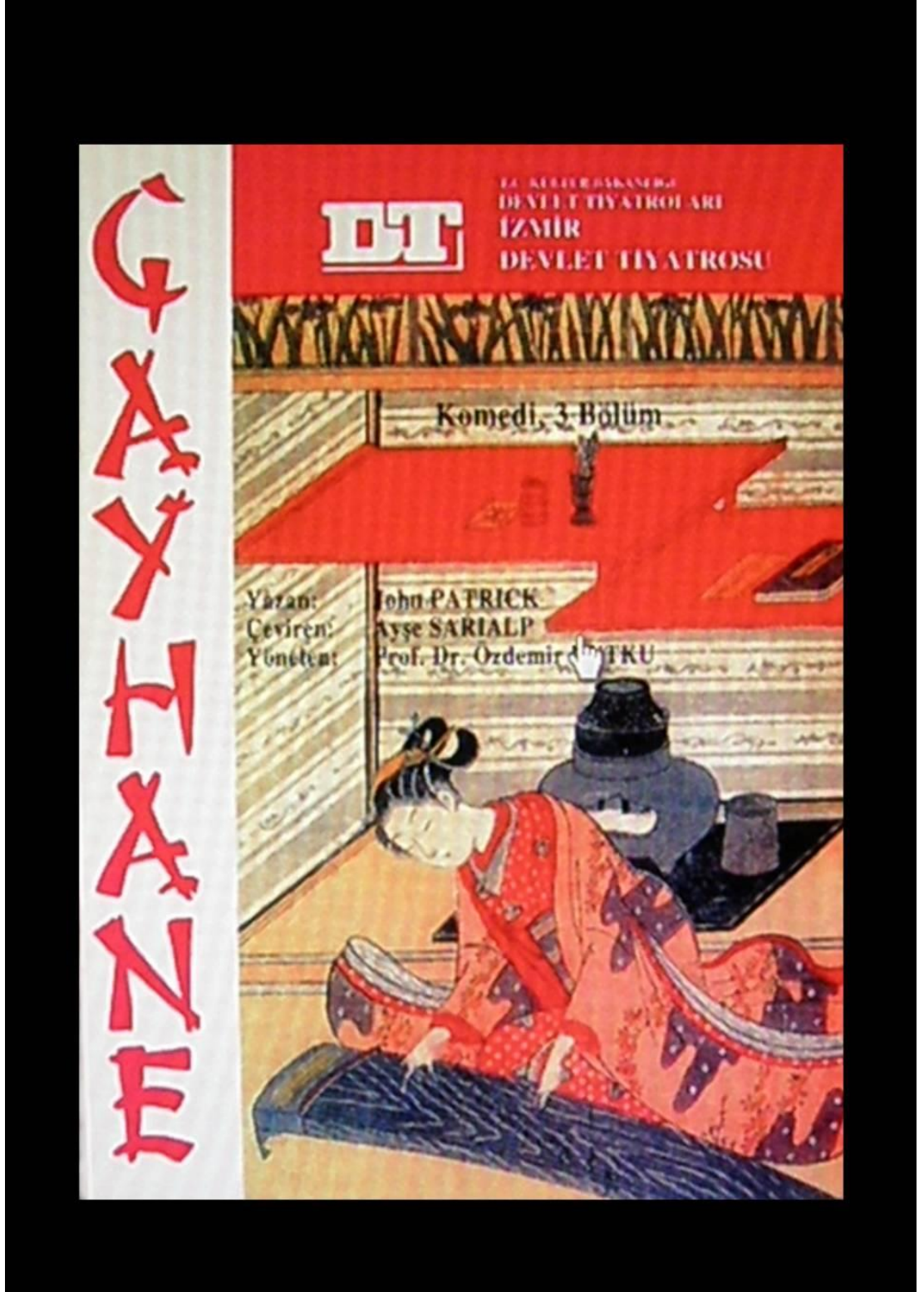
Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Amerika'nın işgal anlayışının komedi bazında ele alındığı bu oyunda dekor olarak dikkat edilen nokta mümkün olduğunca Uzakdoğu'nun minimal mimari anlayışından yola çıkılarak, az dekor öğesi ile oyunun ne çıkmasını sağlamaktı. Uzakdoğu'nun hoş nüanslarını taşıyan kostümlerle bu minimal anlayışla seçilen, Japon mimarisinin izlerini taşıyan dekor parçaları birleştirildiğinde yeterli görsel zenginlik oluşturuldu.tasarımda bu nokta önemliydi.bu nedenle dekor kostümlerin bir derece gerisinde durdu.

Oyun için bana en büyük esin ve bilgi kaynağı Uzakdoğu sanatı ve mimarisi oldu. yönetmen bu kültürün günlük halk yaşamını görsel olarak sahnede yaşatmak istedi. Bilgi için kitap, film,foto kaynakları ile yetinilmeyerek Japon derneklerinden ve konsolosluğundan destek alındı.Otantik Japon bayan giysileri ve bunların kullanımları,donanımlarının nasıl olduğu birinci kaynaktan öğrenildi,atölyelerde gerçekleştirildi ve sahneye uyarlandı.

Dekorda ilk düşünülen kaydırma sistemini tüm sahneye döşeyerek pano sahnede klasik olanı geçişlerini enine ve dikine sağlamaktı. Tiyatro zeminin bunu

taşımakta yetersiz olacağı nedeni ile bundan vazgeçildi. Bu zorunlu vazgeçişler tasarımcının yaratıcılığının fireleridir. Bu oyunda da bu oldu. Eğlenceli, bilgili, öğretici, farklı bir çalışmaydı. Güzeldi ve başarı getirdi.

57 - Resimli Osmanlı Tarihi -1996- 97 İzmir

Özakman, bu oyununda, toplumsal olaylardan yola çıkarak Abdülaziz, V.Murat ve Abdülhamit dönemini aile-devlet-yargı üçgeni üzerinden ironik bir dille ele alıyor. Aynı zamanda kadın erkek ilişkilerinin dününü ve bugününü karşılaştırarak giderek yozlaşan bir toplumdaki aile kavramını çok sert bir şekilde sorguluyor.

Turgut Özakman'ın yazarı olduğu bu oyun takdire şayandır, tarihe ışık tutmaktadır ve çok da sağlam repliklere sahiptir. Örneğin “Kadın için önemli olan hürriyet değil zürriyettir.” Osmanlıdan Cumhuriyete, toplumumuzun siyasi serüveni, eleştirel, ironik ve keyifli bir komedyaya taşınmıştır.

Saf, düşünceli, ama siyasetin nasıl işlediğini bilmeyen, bu nedenle başına gelmedik kalmayan Vakıf'ın tüm isteği devletin bekasıdır. Ne var ki Vakıf'ın iktidarı uyarmak için gösterdiği bu çaba ve gayret hedefine ulaşmıyor.

58 - Cengizhan'ın Bisikleti -1997- 98 İzmir

Oyun afişi bulunamadı

Olay, 1926-1933 yılları arasında Salacak'ta Cengiz Han adlı bir adamın yalısında geçer. Oyunda, Binbaşı Cengiz'in alaturka fikirliliği ve alafranga dönemin işleyişiyle, düşünceler arası zıtlığın yarattığı komik olaylar ele alınır.

Cengiz, ticari işlerden hiç anlamaz. Parasını yavaş yavaş yitirir. Dört karısı vardır ve bunları teker teker kaybeder.(kadınlar başkalarına kaçar ve onu terk ederler) Avrupa'dan gelen ve hiç birlikte olamadığı karısıyla sonunda anlaşır. Arkadaşlarının ve diğer karılarının çevirdiği dalavereler ortaya çıkar.

Cengiz'in alaturka yaşantısı ve fikirleriyle hayat kavgası vermesinin mümkünsüzlüğünü ve yeni dönemin çatışmalarının başka maddi boyutlarda olduğu gerçeği oyunda anlatılır.

Cengiz Han kendisine karşı işlenen dalavereleri öğrendiğinde tüfeğini alır ve bisikletine atlayıp sorunları eski usul çözeceğini düşünür. Cengiz Han'ın bisikletinin misyonu burada devreye girer. Bisiklet, motorlu araçla motorsuz araç arasındaki ayrımı; geri kalmış zihniyetin getirimleriyle gelişen kapitalizmin göstergeleri arasındaki ayrımı bizlere göstermektedir.

59 - Sırça Kümes -1997- 98 İzmir

“Tennessee Williams’ın öz yaşamına en yakın bağları olan oyunu Sırça Kümes’tir. Oyundaki Tom, Tennessee Williams’ın ta kendisidir.İşi, evi, ailesiyle ta kendisi. Kendisine “kız oğlan” diye hitap eden babasından “bir duygu teröristi” diye söz eder. Kız kardeşi Rose’u (oyundaki Laura) seksüel amaçları için açıkça kullanan bu babadan, adeta büyük bir ihtirasla nefret eder. Oyunda olmayan ve biraz da yokluğundan dolayı, “mit” olan babasını, saf , dokunaklı, temiz bir figür olarak gösterme çabası, T.Williams’ın karşılaştığı en yaman güçlüklerden biri olmuştur belki de”

Yıldız Kenter’in bir program dergisinden aldığı yazdığı notlarında oyuna dair böyle ipuçları vardı.

“Tennessee Williams’ın yarı biyografik oyunu “Sırça Kümes”, Büyük Buhran Dönemi’nde Amerika’da geçer. Oyunda, 1937’de St. Lois’de yaşayan parçalanmış bir ailenin yoksulluğa karşı verdiği hayatta kalma çabası anlatılır. Oyunun hem kişilerinden biri hem de anlatıcısı olan Tom, bizlerle onu yazar olmak için evden kaçmaya götüren süreçteki anılarını paylaşır. Oyunun sonunda Tom, yazar olmuştur ama hala evden ayrılma kararıyla yüzleşememiştir. Kız kardeşinin anısı her an onu takip eder, “İyisi mi sen mumları bir an önce söndür, Laura” derken bile...”

Yıldız İPEKLİOĞLU’nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Tam bir klasik tiyatro örneği olan bu oyunda yönetmen bu klasikliği dekorda kurmamı istedi. Ben tam bir gerçekçilik yerine,klasik metinden vazgeçmeden modern bir anlayış yakalama çabasına giriştim.Bu da bana klasik olanın yeni bir arayışta bir yer bulmasını sağladı.Sahne de klasik olanı yorum taşıyan dekor malzemesi ile buluşturmayı düşündüm ve bunu gerçekleştirdim. Dekor tasarlarırken-bazı oyunlarda ki bu kaçınılmazdır, özellikle de Tennessee Williams’ın oyunlarında-oyun karakterlerinin gözü ile baktım mekana. Ben Laura’dım,ben Tom’dum,ben Amanda’y’dım, bu mekanda yaşıyordum...karakterlerle olan bu özdeşleştirme asal dekor malzemesinin tel duvarlar olmasına götürmüştür beni...

DT

**T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI
DEVLET TİYATROLARI
İZMİR DEVLET TİYATROSU**

SIRÇA KÜMES

**Yazan: Tennessee WILLIAMS
Çeviren: Can YÜCEL
Yöneten: Yıldız KENTER**

60 - Ceza Kanunu -1998- 99 İzmir

Hukuk sisteminin aslında ne kadar subjektif olduğunu anlatan bir vodvildir; ceza kanunu metresiyle birlikteken polis baskınına uğrayan çapkın ve zengin amberi bey, bir polisi tokatlayınca mahkemelik olur ve bir ay hapse mahkûm edilir. Karısının ve ailesinin bu durumu öğrenmesinden korkan amberi bey çare arar ve şu sonuca ulaşır: kendisinin yerine okul arkadaşı irfan hapse girecek, karşılığında para alacaktır. Olaylar böylece gelişir.

61 - İçerdekiler -1998- 99 İzmir

İçerdekiler, Melih Cevdet Anday'ın yazdığı iki perdelik oyun. Anday'ın 1965 yılında kaleme aldığı oyun ilk kez İstanbul Şehir Tiyatroları'nca sahnelendi. Eser, güncelliğini koruyabilen bir içeriğe sahip olması nedeniyle, dönem dönem değişik tiyatro toplulukları tarafından sergilendi. Türk tiyatrosu literatüründe "köşe taşlarından biri" olarak değerlendirilen ve "düşünce suçu" kavramını irdeleyen oyun, evrensel mesajlar taşıma özelliğinde bir yapıttır. Bir öğretmen, mevcut iktidarın söylemine karşı politik bir bildiri dağıttığı gerekçesiyle gözaltına alınır ve tutuklama kararı olmaksızın siyasi şube baş komiseri tarafından 345 gün boyunca baskı altında sorgulanır. Eşiyle görüşme şansını yakaladığında, karşısına çıkan baldızı olunca, psikolojik boyuta geçilir. İzleyici, kimin hangi durumda haklı ya da haksız olabileceğini sorgulamaya başlar.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Yönetmen burada tüm gerçekliği ile en küçük ayrıntısına kadar gerçek bir mekan istedi...Oyunun ana kavramı olan düşünce suçunun götürüldüğü noktaları gerçeklerden kopmadan mekansallaştırmak için mekan araştırılmasına başlandı.Gerçek bir mekan perspektif olarak fotoğraflandı ve bu foto sahne dekoru olarak şekillendirildi,oyunun gerektirdiği objelerle bütünleştirildi.Tam perspektif olanı sahneye koymaktaki amaç hem sahne boyutunu derinleştirmek hem de oyunun atmosferinde bu derinliği sağlamaktı.Gerçekçi dekor oyunun özündeki açık gerçek ile tam örtüştü.Bu oyunda tasarıma hep dıştan baktım.Baskının,şiddetin,zulmeden ve edilenin soğuk,karanlık ve itici yanlarını,düşüncenin baskılanmasının derinliğini çarpıcı olarak hangi materyallerle desteklerim,yansıtım kaygısı vardı hep.bu kaygı şekillendi ve mekan oluştu.Ortaya çıkan istendi ve yönetmenin yorumu ile örtüştü ve ona yakıştı.

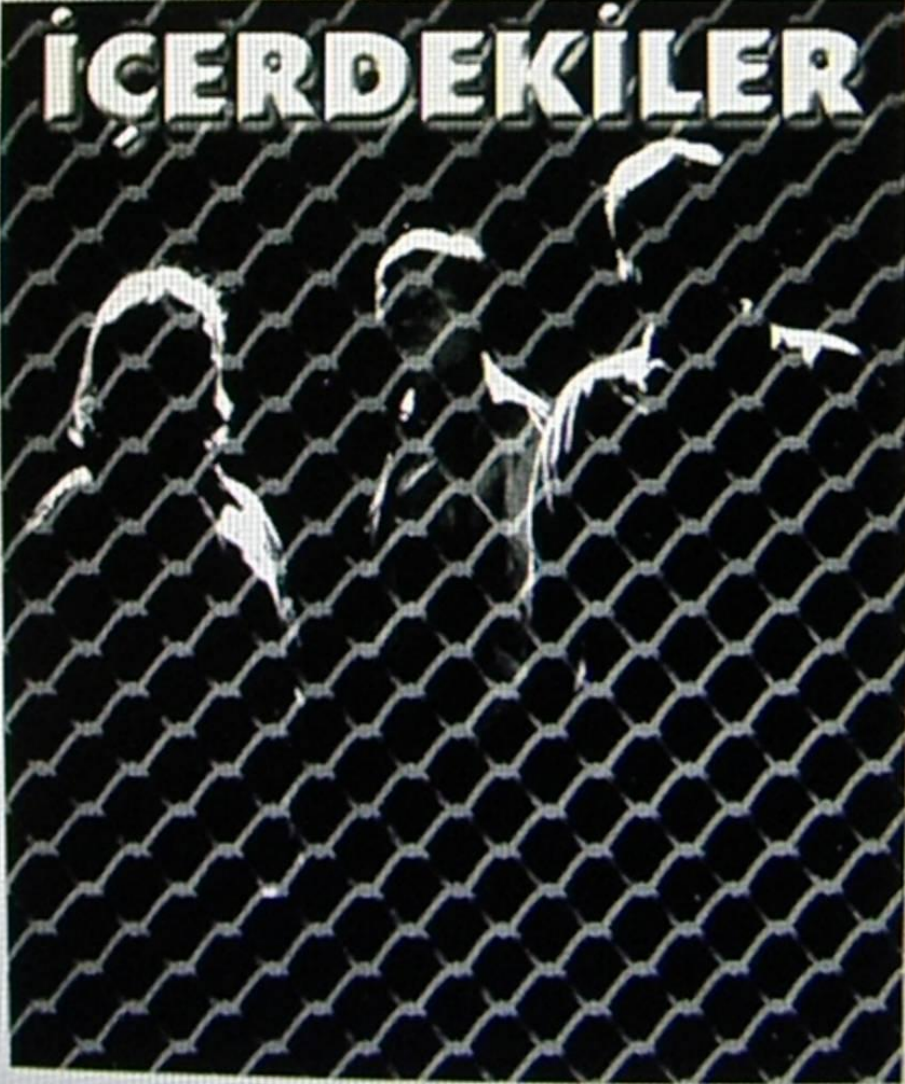

DT

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
DEVLET TİYATROLARI
İZMİR DEVLET TİYATROSU

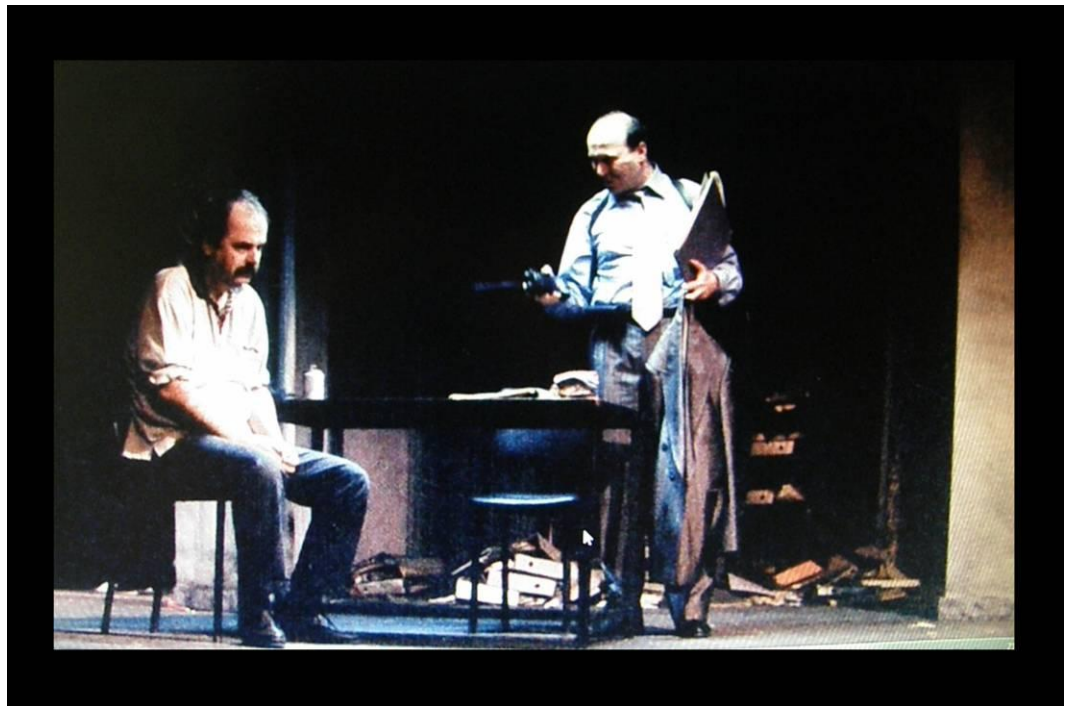
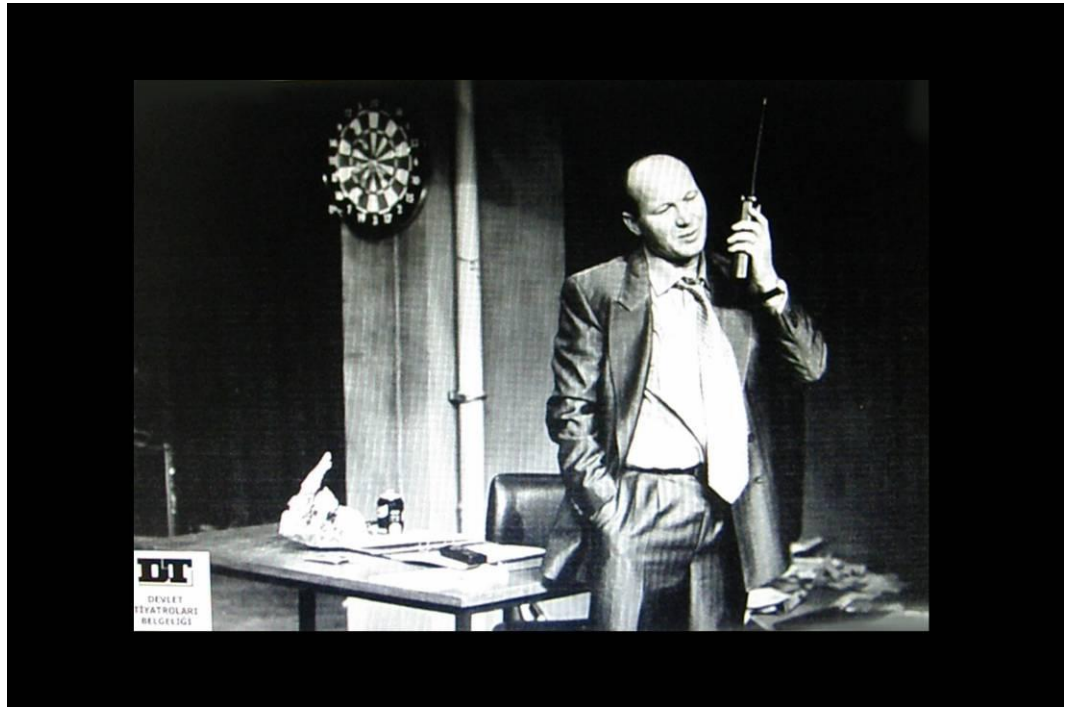
MELİH CEVDET ANDAY

İÇERDEKİLER

Yöneten : BÜLENT ARIN

62 - Carmela ve Paolino -1999- 2000 İzmir

Adana Devlet Tiyatrosu'nun Şubat ayında sergilediği oyunlardan biri Carmela ve Paolino... İtalyan yönetmen Angelo Savelli'nin yazarın izniyle İspanya'dan İtalya'ya uyarladığı bir oyun. Oyunun orijinali "Ay Carmela" 1938 İspanya İç Savaşı'nda, İspanya'nın Belchite kasabasında geçerken; "Carmela ile Paolino" 1944 İtalya İç Savaşı'nda, İtalya'nın Pratola kasabasında geçer... Her iki oyunda da tarihsel fon, ülkedeki anti-faşist mücadeledir...

Carmela ile Paolino, dört kişilik orkestralarıyla dolaşarak müzikli oyunlar sergileyen iki gezgin kabare sanatçısıdır. Savaş sırasında cepheler arasında gezerken Nazilerin eline düşerler ve Nazi subayı onlara bir gösteri yapmalarını emreder. Ülkelerini işgal eden ordunun askerlerine yapacakları bu gösteri, aynı zamanda sanatçıların kendi aralarında bir tartışmaya dönüşür.

Oyunun tümüne değişik bir tarz ve şekillerde yansıtılan bu tartışma üzerinden; **savaş ortamındaki sanatçının tavrı, sanatın ve sanatçının işlevi, toplumsal rolü, sorumlulukları** sorgulanıyor...

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

İki gezgin kabare sanatçısının savaş ortasındaki hikayesini anlatan bu oyunda dekoru karakterlerin yaşam ortamı belirledi. Gezgin bir kumpanyada kullanılan malzemelerin seyyar olması ve pratikliği sahnede kullanılan dekor parçalarında fonksiyonelliği getirdi. Bu da dekorun yalın, pratik ve kabare anlayışında gerçekleşmesini sağladı.. Bu doğru oldu. Neşeli, pratik, renkli ve fonksiyonel olan anlayış kostümlerde de yansıtıldı. Bu anlayış aynı zamanda oyun karakterlerine savaşın verdiği burukluk ve karamsarlığa olan tepkilerini de destekledi. İstenilen de buydu.

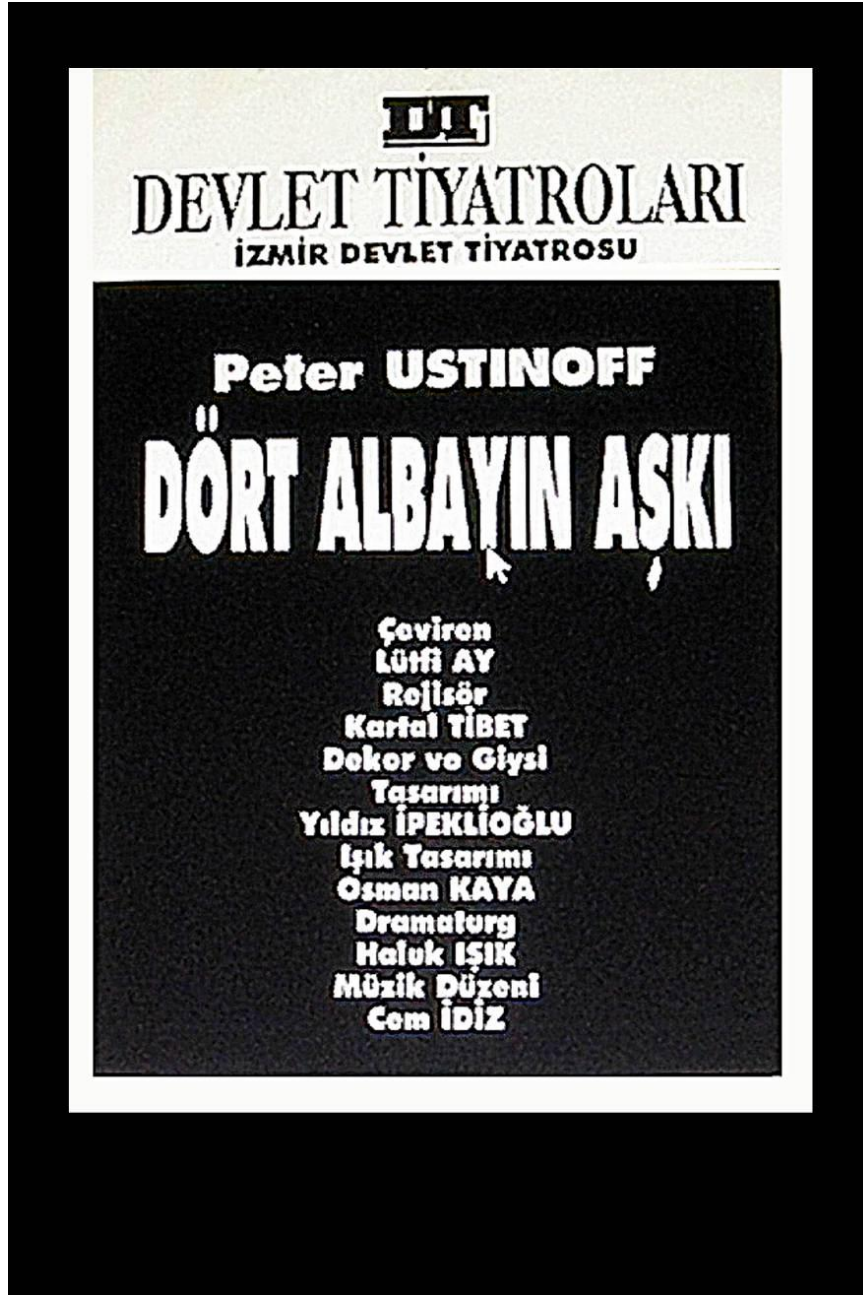

63 - Dört Albayın Aşkı -2000- 2001 İzmir

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Müttefik Kuvvetler'in Almanya'yı işgalinden sonra, bu kuvvetlerin komutanlarından İngiliz, Fransız, Alman ve rus dört Albay Almanya'nın bir kasabasında altı yıl bekliyor. Köyün yakınında ve ele geçirilemeyen şatoyu almak konusunda ısrarcı olurlar. Belediye Başkanı onları engellemeye çalışırsa da o şatoya gidilmesi kaçınılmaz bir hal alır. Ancak oyun bundan sonra tamamen karakter değiştirir.

64 - Atçalı Kel Mehmet -2001- 2002 İzmir

Türk oyun yazarlığında 1950 kuşağı içinde yer alan Orhan Asena Türk tiyatrosuna kazandırdığı sayısız yapıt ile kendini sürekli yenilemiş ve aşabilmiş bir yazardır. Kendi çağıyla çatışan bir insanın düşünceleri nedeniyle kurban edilmesini Atçalı Kel Mehmet karakteri üzerinden, feodal düzenin halk üzerinde artan dayatmacı baskıları sonucunda ağalara beylere başkaldıran ve giderek toplumsal bir hareketin başını çeken bireyin öyküsüdür. İnsanın yenilse bile güçlü olabileceğini ya da onu insan yapan özelliğin özgürlük tutkusu olduğunu anlatır.

Atça eşrafından Şerif Hüseyin, Arpaz beyinin pehlivanını yere serecek babayiğite kızı Fatmayı verecektir. Fakat pehlivanı yere seren yanında çalışan yanaşması Kel Mehmet olunca bu sözünü tutmaz. Fatmayı çok seven Kel Mehmet Şerif Hüseyin'in kahyasını öldürünce, kendine yürekten bağlı birkaç arkadaşı ile birlikte dağlara çıkıp, eşkıya olmaktan başka çare bulamamıştır. Halk gözünde kahraman olan Mehmet, haksızlığın sadece kendine yapılmadığını, zaten yoksul olan halkın da haksız yere toplanan vergilerle günden güne yoksullaştığını görerek onlara yardım eder. Daha önce Mehmeti hor gören Fatma da onun bu başarılarının arkasında kendisine duyduğu sevgi olduğuna inanmış ve onu sevdiğini itiraf etmiştir. Fakat kendini Aydın valiliğine ataması üzerine Padişah vezirini aydına gönderir. Vezir adam toplayarak gelmektedir. Atçalı kel Mehmet ya tekrar dağlara çıkacaktır ya da vezir ve adamlarıyla çarpışacaktır. Atçalı, karısı Fatma'ya doyamadan ve çocuğunu göremeden ölüme gitmeyi seçer.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

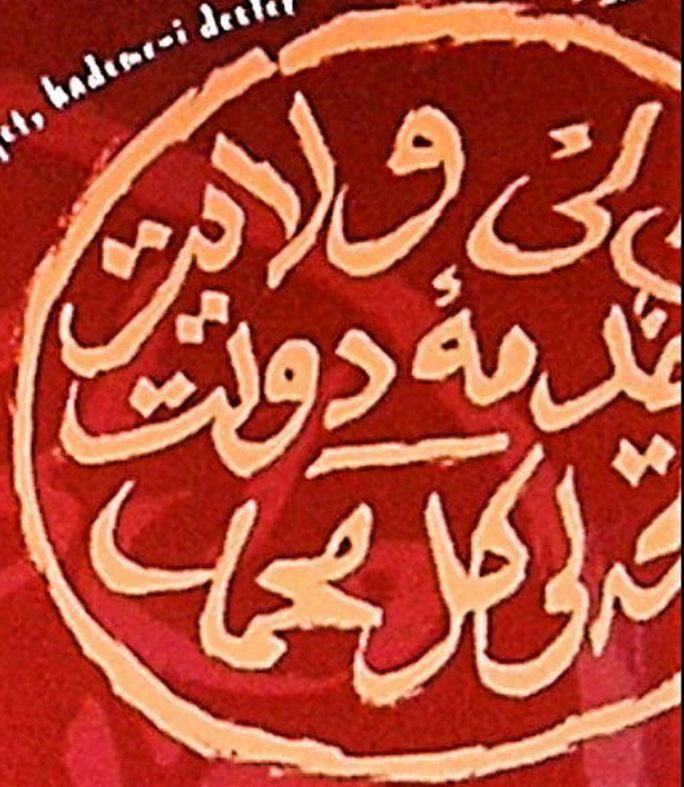
Kostüm çalışmasında tamamen gerçek fotoğraf görüntülerinden yola çıkıldı. Yönetmene bir albüm oluşturarak bunu sahnede yansıtmak istediğimi ve tüm kostümlerde renk yelpazesi olarak eski fotoğraf renklerini kullanacağımı söyledim. Kabul edildi. Ayrıntılı araştırma sonucu elde edilen gerçek fotolardaki kostümler karakterlere göre dağıtıldı. Renklerle yaklaşık iki yüz yıllık bir olayın tarih sayfalarından çıkmış gibi yansıtılması için eski fotoğrafların renk tonları kostümlere karakterlerin psikolojilerine göre dağıtıldı. Bu gerçek bir olayın sahnede yaşatılmasındaki gerçekliğe de uydu, yakıştı. Nitelik olarak da zengin bir giyim kültürü ile tasarlanan kostümler sahnede tıpkı gerçek fotolar gibi tablolar oluşturdu.

Orhan Asena

Atmalı Kef Mehmet

“Valisi vilayet, kademesi devlet”

Resim: Çetin Koroğlu

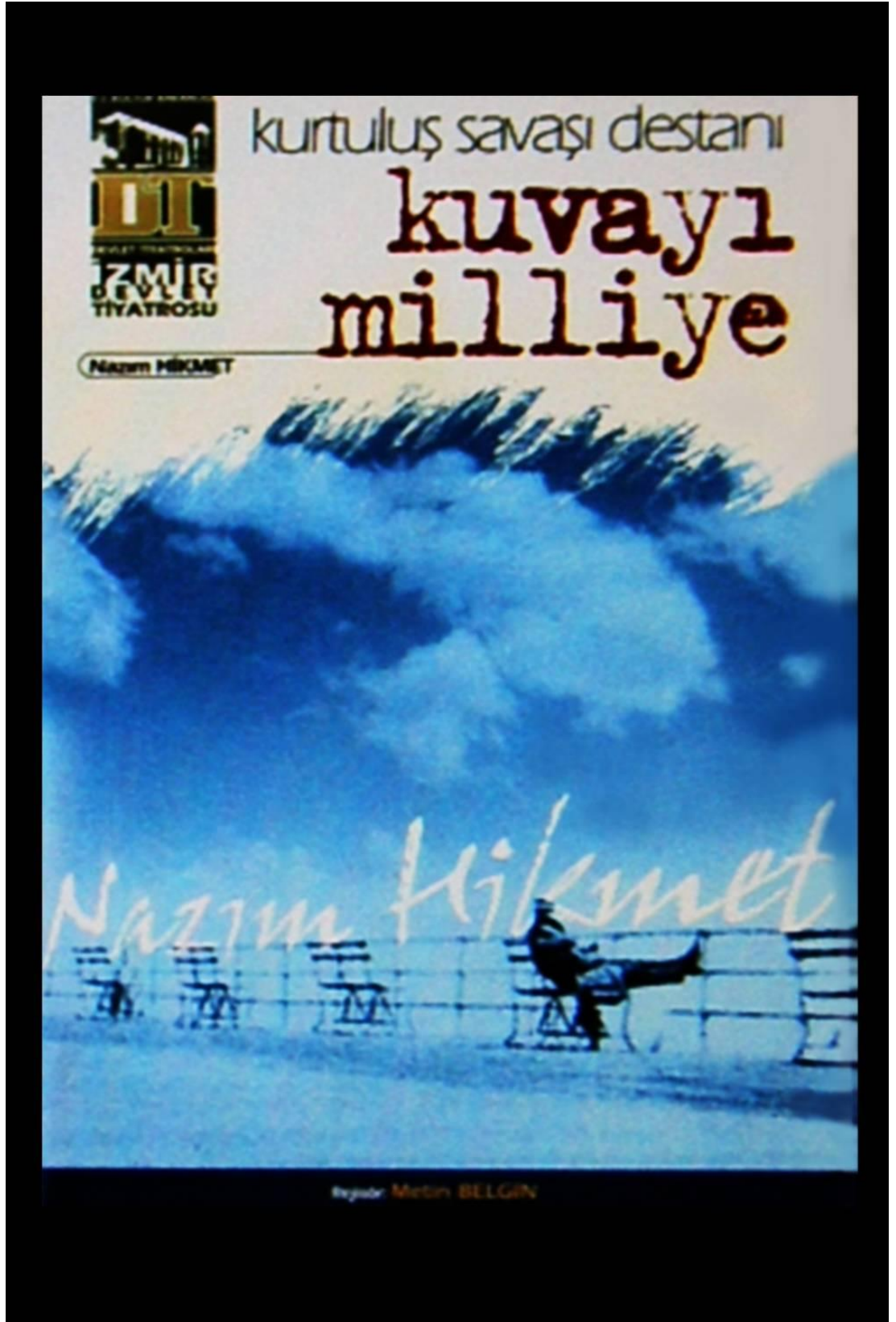

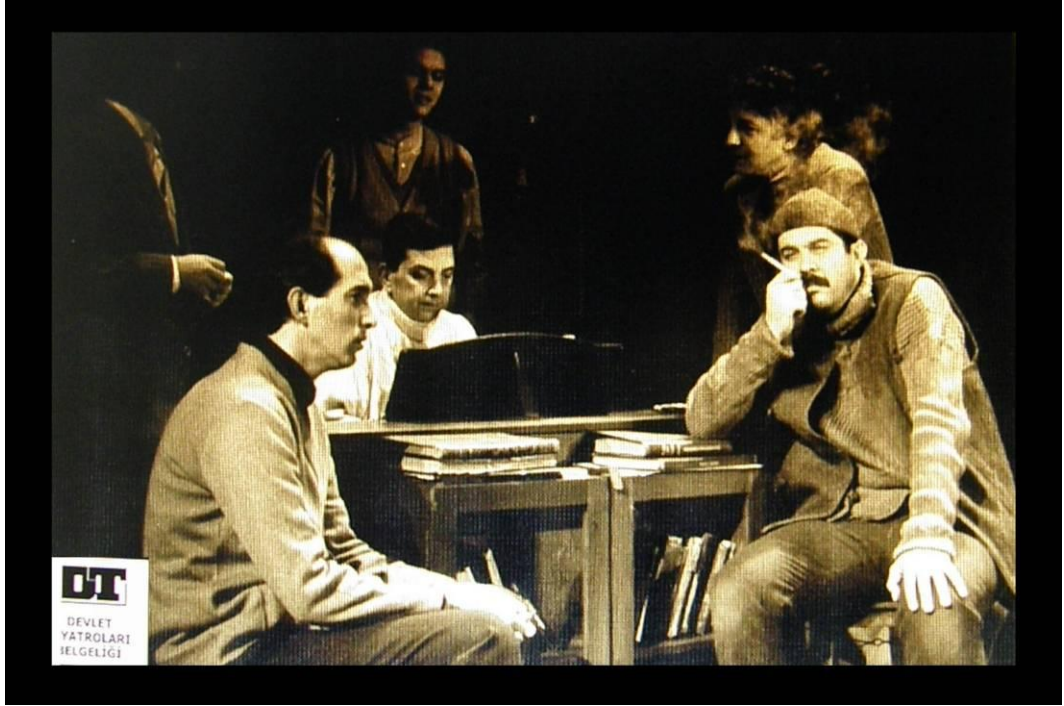

66 - Fehim Paşa Konağı -2002- 2003 İzmir

Fehim Paşa Konağı, güler yüzlü, zeka dolu bir taşlamadır. Abdülhamit döneminin atmosferini yumuşak bir eldivenle, okşayarak yüzümüze çarpan yazar, bizdeki politikanın bugününe göndermeler yapar. Anlarız ki bizdeki siyasal arena, tarihten bu yana kabadayılardan kurtulamamıştır. Bu kabadayılık düzeni içinde, içi sevgi ve barış dolu, çıkarlarını düşünmeyen, düşündüğünü söyleyebilen yürekli Yusuf'lar ise bunun bilincine varmışlar, dışarıda kalıp beklemeyi yeğ tutmuşlardır. Aslında bu Yusuf'lar, uygar bir ortamda, her zaman yardıma hazır, sevgi dolu kişilerdir. Oyunun sonunda bu Yusuf'lardan biri duygularını şöyle dile getirir:

“Umudum ittihatçılardaydı. Ama onların da attığını vurur, devirir silahşörler aradığını duyunca, bunaldım, sıkıldım ben bu kabadayılık oyunundan. Hiç kimse sevda şarkısı söylemiyor(...) Yalnız çığlık atıyoruz; at, kes, vur, kır, döv, söv, yak, yık, saldır, daldır, öldür! (...) Eee bu böyle giderse mutluluğun uğrunda silaha sarıldığımız halktan, geriye tek canlı kalmayacak, kan gölünde nilüfer açar mı? (...) Babayiğit'in hası karınca bile ezmez. En bilekli el diye okşayan ele derim ben, en yürekli kabadayı da herkesi yüreğine sığdıran insandır.”⁴

---

⁴ Prof. Dr. Hülya NUTKU Oyun broşüründen

ZMİR DEVLET TİYATROSU

TURGUT ÖZAKMAN

REJİSÖR: ÖZDEMİR NUTKU

Fehim Paşa KONAĞI

MÜZİKLİ OYUN, 2 BÖLÜM

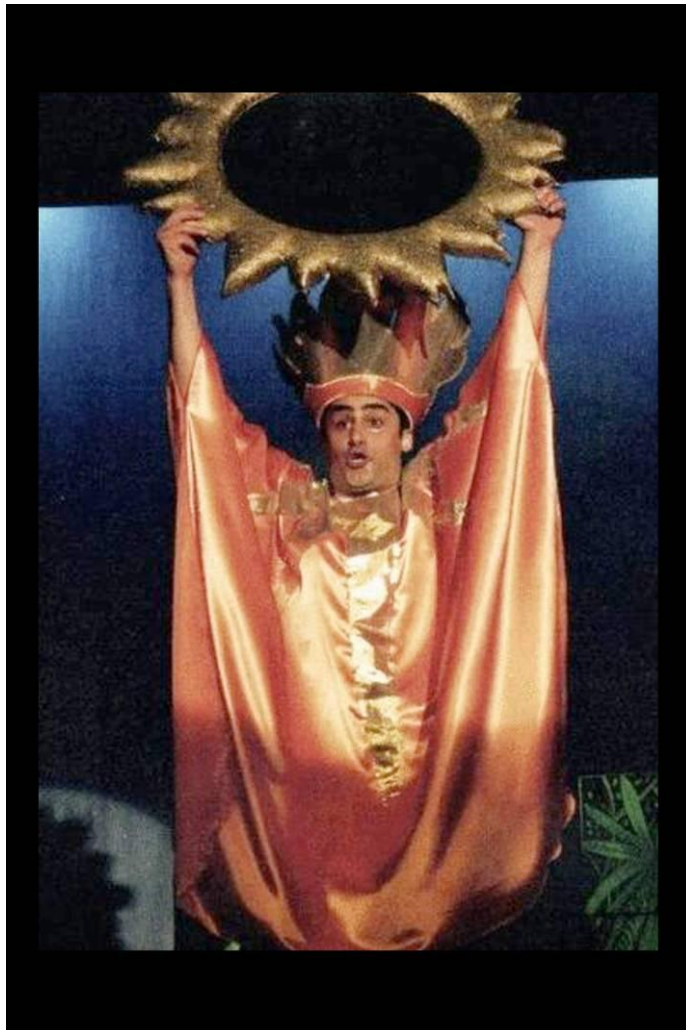

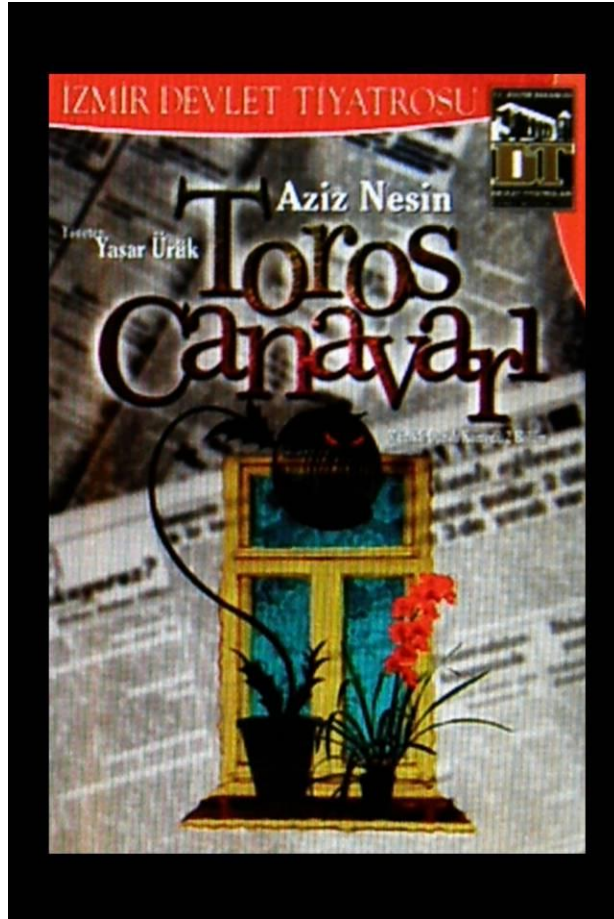

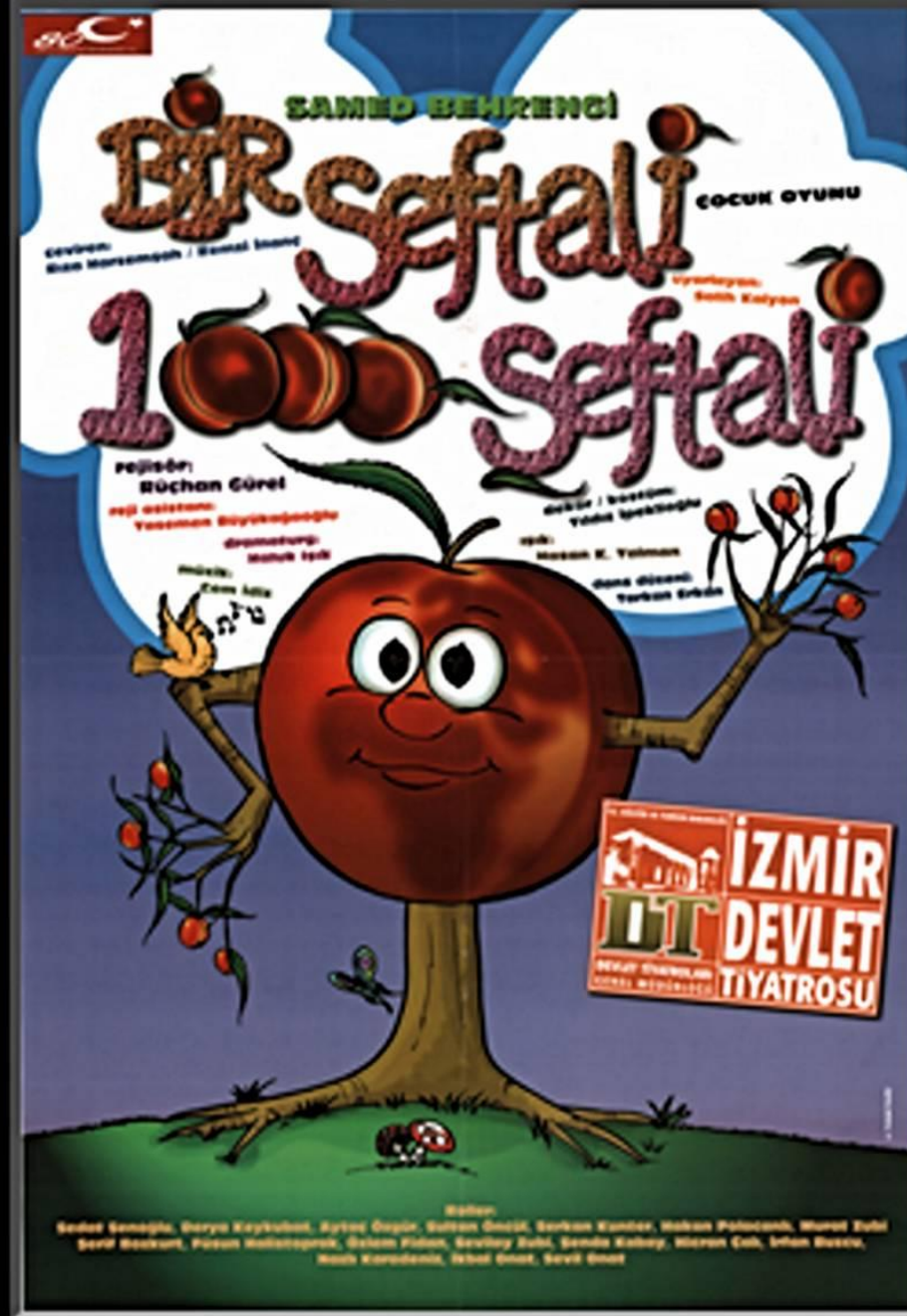
68 - Toros Canavarı -2002- 2003 İzmir

Aziz Nesin'in deyimiyle "izahı olmayan şeylerin mizahının yapıldığı" oyunda: Nuri Sayaner isimli mülayim bir memur emeklisi, ailesiyle birlikte monoton bir hayat sürmektedir. Aile bir taraftan geçim sıkıntısıyla diğer taraftan onları apartmandan atmak isteyen ev sahibiyle uğraşmaktadır. Tahliye davasını kazanan Sayaner ailesinin sevinci çok uzun sürmez. Ev sahibi, alt-üst kata yerleştirdiği adamlarla ve çevirdiği türlü oyunlarla apartmanı zindana çevirir. Nuri Bey, ailesinin ısrarları sonucu karakola gidip şikâyetçi olmak zorunda kalır. Yıllardır aranmakta olan "Toros Canavarı" adıyla nam yapmış seri katil yerine, emekli memur Nuri Bey polisler tarafından derdest edilir. Nuri Sayaner'in karakola adımını attığı o geceden sonra herkesin kaderi değişecektir...

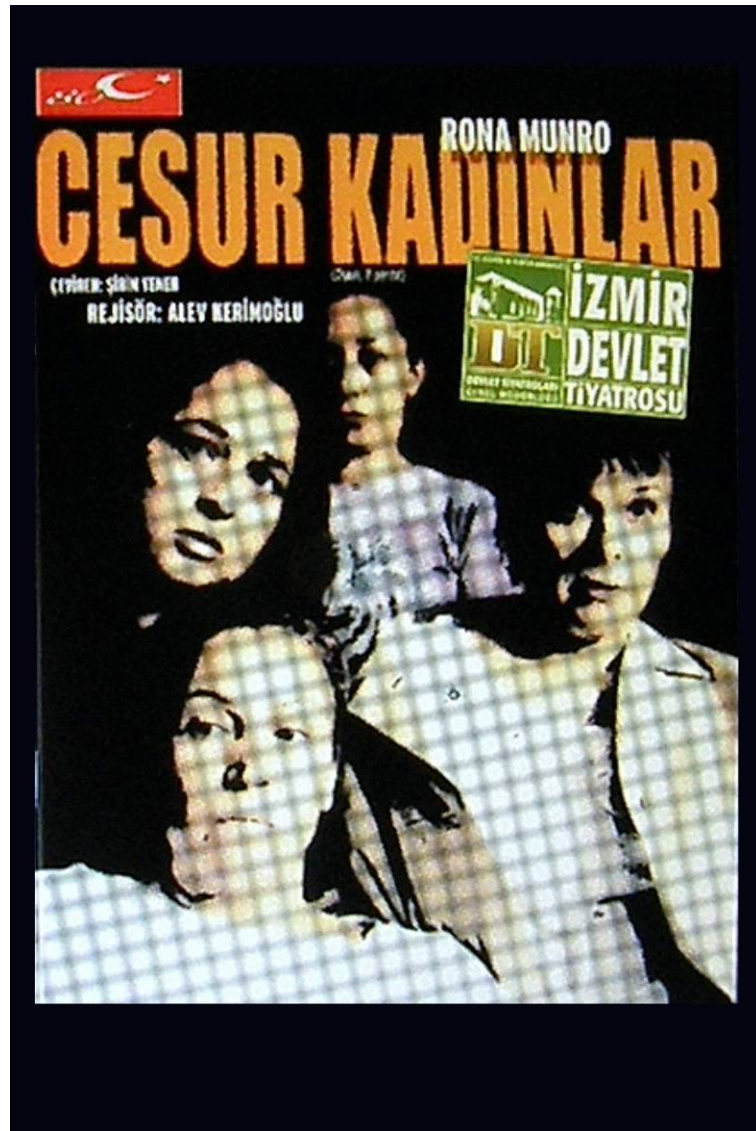

69 - Bir Şeftali Bin Şeftali -2003- 2004 İzmir (çocuk oyunu)

70 - Cesur Kadınlar -2003- 2004 İzmir

XX. yüzyılda yapılan savaşlarda ölenlerin %80'i sivil insanlardı. Onların çoğu kadın ve çocuk... Son 20 yılda savaşlarda ölen çocukların sayısı 3 milyonu bulurken, hayatta kalan çocukların 15 milyonu travmatikti ve bilindiği kadarıyla 10 milyon çocuktan da haber alınamıyor. Ve oyun, bu savaşlardan geriye kalan kadınların temsilcisi gibi de algılayabileceğimiz dördünün bir arada yaşarken bize onları izleme olanağı tanıyor. Çay kaynıyor, yemek yeniyor, hayat devam etmeli her şeye rağmen,peki ödenen bedel ne?

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Savaşın arasında sıkışmış ve çaresizleştirilmiş kadınların anlatıldığı bu oyunda yönetmenin istekleri tamamen görseli şekillendirdi. Yalın, vurgulayıcı, fonksiyonel ve sadece oyunla doğrudan ilgili,süslemeden uzak olan her öge sahnedeydi.Oyun karakterlerini savaşın kuşattığı izlenimi savaşta yer alan objelerin dekorda anlamlı bir şekilde yerleştirilmesi ile pekiştirildi, vurgulandı.Kum torbaları,teller,dikenli teller,kütlesel metal parçalar ev dışı atmosferini oluşturdu.Bunlar savaşın görsel vurgulayıcılığını sağlayan unsurlardı.Kostümler,savaşın belirlediği boyutta günlük yaşam akışına ve karakterlerin ruhsal yaklaşımlarına uygun olarak tasarlandı.

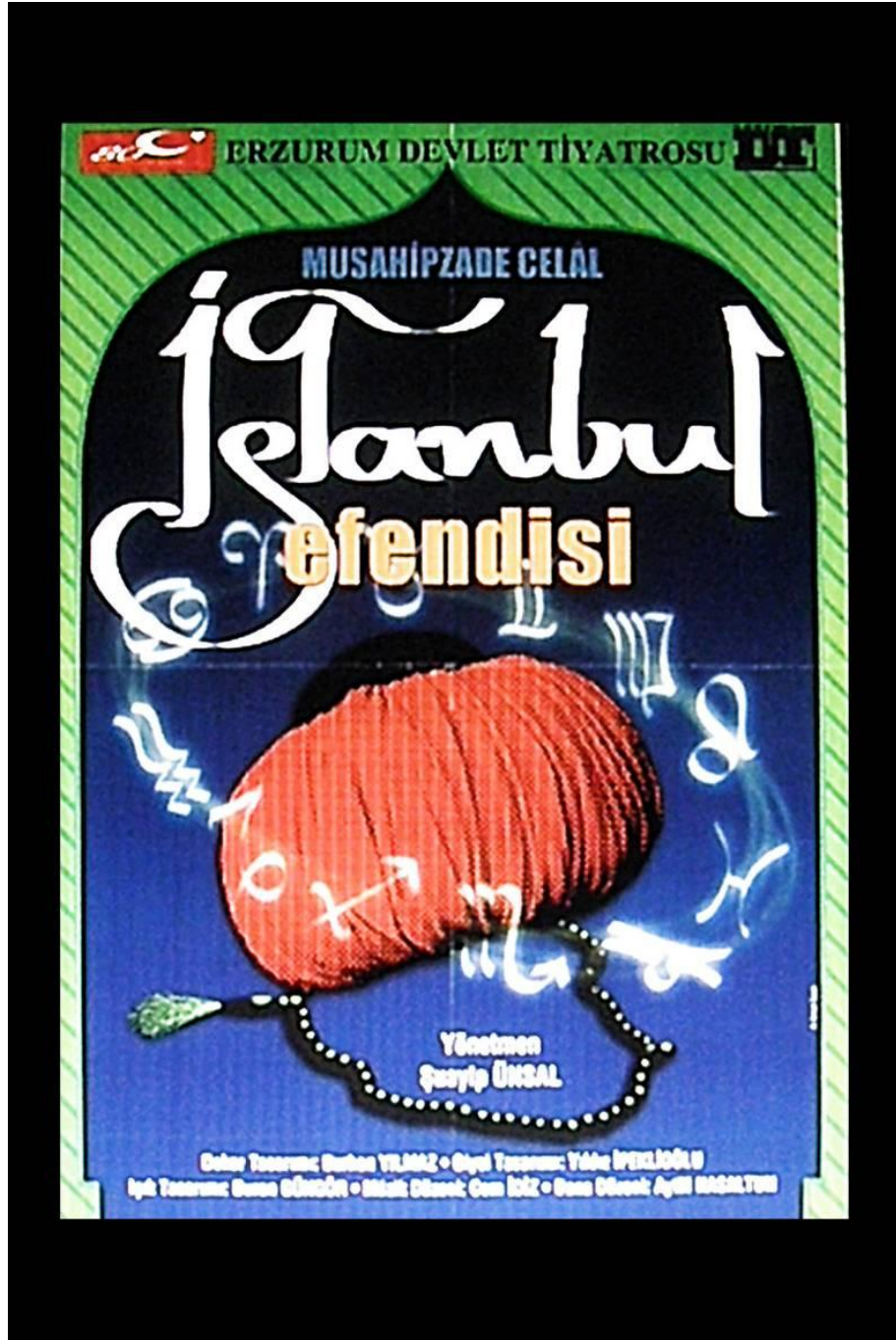

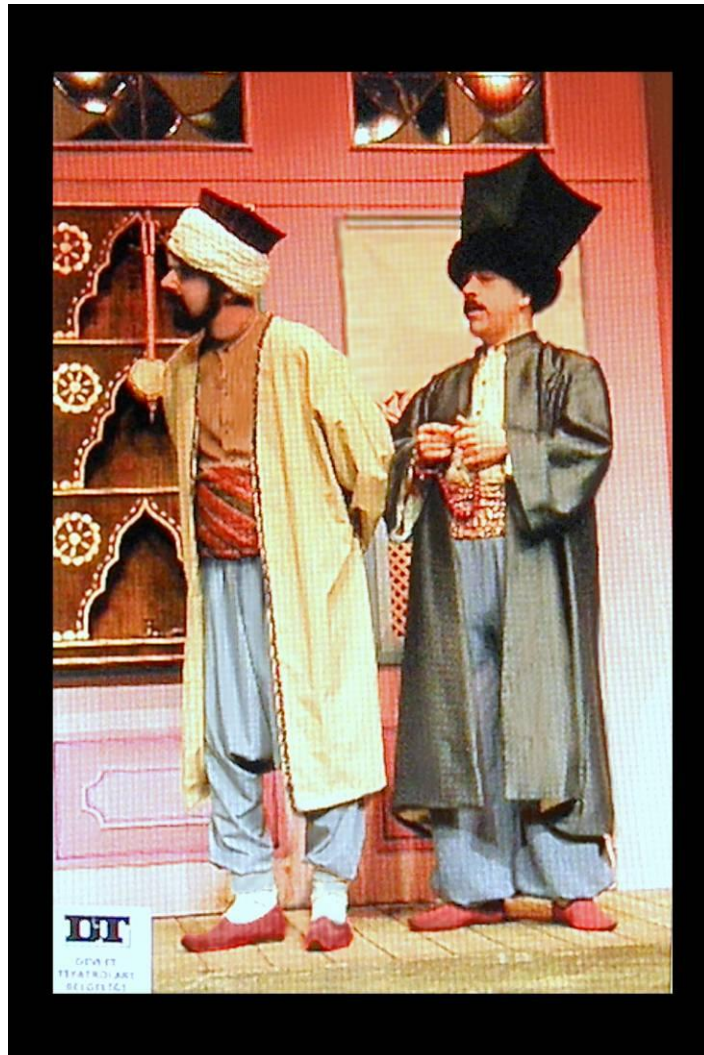
71 - İstanbul Efendisi -2003- 2004 Erzurum

Musahipzade Celal'in, çökmeye yüz tutmuş Osmanlı İmparatorluğundaki toplum hayatını, inanış ve yaşam biçimini ele alan, kızını sevdiği değil, kendi istediği damat adayıyla baş göz etmek isteyen bir babanın hikayesi üstüne yazdığı komedisidir. Kendi tarihsel bütünlüğü içinde, büyü, fal, remil gibi boş inançların üzerinden güdülen eğitimsiz bir toplumun, bilinen en yaygın sonunun çöküş olduğunun sahnelenmesidir bir başka deyişle.

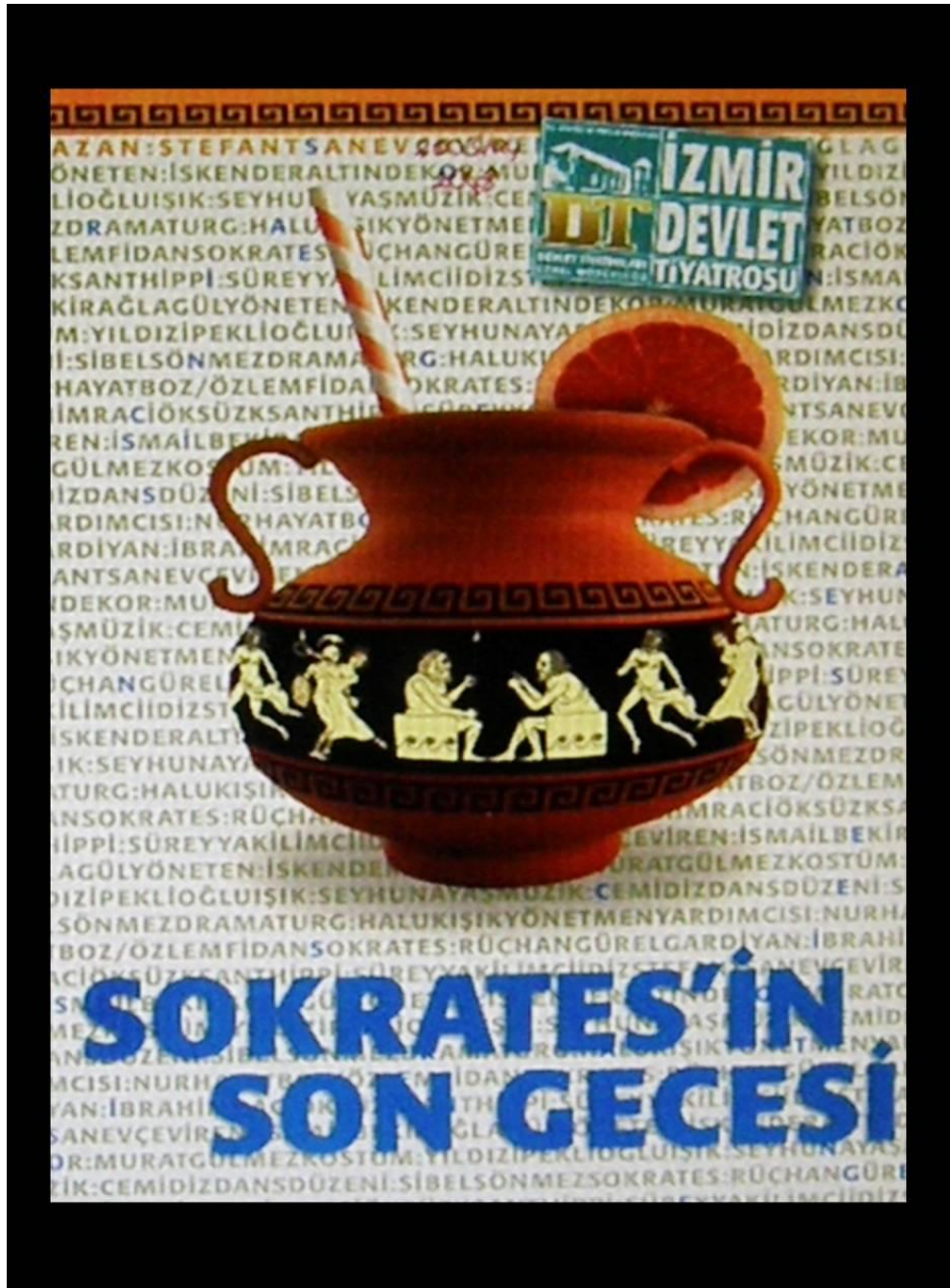

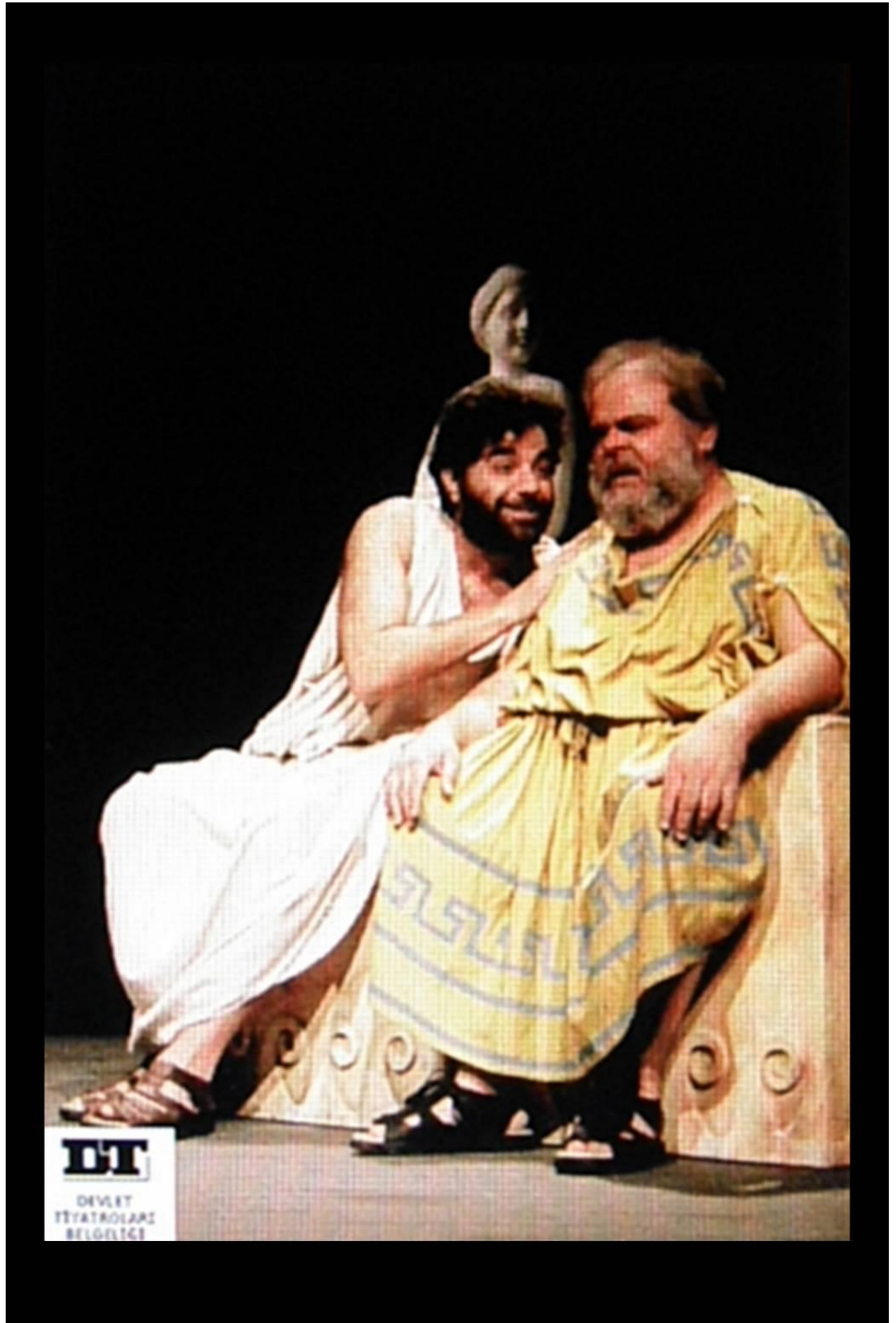

72 - Sokrates'in Son Gecesi -2003- 2004 İzmir

Sokrates' in baldıran zehrini içmeye hazırlandığı son gece, gardiyanı için büyük bir fırsattır. Bu sayede ünlü filozofun hem son anlarına tanıklık edecek, hem de cebini doldurabilecektir. Demokrasi, iktidar, oligarşi, savaş, adalet gibi kavramların sorgulandığı tartışma, Sokrates' in karısının gelmesiyle başka bir noktaya taşınır.. Artık kimin Gardiyan kimin Sokrates olduğunun karıştığı gecede, olaylar istenmeyen ve beklenmeyen şekilde gelişir. (2008 – 2009 Sezonu)

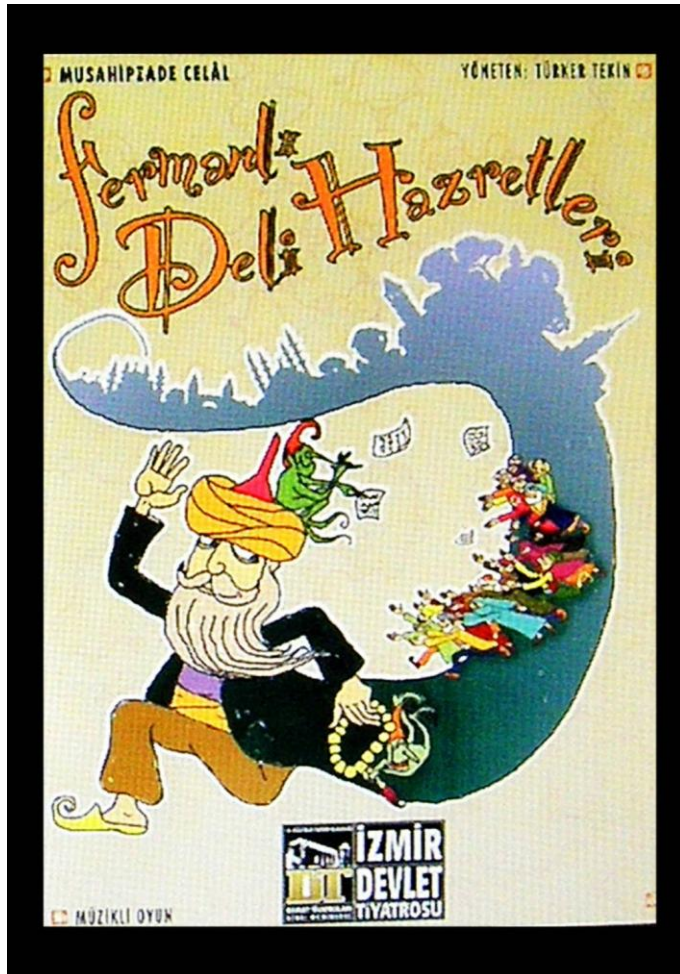

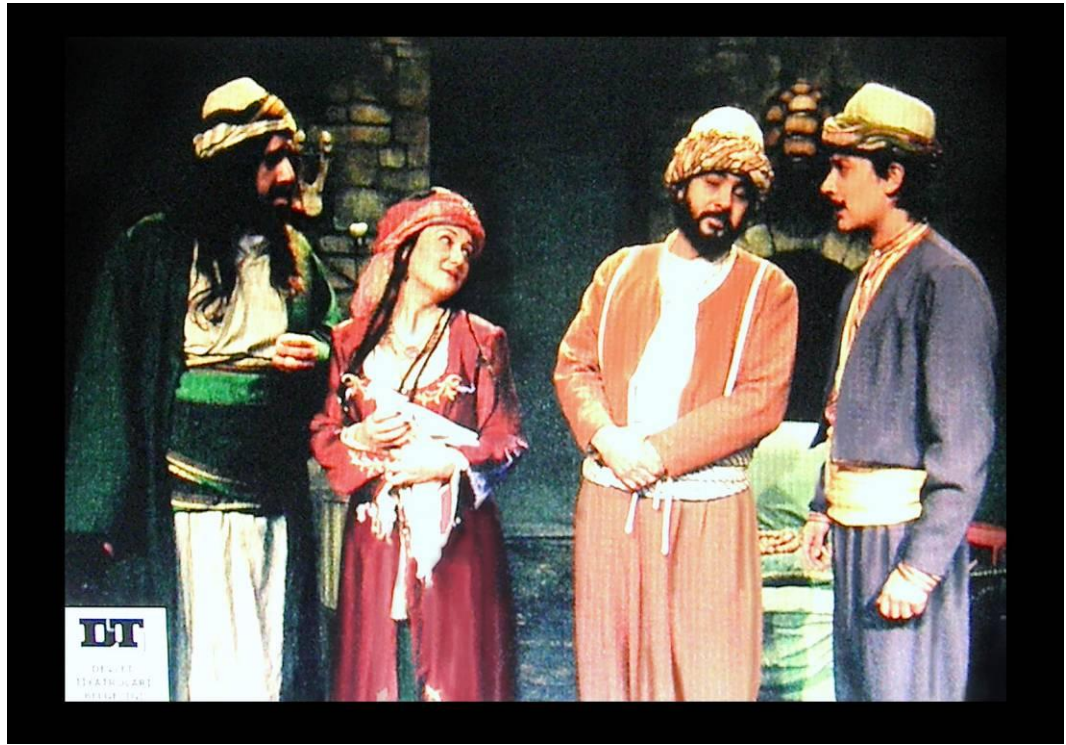
73 - Fermanlı Deli Hazretleri -2004- 2005 İzmir

Osmanlı Sarayının bürokrasisinin, aile hayatının, dini müesseselerinin, örf ve adetlerinin karikatürize edilmiş sahneleri Fermanlı Deli Hazretleri adlı oyunda çok net bir şekilde yer alıyor. Oyun, Moliere'in oyunlarında dahi az rastlanır türden bir tesadüf zincirinin başlamasıyla hayat bulur. Oyunda Bayram Ağa'nın oğlu Behram Nigar ile nişanlıdır. Bayram Ağa, Rakım Ağa tarafından hünkâra takdim edilmek üzere İstanbul'a getirilen Nigar'ın ardından oğlu ile beraber İstanbul'a gelmiştir. Musa Efendi sayesinde tesadüfen Rakım Ağa'yı ve Nigar'ı bulmuşlardır. Şimdi sıra Nigar'ı Hünkâr'a sunmaktan kurtarmaktır.

Bir hünkârın keyfine hizmet için yarışan saray ahali ve çevresinin rüşvet ve iltimaslarla körelen insanlığı bu acınası çaba içinde ve körelen değerlerle debelenirken, yobazlar sahip olur iktidara ve Rönesans'ın aydınlığını yaşarken çağdaşları, onlar koyu bir karanlığın içine güle oynaya koşarlar.

74 - Güle Güle Arkadaşım -2004- 2005 Van

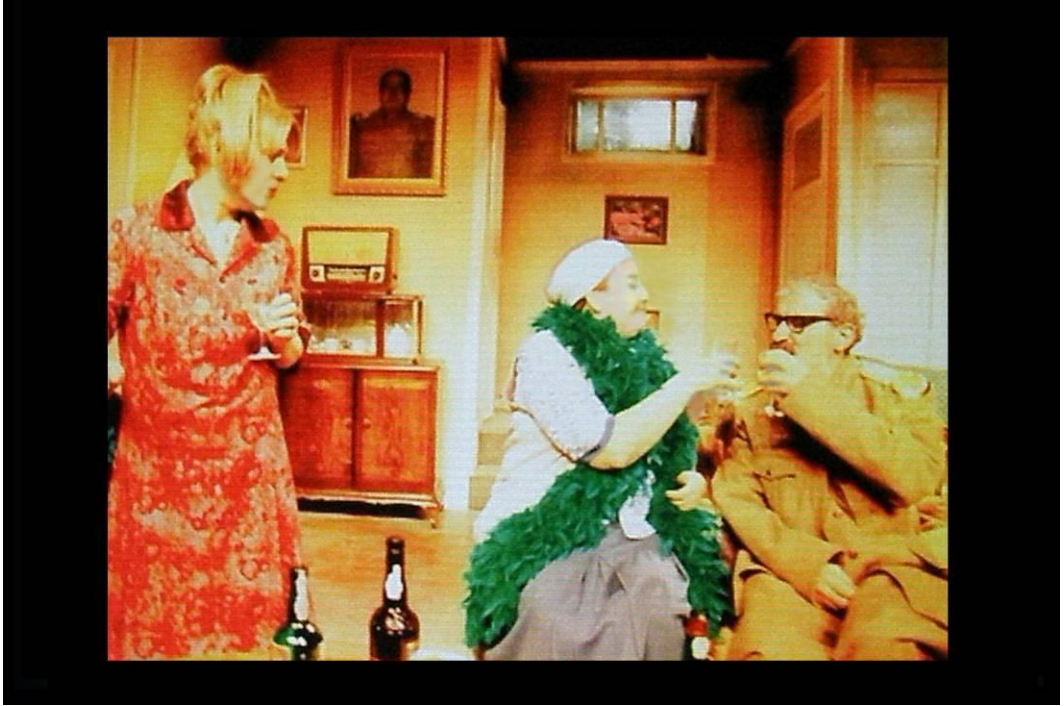

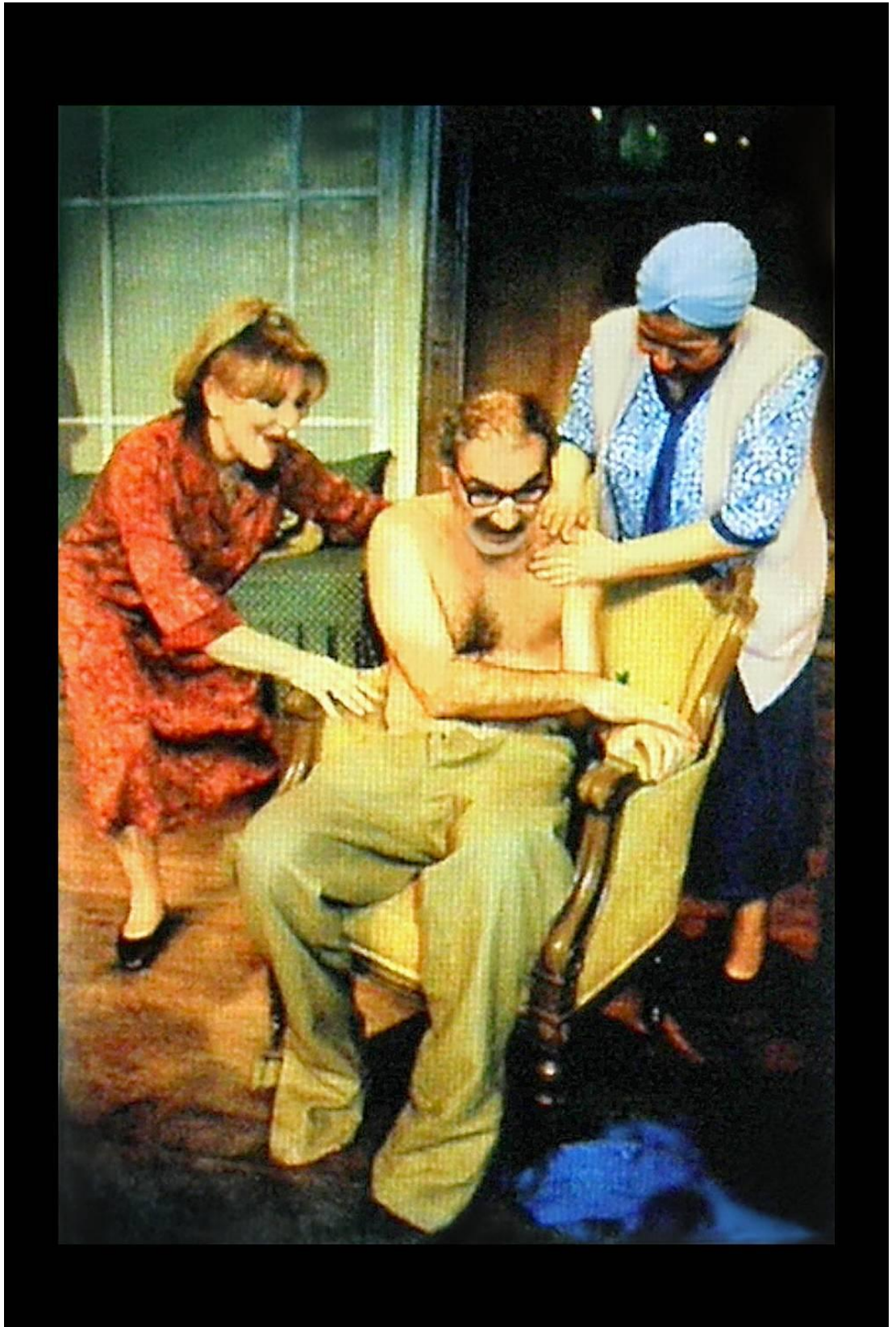
75 - Hadi Öldürsene Canikom -2004- 2005 İzmir

Bir apartmanın bodrum katında oturan iki komşu, altmışsekiz yaşındaki Siyen ve yetmişiki yaşındaki Diha birbirlerinin yalnızlığını paylaşan iki dul kadındır. Hala, ölmüş genel kocasının varlığıyla yaşayan Siyen ve “aşk mektupları” kitabından yazdığı mektupları kendisine gönderden Diha, arasıra kavga etseler de hemen barışırlar. Birbirlerinin can yoldaşı bu iki ihtiyar, şehirdeki yalnız kadınları öldüren havagazı memuru kılığındaki katilden korksalar da gazete gördükleri resimden kocalarına benzettikleri bu adamı birbirlerine belli etmeden beklerler. Sonunda gerçek bir havagazı memuru gelir. Adamı katil zanneden Siyen, onu Diha’dan saklayarak alıkoymaya çalışır. Ona kocasının elbiselerini giydirir., yemek hazırlar. Diha gelipte adamı fark ettiğinde Siyen ona ağrıyan sırtına kupa çekmektedir. Diha da ona yardım eder. Adam gıdıklanmaya başlayınca çok hoşlarına gider ve gıdıklamaya devam ederlerken adamlar katılarak ölür.

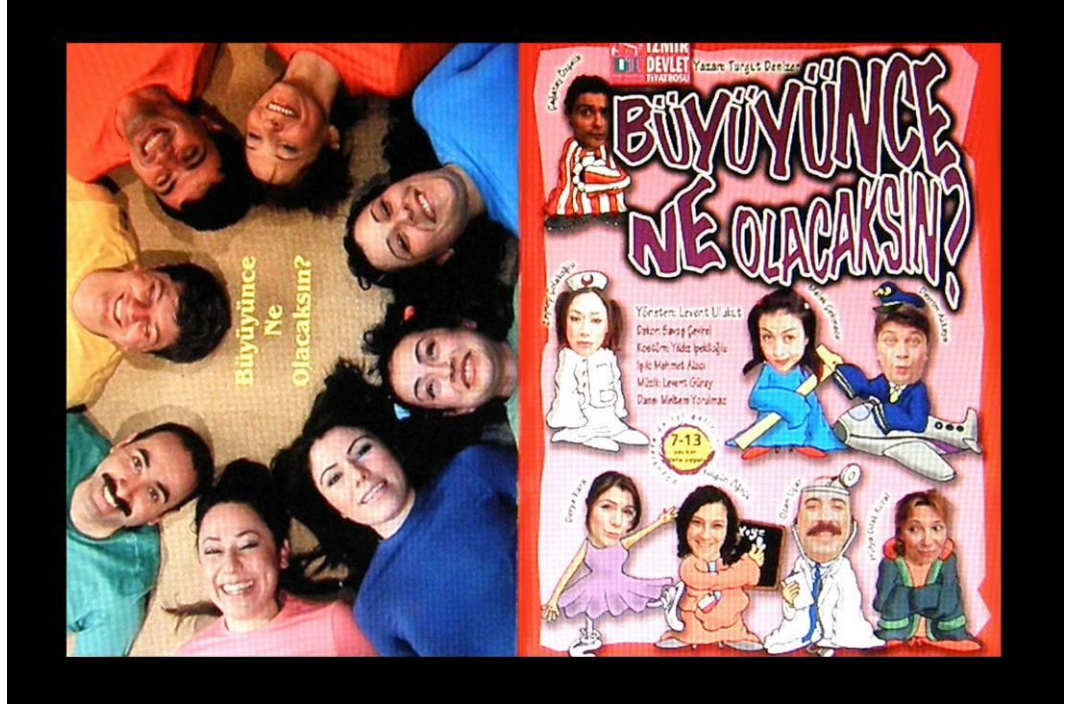

76 - Bir Efes Masalı -2005- 2006 İzmir

Dönemin Efes kentinde,zengin daha zengindir , yoksul daha da yoksullaşmaktadır.Lidya'da para ortaya çıktığından beri toplumsal dengeler bozulmuş, yozlaşmalar ortaya çıkmıştır.Tefecilik küçük esnafı etkilemekte, böyle bir sosyo-ekonomik yapıda, bir de dönemin inanç sistemini göz önünde bulundurur ve ürkek sömürge valisi Tsafernes'in engel olamadığı dinsel faktörlere bakacak olursak, hukukun bağımsız olmadığını anlarız. Bağımsız olmayan hukukun varlığı linç ya da kişisel öç ile gelen bedeli ağır çözümleri beraberinde getirir.Herostratus da ezilen küçük esnafdır.Köşeye sıkışmışlık onu tapınağı yakmaya kadar götürür.Yazar Gorin bu yüzyılla bağlar kuran ince zekasıyla bize şunu söyle aslında; “Adalet ve iyi yönetim, ancak vatandaşlık haklarının güçlenmesi, yönetim ve yargının ayrılmasıyla olasıdır.”

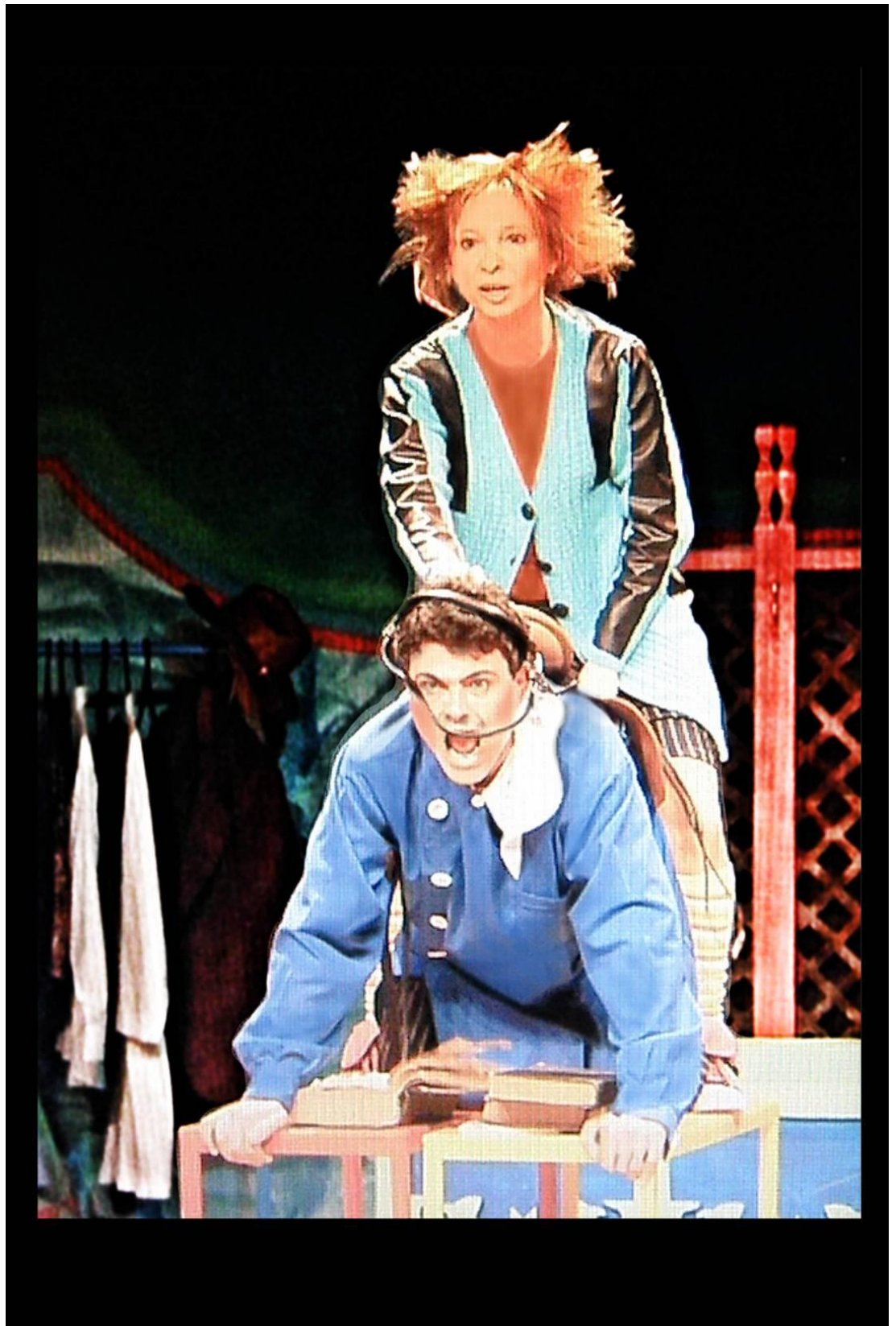

77 - Büyüyünce Ne Olacaksın -2005- 2006 İzmir (Çocuk Oyunu)

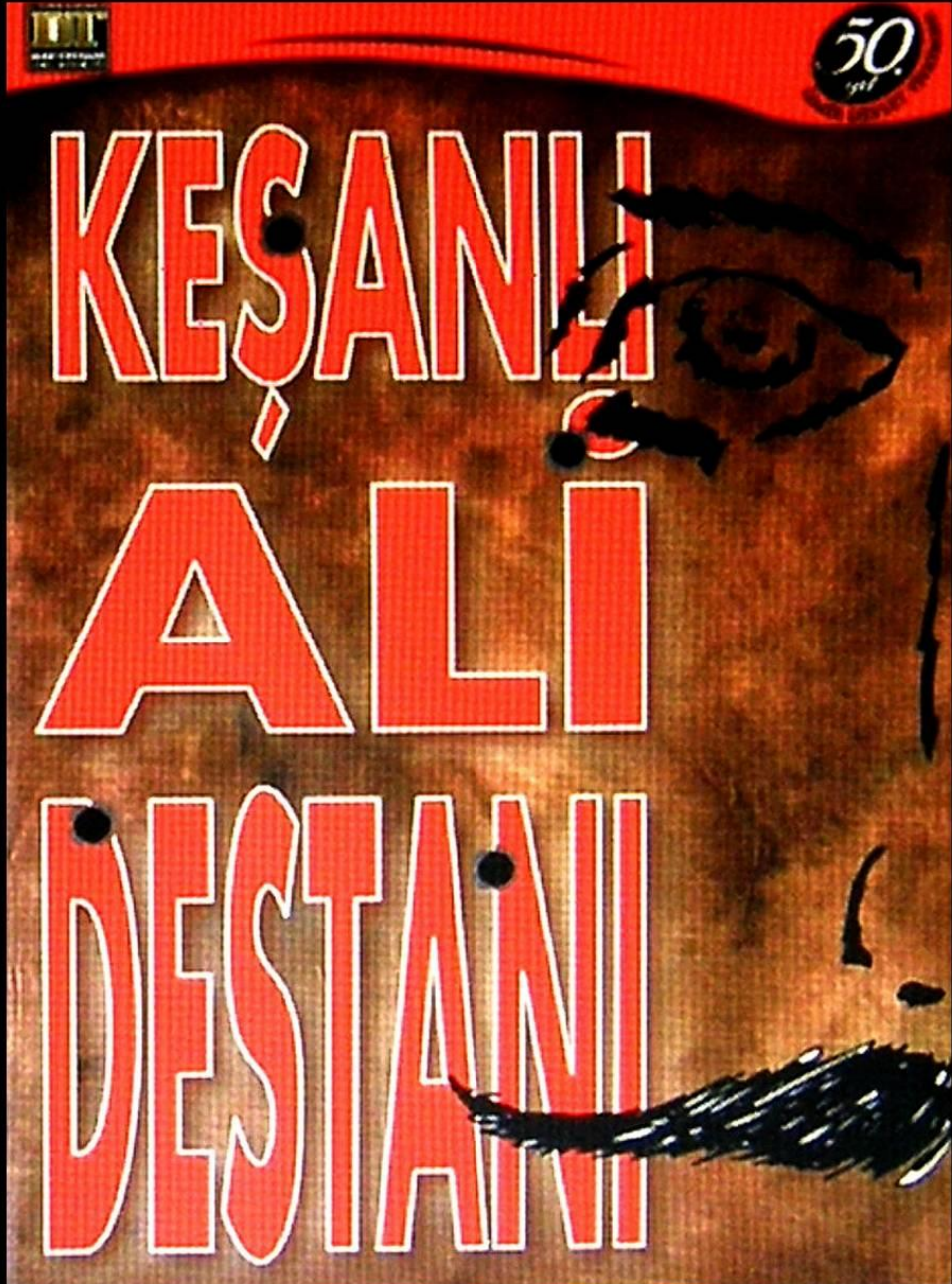
78 - Keşanlı Ali Destanı -2005- 2006 İzmir

Keşanlı Ali Destanı, Cumhuriyetin ilk yıllarından Demokrat Parti dönemine kadarki süreçleri yalın bir dille ve eleştirel bir bakışla gülmece tarzında yorumlar. Oyun, birçok tiyatro topluluğu tarafından defalarca sergilenmiş, Avrupa'nın birçok şehrinde, Amerika'dan Lübnan'a birçok ülkede oynanarak, Türk Tiyatro tarihinde bir fenomen haline gelmiş ve halen güncelliğini yitirmemiştir.

Sineklidağ, büyük bir kentin eteklerinde yer alan, gecekondulardan oluşmuş, ezilen, yoksul insanların yaşadığı bir varoştur. Keşanlı Ali, Çamur İhsan'ı öldürmekten hapse düşmüştür ve hapisten bir kahraman olarak çıkagelir. Ali'nin iki dramı vardır: Birincisi, suçsuzdur; ikincisi, aşık olduğu Zilha, Çamur İhsan'ın yeğenidir ve ona düşmanca davranmaktadır. Muhtar seçilen Ali, Sineklidağ'da yeni bir düzen oluşturur ama yüreğiyle beyni arasında ciddi çatışma yaşamaktadır. Şef olarak toplumuna; insan olarak, duyduğu aşka sorumludur.

Ali "Destan"ı kullanmaya karar vermiştir. Çünkü "Bu toplumda sessiz, sakın, efendi olursan her zaman dayak yer, ezilirsin. Ama terbiyesiz, güçlü, zalim, ne dediğini bilmeyen biri olursan, o zaman saygı görürsün". Ali, hapiste bunu öğrenmiş ve yeni bir Ali'yi fark etmiştir.

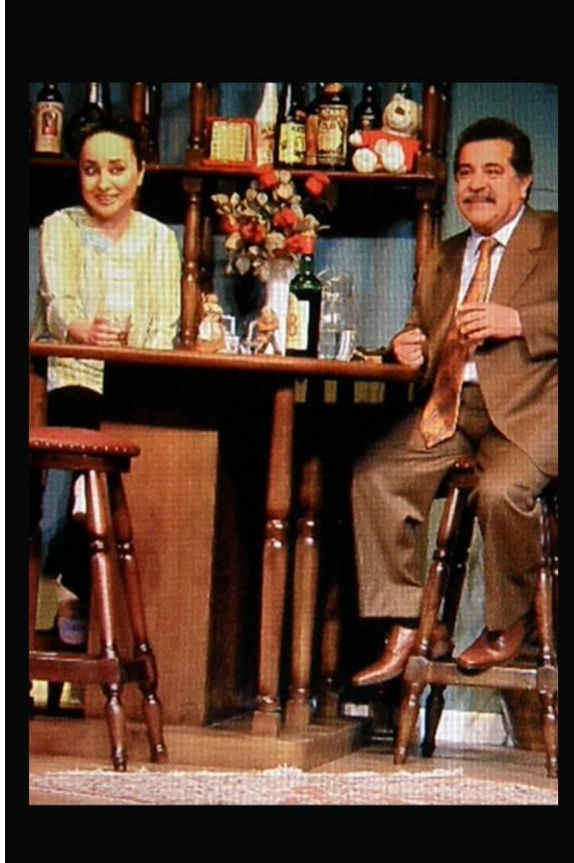

79 - Uzun Bir Hecedir Aşk -2005- 2006 İzmir

Oyun yıllar önce birbirilerine aşık olan, ama bazı nedenler yüzünden küllenmiş bir aşka, yıllar sonra yapılan hesaplaşmanın öyküsü. Öyle ki, düğün günü kararlaştırılmışken, adamın kadını terk ettiği o günden sonra, aradan geçen yılların vicdan azabına dönüşmesi ve içinde kalan özlemlerini, hayallerine tanıklık ediyor

80 - Gözlerimi kaparım Vazifemi Yaparım -2006- 2007 Antalya

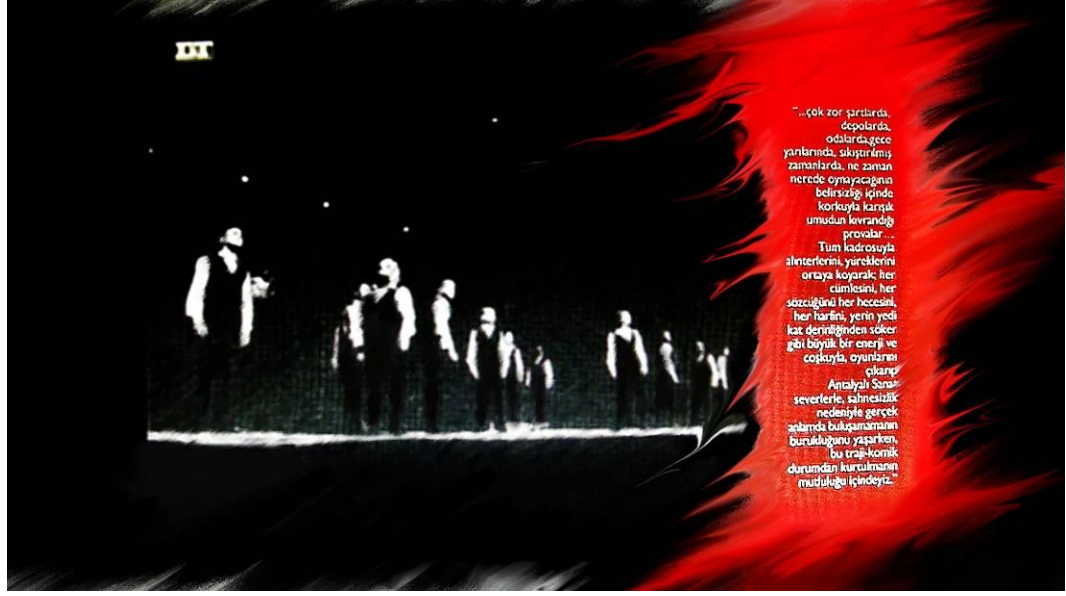
“Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım iki karşıt anlayış üzerine oturtulur: Fırsatçı ve çıkarı için önüne geleni sömüren Efruz ve sömürülmeye ses çıkaramayan Vicdani'nin olaylar karşısındaki tutumları. Oyunda, bu iki tipten davranış biçimleri, aslında egemen söylemle örtüşmekte ve bir yandan da var olan düzenin sürdürülmesine yardımcı olmaktadır. Böylece, Efruz ve Vicdani aracılığıyla, madalyonun iki ayrı yüzü de gösterilirken, arka planda dekor ve sokak adlarının değişmesi aracılığıyla doğrudan, 31 Mart olaylarından 12 Mart olaylarına kadar ülke tarihinin nasıl oluşturulduğu ve oynanan siyasi oyunlar verilmektedir. Ne bu siyasi oyunların kurbanı durumundaki ezik insan Vicdani, ne de bu siyasi oyunlardan fırsatçı bir biçimde yararlanmasını bilen, uyanık geçinen Efruz ülkeye bir yarar sağlayamazlar. Tarihler değişir ama onların davranış biçimleri değişmez. Oyunda, bu iki tipin var olma biçimleri ve her ikisini yetiştiren politikaların sonucunda ortaya çıkan trajikomik durum temsil edilir.”

Haldun TANER, oyuna yazdığı Sunu bölümünde oyununu şöyle anlatıyor:

“GOZLERİMİ KAPARIM VAZİFEMİ YAPARIM”ın ana teması da bir yanlış koşullandırma. Oyunun ekseni: küçük, ezik bir adam. Kapsadığı süre: yakın tarihimizin yetmiş yılı. Dekor: Türkiye ve Yakın Doğu haritası. 31 Marttan 12 Marta kadar oynanan siyasi oyunların zengin fonu önünde çeşitli dönemlerin çeşitli koşullandırma evrimlerinin kurbanı bir küçük, bir ezik adamın acı komedyasını izliyoruz. On beş tablo boyunca.”

...çok zor şartlarda,
depolarında,
odalar da gece
yanlarında, okuyurken,
zamanlarda, ne zaman
nerede oynayacağını
belirsizliği içinde
korkuyla karışık
umudun levrandığı
perdele...
Tüm ledrosayla
aletlerini, yireklerini
ortaya koyarak, her
cümlesini, her
sözcüğünü her hecesini,
her harfini, yerin yedi
kat derinliğinden sölece
gibi büyük bir enerji ve
coşkuyla, oyunlarını
çıkartı
Antalyalı Sanat
severlerle, sahnesizlik
nedeniyle gerçek
anlamda buluşmasının
burukluğu yapılmış,
bu trajik-komik
durumdan kurtulmanın
maddüğe içindeyiz."

HALDUN TANER

**GÖZLERİMİ
KAPARIM
VAZİFEMİ
YAPARIM**

**Yaratıcı
Kadro**

ROL DAĞILIMI:

ERDOĞAN AYDEMİR
SELİM GÜRATA
ALİ MERIC
R. REHA ÖZCAN
F. ŞULE GEZGÖÇ
AHMET AÇIKGÖZ
SEDAT MAYADAG
Y. GANŞU OLGUN / Piyano

ÖZLEM SENDİNG
MUSTAFA DOĞAN AYHAN
SULTAN YUMAK
DENİZ SEN
ASLI AKSLAN
ASLI TURANLI
EROL KARAYILAN
SİBEL ÇELİKÖĞÜ
AHI NUR SAHİN
MEHMET ALI YILMAZ
MEVLANA ŞEMS ÇANKAYA

TEKNİK KADRO

Sibel Akın
Tuncel TUNCI
Kıvılcık
Nispet ERDOĞAN
Hik. K. İsmail
Orhan SÖZÜK / Hediye DOĞAN
Akınlar
Ezgi DAVUTLU
Fehiye
Yeliz KARACU
Seydi Yem
Zeynep SELAMOĞLU
Ezgi Yem
Soytar ALP
Seydi Sarıbaş
Ali ŞİMŞEK / Hediye KÖRÜ

REJİSÖR:
GURUL TONBUL

DEKOR:
TAYFUN CEBİ

KOSTÜM:
YILDIZ PEKİOĞLU

IŞIK:
SEYHUN AYAS

MÜZİK:
CEM İDİZ

DANS DÜZENİ:
MELTEM YORULMAZ

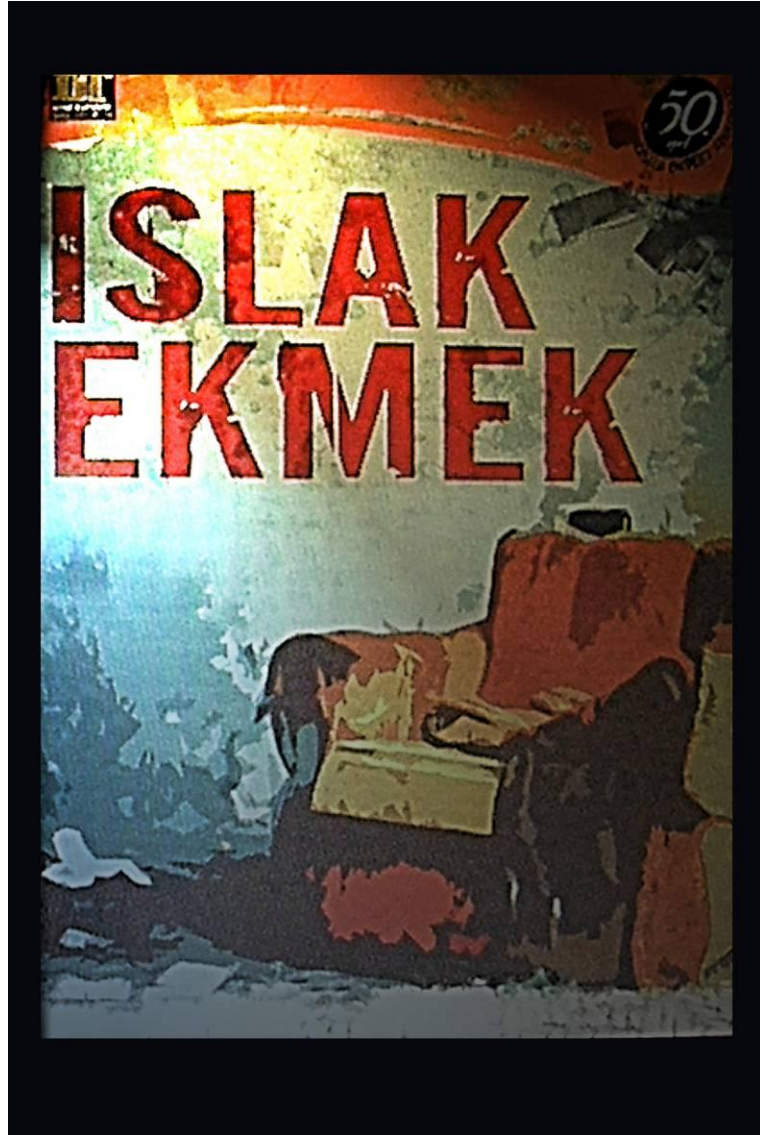
Süleyman
Antalya Devlet Tiyatrosu adına
Mehmet Şahin-Surur Yılmaz
Fotoğrafçılar
Omer Şahin
Tasarım ve Basım
Orkun Ozan Medya
Hizmetleri
Kasım 2006
1500 Adet basım yapıldı

Antalya Devlet Tiyatrosu
Antalya
0242 344 46 19-249 19 29

81 - Islak Ekmek -2006- 2007 İzmir

“İnsanlık durumunun” en zor “an”larından kesitleri sahneye getiren oyunda kaybedilecek bir şeyin olmadığı, gerçek açlığın hüküm sürdüğü bir çöplükte var olmaya çalışan insanların trajik “hikâyeleri etrafında, açlık, dürüstlük, namussuzluk, umut, umutsuzluk ve toplumsal sorumluluklarımız gibi kavramlar sorgulanıyor. “Islak Ekmek”, modern şehirlerin modern insanları olarak, artıklarımızla oluşan çöplüklerde görmezden geldiğimiz, unuttuğumuz ya da hiç bilmediğimiz bir dünyanın kapılarını onaylamamız için değil, anlamamız için aralıyor.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Bu oyunda yaşamdan alınan gerçek bir kesit sahneye taşındı. Mekan araştırmaları yapıldı, oyunun geçebileceği ortam saptandı ve görüldü. Belgelendi. Kostüm açısından elde edilen görseller yazarın kullanacağı mekana paralel olarak tam gerçekçilikle ele almamı gerektirdi ancak bu gereklilik beraberinde sahne adına estetik kaygı duymam gereğini de ortaya çıkardı. Evet insanlar çok yoksuldu barakalarda, çöplük içinde yaşıyorlardı ve bu yoksullukla oyundaki konuya vurgu yapılabilirdi. Yine de bu yoksulluğun bile bir estetik bütünlük ile yansıtılmalıydı. Kat kat giydirme, renkleri bu katlarla tonlama, tiftme ve dokulu kaba kumaşlarla ve materyallerle karaktere göre şekillendirme kostümlerde daha sanatsal bir tablo oluşturdu. Pisti, yırtıktı, gerçek olanın sınırındaydı ama teatraldı ve dekorla çok iyi uyum sağladı...

82 - Ödül -2006- 2007 İzmir

Oyun afişinde arşiv kaynaklı bir bozukluk vardır, kullanılmadı.

83 - Resimli Osmanlı Tarihi -2006- 2007 Erzurum

Turgut Özakman klasiği oyun 3. kez sahneleniyor.

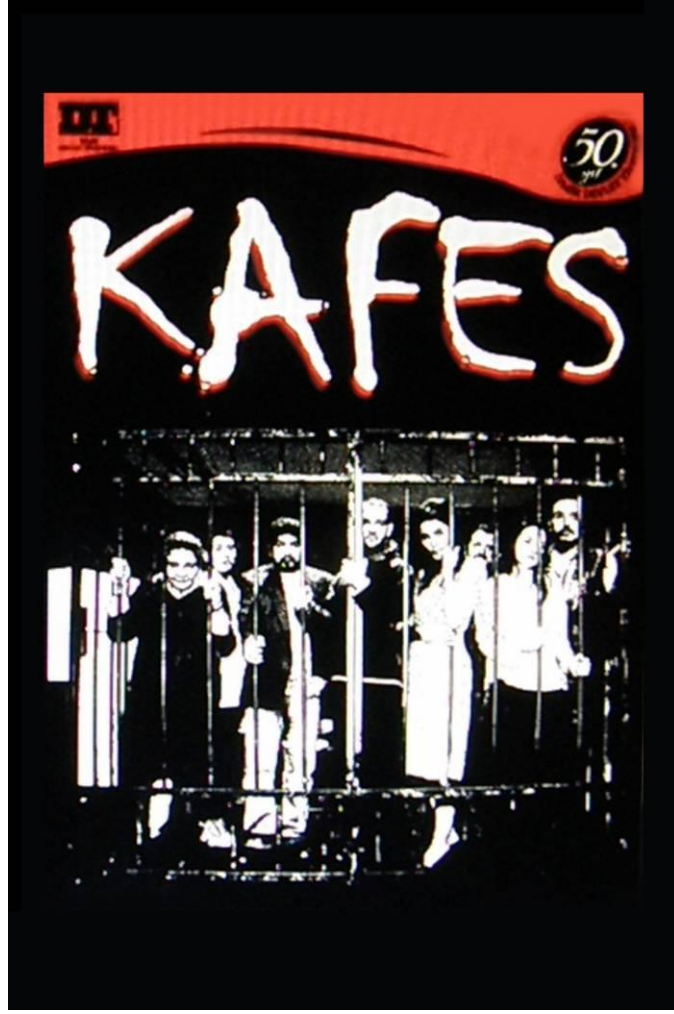

84 - Kafes -2007- 2008 İzmir

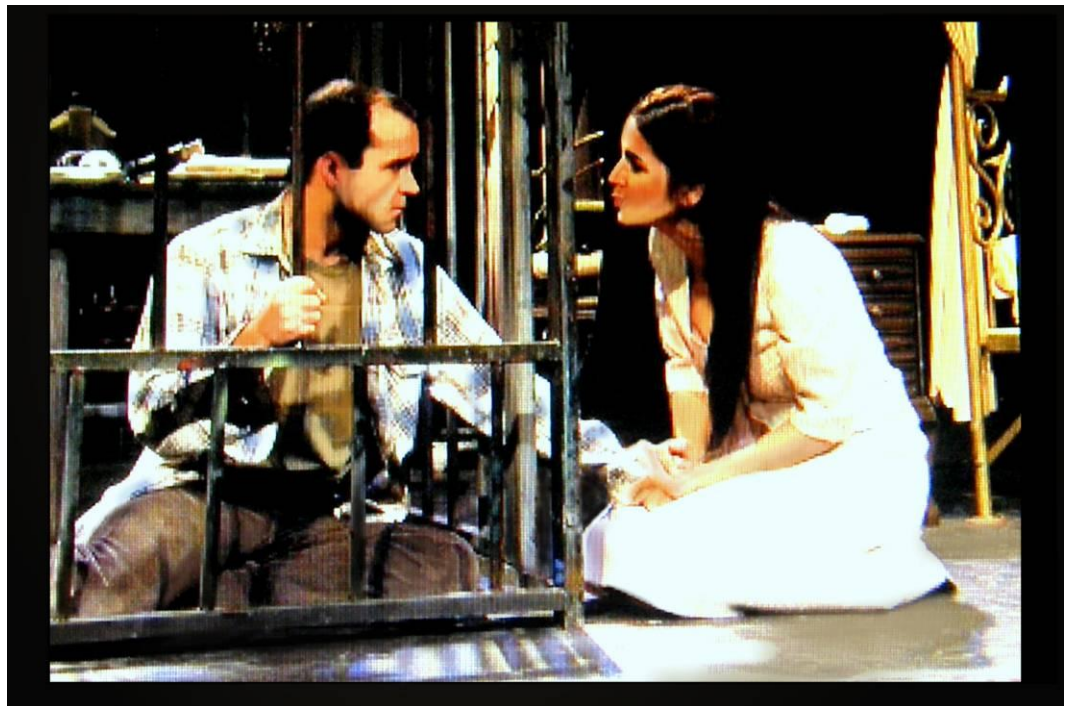
Kafes, dünyaca ünlü İtalyan asıllı ABD'li oyun yazarı Mario FRATTI'nin 1963 yılında yazdığı tiyatro oyunudur.

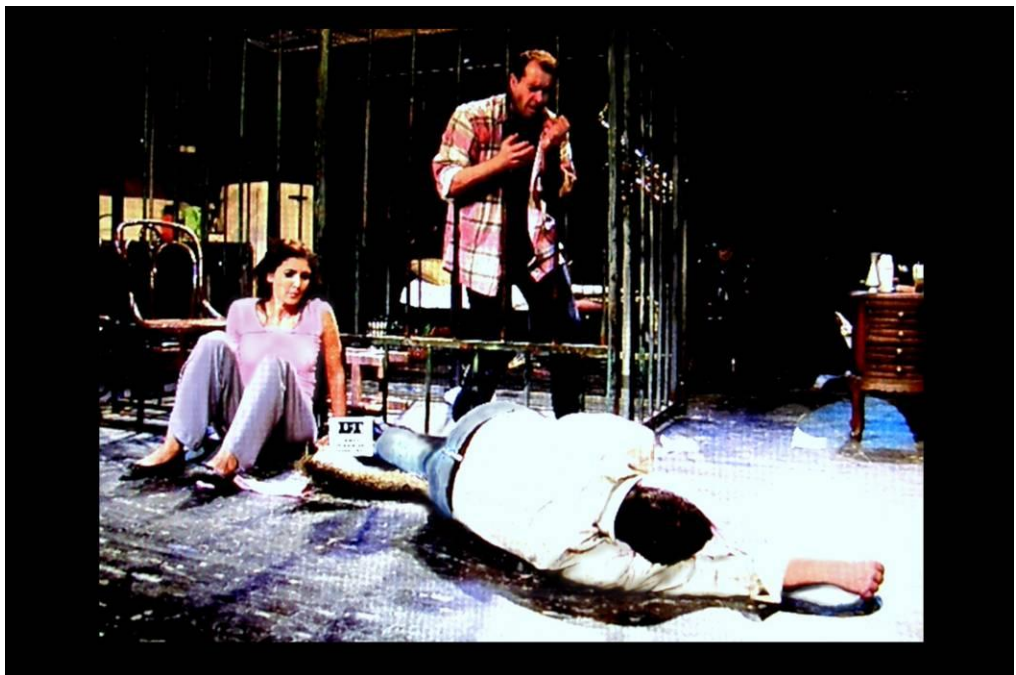
Dünyanın pek çok ülkesinde sahnelenmiş olan oyun, Özcan ÖZER tarafından Türkçe'ye çevrildi. Türkiye'de ilk defa 2008 - 2009 sezonunda İzmir Devlet Tiyatrosu tarafından Barış Eren rejisi ile sahnelenen eser, yazarın Türkiye'de sahnelenen ilk oyunudur. Oyun, 2009 - 2010 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatroları tarafından sahnelendi. 14. Afife Tiyatro Ödülleri'nde, "Yılın En Başarılı Prodüksiyonu" ve "Yılın En Başarılı Kadın Oyuncusu" ödülleri kazandı.

Dünyadaki olumsuz gelişmeleri, yaşamın ve bireylerin yozlaşmasını, her şeyin çıkar üzerinde biçimlenmesini protesto etmek amacıyla, evinde kendini bir kafese kapatan Christiano, bir yanıyla da Anton Çehov'un yapıtlarından yola çıkarak, yaşamı anlamaya, kavramaya ve değerlendirmeye çalışmaktadır. Kadından, gündelik sorunlardan, aile içi ya da dünyasal çatışmalardan uzak kalmaya çalışan Christiano, aynı evde yaşayan ağabeyi Pietro'nun mutsuz evlilik sürdüğü Chiara'ya ilgi duymaya başlar. Onu kafesten çıkarmak için o zamana kadar çaba gösteren Anne, bu "duygusal" ilişkiyi gözlemesi sonucu, kararını değiştirir, kafesin anahtarını sürekli ondan uzak tutmaya ve Christiano'nun kız kardeşiyle birlikte bir çeşit onları kollamaya başlar. Bir gün eve gelen Pietro, eşiyile ve Christiano ile tartışır, ardından da şiddete yönelince, kafesten onu yakalayan Christiano, bir süredir yöneldiği güç sporları sonucu onu boğarak öldürür. Bunu fırsat bilen Chiara, onun "deli" olduğu için cezalandırılmayacağı düşüncesinden hareketle, özgür olabileceği düşüncesine ulaşır.

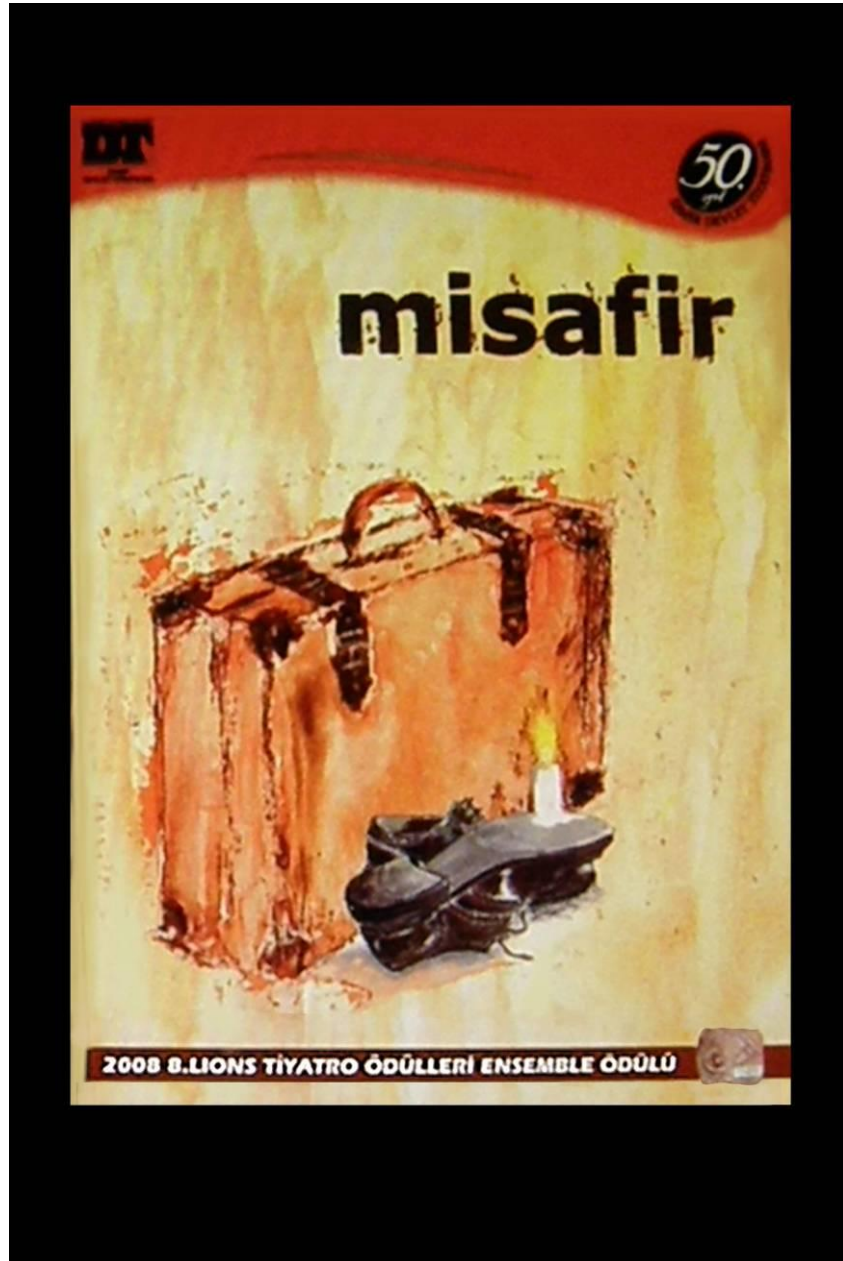

85 - Misafir -2007- 2008 İzmir

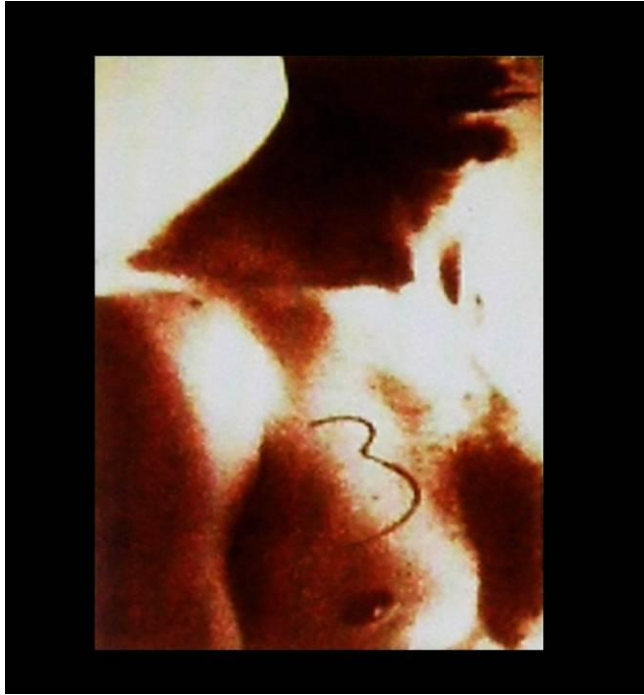
Misafir, Bilgesu ERENUS tarafından yazılmış, seyirlik bir oyundur. Farklı topluluklarca oynanan oyun, evrensel ve geleneksel olabilme niteliklerini bir arada taşımaktadır. Misafir, 1960'lı yıllarda daha iyi yaşamak amacıyla Türkiye'den Almanya'ya işçi akını konusu, önce "misafir" olarak çağırılan insanların daha sonra deformasyona yol açması ve uyumsuzluk gibi nedenlerle kovulması, aidiyet duygusu gibi örgülerle, yurtsuz kalmanın hikâyesinin vurgulandığı, evrensel ekonomik temelleri dile getiren bir oyundur.

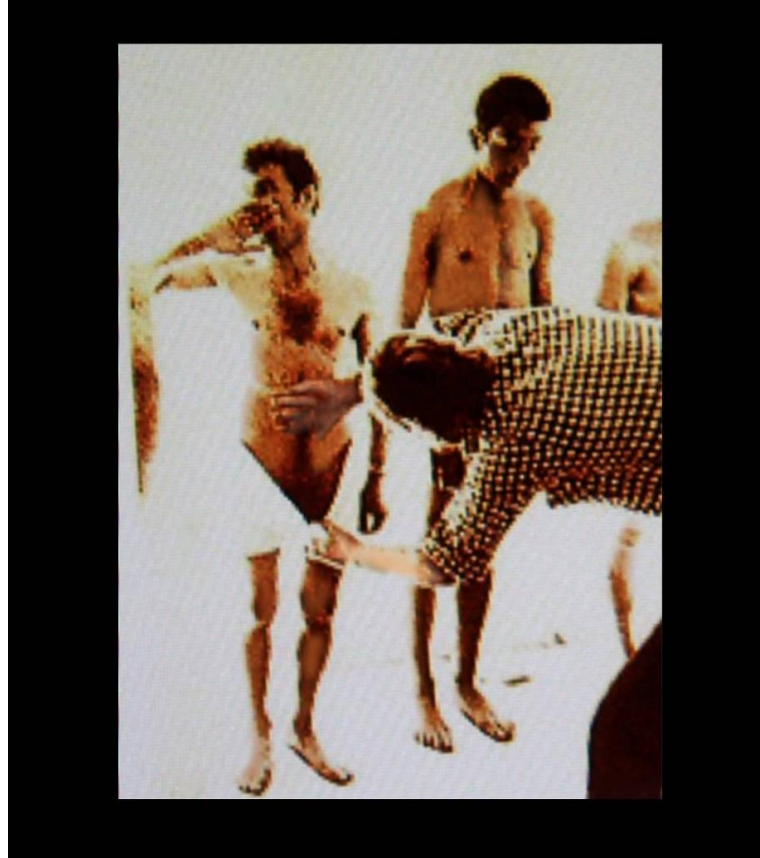

Oyuna esin konusu olan gerçek karakterler...

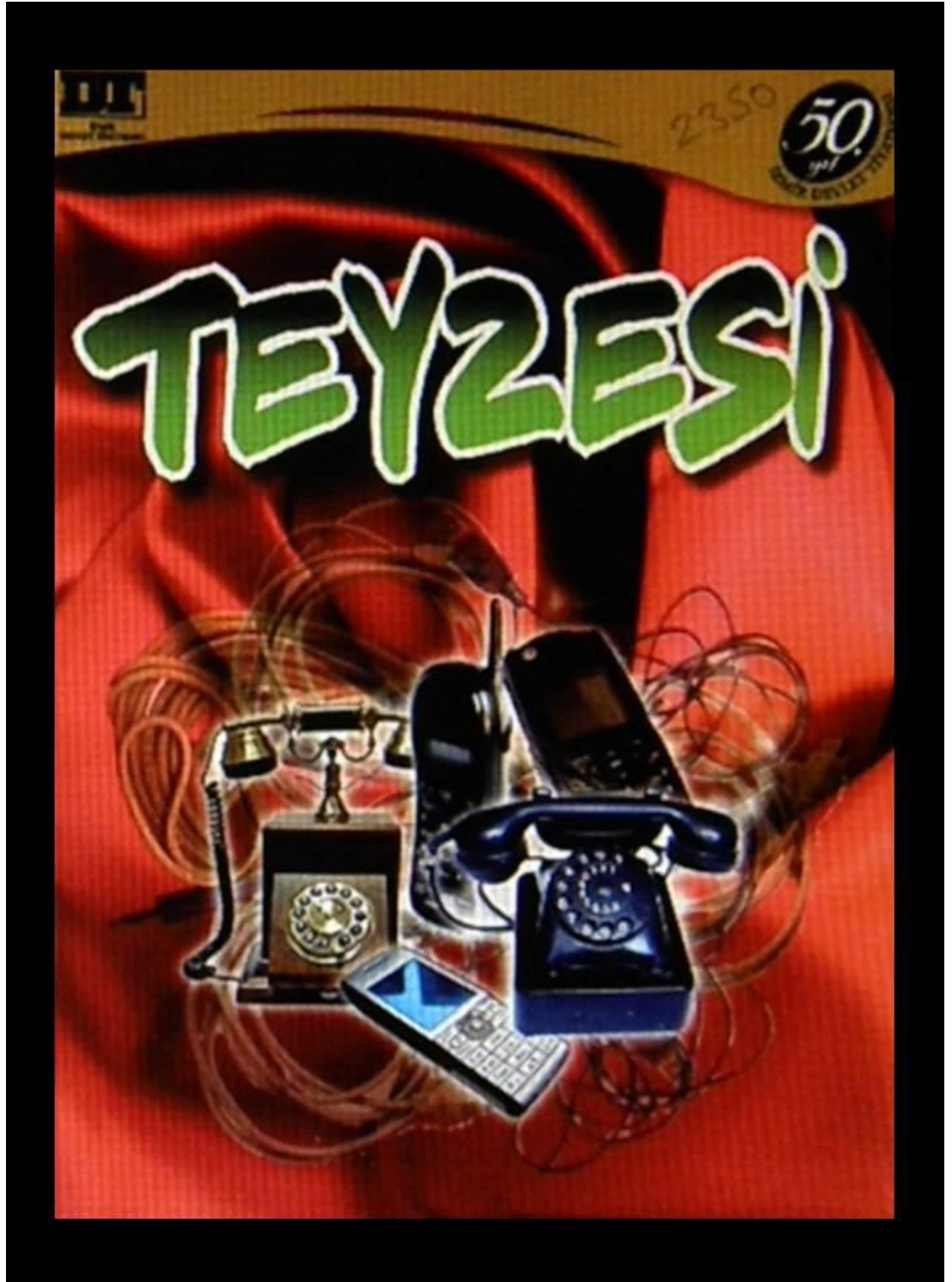
2. Dünya savaşından kalma bir alışkanlıktı numaralamak insan tenini, ya da hırpalamak insan onurunu.

Ve bir eşyadan farksızdı bizim insanımız onlar için.
Ruhları yoktu, incinmezdi!

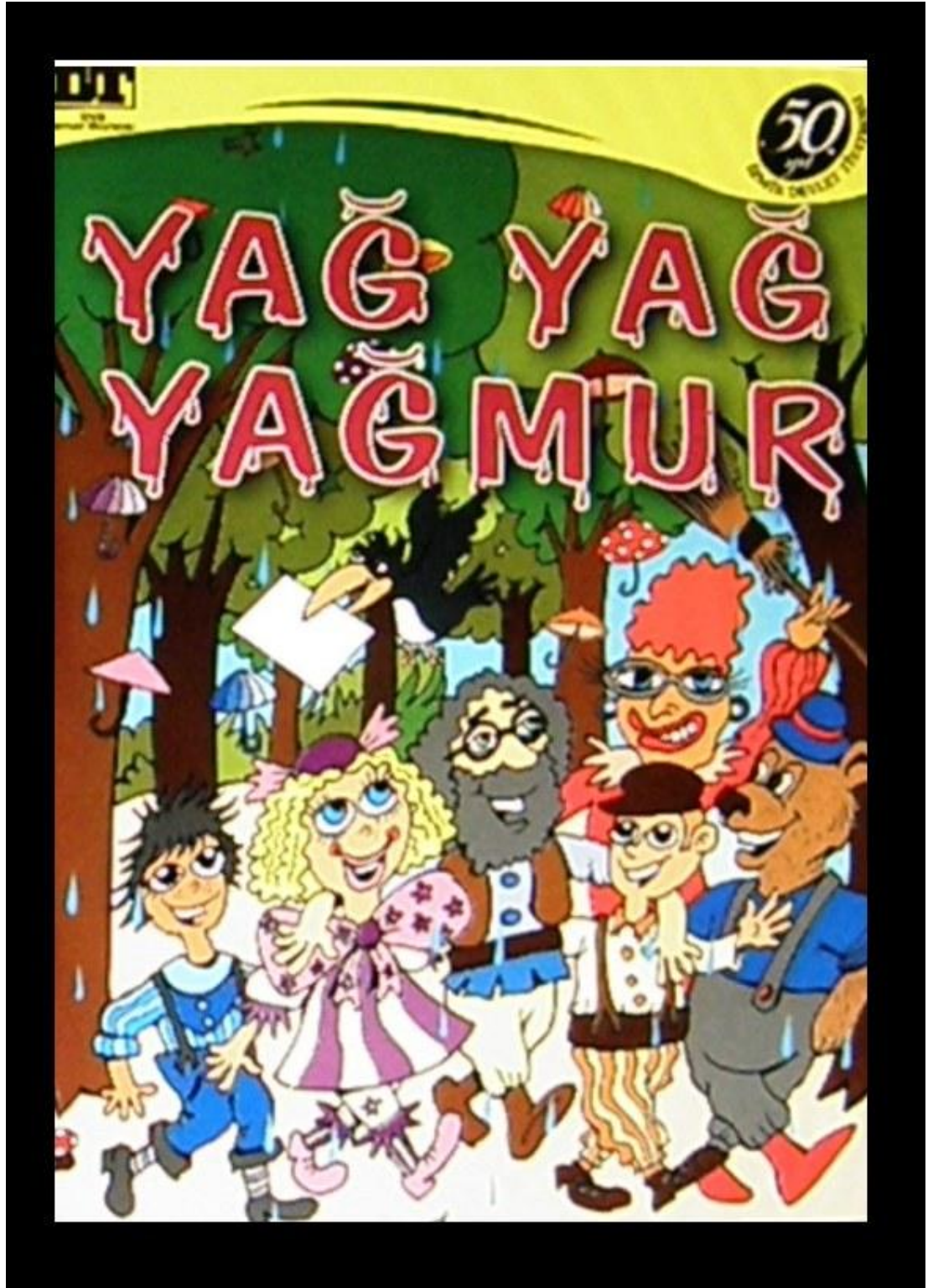

Az acıtmak için, anlatırken gerçeği mizah yardım etti, en karasından. Fuayede ise ters çevrilmiş ayakkabılar vardı.Kalmak için gitmemişlerdi Almanya'ya.Onlar arada kaldı. Ne tamamen gitti ne dönebildi.

87 - Yağ Yağ Yağmur -2007- 2008 İzmir (çocuk oyunu)

88 - Bir Daha Çal Sam -2008- 2009 İzmir

Woody ALLEN'in tipik karakterlerinden biri olan Allan FELIX, karısı tarafından terk edilince bunalıma girer. En yakın arkadaşı Dick ve onun eşi Linda, onu bunalımdan kurtarmak, evde kapalı tek başına yaşamasını engellemek için, sürekli yeni kadınlarla tanıştırlar. Ayrıca Allan'ın hayali arkadaşı Humphrey BOGART da zor zamanlarda ortaya çıkarak ona kadınlarla ilişkiler konusunda tavsiyelerde bulunur.

Ancak bu çabaların ve tavsiyelerin hiçbiri işe yaramaz ve Allan kalıcı bir ilişkiye giremez. Çünkü garip ve nevrotik bir kişiliğe sahip olan Allan'ı hiçbir kadın anlayamamaktadır. Linda dışında... Çok çalışan ve sürekli seyahat eden Dick'in Linda'yı ihmal etmesinin de etkisiyle, Allan ve Linda yakınlaşır ve sonunda birlikte olurlar.

Önceleri kendisini anlayan bir kadın bulduğu için çok sevinen Allan, Dick'in Linda'yı ne kadar çok sevdiğini görünce suçluluk duymaya başlar. Sonunda bu yanlış ilişkiyi bitirmeye karar verirler. Oyunun sonunda yeniden yalnız kalan Allan, kendisi gibi bir sinema tutkunu olan üst kat komşusuyla tanışır ve sonunda kendine uygun birini bulmuş olur.

Oyun ilk defa 1969'da başrollerde Woody ALLEN ve Diane KEATON ile sahnelendi. Oyun 453 defa oynandı ve üç dalda Tony Ödülü'ne aday gösterildi.

YAZANI: Woody ALLEN

DT

000
09.11.1995 (100)

BİR DAHA ÇAL SAM

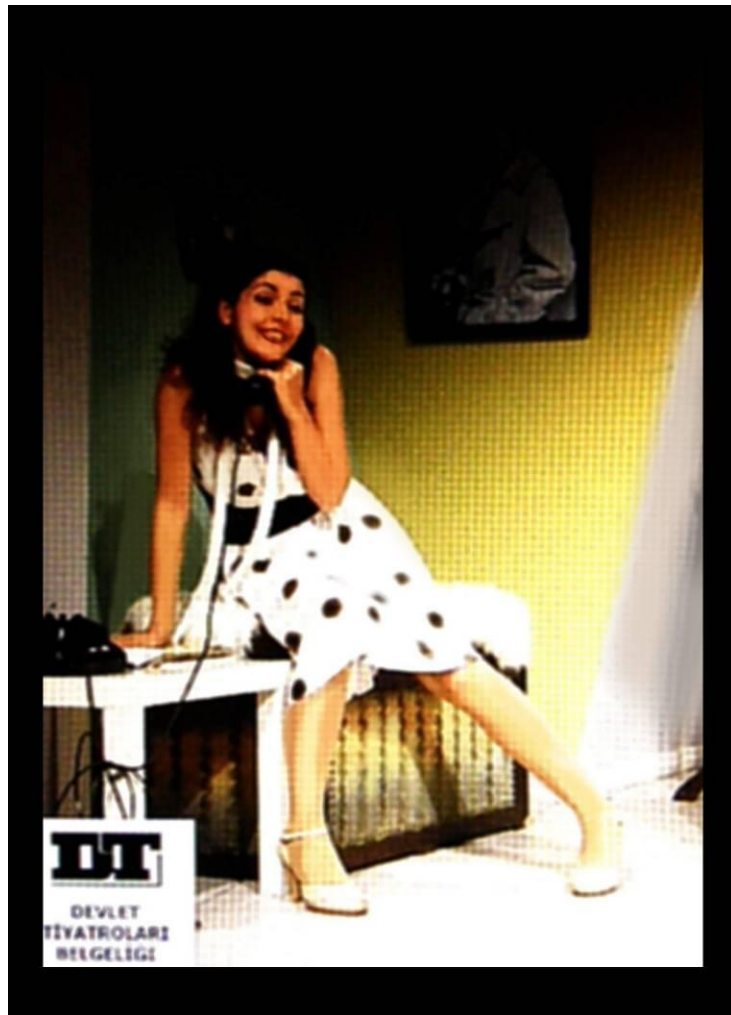
Çeviren: Barış ZREN
Yöneten: Barış ZREN

Yönetmen Yard. Barış ZREN
Baş Aktörler: Jake GYLLENHÅL
Diğer Aktörler: FÖLKE BERLİNGER
Kurgu: FÖLKE BERLİNGER
Tiy: CAROL K. VALMAN

Yayıncı:
DİNÇER
KURUM
KURUM
KURUM
KURUM
KURUM
KURUM
KURUM

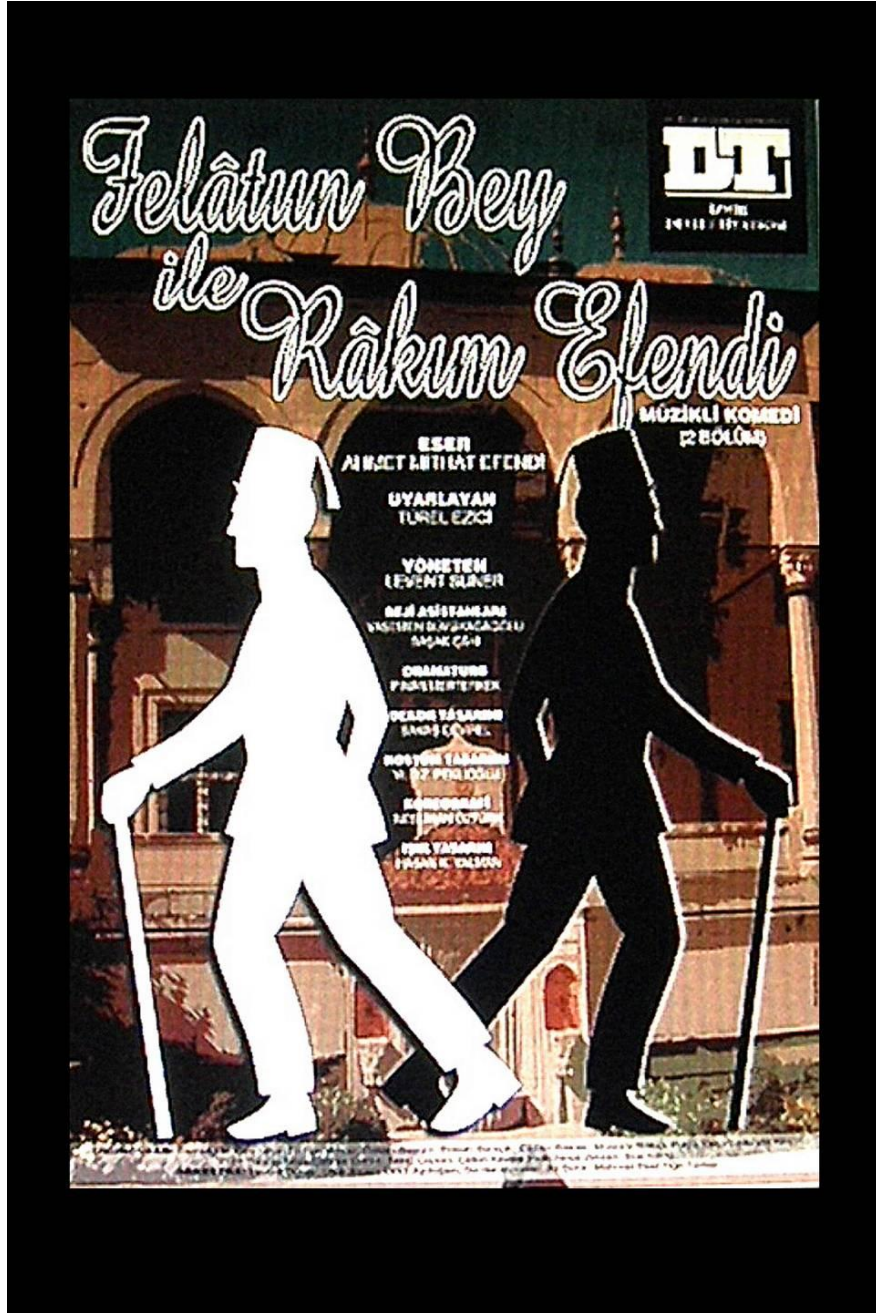

89 - Felatun Bey ile Rakım Efendi -2008- 2009 İzmir

Ahmet Mithat Efendi romanından uyarlanan oyunda batı taklitçiliğini Felatun beyde yererken Rakım Efendi kişiliğindeyse Osmanlı-Batı sentezini över. Züppe, müsrif, alafranga, uçarı Felatun bey ile çalışkan, ölçülü,azimli kısacası ideal Osmanlı adamı Rakım efendi çatışır durur. Aslında bu çatışma küreselleşme adı altında halen doğu-batı karşıtlığı, ikilemi olarak süregitmektedir.

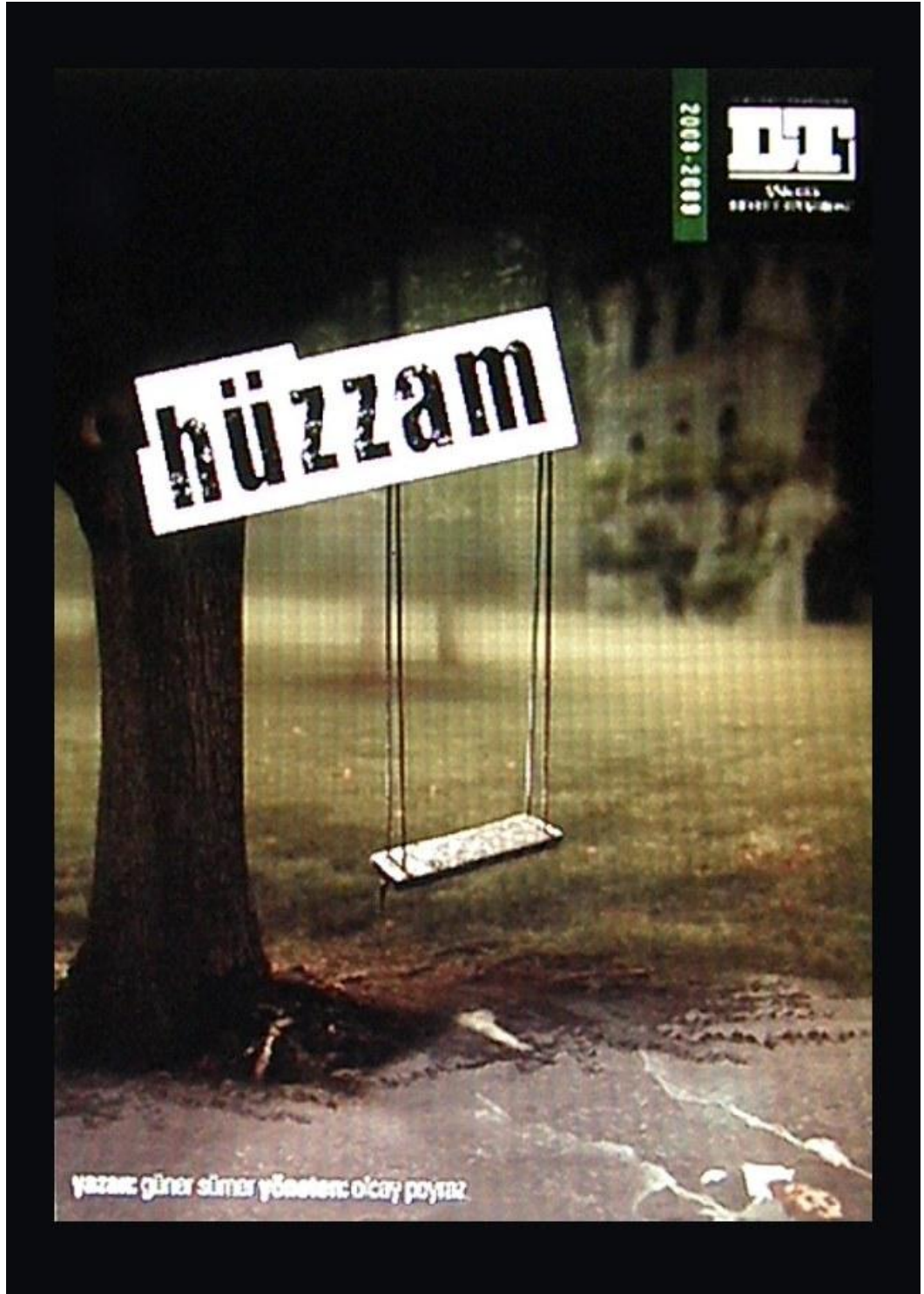

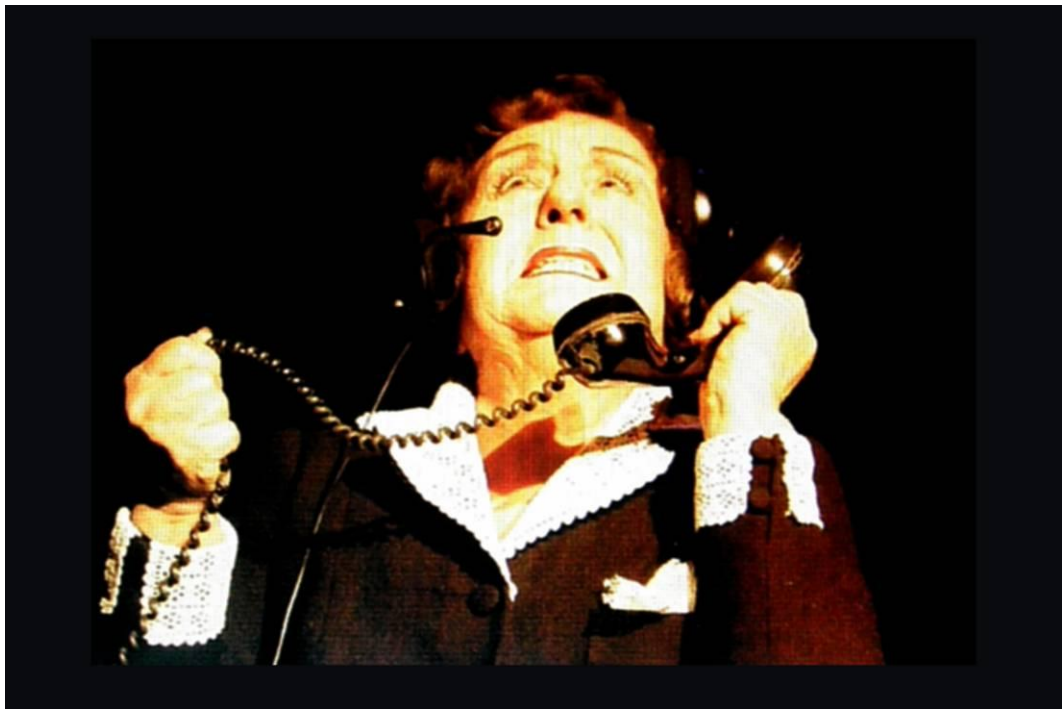

90 - Hüzam -2008- 2009 Ankara

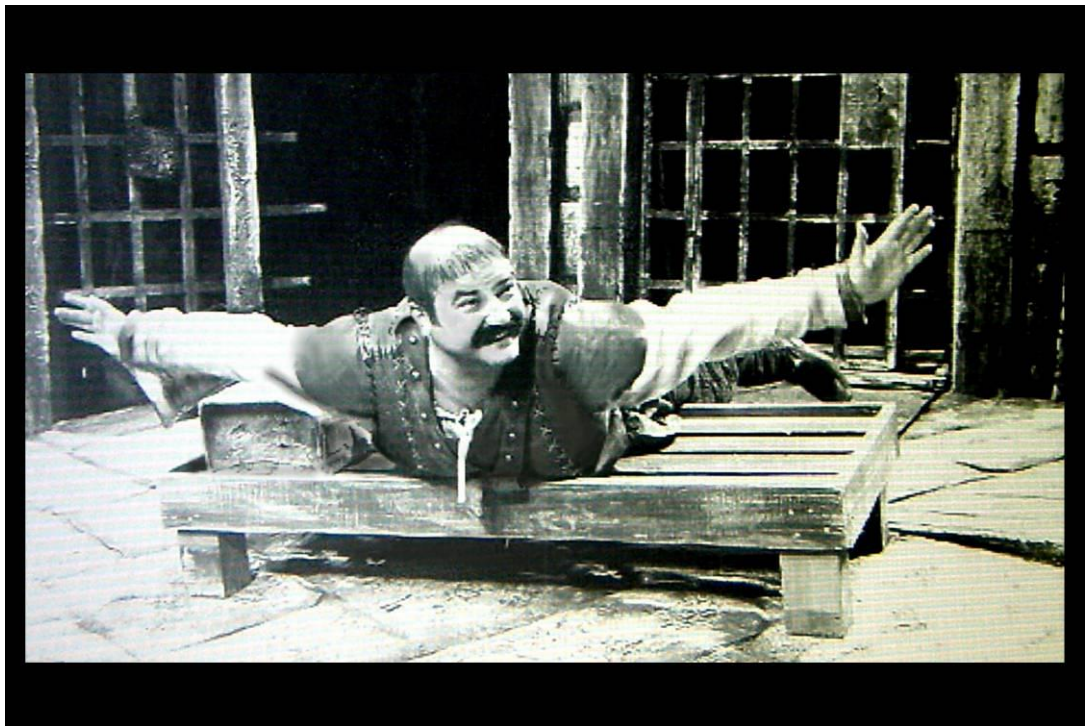

91 - Jeanne Darc'ın Öteki Ölümü -2008- 2009 İzmir

"Jeanne d'Arc efsanesinden yola çıkarak kaleme aldığı "Jeanne d'Arc'ın öteki ölümü" oyunu, insanın, bireyin, din ve milliyetçilik gibi egemen ideoloji tarafından nasıl abluka altına alınmaya çalışıldığının işaretleri ile doludur. Fars ve dolayısıyla komedi öğeleriyle bezeli oyun, bu egemen ideolojiler karşısında insanın zaferini onaylayarak son bulur."⁵

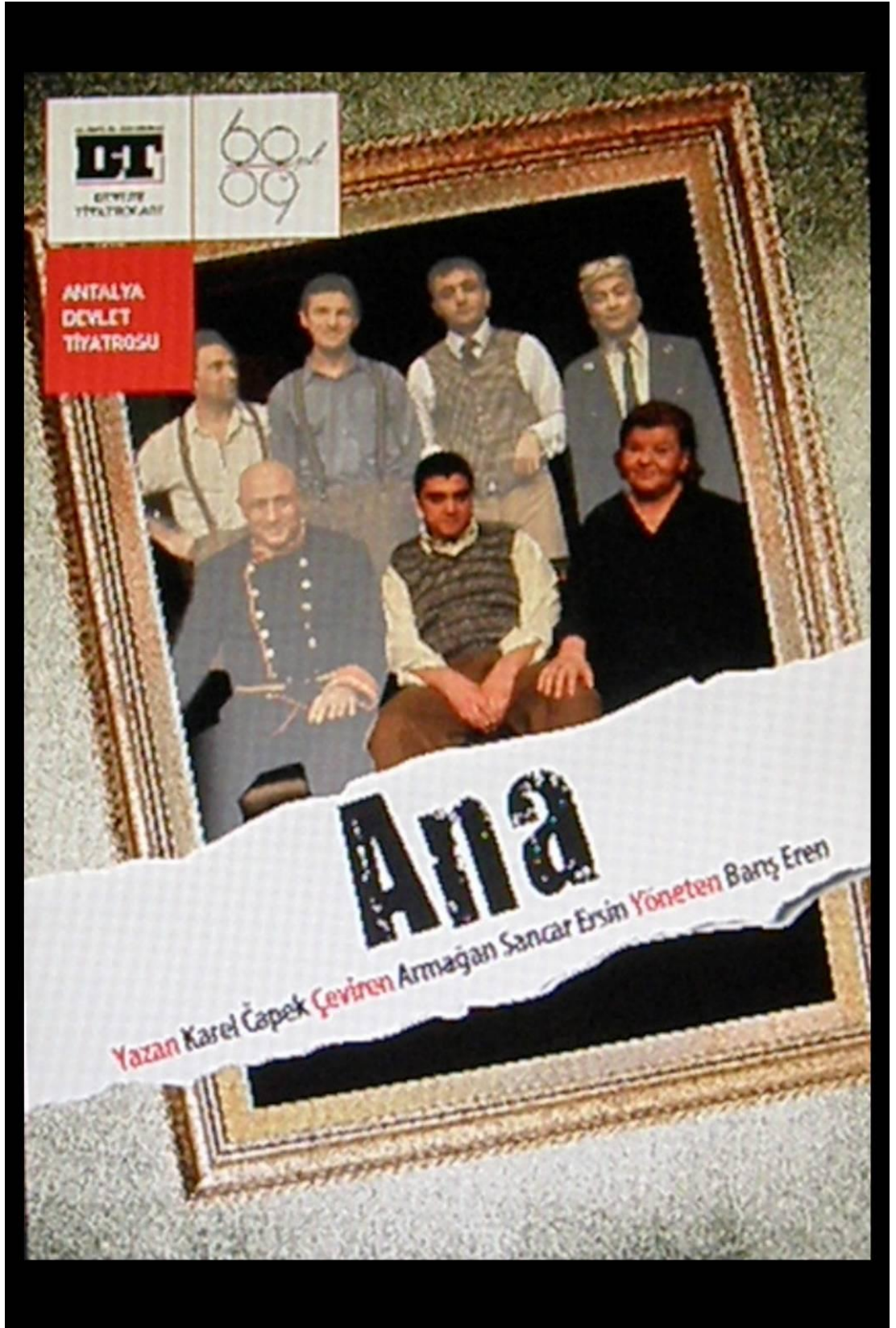
⁵ http://tr.wikipedia.org/wiki/Jeanne_

93 - Aşk Öldürür -2009- 2010 İzmir

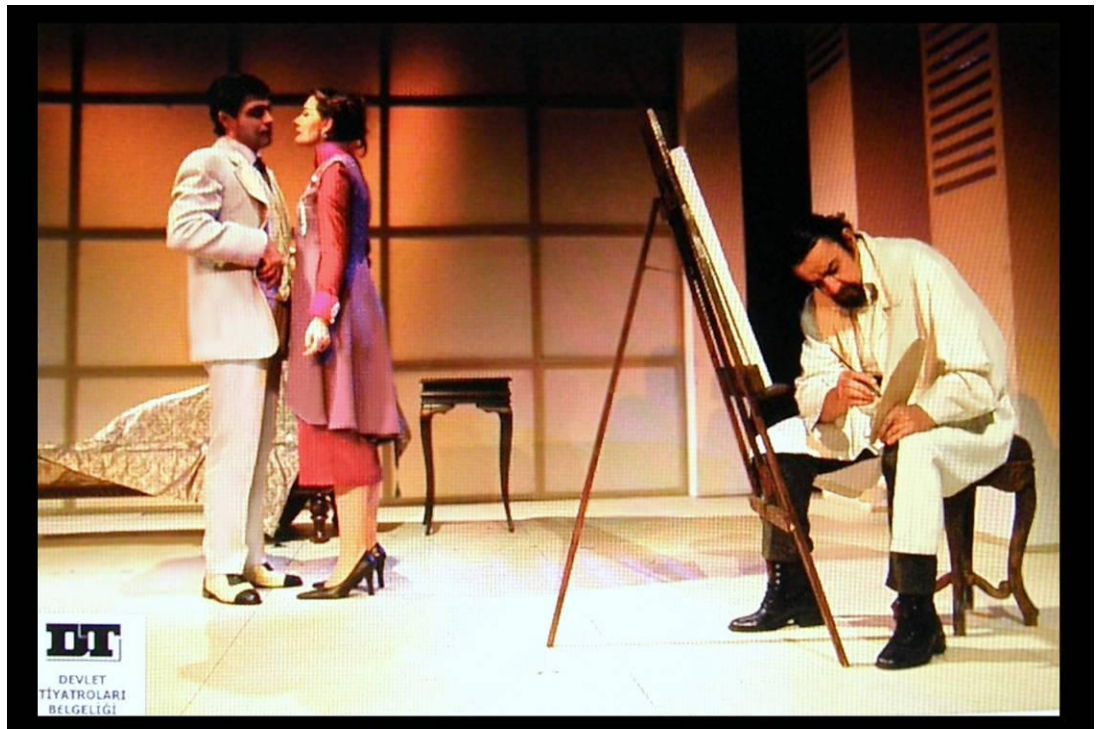
"Bir ruh doktoru olan Octave Landru, dört kez evlenmiş ve dört karısını da öldürmüştür. Oyun, Octave Landru'nun öldürdüğü dört karısı ile Araf'ta hesaplaşması ve yüzleşmesidir. Dr.Landru, nam-ı diğer "Mavi Sakal", dört karısı ile Araf'ta buluşarak mutluluk ve mutsuzluklarını, yaşadıkları hayatlarını sorguluyorlar.Dr.Landru'yu önce insanlar yargıladılar, sonra da Araf'ta öldürdüğü karıları tarafından yargılanıyor..."⁶

⁶ Tiyatronline – (<http://www.tiyatronline.com>) sayfası

Aşkı arayan erkeğin rüya sahneleri -1

Aşkı arayan erkeğin rüya sahneleri -2

94 - Barut Fıçısı - 2009- 2010 İzmir

Zaman kıstası yok ama gece yarısı geçiyor demek yanlış olmaz ama hoş öyküler de beklemeyin diyor oyunun yönetmeni Gürol TONBUL. Modernleştikçe bencilleşen, bencilleştikçe vahşileşen, sistemin ele geçirdiği ya da geçirmeye çalıştığı insanlar, insanımsılar. Işıltılı sokaklara, renkli reklam panolarının arkasına bakmayın yeter. Ne içilen kan, ne dökülen gözyaşı görünür size. Yavaşlamayın, bakmayın... Gülün ve eğlenin. Yoksa görürsünüz, hem Balkanlardaki bir ülkeden size ne? Sizin ülkeniz değil ki orası, öbür ülke ya da sizden önceki ülke.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Barut Fıçısı, şiddetin toplumu getirdiği boyutların anlatıldığı ve kişilerin bu boyutun neresinde yer bulduklarının anlatıldığı bir oyundu. Yönetmen de kostümlerin bu boyuta bir şekilde katkıda bulunmasını sağlamamı söyledi. Renklerde simgeleştirilmeye gidildi. Şiddeti varlığını sürdürmek için tarz haline getiren sistemin temsilcilerinde ve bu şiddete maruz kalanlarda şiddetin rengi olarak seçilen kırmızı tonu kullanma oranı saptandı ve kostümlerde kullanıldı. Şiddetin rengi kostümde kırmızı oldu. Sahnede iki renk vardı asal renk kırmızı ve tamamlayıcı olarak siyah. Araya giren üçüncü renklere az sayıda yer verildi ve hepsinin bir görevi vardı. Kostümlerde sahnenin bütününde seyirciye izlettirilen kanı bulaştıran ve kanın bulaştığı insanların çizildiği bir tabloydu. Başarıldı..

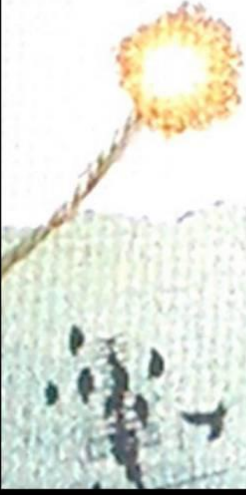

İZMİR
DÜZELT
TYATROSU

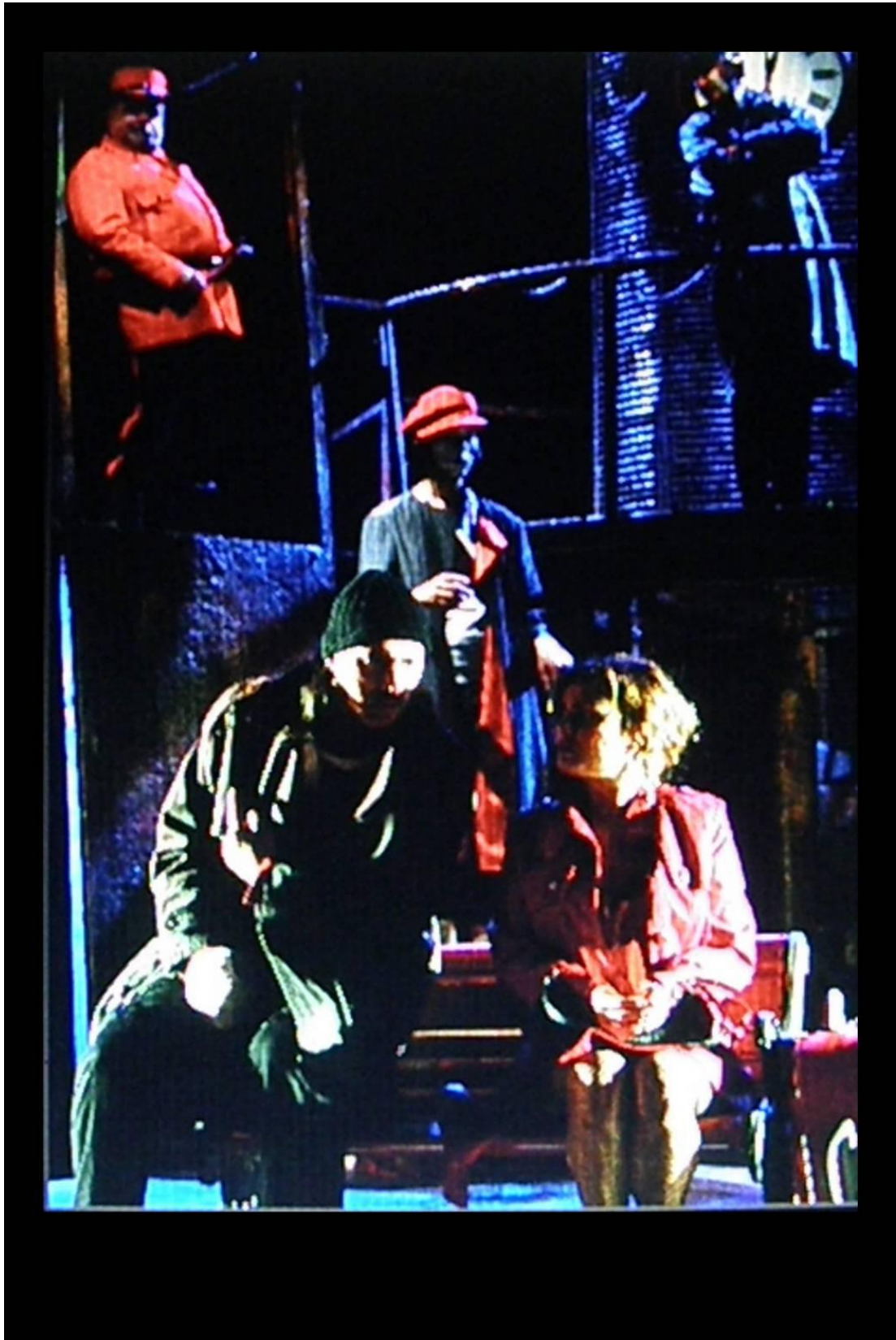

Barut Fiçisi

Yazan Dejan Dukovski Çeviren Vahitray Sahindler - Bilge Emrah
Künyem Genel Fondu

95 - Rezervuar Kanişleri - 2009- 2010 İzmir

Genç yazar Bülent Usta'nın kaleminden çıkan Rezervuar Kanişleri adlı absürd oyun, İzmir'de dinamik bir tiyatro sezonu yaşanacağıının ilk müjdecisi... Oyun, sistem karşıtları, entrikalar, işkence kabusları üzerinden Rezervuar Köpekleri filmine ve ünlü Hollywood yönetmeni Quentin Tarantino'ya gönderme yaparak terör, birey-sistem çatışması, işkence, adalet gibi olguları absürd komedi türüne yer yer yaklaşıarak tartışıyor...⁷

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

Absurd tiyatro ve kara komedinin örnek oyunlarından biri.Yönetmenin ifadesi ile bir popcorn tiyatro çalışması.Dekorda sistemin kendine karşı gelenleri sıkıştırdığı boyut,me kan diliyle anlatılmaya çalışıldı.Kullanılmayan,atıl,pis,yıkık dökük bir dairede sıkışmış,bireylerin yaşamları gibi boşlukta asılı kalmış bir atmosfer yaratılmaya çalışıldı.Bu nedenle dekor tüm çevresi ile siyah bir derinliğin içine sokuldu.Grileştirildi,silikleştirildi. Kullanılmış ve tüketilmiş mekanlar ancak sistemin tükettiği ve herhangi bir biçime soktuğu insanların yer edindiği mekanlar olabilir yaklaşımı yan duvarların kesik,yıkık,ve tamamlanmamış formda sahneye gelmesine neden oldu.

---

⁷ Tiyatronline13.11.2010 -Başak SAKIZLIOĞLU(<http://www.tiyatronline.com>)

İZMİR
DÜNYA
TİYATROSU

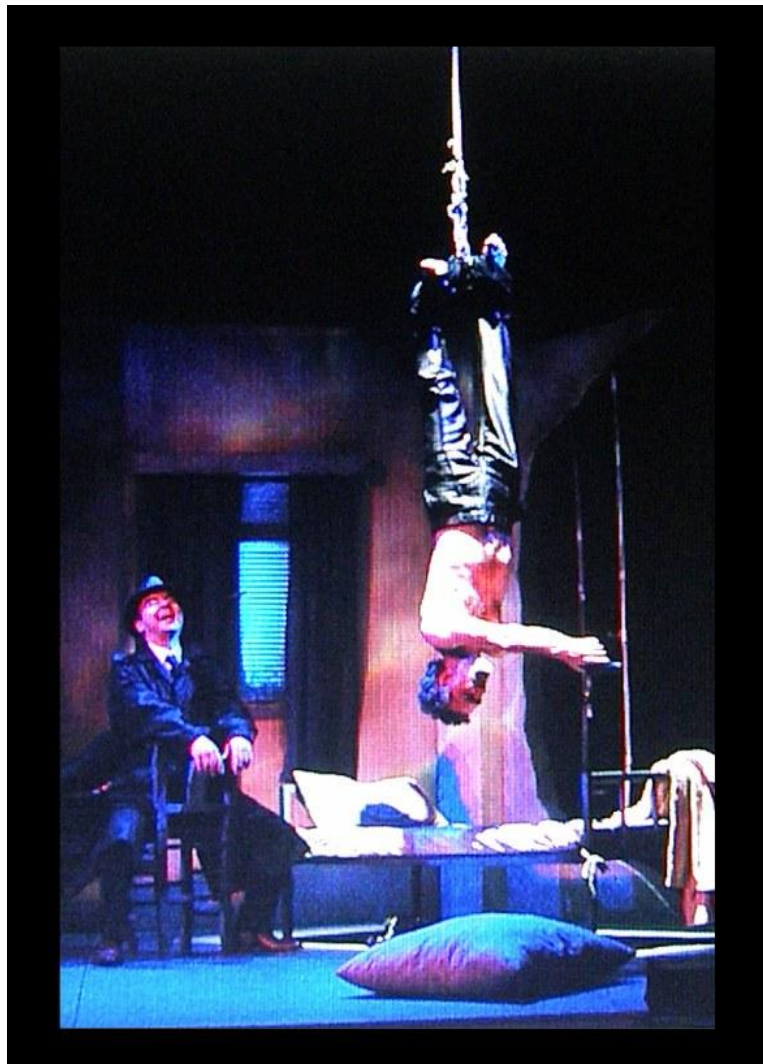
DÜNYA
PRİMİYERİ

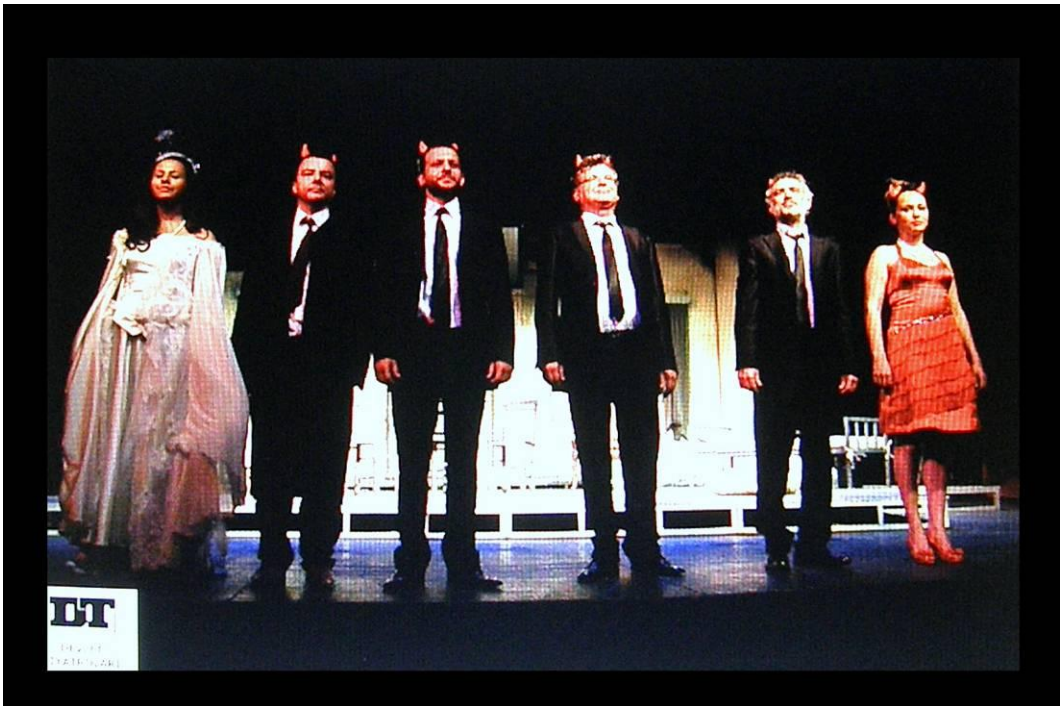

Yazar: Bülent Usta
Yönetmen: Hakan Boyav

REZERVUAR KANIŞLARI

96 - Çok Bilen Çok Yanılır -2010- 2011 İzmir

Recaizade Mahmut Ekrem oyunudur.

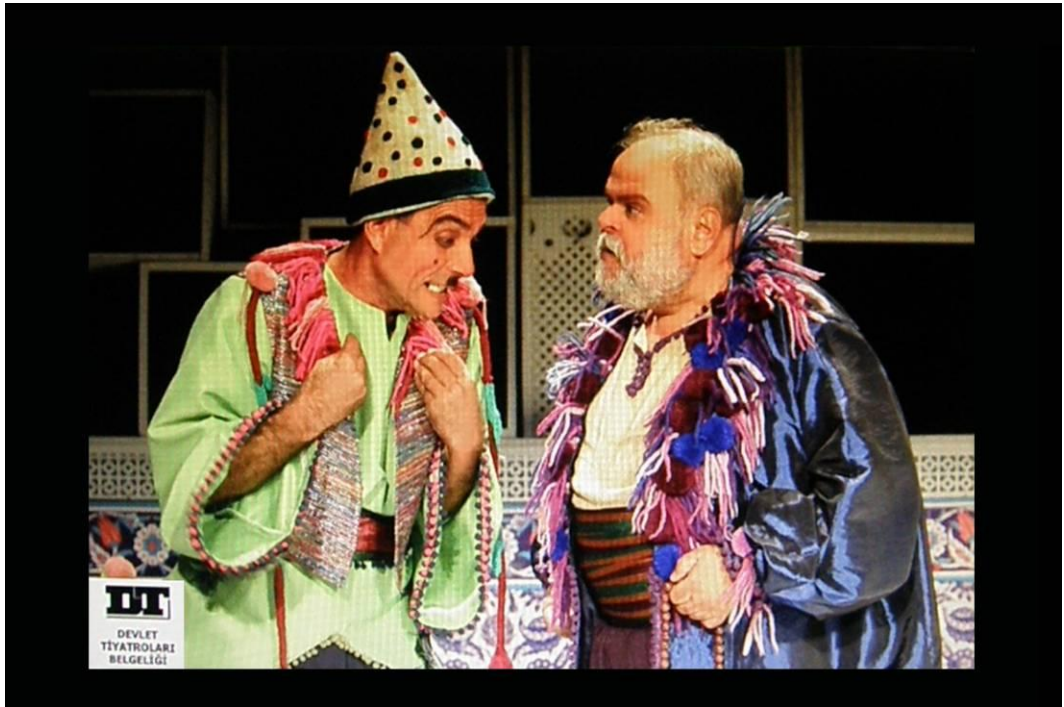
Maraş kaymakamı Edip efendi, kızını, Halep valisinin oğlu İlyas Paşa zdeye verecektir. Doğruluğu belli olmayan bu haber çevreye yayılmıştır. Maraş naibi Azmi efendi söylentilere hasetle bakmaktadır. Çünkü edip efendi kızını, vali oğluna verirse itibarı artacaktır.

İlyas bey, evleneceği kızı, kimseye fark ettirmeden görmek için, Maraş'a gelir. Yanında babasının mektubunu da getirmiştir. Kimliğini gizlemek amacıyla kendisini seyyah (derviş) olarak tanıtp, Azmi efendi ile de görüşür. Azmi efendi kim olduğunu bilmediği ve seyyah sandığı genç İlyas bey ile Edip efendinin kızı Lütfiye'yi evlendirmek için entrikalar çevirmeye başlar. İlyas bey bu duruma ses çıkarmaz çünkü evlenmek istediği kız, zaten Lütfiye'nin ta kendisidir. Sonunda evlenirler. İlyas beyin aslında Halep valisinin oğlu olmadığını öğrenen Edip efendi ile Lütfiye çok üzülürler. Yine de Lütfiye İlyas beyden vazgeçmez. Kandırılmış olmasına rağmen İlyas'ı sevmiştir. Parası için değil, kendisi olduğu için sevildiğini anlayan İlyas, aslında Halep valinsin oğlu olduğunu söyler.

Sevinen aile halkı, Lütfiye'nin Azmi efendiden oç almasına izin verir. Lütfiye küçük bir oyun hazırlayarak, Naib Azmi efendiyi 30 yıllık karısından boşatıp, güzel sandığı fakat aslında herkesin deli dediği, çirkin Ayşe'yle evlenmesine sebep olur.

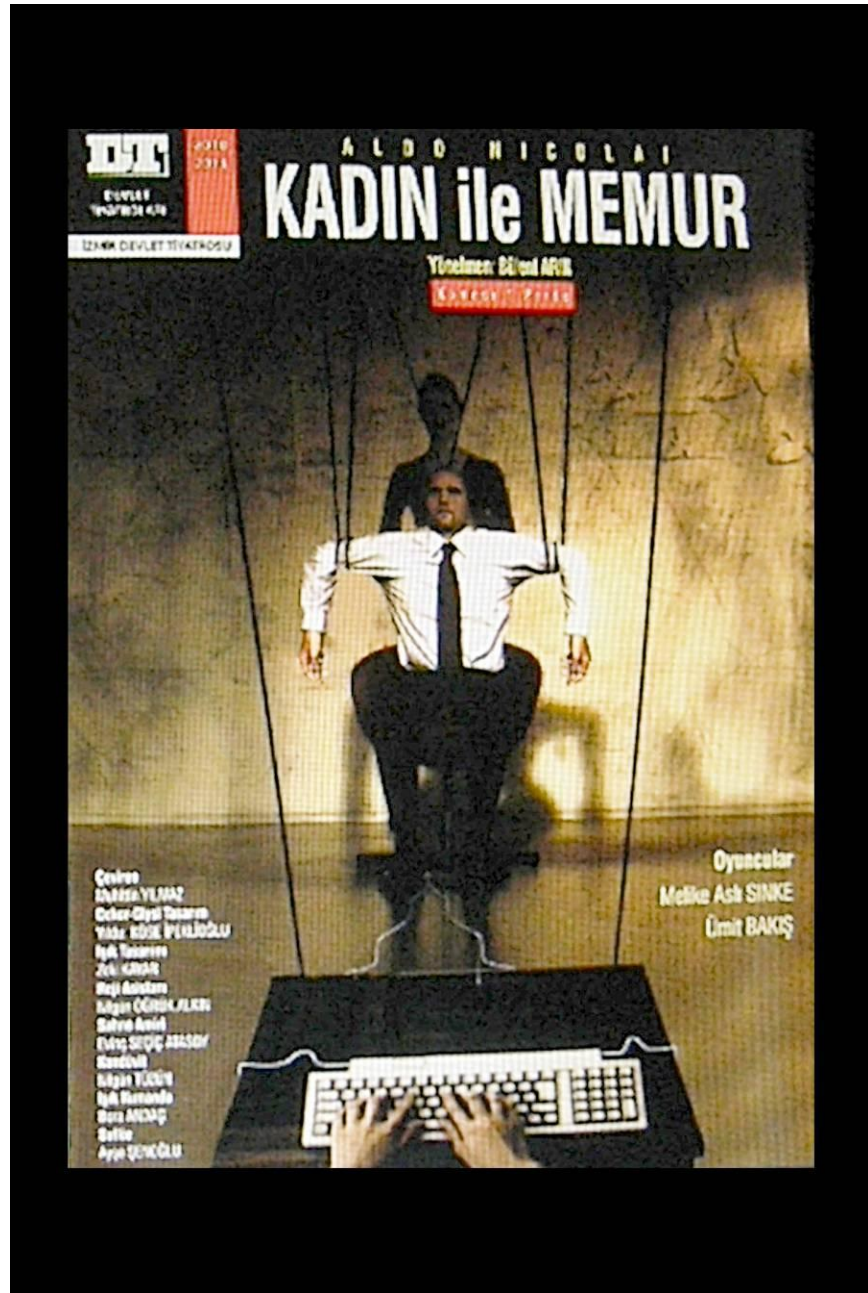

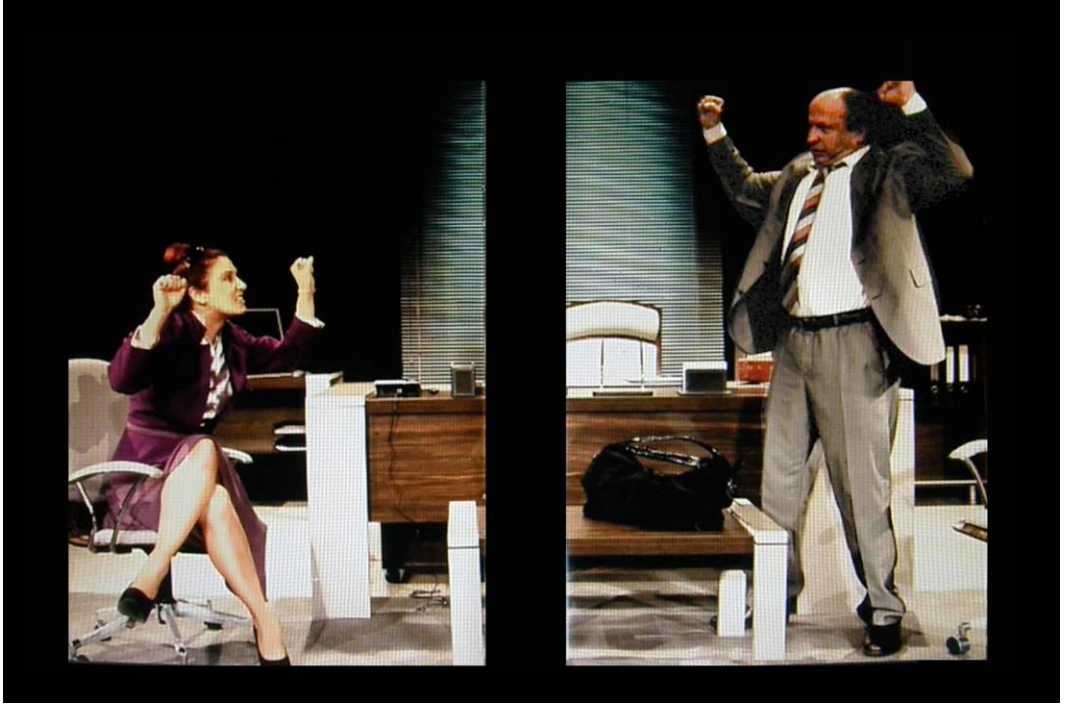

97 - Kadın ile Memur -2010- 2011 İzmir

Heyecan ve ideallerden uzak, monoton bir yaşam süren, on üç yıldır bakanlıkta çalışan bir memur; sıradan bir iş günü geçireceğini düşünürken, bir sabah çalışma odasında kendisini bekleyen, kim olduğunu bilmediği bir kadın ile karşılaşır. Kadın ile memur; bürokrasiyi, devletin işleyişini, ülke politikasını, demokrasiyi ve yaşam biçimini konuşurlar. Memur o güne kadar hiç düşünmediği konuları sorgulamaya başlamıştır.

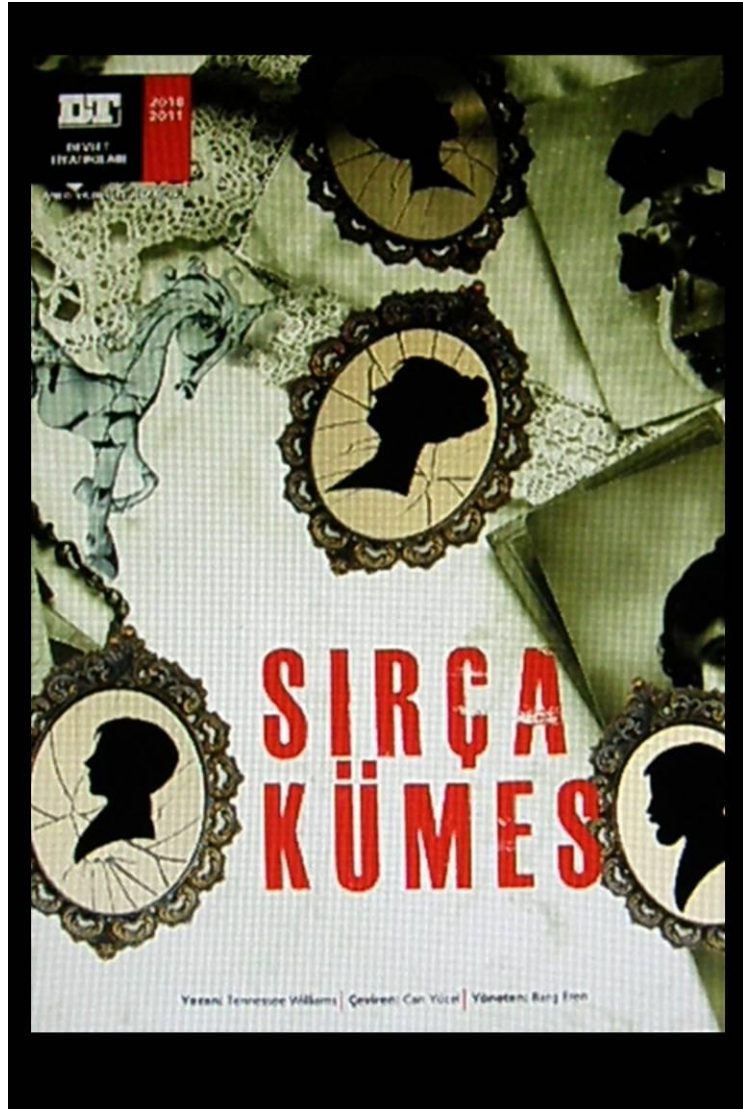

98 - Sırça Kümes -2010- 2011 Antalya

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

İkinci kez tasarımını yaptığım bir oyun.Klasik tiyatro anlayışı ile sahnelendi,Amerika 1929-1930 ekonomik krizinin getirdiği yoksulluğunun vurduğu üç kişilik bir ailenin yaşadığı mekan tüm gerçekliği ile tasarlandı.Aksesuar ve dekor parçaları otantikti.Oyunun en vurucu sahnesi olan Tom'un tiradının geçtiği balkon mekanı bu vurguyu pekiştirmek için öne çekildi.Tasarımda eskimişlik,yoksulluk izleri dekorda yer aldı.Koyu renkler ve dönem mobilyaları fazla sayıda kullanılarak dekordaki sıkışmışlık hissi desteklendi.Sahnedede 1930 lardan bir foto yaratılmaya çalışıldı,ayrıntılara önem verildi.Her ayrıntı tek tek elden geçti ve bu ayrıntılar bütünü

oluşturdu. Bir ailenin yaşadığı mekanın sahnede yer alan kesitinde teatral atmosferi sağlayacak her parça görselde aslına uygun olarak gerçekleştirildi ve yerleştirildi. Işığın dekorla birebir iletişimi için dekorda ışık yansımalarını sağlayacak yerler yaratıldı. Belirli sahnelerde bu şekilde elde edilen loşluk dekorda iyi bir derinlik sağladı. Dekor sahnede dönemin estetik bir fotoğrafı gibi durdu.

99 - Budala -2011- 2012 İzmir

Dostoyevski'nin en önemli aşk romanı kabul edilen Budala'nın kahramanı Mişkin iyiliği, erdemi temsil eden, kötülere rağmen iyilikten vazgeçmeyen, insanlarla alışverişten arınmış, hoşgörülle kucaklayıp, karşılıksız sevmekten başka yetisi olmayan biridir. Çevresindekiler onu her zaman yadırgarlar, ama onsuz da edemezler. Oyunda, "İyi olmak gerçekten mümkün müdür? Yoksa bu budalalık mıdır?" sorusunun yanıtı aranmaktadır.

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

'Budala'...Kişiliğinin pırıltısı,inancının saflığı,insana bakışının sevecenliği ve temizliği ile yapıta adını veren bir Mişkin.Diğer yandan Rogojin gibi para ile duyguları yönlendirebileceğini düşünen bir açgözlü.Tutkulu aşkların kaynağı Nastasya.Gururlu sevginin ifadesi Aglaya ve çıkar ilişkilerinin üyeleri Totsky, Yepanşin, Ganya, Lebedev....

Budala oyununu yukardaki satırlarla değerlendirdiğimde oyun kişilerinin kostümlerindeki renk skalası oluştu.Mişkin'nin saflığı açık tonlarda,Olayların merkezi durumundaki Nastasya'nın tutkulu yanı oyundaki tek baskın renk mürdüm tonuyla,Rogoji'nin günahkar yanı siyahlarla ifade edilmeye çalışıldı.I.perdede kış renklerinin koyu tonları da çıkarlarının peşinde koşan kişilere dağıtıldı.II.perdede kullanılan açık tonlar,Ferdyuçenko'nun Rusya yazını anlattığı sözleri desteklenmek amacı ile açık renk tonlarda seçildi.Diğer yandan dönem ait modellerde oyunun yapısına uygun olarak modelde ve renklerde sadeleştirilmeye gidildi.Bu tarz ile sahnede yönetmenin yorumuna uyan bir atmosfer yaratılması amaçlandı.

DT

2011
2012

TRT
KURUMU

10.11.2011

FYODOR DOSTOYEVSKY

BUDALA

ROMANDAN TIYATROYA UYARLAYAN: SIMON GRAY

ÇEVİREN: OYA MENTEŞE

YÖNETEN: BOZKURT KURUÇ

DEKOR TASARIMI: MELİN KARAKURT
EĞİTİM TASARIMI: YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU
IŞIK TASARIMI: ZEYNEÇ İŞİK
MÜZİK: CEM YILDIZ
KOREOGRAFİ: SEBNEM SENEL

100 - Satıcının Ölümü – 2011 – 2012 İzmir

Willy Loman ve ailesi klasik bir Amerikan ailesidir. Sistemin vaad ettiği yaşam standartlarını yakalamak için var gücüyle çalışan Loman, sistemin hızına ve ani değişimlerine ayak uyduramaz. 1929'daki “büyük buhran” Amerikan rüyası üzerindeki kara bir gölge gibi belirir. Sistemle karşı karşıya gelmesiyle oyun kahramanı darmadağın olur. Toplumsal bir trajedinin ortalama bir insan hayatı üstünden anlatımıdır.

“Arthur Miller, savaş sonrası Amerikan toplumuna olduğu kadar, Amerikan tiyatrosuna da sorumluluk duygusunu aşılama çalışmıştır. Çünkü ona göre Amerikan toplumu, toplumsal, siyasal ve ekonomik bilinçten yoksundur. Miller, yabancılaşmış Amerikan insanının çekişmelerini yoz ve saptırılmış yorumlardan kurtararak, gerçekleri göstermeye yönelmiştir. Yaşadığı toplumda herkesin, toplumsal sorumluluk duymasını, onun gereğince hareket etmesi gerektiğini, çünkü yaşadığı durumyla suçlu olduklarını, suçlu oldukları için de kendi gerçeklerini ahlakçı bir açıdan ortaya koymaktan korktuklarını belirtiyor. Birey öncelikle kendisiyle hesaplaşmalı, çünkü bu yolla yaşadığı yanlışlıkları giderecek ve kendi tragedyasını oluşturacaktır. Çünkü, oluşan bu tragedya ile, insanlığını yeniden elde edecek, verdiği savaşla sarsılmaz bir iradeye sahip olduğunu, olanak ve olanaksızlık arasında bir denge kurulabildiğini görecektir ve insanın mükemmelliğe inancıyla kendisine bir çıkış yolu bulabileceğini anlama olanağını yakalayacaktır. İşte Miller bu insanlık anlayışıyla, Amerikan orta sınıf insanı ile tragedya arasındaki bağlantıyı kurmuştur. Miller, toplumun değer yargılarındaki çelişki nedeniyle hata yapan ve bunalıma düşen bireyin ruhsal durumunu oldukça iyi gözlemlemiştir. Düş kırıklığına uğramış kişinin iç çatışmasını, kendisi ile hesaplaşmasını ustaca yansıtmıştır. Toplumun ahlak sorununu bireyin psikolojisinde yoğunlaştırarak yansıtmak dramatik tiyatro biçiminin de etkili bir yöntemi olarak bilinmektedir.”

Yıldız İPEKLİOĞLU'nun oyun hakkındaki düşünceleri:

1929 krizinin Amerikan rüyası üzerindeki yıkıcı gücünün bireyler üzerindeki etkisinin anlatıldığı bu oyunda sahne tiyatrosunun binasının sahne duvarları ile dekor birleştirilerek kullanıldı. Burada amaç küçük sahneyi en tasarruflu şekilde oyunun hizmetine sunmak hem de sahnenin hoş olan ve oyunu destekleyen, ona yakışan

dramatik yapısından faydalanmaktı.Yönetmen sahnede sadece oyuncu ile ilişkisi olan parçaları görmek istedi.Böylece dekorda bu isteğe hizmet eden parçalar yer aldı.Ancak dönemin atmosferini yakalamak için bu parçaları çevreleyen bir tasarım da olmalıydı,bu nedenle Amerikan mimarisinin en belirgin malzemesi olan Amerikan tuğla görüntüsü ile kulisler oluşturuldu ve mekan çevrelendi.Bu hem oyunun yorumuna sıkıştırılmış karakterler anlamında katkıda bulunurken hem de mekanın sınırlarını giriş çıkışlar olarak belirledi.Hem kulis, hem sokak,bahçe duvarıydı..Kostümler dönem kostümleriydi.Kostüm renklerinde,kostümlerin oyuncudan önce öne çıkmasını engelleyecek şekilde ara tonlar seçildi.

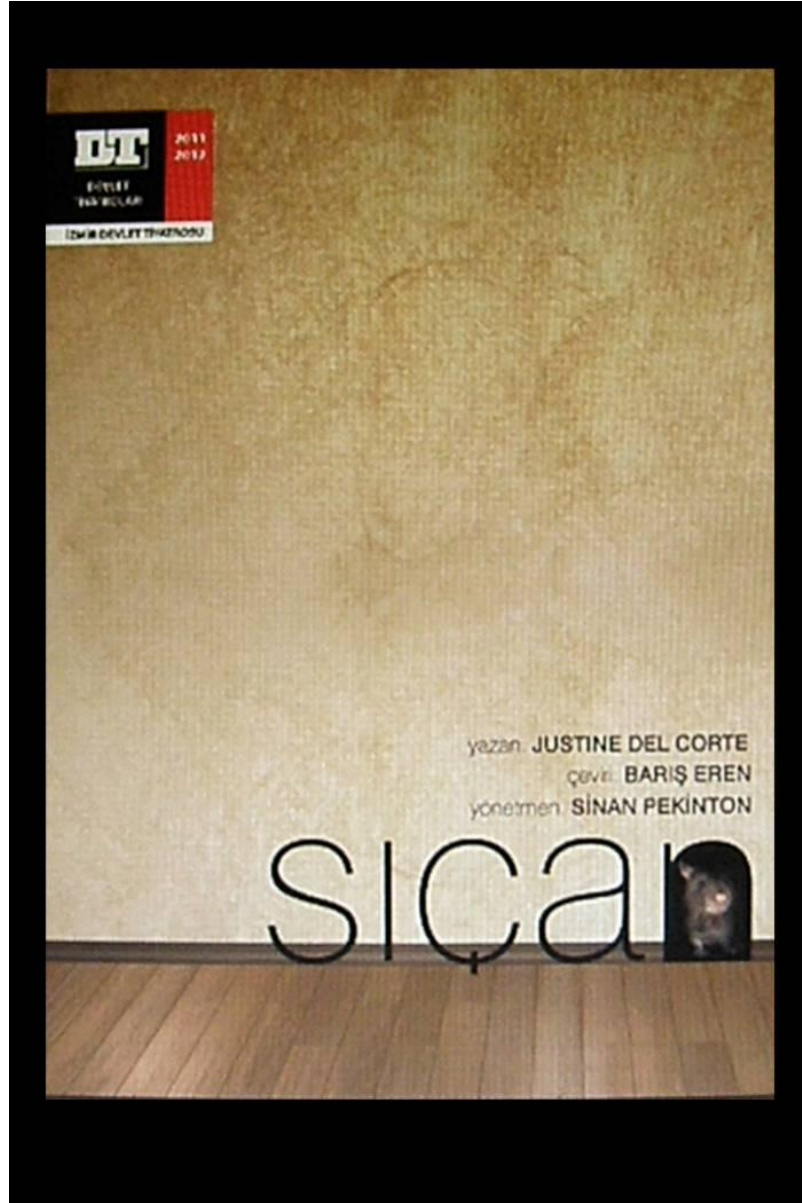

101 - Sıçan -2011- 2012 İzmir

Birbirlerini yıllarca görmeyen iki kız kardeşin bir araya gelişlerini başarılı komedi trükleriyle ele alan oyun, eğlenceli bir yüzleşmeye sahne oluyor. İki kardeş, yaşamlarını farklı çizgilerde, iki ayrı kıtada sürdürmüş ve bambaşka karakterlere sahip adamlarla evlenmiştir. Eşleriyle birlikte New York'ta buluşmaları, şenlikli bir kabusu dönüşecektir. Zira ardarda yaşadıkları aksilikler, eve dadanan "sıçan"ın yarattığı tedirginlikle ikiye katlanmıştır. Aile içi çekişmeleri eğlenceli bir üslupla sahneye taşıyan oyun.⁸

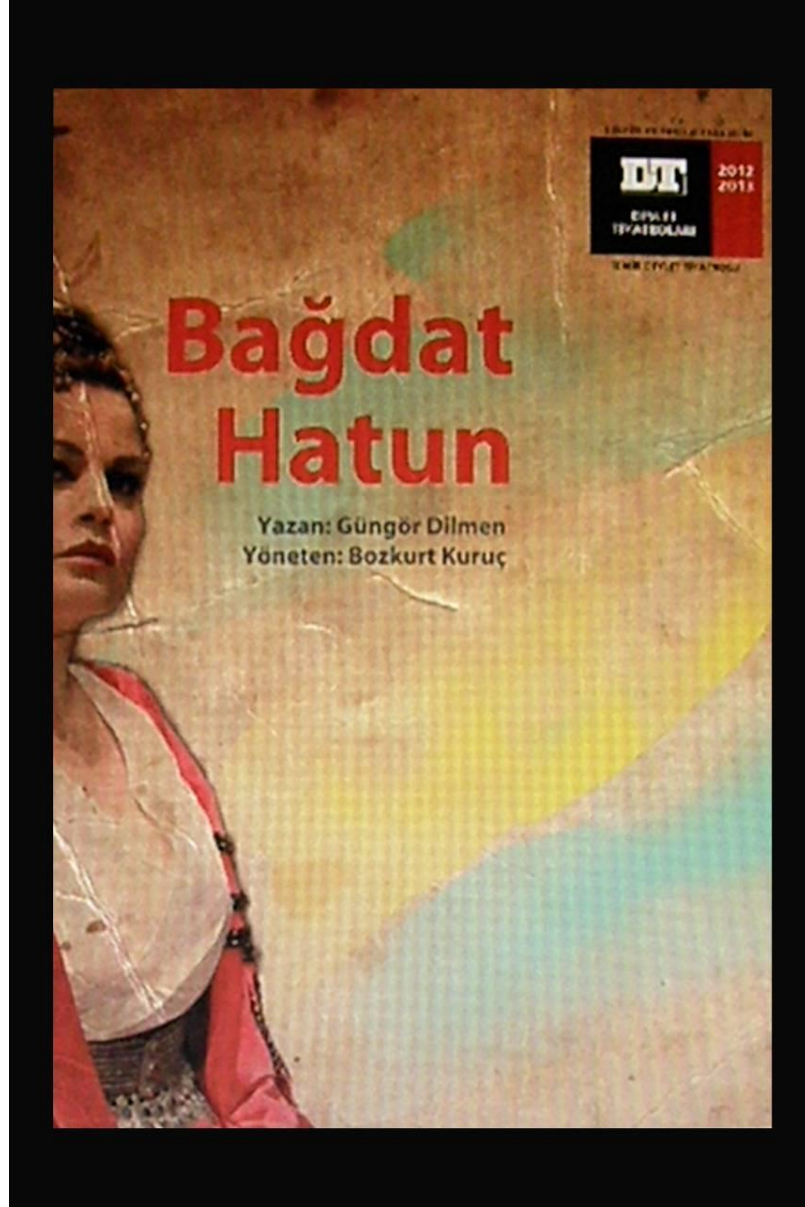
⁸ www.tiyatrodergisi.com.tr/ 24 Kasım 2011

102 - Bağdat Hatun -2012- 2013 İzmir

İlhanlı ecesi olmayı kafasına koymuş olan Bağdat Hatun, öyle ki hem kocasından hem karnındaki çocuktan vazgeçer. Babasının ve ağabeylerinin hiçbir uyarısına kulak asmadığı gibi onları da yanıltır hatta ölümlerine neden olur. İlhanlı Hakanı onu kocasından boşatır ve kanunları hiçe sayarak onunla evlenerek ece yapar. Dini İslam olan bu beylikte, her zaman Bağdat hatun'un yüreklendiricisi olan Şaman ise bu gücün bir çeşit ortağı olmuştur. Kararları ve ileri sürdüğü kanunlarla Hakanın önüne geçen Bağdat hatun, bir süre sonra kendine bir başka eş de bulur. Eşini

elleriyle zehirler ve seçtiği yeni eşinin ona itaatle gelmesini beklerken eş olarak seçtiği adamın bunu ondan kurtulmayı hedefleyerek kabul ettiğini anlar. İşlediği cinayeti diğer yönetim sahiplerinin önünde açıkça anlatır ve Bağdat hatun ölümüyle cezalandırılır.

103 - Inishmorelu Yüzbaşı -2012- 2013 İzmir

İrlandalı oyun yazarı Martin McDonagh (1970)'ın 2001 yılında yazdığı ve bence "in-yer-face" türünün önemli bir örneği olan "Inishmorelu Yüzbaşı (The Lieutenant of Inishmore)" başlıklı oyunu, yazarının ülkesindeki umutsuzluk ve yılgınlık döneminin temelinde yer alan nihilizm (hiççilik) düşüncesinden kaynaklanan bir yapıt.

Şiddetin Anlamsızlığı;

Büyük amaçları için ortalığı kana bulayan INLA örgütü üyesi Yüzbaşı Padraic'in hayattaki tek tutkusu, "Arap" adlı kedisine duyduğu sevgidir. O halde, Padraic'i tuzağa düşürmenin tek yolu da kedisi olmalıdır. İrlanda'yı kurtarmaya soyunmuş Padraic'in sevgi beslediği, sevgisini gösterebildiği biricik varlık olan bu kedi, her şeyin odağındadır. Yazarın, gülmece unsurunu, şiddet ve kanın anlamsızlığı yanı sıra, nedensizliğini ortaya çıkarmak için bir araç olarak kullandığı oyunda, mizah yoluyla "Şiddet ancak şiddet için var olmaktadır" gerçeği irdelenmekte.⁹

---

⁹ www.evrensel.net/news.php?id=49704 (10 temmuz tarihi itibariyle hacklenmiş bir sitedir)

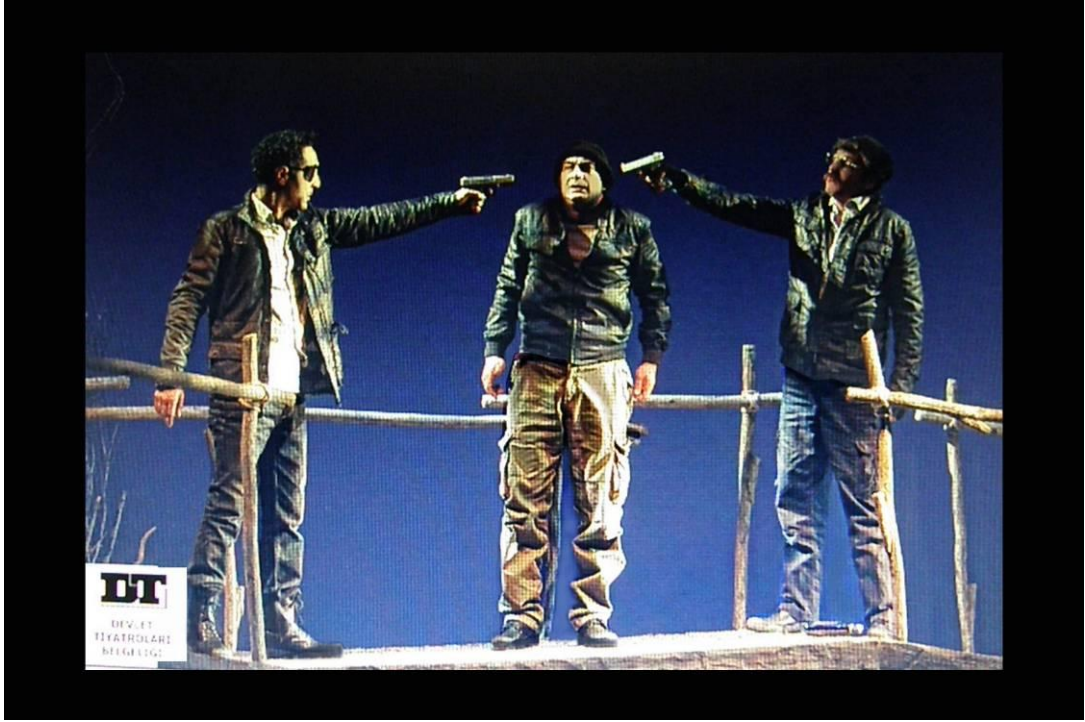
Inishmorelu Yüzbaşı

Yazan: Martin McDonagh
Çeviren: Mehmet Ergen
Yöneten: Murat Karasu

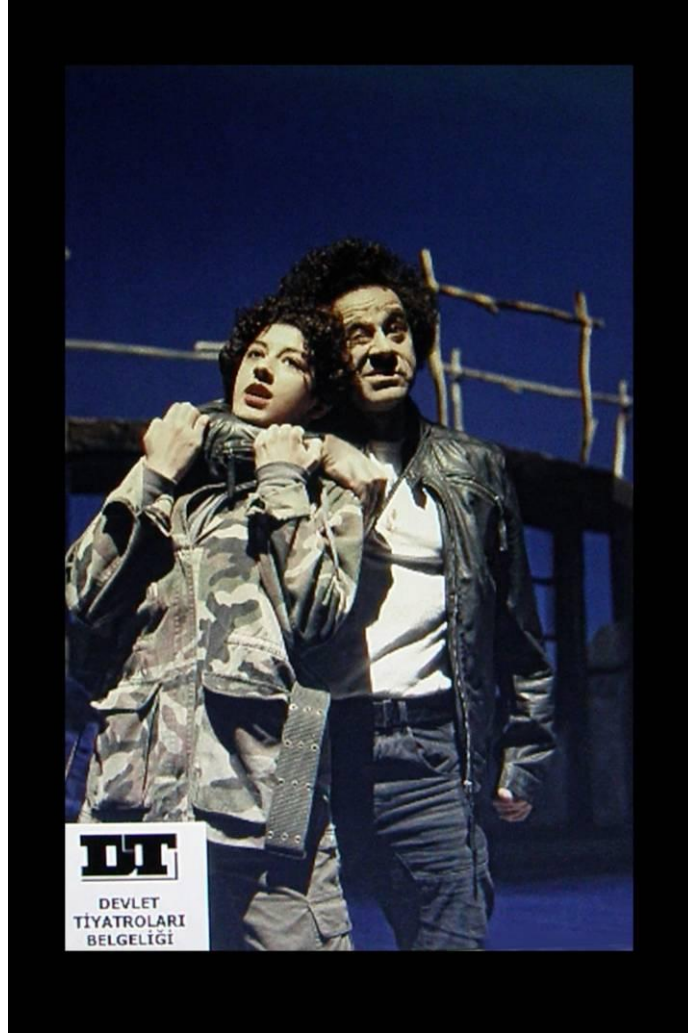

Y.Ö.
KİTAPLARI
2012
2013
EYLÜL
YATIRIM A.Ş.
İSTANBUL DEĞİŞİM PİYASASI

104 - Josef ve Maria -2012- 2013 İzmir

Viyana'nın en büyük alışveriş merkezlerinden birisinde 1990'ı 1991'e bağlayan yılbaşı gecesi. Alışveriş merkezinin kapanmasıyla birlikte içeride birbirlerinin varlıklarından haberdar olmayan iki kişi kalır. Temizlik yapmak için gelen geçici işçi Maria ile alışveriş merkezinin güvenliğinden sorumlu olan Joseph.

Oyun başladığında alışveriş deposu ve personelin bulunduğu odada büyük bir telaş vardır. Bir yandan yılbaşı kampanyalarının anonsları yapılır

Yazar Peter Turrini yaşlılık, yalnızlık öğeleri ile komünizm, kapitalizm sistemi üzerinden dünyanın geçirdiği değişimin hayatlarımız üzerindeki etkisini eleştiren bir oyun kaleme almış. Bu eleştiriyi yaparken de değişime ayak uyduramayan iki karakteri baz almış.¹⁰

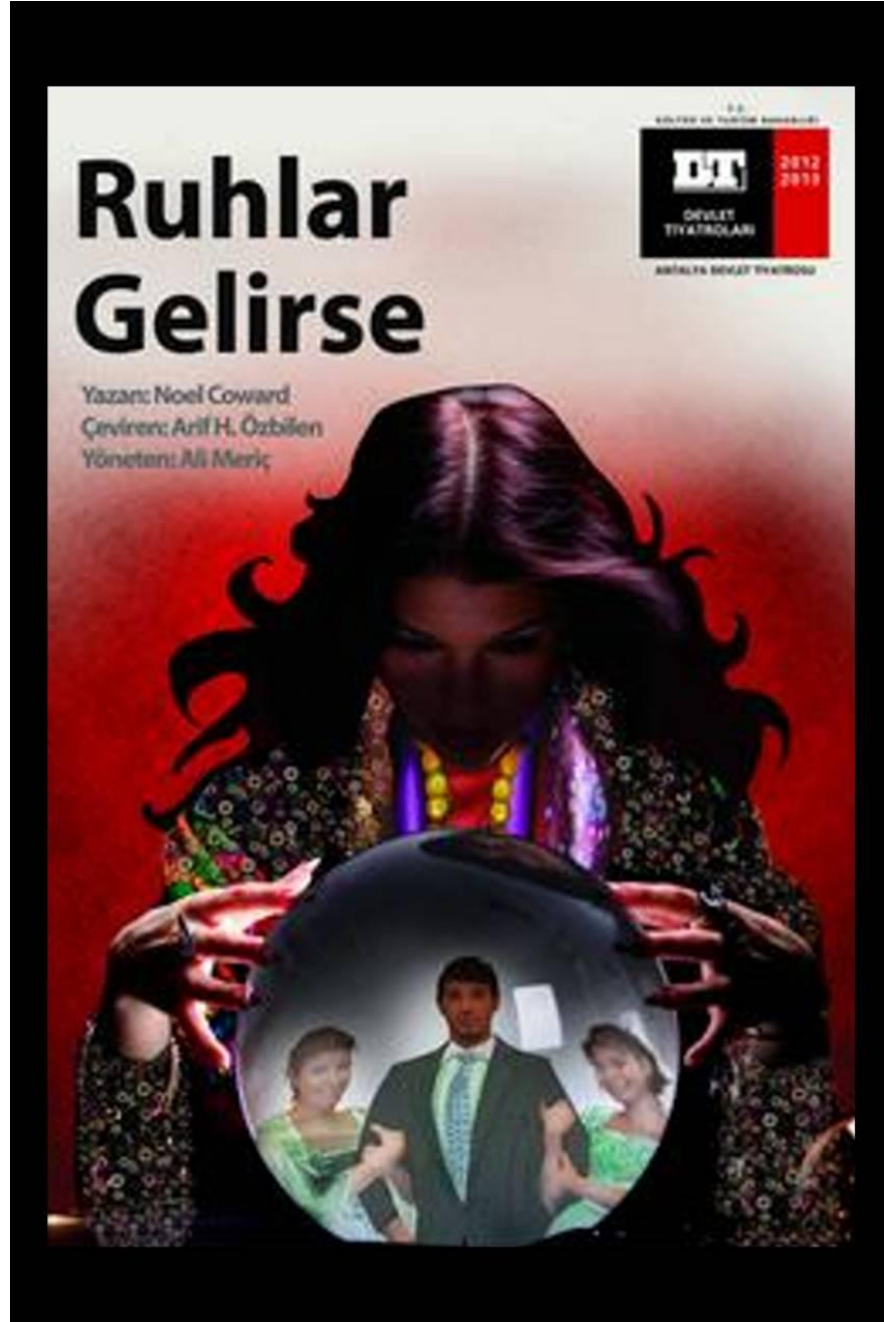
¹⁰ Tiyatroonline / 20-03-2013 Mehmet Bozkır makalesi

105 - Ruhlar Gelirse -2012- 2013 Antalya

Charles, ünlü bir yazardır. Yeni yazacağı roman için malzeme toplamak üzere evlerinde karısı Ruth ile bir ruh çağırma seansı düzenler. Dr. Bradman, karısı ve kendisinin bu işlerden anladığını söyleyen Bayan Arcadi'yi evlerine davet ederler. Charles'in yıllar önce ölen ilk karısının ruhu eve gelir ve komik olaylar başlar.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun 2012-2013 sezonunda çalıştığı son oyundur.

SONUÇ

*“Zekanın gerçek göstergesi hayal gücüdür, bilgi değil.
Bu yüzden hayal gücünüzün hantallaşmasına izin vermeyin.”*

Albert EİNSTEİN

Tasarım, yönetmenin kafasındaki dünyayı yansıtma noktasına gelene kadar birçok aşamada takılır, duraklar bazen tamamen yok olup tekrar var olur. Tez konusu olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun kurumsal konumu açısından bakacak olursak, bu, zamanla yarışılan, sezonu, oyun tarihleri belli resmi yapılar için stresli, sancılı dönemler anlamına gelir. Tiyatro da her sanat gibi, uzaktan pek de yakıştıramayan sert bir disiplin içerir aslında. Sanatın gevşek dokulu, gelişi güzel oluşan bir yaratım olduğu bilgisi mutlak doğruluk taşımaz. Bu nedenle toplum bireylerinin sanata yaklaşım ve anlayışlarını bir üst düzeye çekmek için, yaşamlarının başında ya da hiç olmazsa bir kısmında sanatla uğraşmaları gerekir ki verilen emeğin bütünündeki her türden alın terinin önemi algılsın. Tabi toplumun yaşama bakış açısını genişletecek bu pozitif düşünce ülkemizde, sürekliliği olan sağlıklı bir eğitim politikası olmadığı için iyi bir dilekten öteye gitmiyor.

Bir oyun metni, yönetmenin kafasında yeniden biçimlenip anamlanırken, oyuncu, tasarımcı ya da ışıklamacının da kafasındaki imgelem gücünü harekete geçirir ya da geçirmesi beklenir. Ne kadar budanırsa budansın, evrilsin, değişsin, çıkılan nokta ile gelinen sonuç arasındaki devinimin somut izleri, düşünülen notları, perde açıldığı gece tarihsel bir değer taşır artık. Evet suya yazı yazılmıştır, sahnede oyun oynamak böyledir belki ama saklanan her oyun metni, o an ve yerinde alınmış notlar, ekler ve karalamalardır anlam katan, tasarım ve üretim sürecine. Gerek Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun geçmişe dair çalışmalarında gerekse Devlet Tiyatrosunun arşiv dokümanlarında önemli bir eksiklik görülüyor. Sanatçının çalıştığı oyunların metinleri, notları kendisinde bulunamadı. Görebildiğim tek liste bir ajandadaki oyuncu beden ölçüleri, kumaş metrajları gibi atölye için teknik bilgilerdi.

Her şeyden önce sanatçının biricik işi, sanatsal üretimine neden olan oyun metnini, notlarını, onu tasarlayan kişi olarak yıllar geçse bile koruması ve bu mesleğin sahiplenilmesi, gelecek kuşaklara sağlıklı aktarımı açısından entelektüel bir mesleki birikim ortaya koymasındır. Oyun metinleri ve notları olmayan tasarım dolu kağıtların, bireysel anı niteliğinden ileri gitmesi ve kayda değer bir meslek belgesi olması için somut düşünce ve notlarla desteklenmelidir. Öte yandan sanatçının sahip olmadığı oyun metinlerine arşivden bakma yoluna gittiğimizde, oyuna gelen izleyiciye bilgi vermesi gereken bir broşürün, oyun ile ilgili merak uyandırmak adına, adeta konuyu kamufle ettiğini görüyoruz. Yanı sıra defalarca oynanan oyunların tanıtım broşürlerinde bir metin yazma bıkkınlığı var. Aynı metin hemen hiçbir değişime uğramadan, biraz uzatılıp ya da kısaltılıp aynı klişe cümlelerle bir sonraki broşüre aktarılmış. Oysa oyunun yönetmeni, oyuncusu, tasarımcısı değişmiş.

Tüm bunlara uzaktan baktığımda heyecanı eksilmiş, rekabet duygusundan kurumsal yollarla korundukları için benmerkezci ve kendini geliştirmeye kapanmış bir sanatsal ortam algıladım. Sanatın tekelleştirildiğini ve çok istediğimiz halde bu kurumlarda işe giremeyerek mesleğimizi yapma sahası bulamayan bizlere, yine kendi meslektaşlarımız tarafından, bu kurum kapılarının korkuyla nasıl sıkı sıkıya kapatıldığını da görme şansına sahip oldum. Ama üçüncü dünya ülkelerindeki her devlet kurumunun az çok aynı olduğu bilinciyle, biz tasarımı anlamaya, gereğini savunmaya yine de devam edelim ki en azından mesleğimiz adına küçük de olsa bir katkı koymuş olalım.

Sahne tasarımı alanında, yaşanan tüm sanatsal üretim sürecinde, sanatçı ortaya koyduğu tasarımlarda hem bilgiyi, malzemeyi, hacimleri, hem yönetmen, yorumu, oyun metni ve rolleri paralel geliştirerek üzerinde koordineli düşünmek zorundadır. Birbirinin tamamlayıcısı gibi görüldüğü halde aslında taban tabana zıt iki saha olan tasarım ve üretim arasındaki tek bağ tasarımcıdır. Diğer bir deyişle, oyunu yönetenin düş dünyasıyla bu dünyaya fiziki açıdan yakın duran ama düşünce bazında çok uzak olan atölye çalışanları arasındaki köprüyü kurmanın yükü, sorumluluğu tasarımcıdadır. Anlatılan, tasarlanan ile algılanıp yapılanın ortaya koyduğu sonucun beğeni anlamında iyi sonuçlanması da bu sebeple tasarımcının yeteneği ve enerjisine bağlıdır.

Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun da bu anlamdaki atölye yönetimi profesyonel bir çizgide olup çalıştığı her atölye emekçisine yapılacak işin niteliğini çok net bir dille anlatmakta, atölyeyi asla kendi haline bırakmayıp esas kontrol mekanizması olmaktan hiçbir zaman geriye düşmemektedir.

"Oyunu okuduktan sonra, tasarıma başlarken aklıma ilk gelen "bu oyun bir tasarımcı olarak benden ne istiyor ve yönetmen benden ne istiyor?" sorusudur." diyor Yıldız Köse İPEKLİOĞLU.

“

"Bize gelince , biz her yeni temsile başladığımızda bu soruyu sanki ilk kez sorarmış gibi gündeme getirmek zorunda kalıyoruz: Oyuncular ne giyecek? Aksiyonda işaret edilen belli bir dönem var mı? "Dönem" ne demektir? Gerçekliği ne demektir? Belgeler doğruyu yansıtıyor mu? Yoksa bir düş oyunu ve esinlenme daha gerçek mi olur? Tiyatroya özgü amaç ne? Neyi örtmek gerek? Neyi sözle anlatmalı?"

Fiziksel olarak oyuncunun neye gereksinimi vardır? İzleyicinin gözü ne ister? İzleyicinin bu gereksinimi uyumlu biçimde karşılanmalı mı yoksa gerilim yaratacak biçimde yadsınmalı mı? Renk ve doku neyi vurgulamaya yarar? Neyi bulandırır?"¹¹

Bir tasarımcının cümlesiyle bir yönetmenin, hem de sahnede en ekonomik tasarımları tercih eden Peter BROOK'un bir paragrafını ard arda yazdım. Neden? Çünkü mesleki olgunluk gereği kişi ne sorması gerektiğini biliyor, durması gereken yerde duruyor. Bu çalışmanın niteliği açısından önemli görünüyor.

Tez konum olan Yıldız Köse İPEKLİOĞLU, meslek yaşamı boyunca 105 oyun yapmış. Bunların bazılarında hem dekor hem kostüm tasarımını üstlenmiş, kimi zaman da kostüme ağırlık vermiştir. Kronolojik olarak sunmaya çalıştığım tasarım

---

¹¹ Peter BROOK "Boş Mekan", Hayalperest Yayınevi, İstanbul, 2010, s. 134

dokümantasyonlarında da görülür ki, bu sanatçının da fikridir, tasarım yapma gücü, bu mesleğin içinde fiilen olmakla ve çalışmakla gelişir, farklı bir düzleme erişir.

Ancak zaman zaman tasarımda kişiyi ikileme düşüren bir eksikliğin tespitine gitmekte de yarar var. Sonuçta basit tasarımlardan karmaşık olanlara kadar tüm dekor ve farklı mobilya tasarımları yapılırken sıkça yaşanan bir durumdur bu. Matematik ve fizik bilgisinin pratikteki eksikliği, sahne üstü hesaplamalarına yansır. Açacak olursak, tasarım eğitiminde estetik algı, üslup, tiyatro tarihi gibi derslerin yanında basit anlamda teknik hesaplamaların, buna paralel fizik ve statik kurallarının da içinde bulunduğu bilgilerin verilmesi düşünülebilir. Çünkü yaşam içinde, mesleğiyle hayatını kazanacak bir tasarımcıdan, bir dekorun demir konstrüksiyonunun hangi nitelikteki profilden yapılacağı, bunun ham ve işçilik görmüş durumunun maliyetlerini çözümlenmesi beklenir. Buna ek, yapılacak dekorun gerektiğinde parçalanıp taşınabilir olması, sahne içinde istenildiği gibi hareket ettirilebilmesi de aranan bir başka özelliktir. Sahne tasarımı eğitimi üstüne yaptığımız sohbetlerde Yıldız Köse İPEKLİOĞLU'nun da sıkça üstünde durduğu bu konu, meslek yaşamımızın ilk yıllarında hepimizin az çok yaşadığı tecrübelerden dolayı bu satırlarda kendine yer bulmuştur. Sanatçının birçok kez söyleşide de vurguladıklarını son kez göz atmak gerekirse;

“Dünya tasarımlarını takip etmek, teknolojinin tasarımda ne şekillerde kullanıldığının takibi.” önemlidir derken teknik yeterliklerin sanatsal yaratımlardaki katkısını vurgular İPEKLİOĞLU. Lazer ışıklar, robotlar artık sahne tasarımında kolay ulaşılabilir teknik materyaller arasında. Ancak her geçen gün gelişiyor, değişiyor. Teknoloji takibi sıkı yapılması gereken bir mecra.

“Sonsuz malzeme bilgisi ve bunları iyi tanımak. Kullanım alanlarını doğru saptamak.” gerekir cümlesinde ise İPEKLİOĞLU, malzeme kullanım, kombin .ve alanına da dikkat çekmek istiyor. Sonsuz malzeme bilgisi olgusunu, organik ve inorganik malzemeler, plastik ve polyesterin obje ve doku tasarlamaadaki zengin türleri gibi sayarak bitiremeyeceğimiz için, tasarımın kılcal damarlarla bağlı olduğu tüm sanat dallarının malzeme yelpazesi bir tasarımcının doğal beslenme sahasıdır demek de yanlış olmaz sanırım. Tabi bilgisi oranında.

Bir don sadece bir don olarak kalmak zorunda değildir. Sahne gerçeği ve estetiği bambaşka bir olgudur. Iskalanmazsa enfes dokular yakalanır. Ve, atölyede çalışanın ritmini, ne yapabildiğini de tasarımcı bilir. Hani dönüp dönüp bilgi diyor ya Yıldız İpeklioğlu. Yani hem kendisindeki hem atölyede çalıştığı kişilerin toplam bilgisinden söz ediyor bize.

“Teknik bilgi kesinliği estetik kaygı duyarlılığı/ Yetenek. Bunları bütünleştirebilmek ve tasarıma yansıtma.” önem taşır.

“Yaratıcı olmak, yaratıcılığı yetenekle birleştirmek.”ve “Realizasyonda; atölyeyi tanımak, neyin ne kadar gerçekleşebileceğini bilmek. Atölye elemanlarının üretim düzeylerinin, kimin neyi nasıl yapabileceğinin farkında olmak.” olmazsa olmazıdır İPEKLİOĞLU’nun.

Uyum , uyum ve yine uyuma çıkıyor tüm sözler...Bazen estetize edilmiş dengeli bir uyumdan, bazen deforme, bazen asimetrik olarak kurulmuş görsel arayışlardan bahsediyoruz. Ama hep bilgi, hayal gücünün estetiğinin seyirciye yaşattığı o tekrarı olmayan “an” ların yakalanmasından bahsediyoruz.

Tasarımın teknik çizimlerinin, tam ve anlaşılır, yapıldığında çalışır olması yine doğru götürülen bir atölye diyalogundan geçer. Zaman ve ekip çalışmasının uyumu en çok böyle zamanlarda gerekir. İşçilik olarak yaşanacak geriye düşüşler olmadan ilerleyen dekor realizasyonları yönetmenin oyun ve oyunculuk, sahne trafiği konusunda yapmak isteyeceği değişikliklere zaman tanımış olur. Gereken değişimler yapılır ve yola devam edilir. Çünkü bazen tasarlanan ile hayal edilen arasında çatışmalar olur ve bunlar perde açılmadan düzeltilmelidir.

DEMİR VE MARANGOZ ATÖLYESİ

AKSESUAR

BUTAFOR

Butafor ve aksesuar dediğimizde ufak tefek kolay bulunabilir materyallerden söz ediliyormuş gibi gelirse de bazen en zor bulunan, belki de günümüzde hiç kullanılmadığı için bulunamayan bir obje sorunuyla başbaşayızdır. Ya onun orijini araştırıp üretmeye çalışırız ya benzer bir materyal üstünden modifiye ederiz. Bazen de

hiç olmayan bir objenin tasarımı istenir. Ama her ne olursa olsun bu objenin de önünde sonunda oyunla, oyuncu kostüm ve dekoruyla işlerlik ortaya koyması gerekir. *“Bütüne hakimiyet.” İPEKLİOĞLU.* Detayda kaybolmama gerekliliğinin en kısa söylem şeklidir. Sahnedeki tasarımın tamamlanmışlığı, yönetmence istenilen tasarıma denklik durumu, işin bütününe yönetebilme yetisi ister.

“Atölyede ikiletelen iş, tasarımcının iş yaptırma ve sanat otoritesinin atölyede kaybına neden olur. Tasarımcıya duyulan mesleki saygı, atölye elemanının ürettiği dekor ve kostüme de yansır.” İPEKLİOĞLU. Mesleki saygı endişesi her meslek için geçerli de olsa toplum içinde bu denli iddialı mesleklerin saygı arayışı normal sayılmalıdır sanırım.

TERZİHANE

“Dekorla aynı paralellikte, tarzda kostüm gerçekleştirilmelidir. Tasarım aşamasından sonra kumaş seçimleri ile tekrar değerlendirmeye sokulur kostümler. Kimin ne giyeceği; oyuncunun kostüme, kostümün oyuncuya uygunluğu, rahatlığına dikkat edilmeli ve sahnede de estetik yansıması olmalıdır.” İPEKLİOĞLU

OYUN : ISLAK EKMEK'DEN BİR SAHNE

KOSTÜM TASARIM : YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU

OYUN : KÜMES'DEN BİR SAHNE

DEKOR TASARIMI : YILDIZ KÖSE İPEKLİOĞLU

İçinde bulunduğumuz koşullar ne olursa olsun, insanoğlu tiyatroyu yeniden keşfetmelidir. Ve bu keşfin yapılması için her sanatçı, kenara çekilmeyip kendini

sıfırdan var edecek yeni tiyatro biçimlerinin gün yüzüne çıkabilmesi için, keşfettiği, fark ettiği tüm estetik, işlevsel ve sanata dair materyallerini hayal gücüyle birleştirerek yaşamın pratiğine açmalıdır. Seyirci dönüp o koltuklara oturduğunda, tiyatro perdesini açmaya hazır olmalıdır, kızmadan, küsmeden. Ve oyun, seyircinin başının, bir karış üstünden seçilmelidir der Ulvi Uraz, ne altından ne üç karış üstünden ki takip edebilsin, kendinden bir şeyler yakalayıp anlasın, sahnede onunla göz göze olanla insan insana olanın değerini.

Sanatçının eksikliğini duyduğu bu eğitim öğeleri elbette göz ardı edilemez. Ancak ülkenin içinde bulunduğu sosyopolitik uygulamaların sanat alanında da görülen yetersizliği, gençlerimizin ailelerinde edinemedikleri kültürel gelişimi okul ya da buna yakın alanlarda da bulamadığı anlamına gelebilmektedir ki bunu şöyle açabiliriz; Devletçilik anlayışından kapitalist düzen uygulamalarına kaydırılan bir eğitim sisteminde gençler, üniversite öncesi, aile ve okul eğitim-öğrenimindeki ciddi kısıtlar ve yoksunluklar içinde ayakta durmaya çalışır. Ders dışı okunacak her kitap, gidilecek tiyatro oyunu, konser ya da sosyal eğitim amaçlı sahalara erişmek, içinde sanata ilişkin bir kaynağa ulaşmak ve bu sanattan sağlıklı anlamda faydalanmak her gencin üniversite öncesi yakalayabileceği bir fırsat değildir bu ülkede. Ancak genç kuşak tüm bu fırsatlardan mahrum olsa da yetenekli gençlerin de bu üçüncü dünya ülkesinde bir şansı olmalıdır.

Sanat eğitimi veren üniversitelerin öğrenci üzerindeki olgunlaştırma ve hazırlama etkisi yadsınamayacağından, az sayıda ve zor yetişen sanatçıların eğitim sürecinde daha aktif bir bilgi ve kültürel yeterlik kazanmaları için gereken altyapı ve eğitim kadrosunun desteklenmesi oldukça pozitif bir tutum olabilir. Yani sıra, işini sahada icra eden sanatçılarla düzenlenecek workshop, seminer, tasarım-proje çalışmaları ile eğitimin zenginleştirilmesi, üniversitenin dışa açılımını sağlarken meslekte, gerçek uygulama alanına sağlıklı bir başlangıç yapma olanağı verebilir.

Yani uygar addedilen ülkelerin sanatı ortaya koyuş biçimlerine imrenirken bizde neden sanat-sanatçı düzeyi, üretimi ve gelişimi bu diye olumsuz bir duyguya girmemeli ve tüm olumsuz kültürel dayatmalara, çarpık eğitim koşullarına, çürümüş ve ruhsuz devlet kurumlarının şablonlaşmış sanatı ortaya koyuş biçimlerine rağmen

ilerici düşünceden, ideal olana beslediğimiz tutkumuzdan vazgeçmemeliyiz. Halkın karnını doyurmak, üremek ve acı çekmeden ölmeye uzanan tekdüze yaşam anlayışı gelişi güzel akıp giderken, sanat, bazen en uysal, bazen en bilge bazen de en anarşist tavrıyla o yaşamın tam ortasında yer almazsa, birey mezbahadaki canlıdan farksızlaşacak. Tüketmeye endeksli bu yaşam düzeneği içinde, yeni bir araba ya da cep telefonu için ruhunu yaşam boyu taksitlendirerek, “düşünmeyi” unutacaktır. Sistemin içinde yer alarak sisteme karşı gelebilme cüret ve bilgi yönetimini sanatın işlerinden biri haline getirebilirsek, toplumu oluşturan en cahil birey dahi “alışmak” ve “güdülmek” fiillerinin yönetiminden çıkar. Çünkü alışmak yok olmaktır. O yüzden her tiyatro deneyimimizin kadife perdeli, klasik mobilyalı, yüksek tavanlı salonlarda başlaması gerekmez. İnsanla insanın isteyerek karşı karşıya gelişindeki samimiyet ve beklenti yeterince doğru bir plastik anlatım ve ondan çok daha doğru bir rejî ile aktarılıyorsa tiyatro sanatı o bireyi koyun olmaktan kurtarır. Sahne sanatlarının halka ulaşmasındaki en kısa yol sadelikten geçer. Yani simülasyondur işimiz. Atın tahta, miğferin berber taşı olması bir an gelir hiçbir önem taşımaz. Sadece anlatabilmek için kullandığımız ve yeniden anlamlandırdığımız araçlardır sahnedeki her şey. Güzel Sanatlarda okuyan, mezun olan insanların birçoğu bu noktada tıkanıyor, çünkü yaşamın kendilerine ait bölgelerinin dışına çıkmayıp, o pek güvenli fanuslarını kırmıyorlar. Teoriyle pratiği buluşturmakta da bu yüzden zorlanıp zaman kaybediyorlar.

Bireyin uyuşturulup organizmaya dönüştürülmemesi için tiyatro doğru yöntem, sahne sanatlarının tüm araçları ise koşulsuz birer araçtır. Tasarımcı sadece sahnede değil sokakta, otobüs durağında hatta bir sanayi sitesinin meydanında insana ulaşabilmeye hazır olmalıdır. Ve evet bazen bir gergedan gibi artık doğruluğu tartışmaya açık bir düzenin kurmacası üstüne doğru koşmalıyız, kendi çağımızın gereklerine uygun olanı üretmek, çağımızın çocuğu olmak için.

KAYNAKÇA

Basılı Kaynaklar

BAUDRILLARD, Jean; "**Simülaklar ve Simülasyon**", Çev. Oğuz Adanır, Doğu Batı Kitabevi, 2003

BROOK, Peter; "**Boş Mekan**", Hayalperest Yayınevi, İstanbul, 2010, s. 134

KAGAN, Momsej; "**Estetik ve Sanat Dersleri**", Çev. Aziz Çalışırlar, İmge Kitabevi, 1993

FUAT, Mehmet; "**Tiyatro Tarihi**", Varlık Yayınları, 1984

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin; "**Sanatta Eğitim Görmek-Anlamak-Yaratmak**", Eğitim Kitabevi, Ankara, 1991

NUTKU, Prof. Dr. Hülya; Oyun broşüründen

NUTKU, Prof. Dr. Özdemir; "**Tiyatro Yönetmeninin Çalışması**" T.C. D. E.Ü Yay., İZMİR-1991

OFLAZOĞLU, Mücap; "**Dünya Bir Sahnedir**" sf: 83 -Mitos Boyut Tiyatro Kültür Dizisi : 16

TEZ, Zeki; "**Gündelik Yaşam ve Eğlencenin Kültürel Tarihi**", Doruk Yayımcılık, 2009

TUNALI, Prof. TUNALI; "**Yeni Bir Aydınlanmaya Doğru**", Remzi Kitapevi, İstanbul, 2013, s. 33

İzmir Müzik ve Sahne Sanatları Kongresi Seminer Kitabı, İ.B.B. Kent Kitaplığı 38, İ.B.B., Kültür Yayınları, 2003

Devlet Tiyatroları Seçilmiş Yerli Oyun Kılavuzu, Devlet Tiyatrolar Genel Müdürlüğü, 1995

Internet Kaynakları

CANKILIÇ, Duygu; (2012, 12). Bir Başyapıt Çevirisi. 7 5, 2013 tarihinde Milliyet Sanat: http://www.milliyetsanat.com/kitap/sinema/Bir_basyapit_cevirisi/96/4 adresinden alındı

Dokuz Eylül Üniversitesi. (2013). *Sahne Sanatları Bölümü*. 6 25, 2013 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi: http://www.deu.edu.tr/DEUWeb/Icerik/Icerik.php?KOD=179%22%20target=%22_blan%22

OKUR, C. (2011, 04). *Dokuz Eylül Üniversitesi GSF Sahne Sanatları Bölümü*. 7 2, 2013 tarihinde Mimesis : <http://mimesis-dergi.org/2011/04/dokuz-eylul-universitesi-gsf-sahne-sanatlari-bolumu/> adresinden alındı

www.tiyatrodunyasi.com/tyatro

http://tr.wikipedia.org/wiki/Jeanne_

Tiyatronline – (<http://www.tiyatronline.com>) sayfası

Tiyatronline13.11.2010 -Başak SAKIZLIOĞLU(<http://www.tiyatronline.com>)

www.tiyatrodergisi.com.tr/ 24 Kasım 2011

www.evrensel.net/news.php?id=49704 (10 Temmuz tarihi itibarıyla hacklenmiş bir sitedir)

Tiyatronline / 20-03-2013 Mehmet Bozkır makalesi

EK – 1 – Yıldız Köse İpeklioğlu'nun Devlet Tiyatrosu'nda Çalıştığı Oyunlar

Kronolojik Oyun Listesi

1. Ayı -1983- 84 sezonu Bursa - Dekor
2. Bozkır Güzellemesi -1983- 84 Genel Müdürlük - Kostüm
(*Sevinç GÜRLÜK ile birlikte*)
3. Farklı -1983- 84 İzmir - Kostüm
4. Kırık Testi -1983- 84 Genel Müdürlük - Kostüm
5. Kulaktan Kulağa -1983- 84 Bursa -
6. Leonce ile Lena -1983- 84 Bursa - Dekor
7. Babayiğit -1984- 85 Adana – Kostüm
i.(*Nalan TÜRKOĞLU ile birlikte*)
8. Çıtır Köy -1984- 85 Adana – Kostüm
i.(*Nalan TÜRKOĞLU ile birlikte*)
9. Hüzzam -1984- 85 Ankara - Kostüm
10. Katip Çıkmazı -1984- 85 İzmir - Dekor/Kostüm
11. Uzaklar -1984- 85 İzmir – Kostüm
i.(*Sevinç GÜRLÜK ile birlikte*)
12. Andorra -1985- 86 İzmir - Kostüm
13. Gençliğin Tatlı Sesi -1985- 86 İzmir - Kostüm
14. Güneş ve Arslan -1985- 86 Ankara – Kostüm
i.(*Funda AKTUĞAN ile birlikte*)
15. Kırmızı Sokağın Suzanı -1985- 86 İzmir - Dekor/Kostüm
16. Kunduracının Türküleri -1985- 86 İzmir - Kostüm
17. Binlerce Soyтары -1986- 87 İzmir - Kostüm
18. Bunu Yapan İki Kişi -1986- 87 İzmir - Kostüm
19. Devetabanı -1986- 87 İzmir - Kostüm
20. Mendilimde Gül Oya -1986- 87 İzmir - Kostüm
21. Söylev -1986- 87 İzmir - Dekor/Kostüm
22. Teneke Şövalyeler -1986- 87 İzmir (çocuk oyunu)- Kostüm
23. Ellerimin Arasındaki Hayat -1987- 88 İzmir - Kostüm
24. Erkek Arkadaş -1987- 88 İzmir - Kostüm

25. Kiskanç -1987- 88 İzmir - Kostüm
26. Külkedisi -1987- 88 İzmir (çocuk oyunu) - Kostüm
27. Tuhaf İkili -1987- 88 İzmir - Kostüm
28. Kasabın Hayalleri -1988- 89 İzmir - Kostüm
29. Düğün Ya Da Davul -1989- 90 İzmir - Kostüm
30. Düş Ya Da Gerçek -1989- 90 İzmir - Kostüm
31. Kanlı Nigar -1989- 90 İzmir - Kostüm
32. Köprüden Görünüş -1989- 90 İzmir - Kostüm
33. Pof'la Paf -1989- 90 İzmir - Kostüm
34. Söz Veriyorum -1989- 90 İzmir - Kostüm
35. Tiyatro Makinesi -1989- 90 İzmir (çocuk oyunu) - Kostüm
36. Arzu Tramvayı -1990- 91 İzmir - Dekor/Kostüm
37. Barış Gezegeni -1990- 91 İzmir(çocuk oyunu) - Dekor/Kostüm
38. Bir Ümit İçin (Montserrat) -1990- 91 İzmir - Dekor/Kostüm
39. Deli Emine -1990- 91 İzmir - Dekor/Kostüm
40. Küçük Nasrettin -1990- 91 İzmir (çocuk oyunu) - Dekor/Kostüm
41. İyi Geceler Anne -1990- 91 İzmir - Dekor/Kostüm
42. Paydos -1991- 92 İzmir - Dekor
43. Venedik Taciri -1991- 92 İzmir - Dekor/Kostüm
44. Antigone -1992- 93 İzmir - Dekor/Kostüm
45. Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz -1992- 93 İzmir - Dekor
46. Bir Şehnaz Oyun -1993- 94 İzmir - Kostüm/ Afiş tasarımı
47. Kahvede Şenlik Var -1993- 94 İzmir - Dekor/Kostüm
48. Mefisto -1993- 94 İzmir - Kostüm
49. Miğfer -1993- 94 İzmir (çocuk oyunu) - Dekor/Kostüm
50. Yaşasın Sağlık -1993- 94 İzmir (çocuk oyunu) - Dekor/Kostüm
51. Ali Ayşe'yi Seviyor -1994- 95 İzmir - Dekor/Kostüm
52. Resimli Osmanlı Tarihi -1994- 95 İzmir - Kostüm
53. Şarkıcı -1994- 95 İzmir - Dekor/Kostüm
54. Yıldız Yargılanması -1994- 95 İzmir - Dekor/Kostüm
55. Maymun Davası -1995- 96 İzmir - Kostüm
56. Çayhane -1996- 97 İzmir - Dekor/Kostüm
57. Resimli Osmanlı Tarihi -1996- 97 İzmir - Kostüm

58. Cengizhan'ın Bisikleti -1997- 98 İzmir - Dekor/Kostüm
59. Sırça Kümes -1997- 98 İzmir - Dekor/Kostüm
60. Ceza Kanunu -1998- 99 İzmir - Dekor/Kostüm
61. İçerdekiler -1998- 99 İzmir - Dekor/Kostüm
62. Carmela ve Paolino -1999- 2000 İzmir - Dekor/Kostüm
63. Dört Albayın Aşk -2000- 2001 İzmir - Dekor/Kostüm
64. Atçalı Kel Mehmet -2001- 2002 İzmir - Kostüm
65. Kuvayi Milliye -2001- 2002 İzmir - Kostüm
66. Fehim Paşa Konağı -2002- 2003 İzmir - Kostüm
67. Siz Ne Dersiniz -2002- 2003 Konya - Kostüm
68. Toros Canavarı -2002- 2003 İzmir - Kostüm
69. Bir Şeftali Bin Şeftali -2003- 2004 İzmir (çocuk oyunu) - Dekor/Kostüm
70. Cesur Kadınlar -2003- 2004 İzmir - Dekor/Kostüm
71. İstanbul Efendisi -2003- 2004 Erzurum - Kostüm
72. Sokrates'in Son Gecesi -2003- 2004 İzmir - Kostüm
73. Fermanlı Deli Hazretleri -2004- 2005 İzmir - Kostüm
74. Güle Güle Arkadaşım -2004- 2005 Van - Kostüm
75. Hadi Öldürsene Canikom -2004- 2005 İzmir - Kostüm
76. Bir Efes Masalı -2005- 2006 İzmir - Kostüm
77. Büyüyünce Ne Olacaksın -2005- 2006 İzmir (Çocuk Oyunu) - Kostüm
78. Keşanlı Ali Destanı -2005- 2006 İzmir - Kostüm
79. Uzun Bir Hecedir Aşk -2005- 2006 İzmir - Kostüm
80. Gözlerimi kaparım Vazifemi Yaparım -2006- 2007 Antalya - Kostüm
81. Islak Ekmek -2006- 2007 İzmir - Kostüm
82. Ödül -2006- 2007 İzmir - Kostüm
83. Resimli Osmanlı Tarihi -2006- 2007 Erzurum - Kostüm
84. Kafes -2007- 2008 İzmir - Dekor/Kostüm
85. Misafir -2007- 2008 İzmir - Kostüm
86. Teyzesi -2007- 2008 İzmir - Kostüm
87. Yağ Yağ Yağmur -2007- 2008 İzmir (çocuk oyunu) - Kostüm
88. Bir Daha Çal Sam -2008- 2009 İzmir - Dekor/Kostüm
89. Felatun Bey ile Rakım Efendi -2008- 2009 İzmir - Kostüm

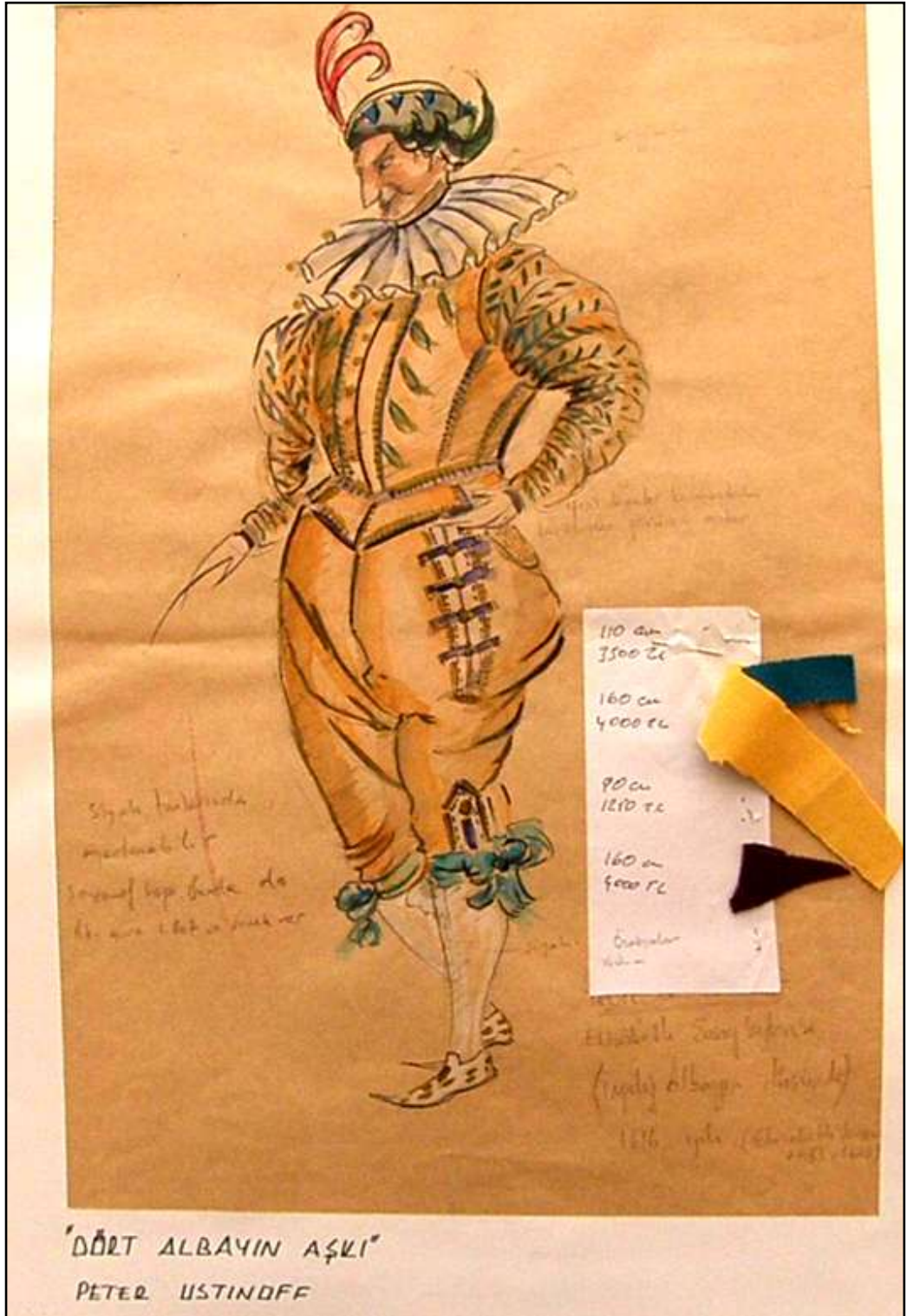
90. Hüzam -2008- 2009 Ankara - Kostüm
91. Jeanne Darc'ın Öteki Ölümü -2008- 2009 İzmir - Kostüm
92. Ana -2009- 2010 Ankara - Dekor/Kostüm
93. Aşk Öldürür -2009- 2010 İzmir - Dekor/Kostüm
94. Barut Fıçısı - 2009- 2010 İzmir - Kostüm
95. Rezervuar Kanişleri - 2009- 2010 İzmir - Dekor
96. Çok Bilen Çok Yanılır -2010- 2011 İzmir - Dekor
97. Kadın ile Memur -2010- 2011 İzmir - Dekor/Kostüm
98. Sırça Kümes -2010- 2011 Antalya - Dekor
99. Budala -2011- 2012 İzmir - Kostüm
100. Satıcının Ölümü – 2011 – 2012 İzmir – Dekor/Kostüm
101. Sıçan -2011- 2012 İzmir - Dekor/Kostüm
102. Bağdat Hatun 2012- 2013 - Kostüm
- 103 - Inishmorelu Yüzbaşı -2012- 2013 İzmir - Kostüm
- 104 - Josef ve Maria -2012- 2013 İzmir – Kostüm
- 105 - Ruhlar Gelirse -2012- 2013 Antalya - Kostüm

Ek – 4 – Yıldız İpeklioğlu'nun Oyun Eskiizlerinden Seçmeler

DÖRT ALBAY'IN AŞKI

DÖRT ALBAYIN AŞKI"
K. MANN - A. MNOUCHKINE

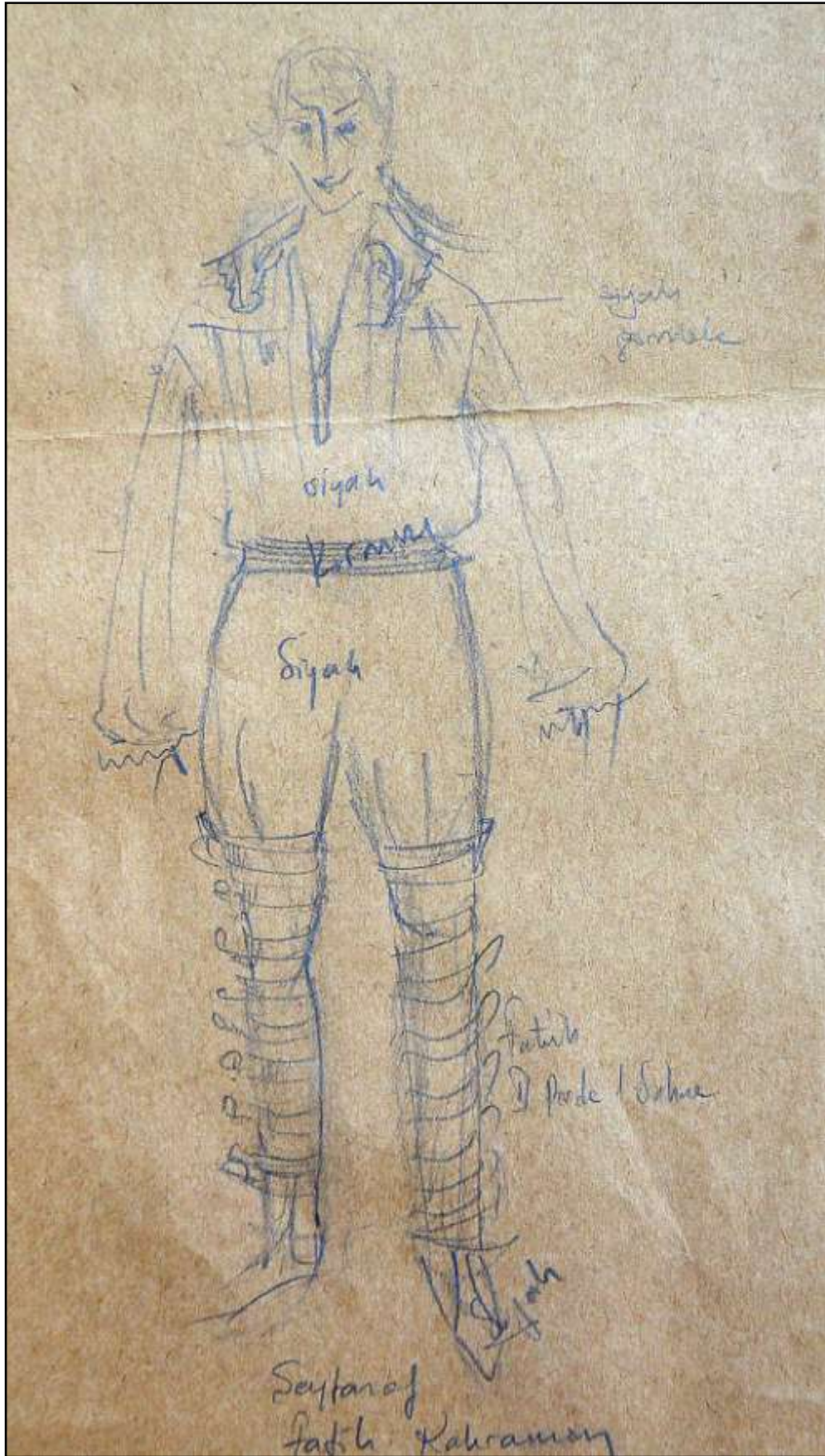
PROFESÖR SETTING
12. GÜZ

Yıldız İpaçlıoğlu

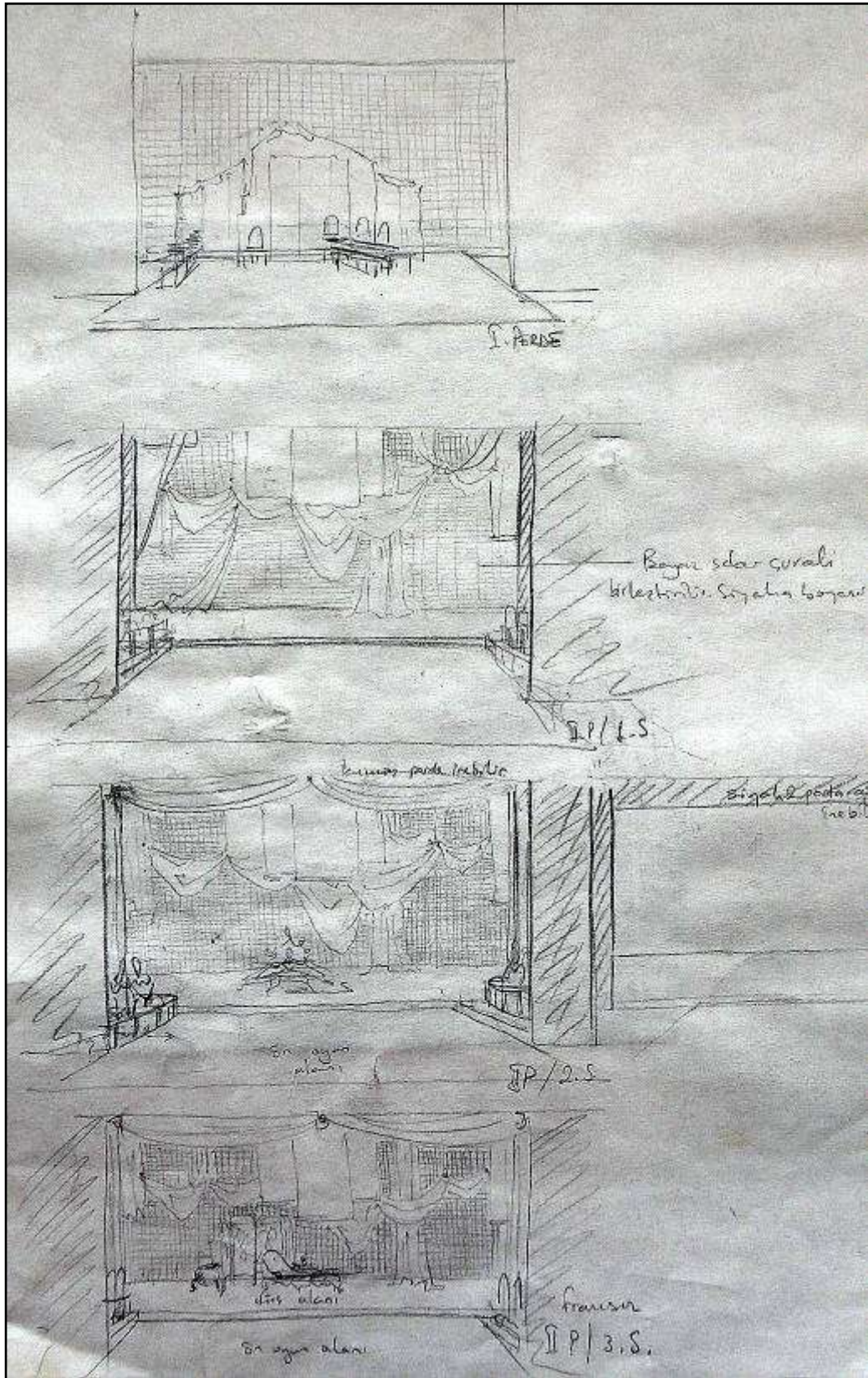

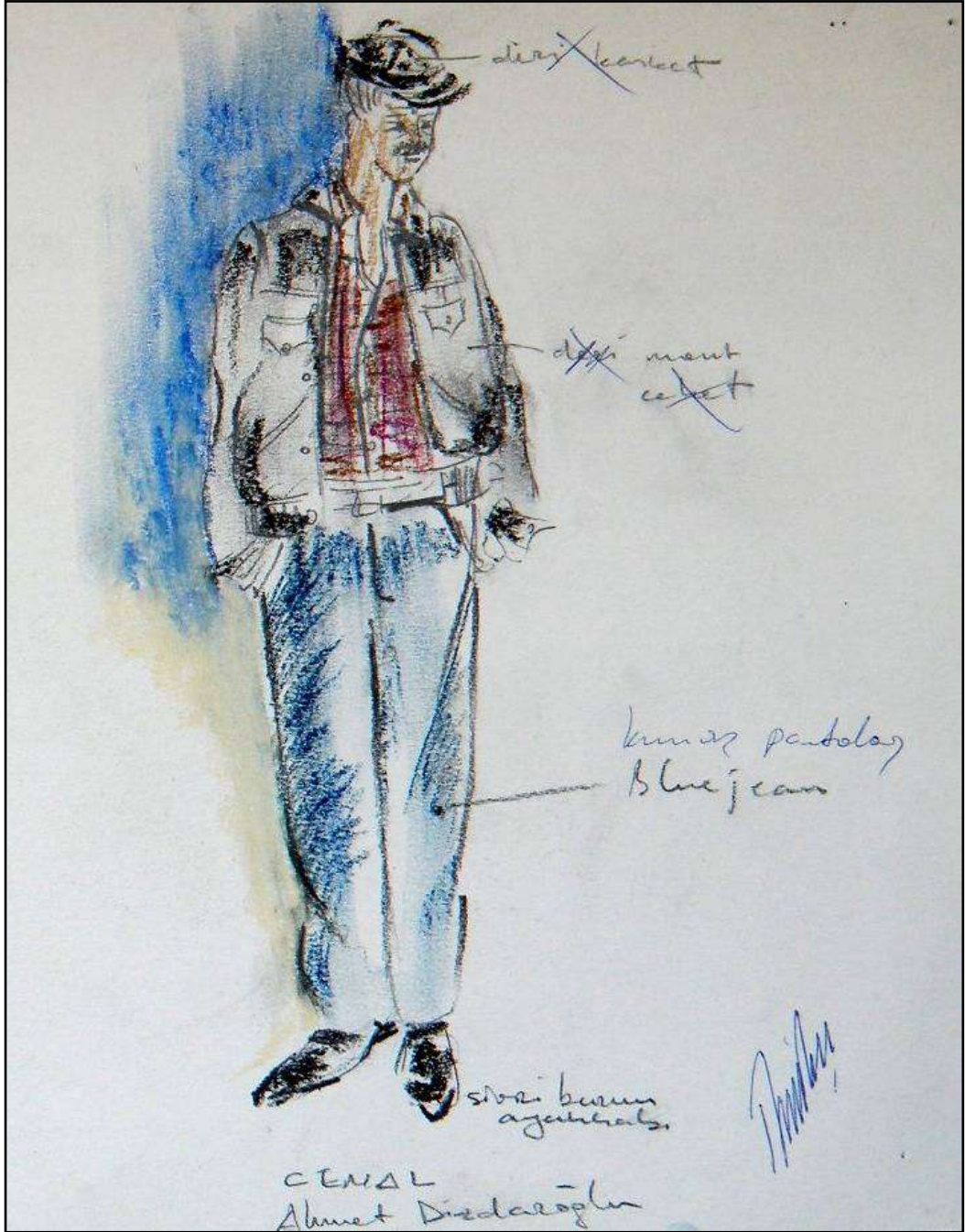

ALİ AYŞE'Yİ SEVİYOR

ANA

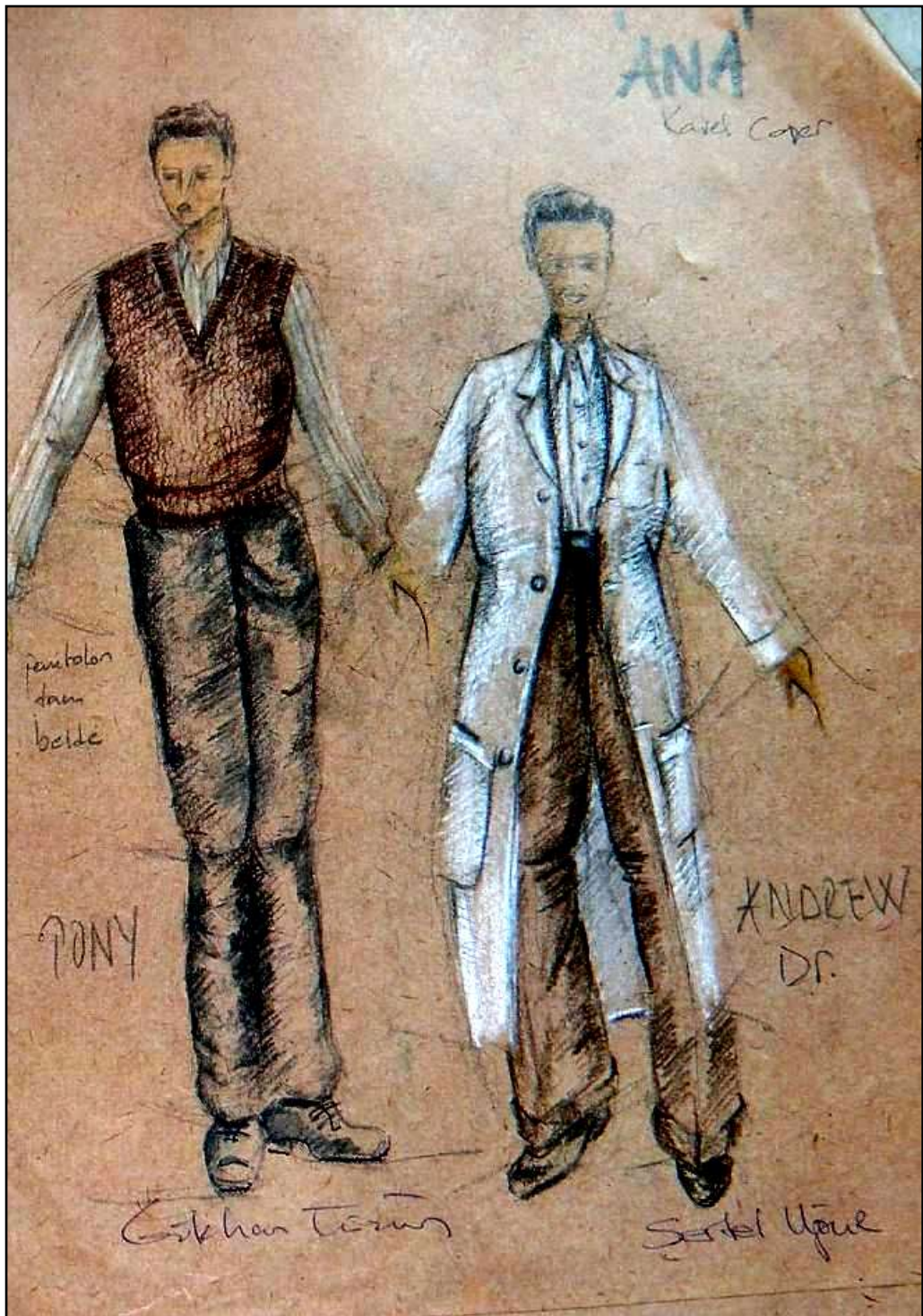

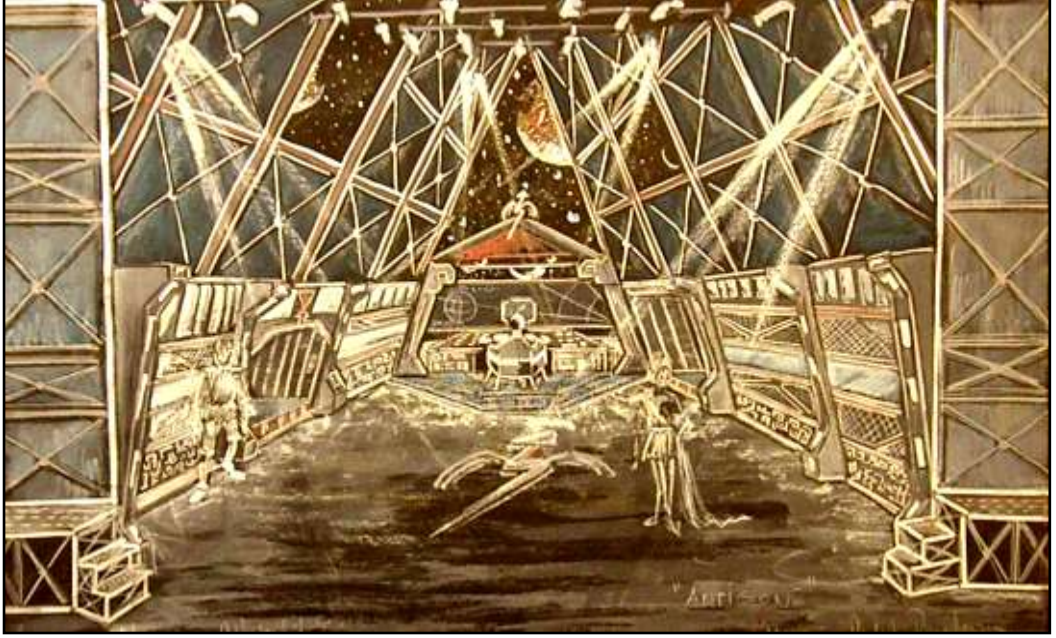

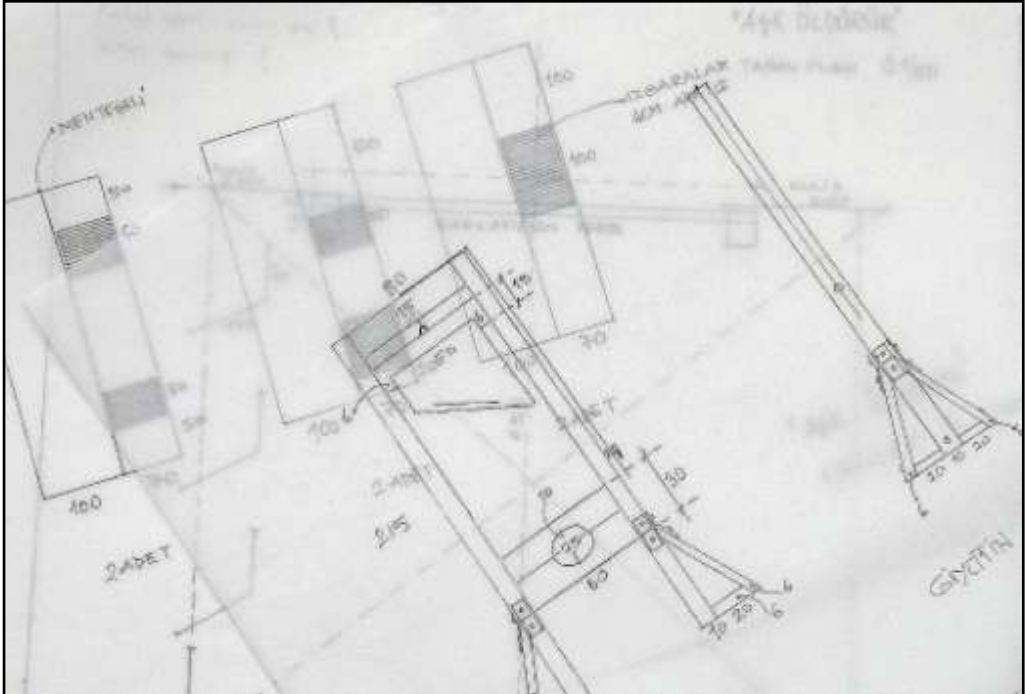

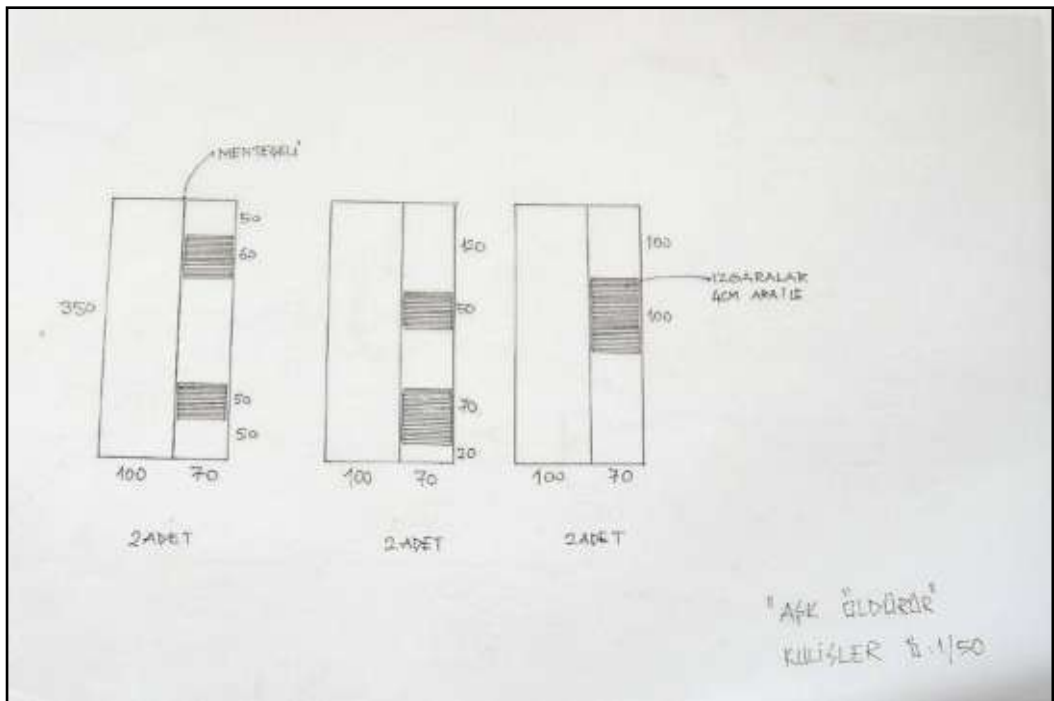
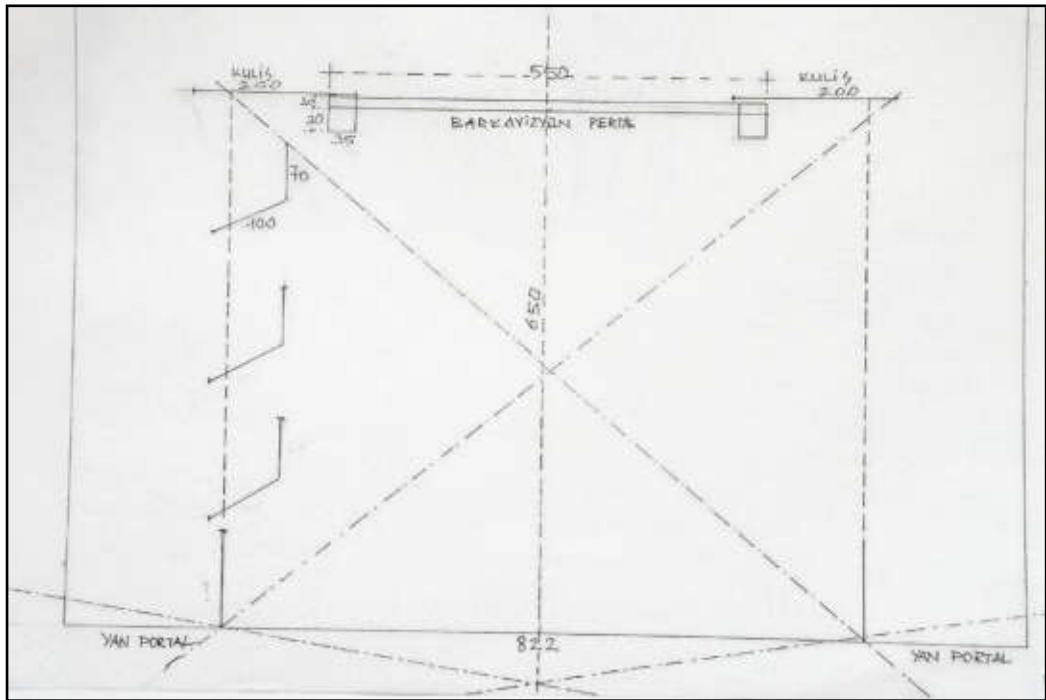

ANTIGONE

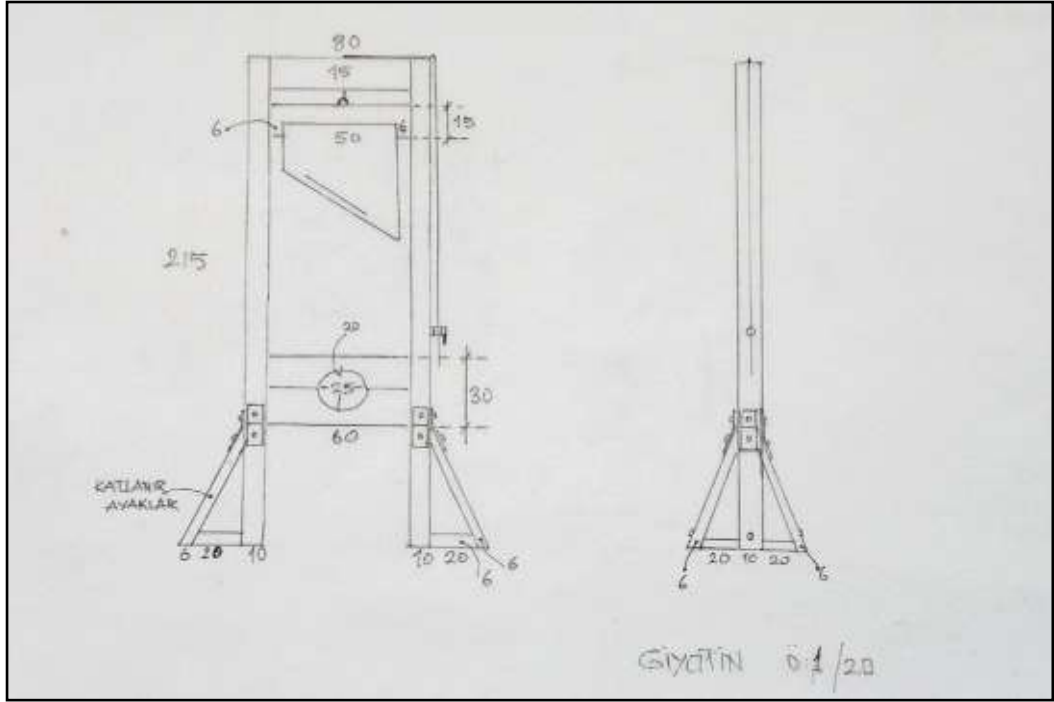
AŞK ÖLDÜRÜR Teknik Çizimler

Giyotin teknik çizimi

ATÇALI KEL MEHMET

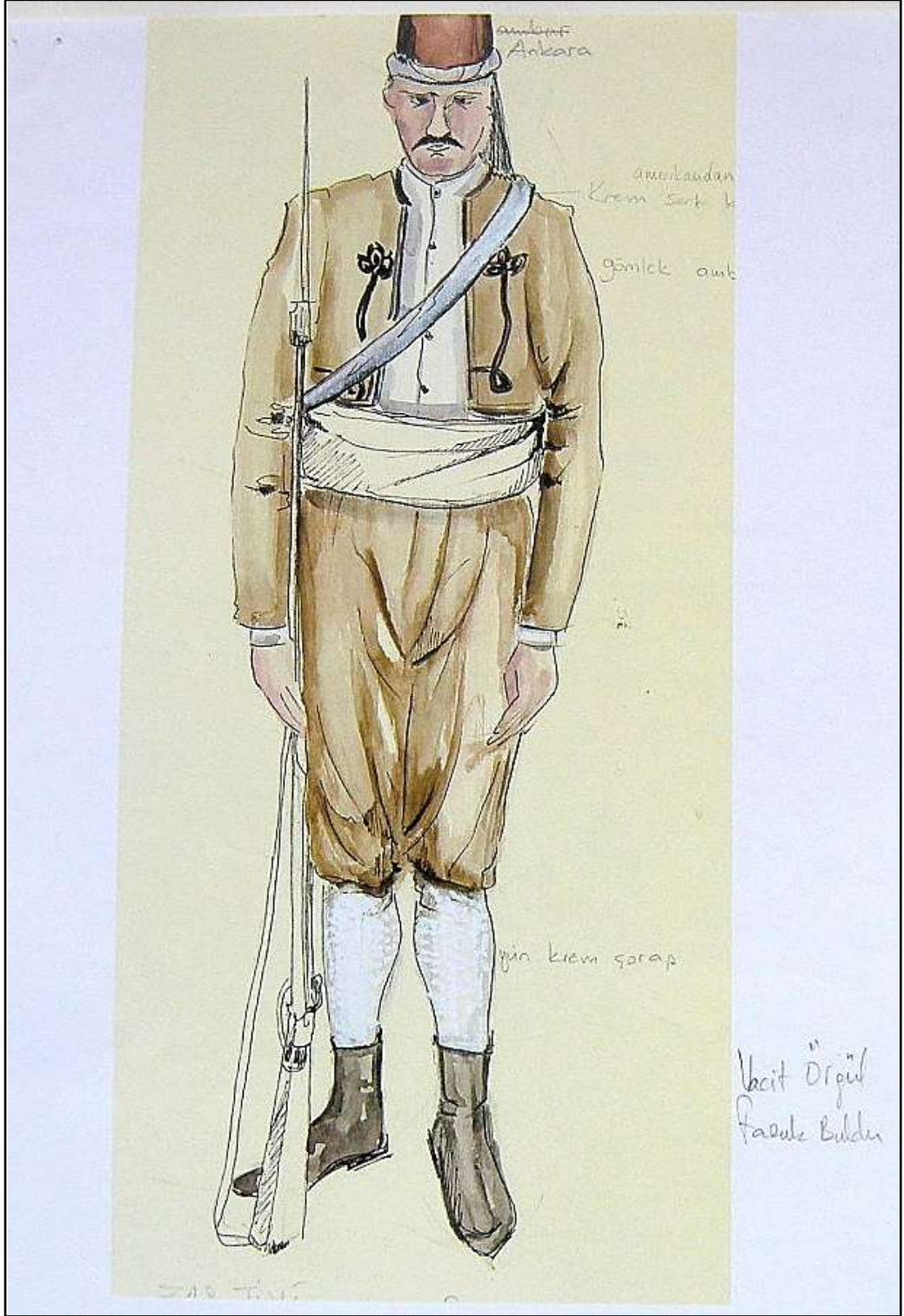

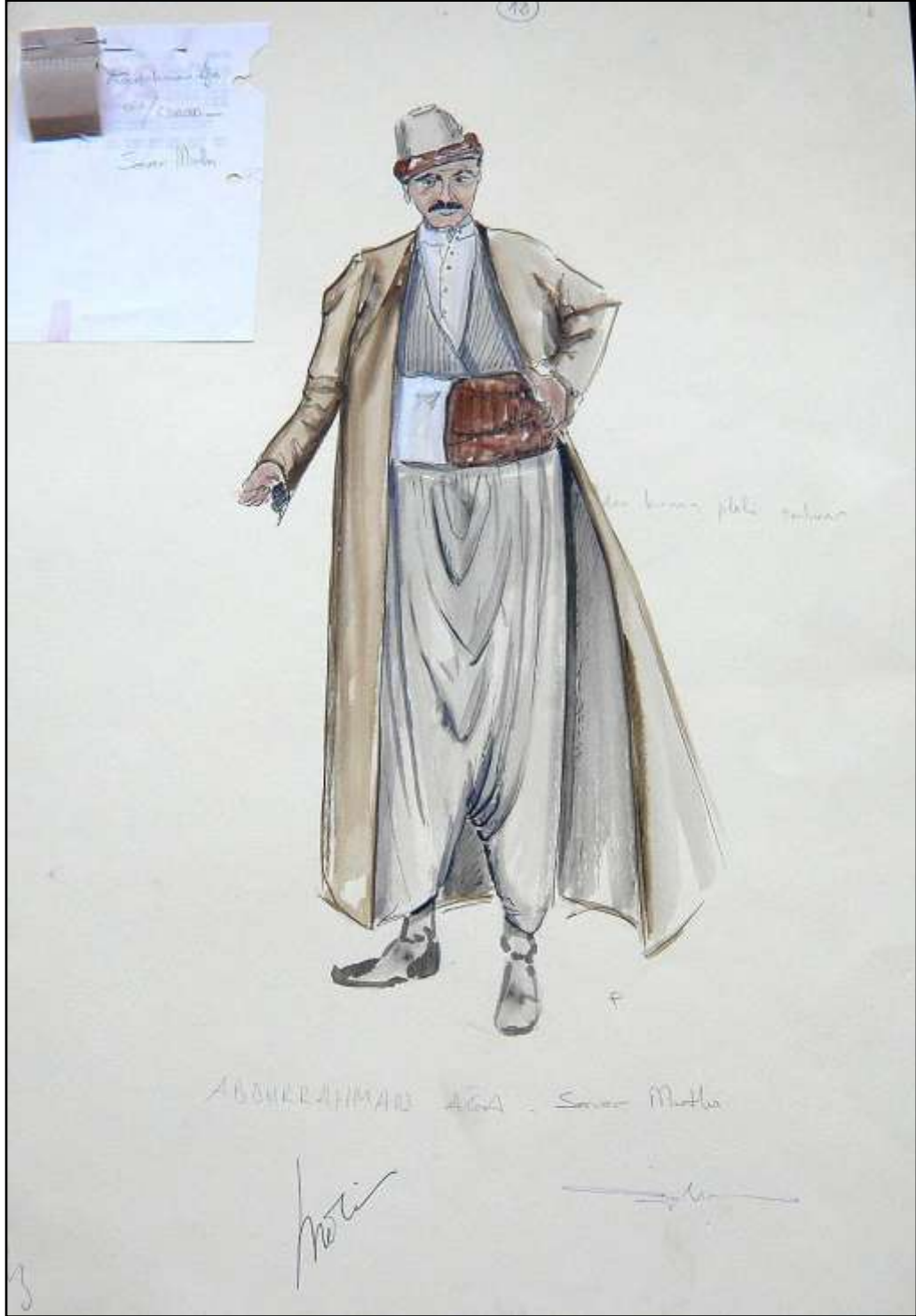

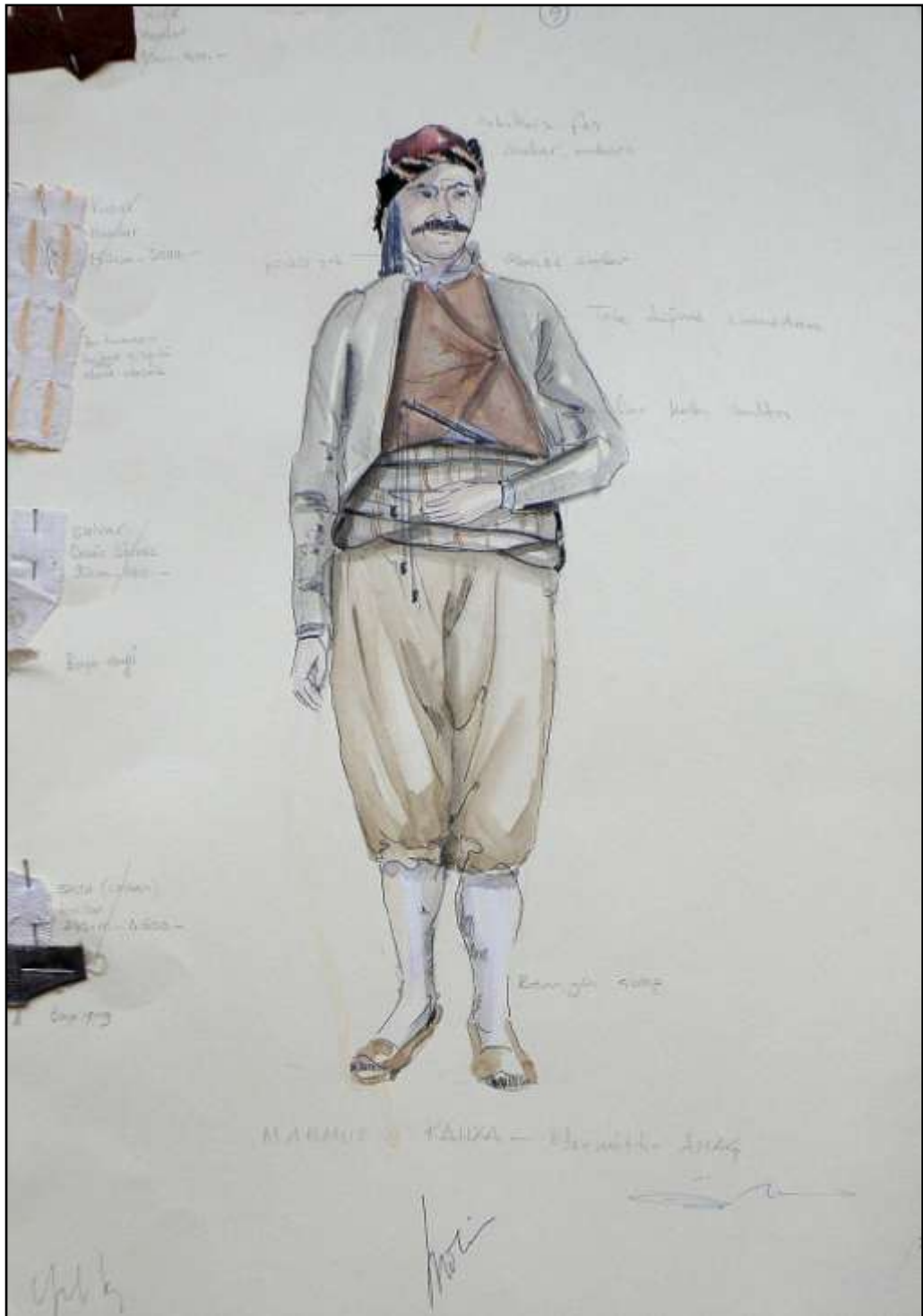

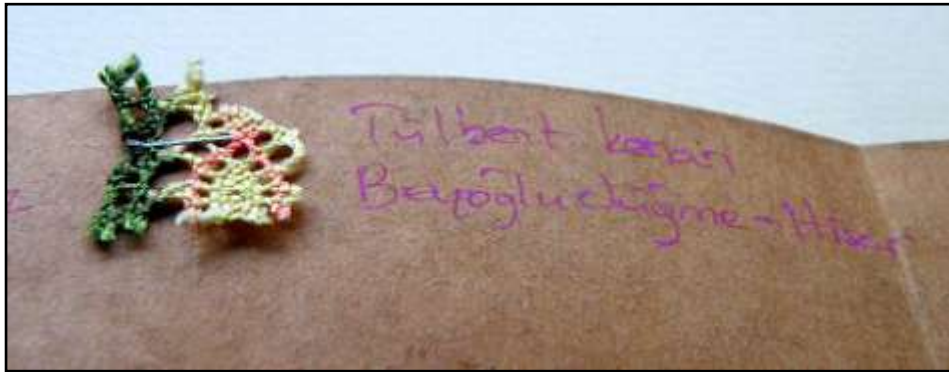
MARUTI & KALYA - Hermitage 1984

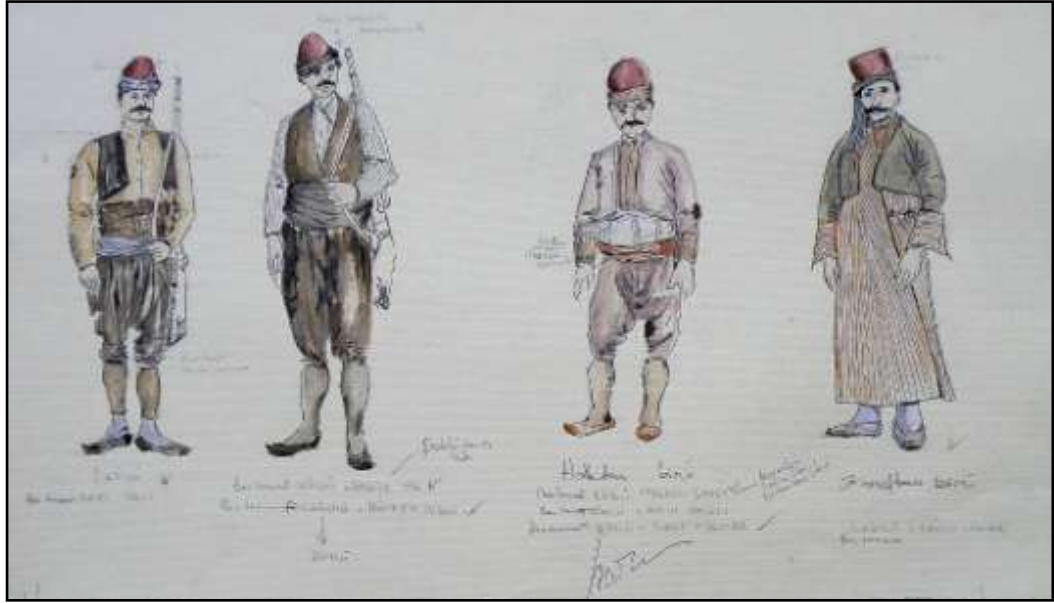
1984

1984

BİR DAHA ÇAL SAM
Dekor eskizi

BİR ŞEHAZ OYUN

Kadın kostümleri ambardan sağlandığı için kadın kostüm eskizi yoktur

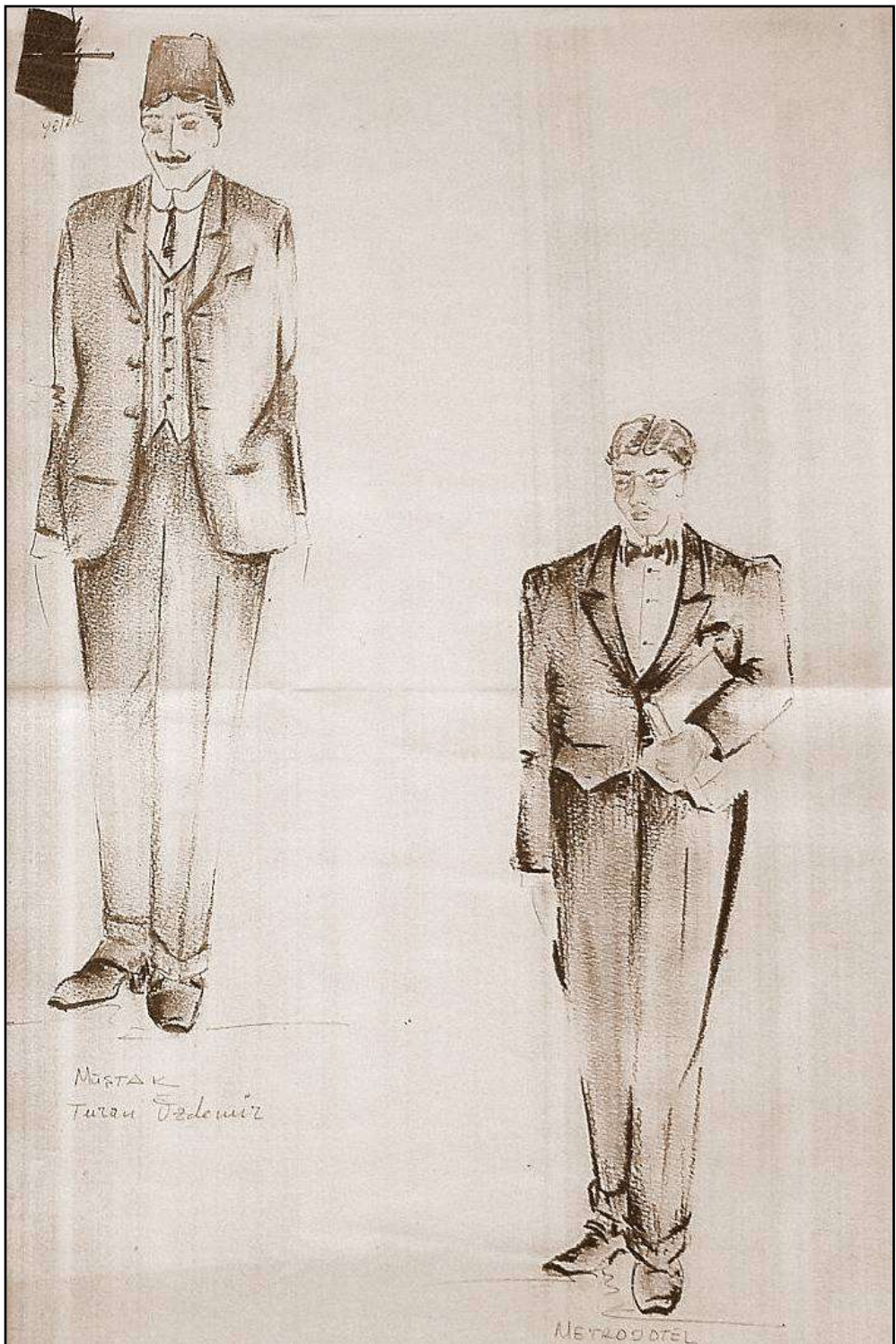

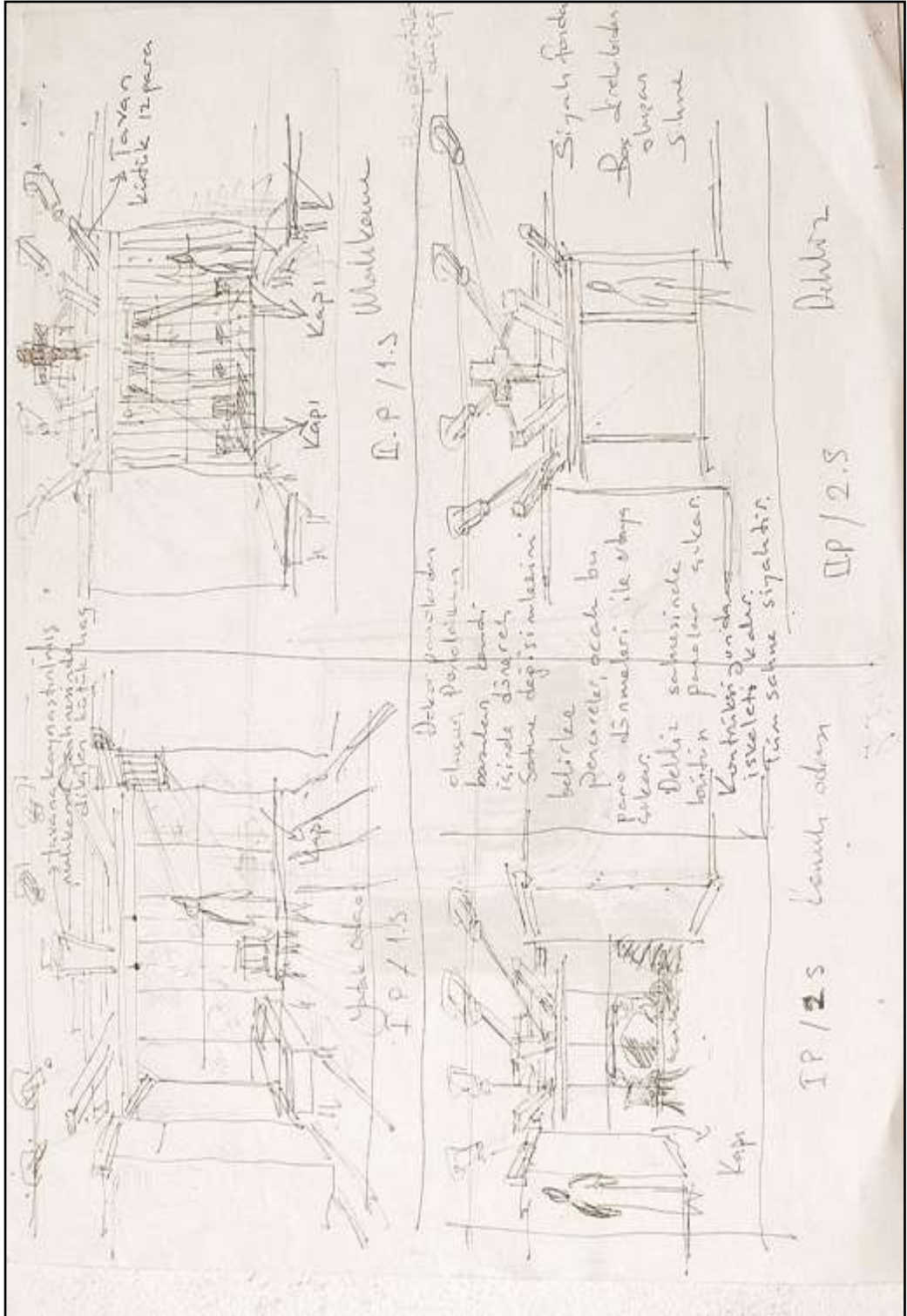

KENTERLER TİYATROSU İÇİN YAPILMIŞ "CADI KAZANI" OYUN ESKİZİ

CADI KAZANI- Eskizler

CANLI MAYMUN LOKANTASI

KARMELA VE PAOLINO

CEZA KANUNU

SACIDE (Antikacı Bey'in Karısı)

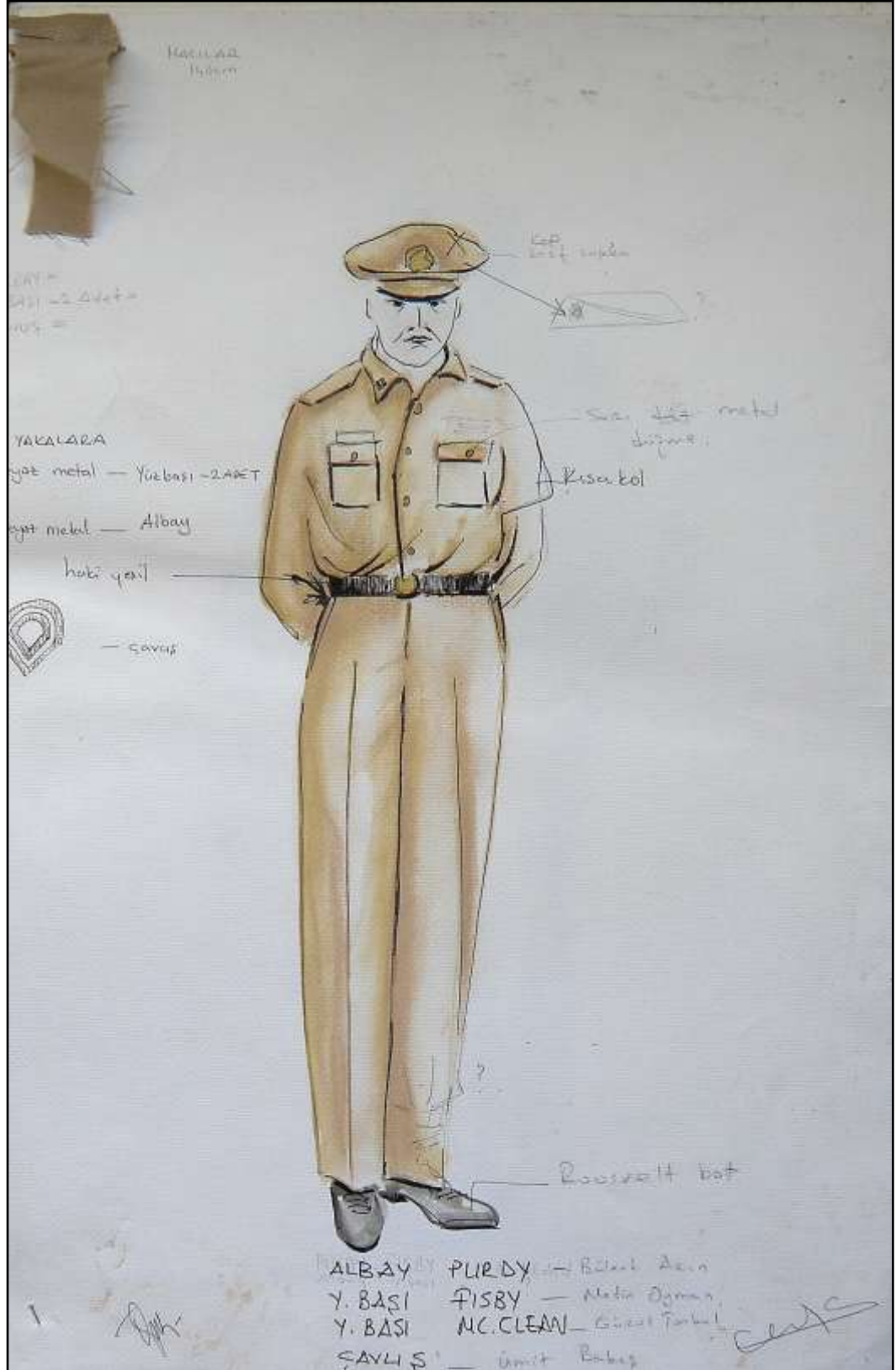
Haykalya (Güney) (Kıyafetleri)

ÇAYHANE

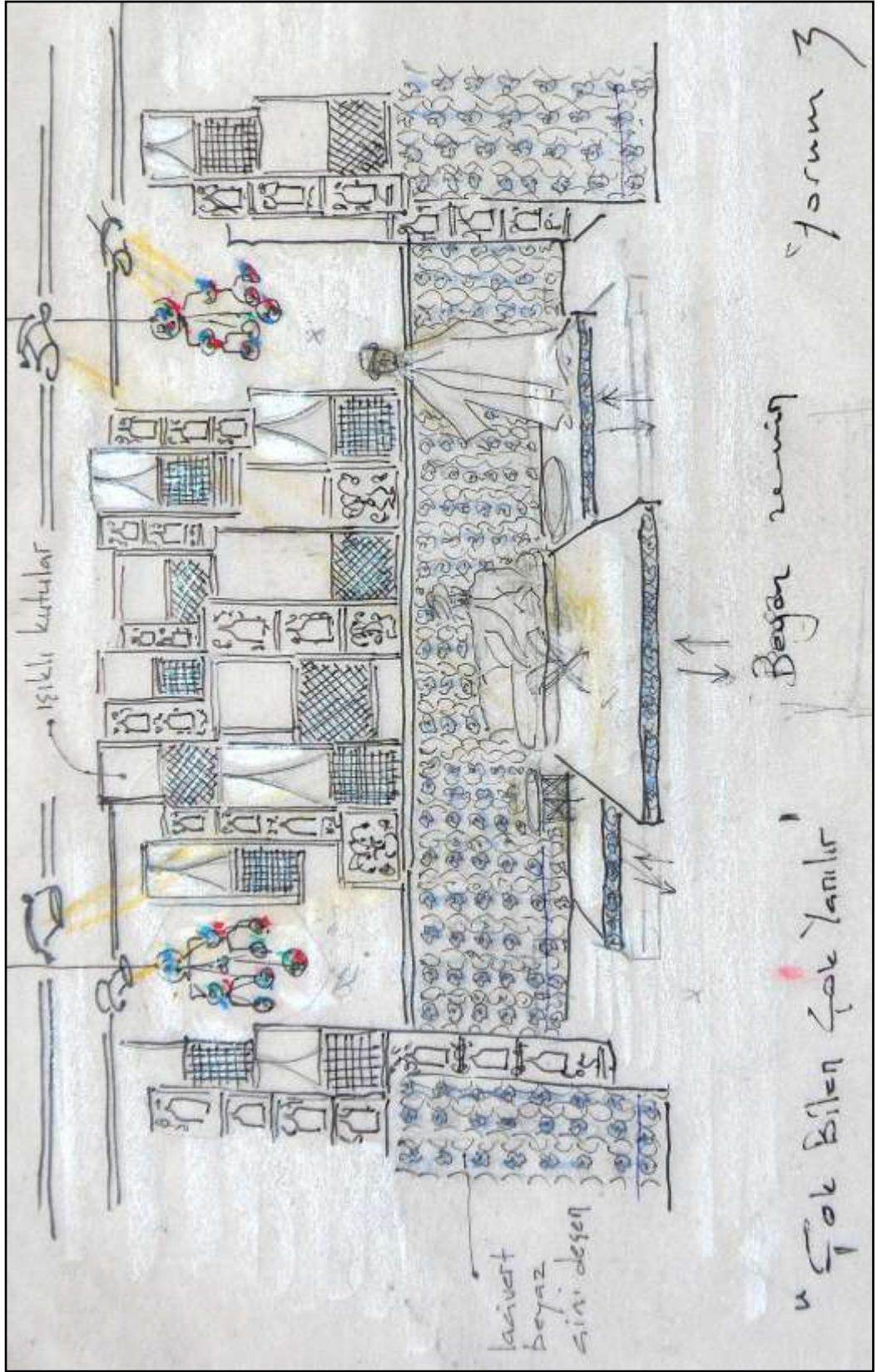

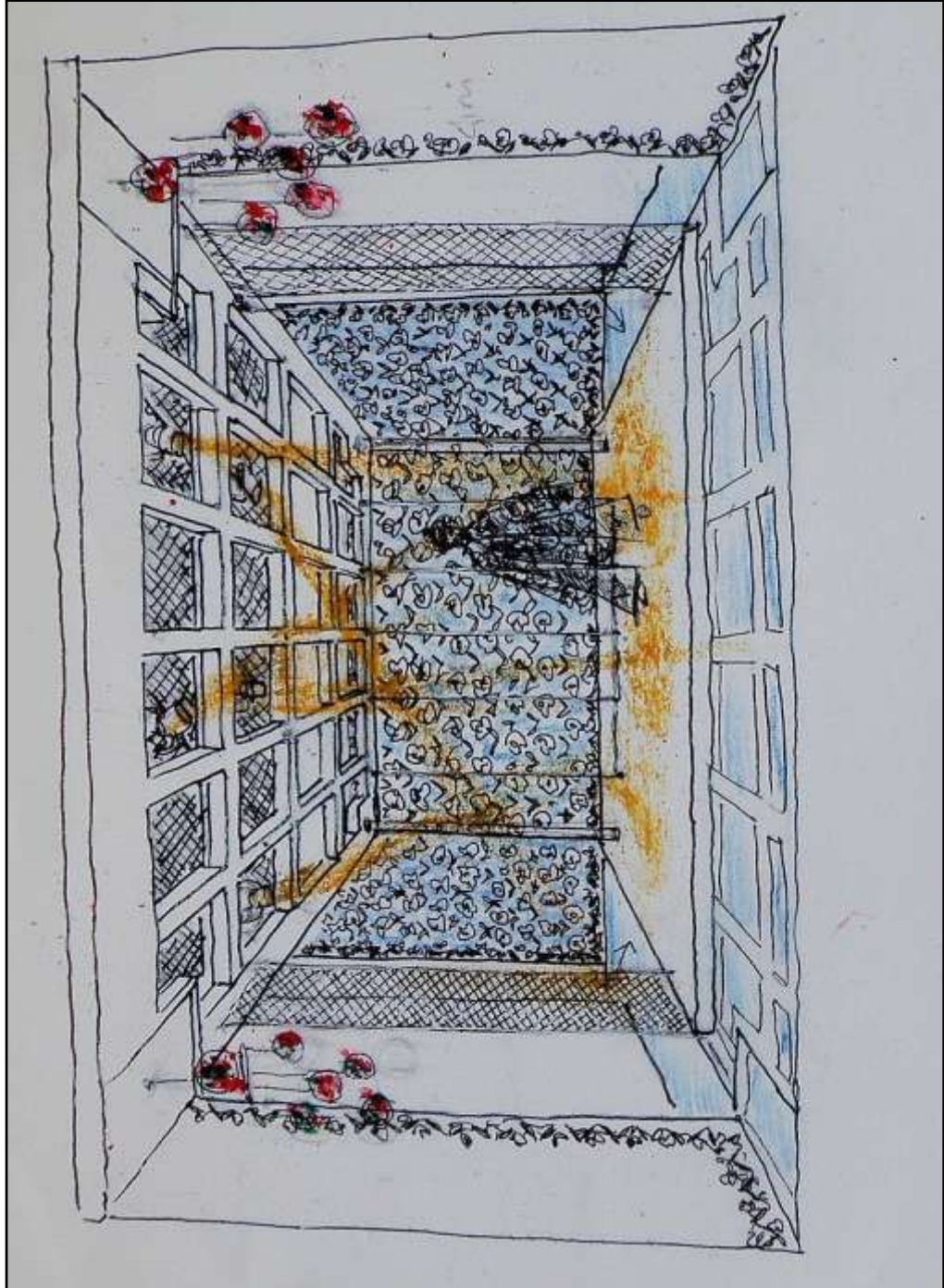

ÇOK BİLEN ÇOK YANILIR
Dekor eskiz

DÜĞÜN YA DA DAVUL

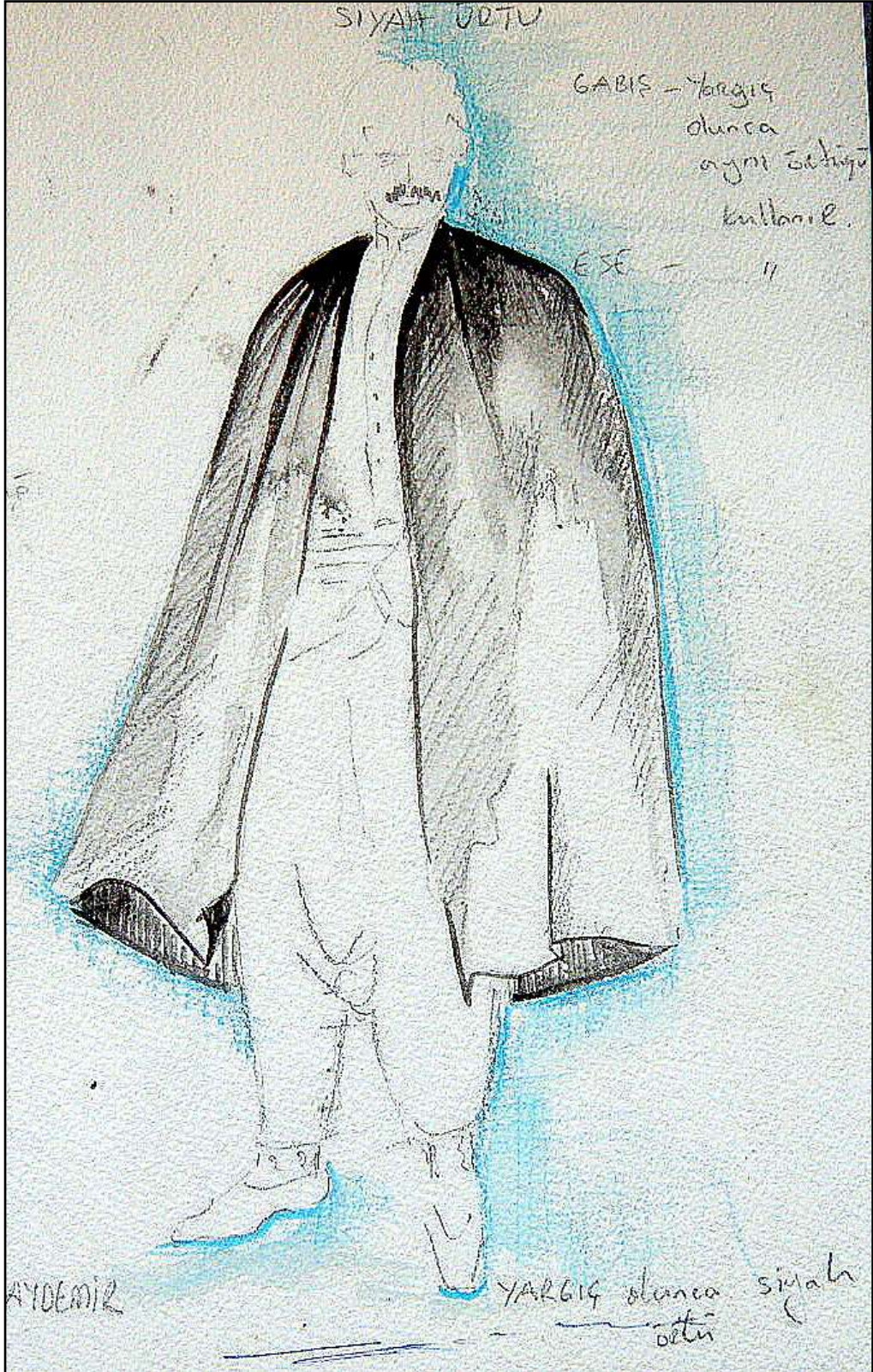

SIYAH ÖRTÜ

GABİS - Yargıç
olunca
aynı örtüyü
kullanılır.

ESE - ''

AYDEMİR

YARGIÇ olunca siyah
örtü

ISLAK EKMEK

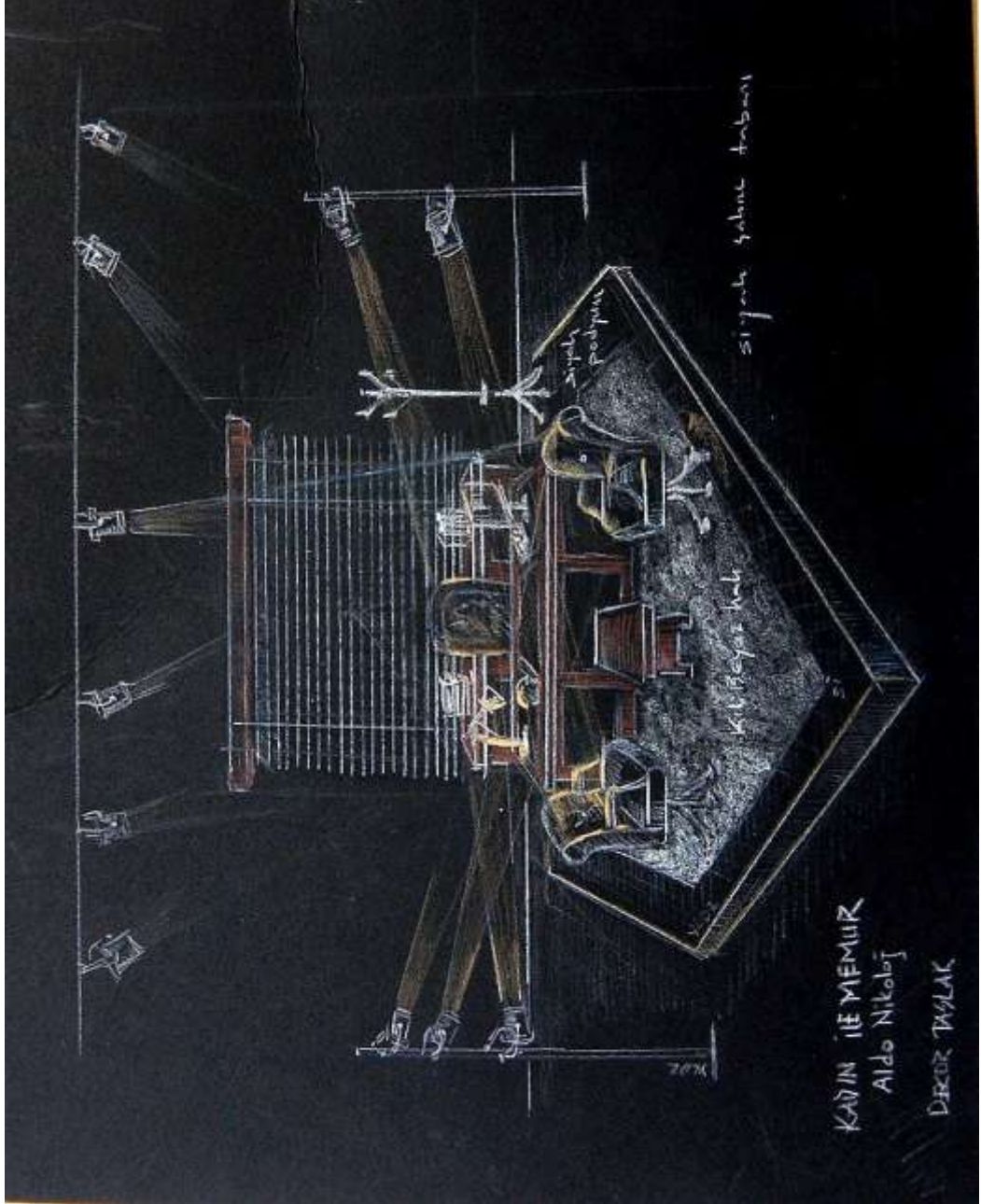

KADIN İLE MEMUR
Dekor eskiz

"LADIN İLE ADAM"
Aldo Nikolaj

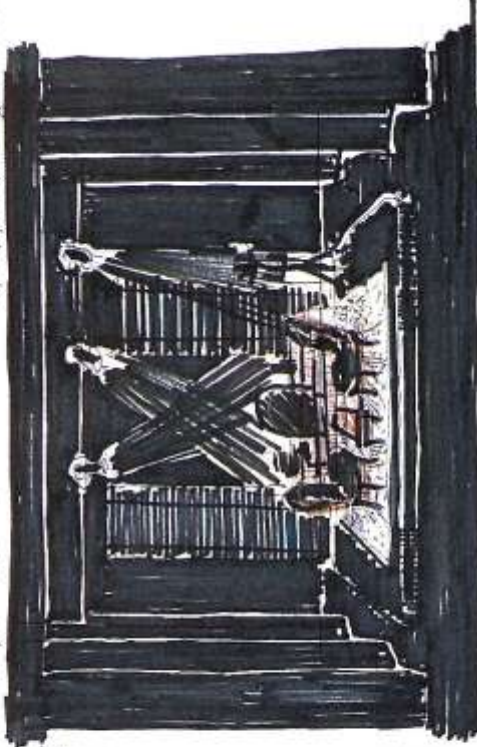
• ruten siyah outdoor kanepe
• 1000 sigar tpc

DEKOR TASLAK 1
Ayhan Karagöz

• Koltuklar siyah deri
• mobilya ofis 4km.

• krom edis halfler
• ofis
• Yeri, post-yun gei PVC

DEKOR TASLAK 2

Ayhan Karagöz

KADIN İLE MEMUR
ALDO NICOLAJ

YILDIZ KÖYE İPEKLI OĞLU - DEKOR

15.12.2010

DEKOR TAHLAK

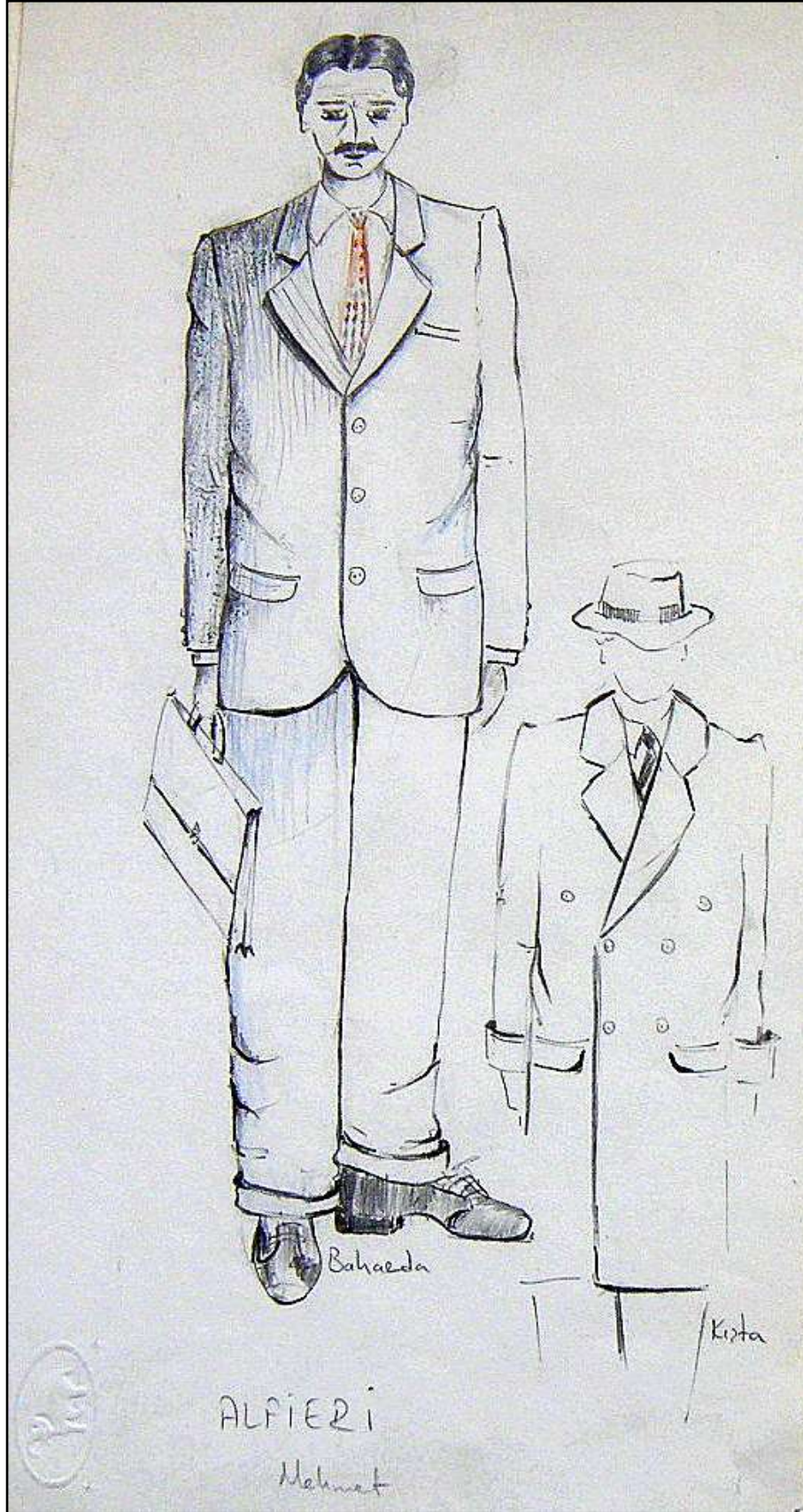
KAHVEDE ŞENLİK VAR
Dekor eskiz

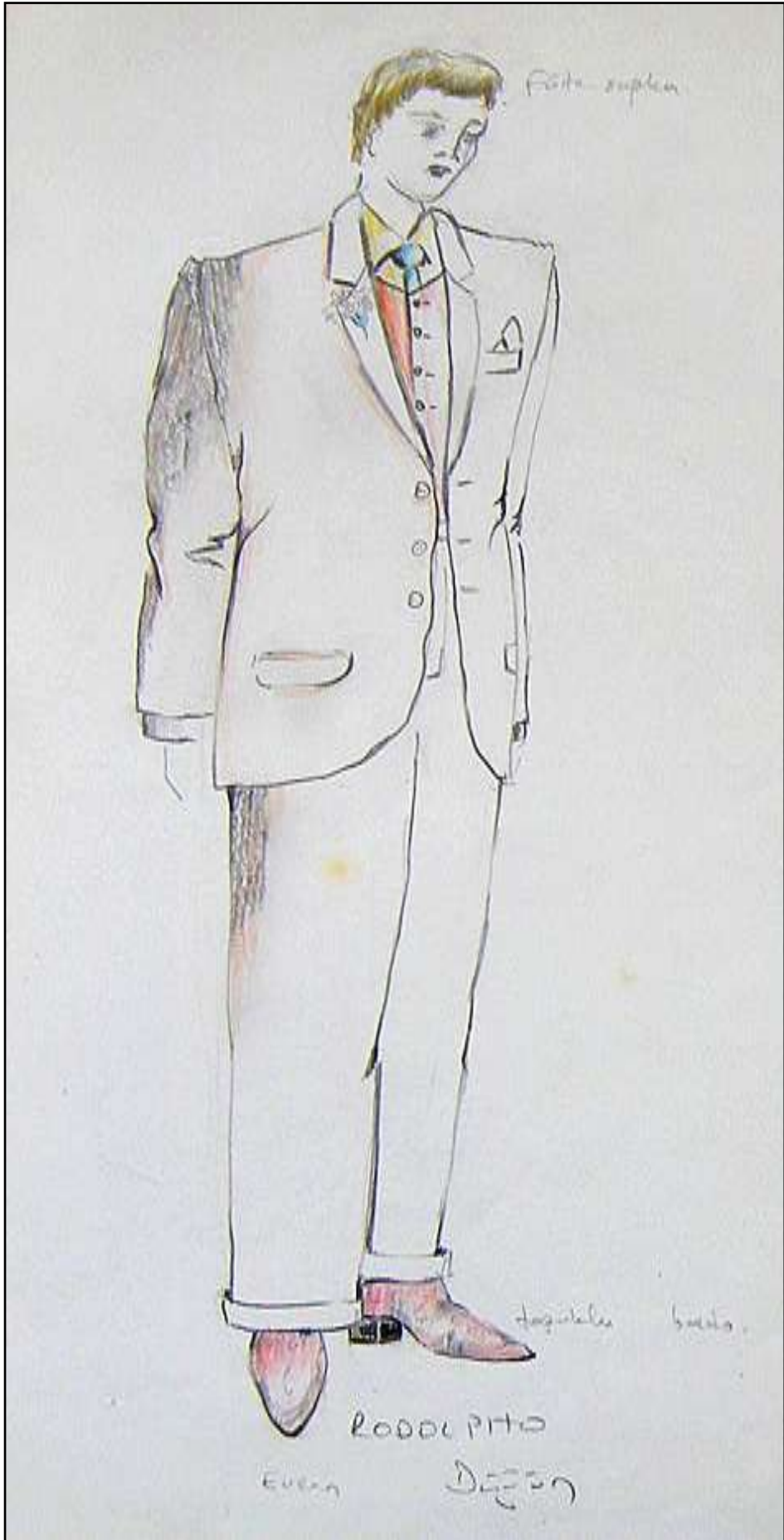
KÖPRÜDEN GÖRÜNÜŞ

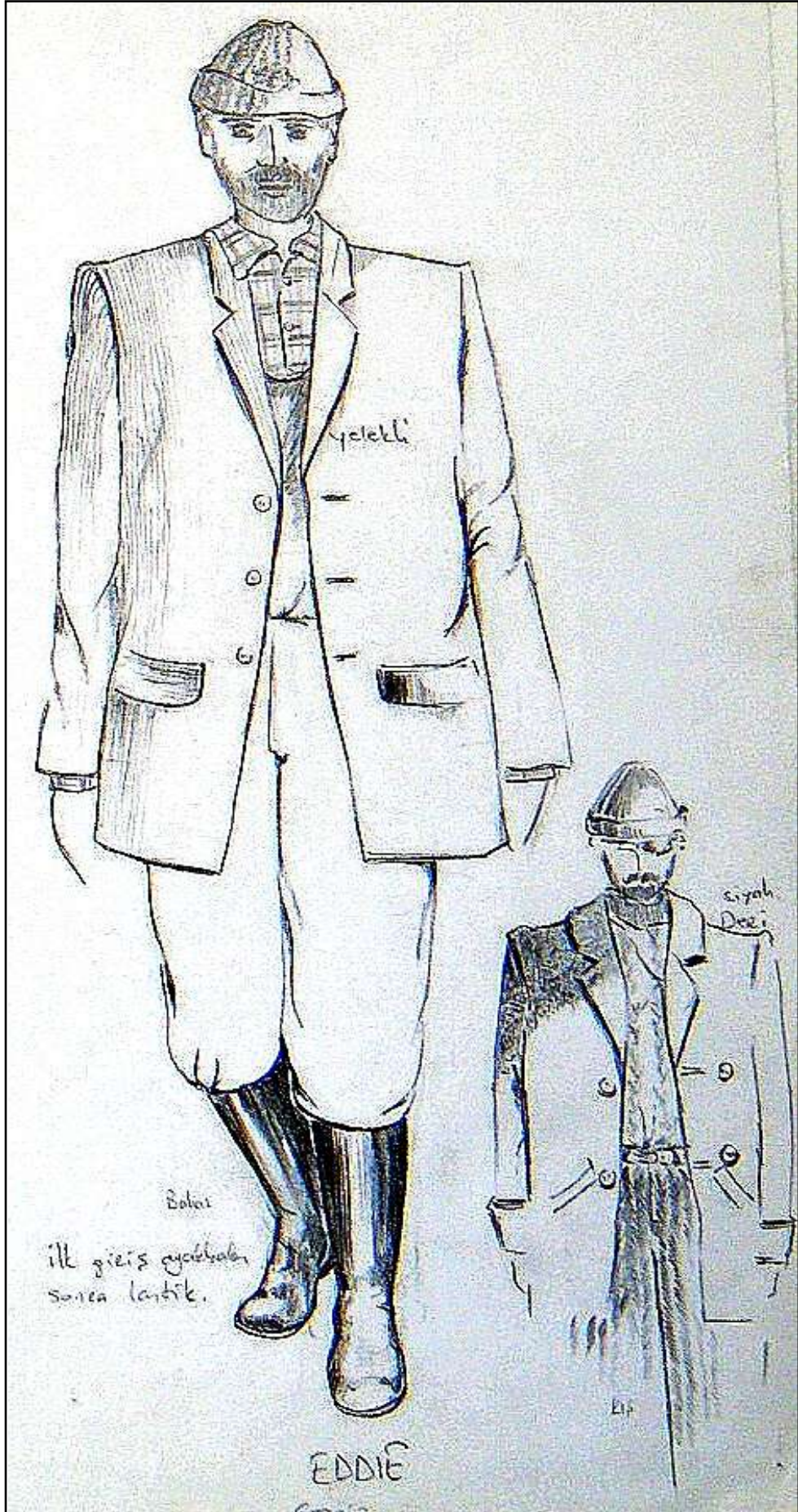

yelelli

Batai

ilk gies ayababa
sarea lantik.

siyah
Deri

EDDIE

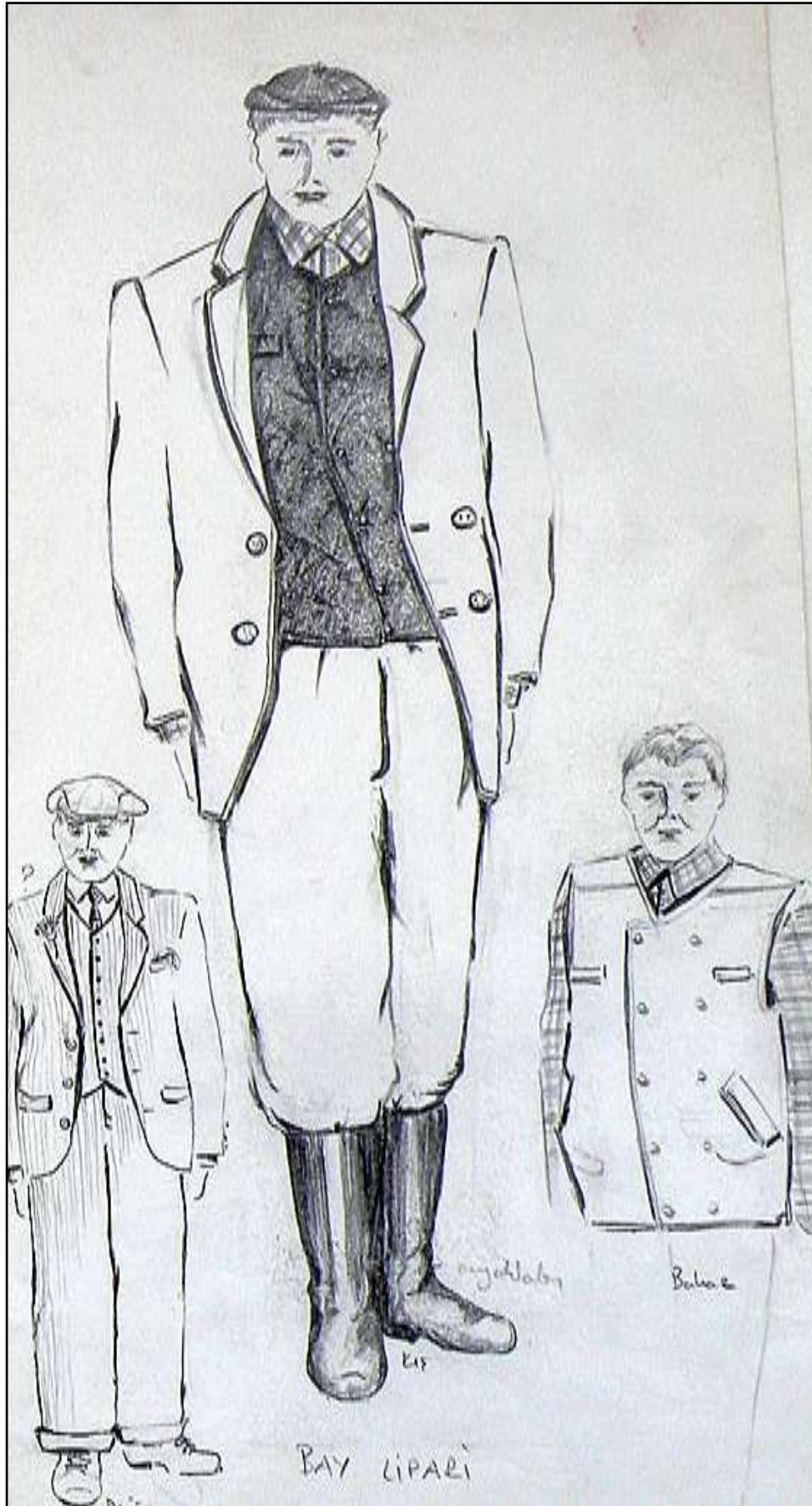

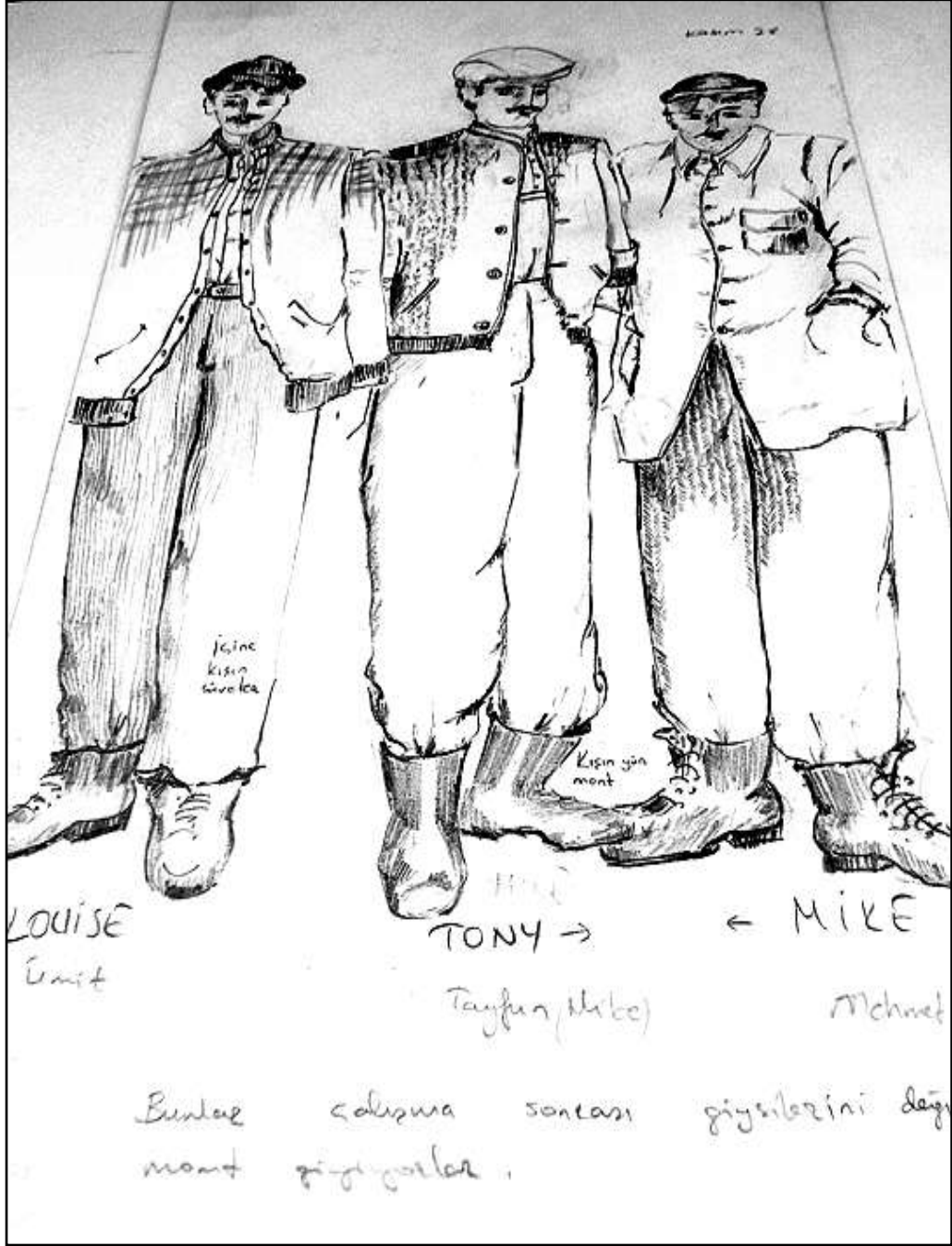

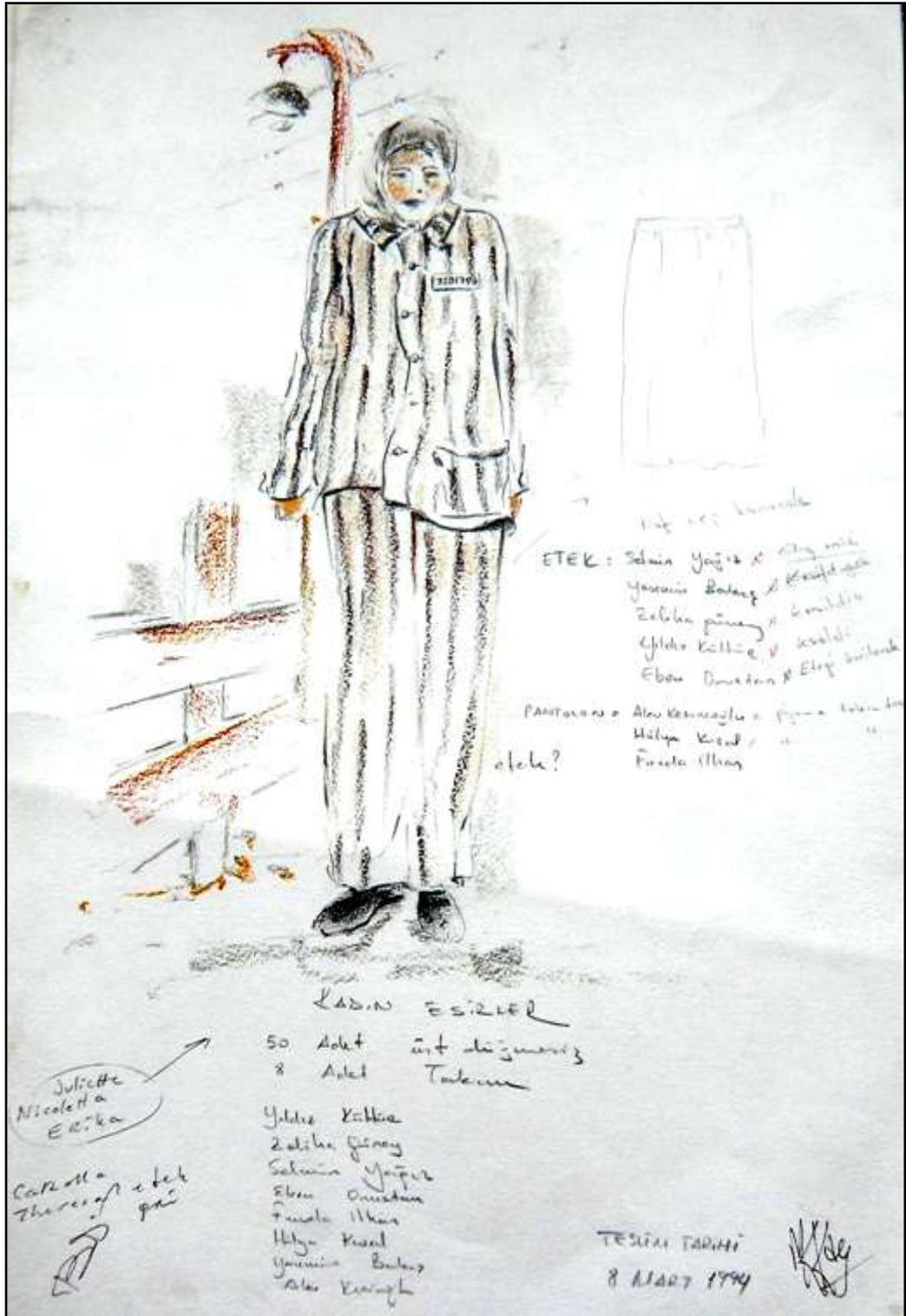

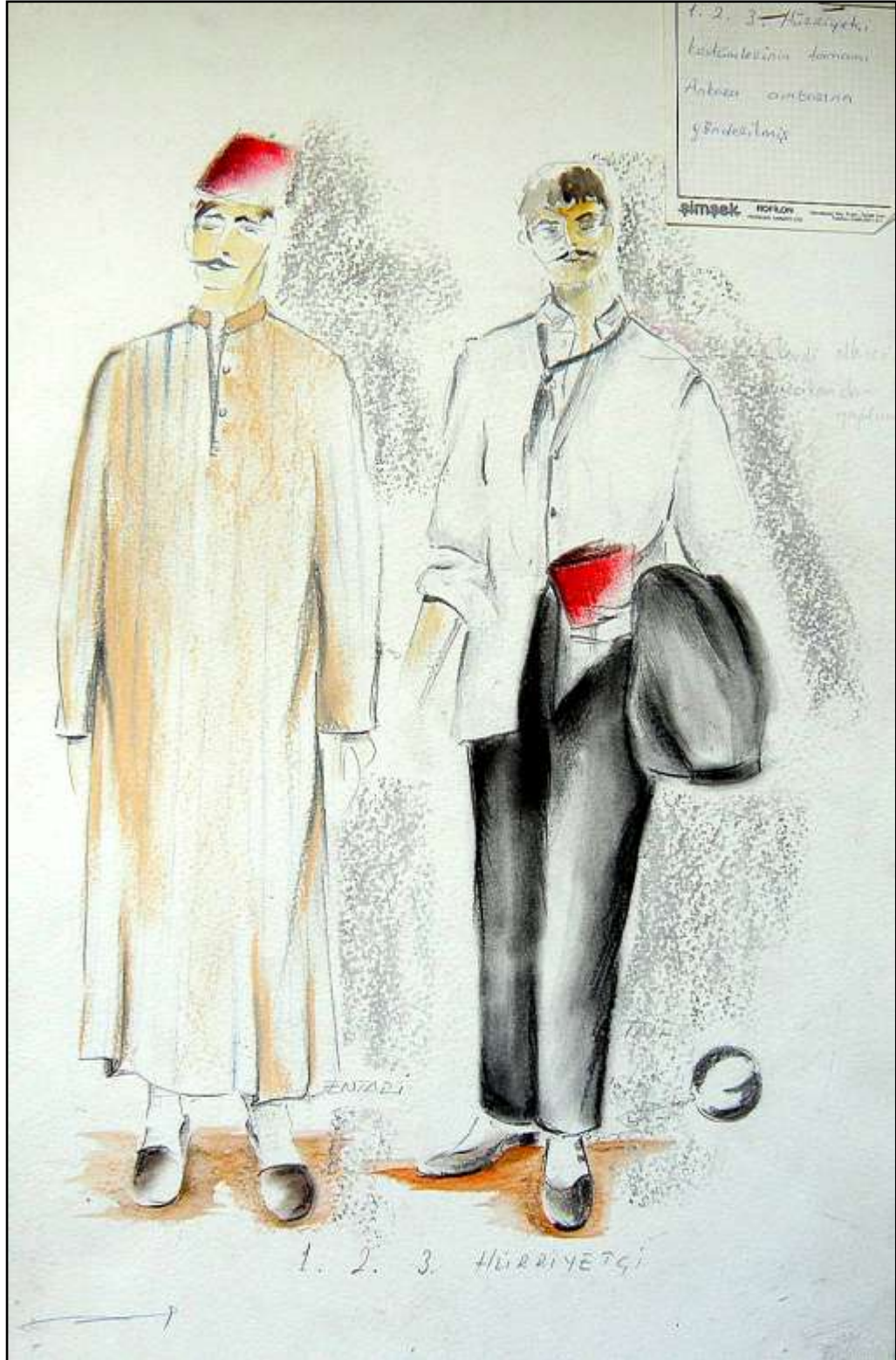

MEFISTO

RESİMLİ OSMANLI TARİHİ

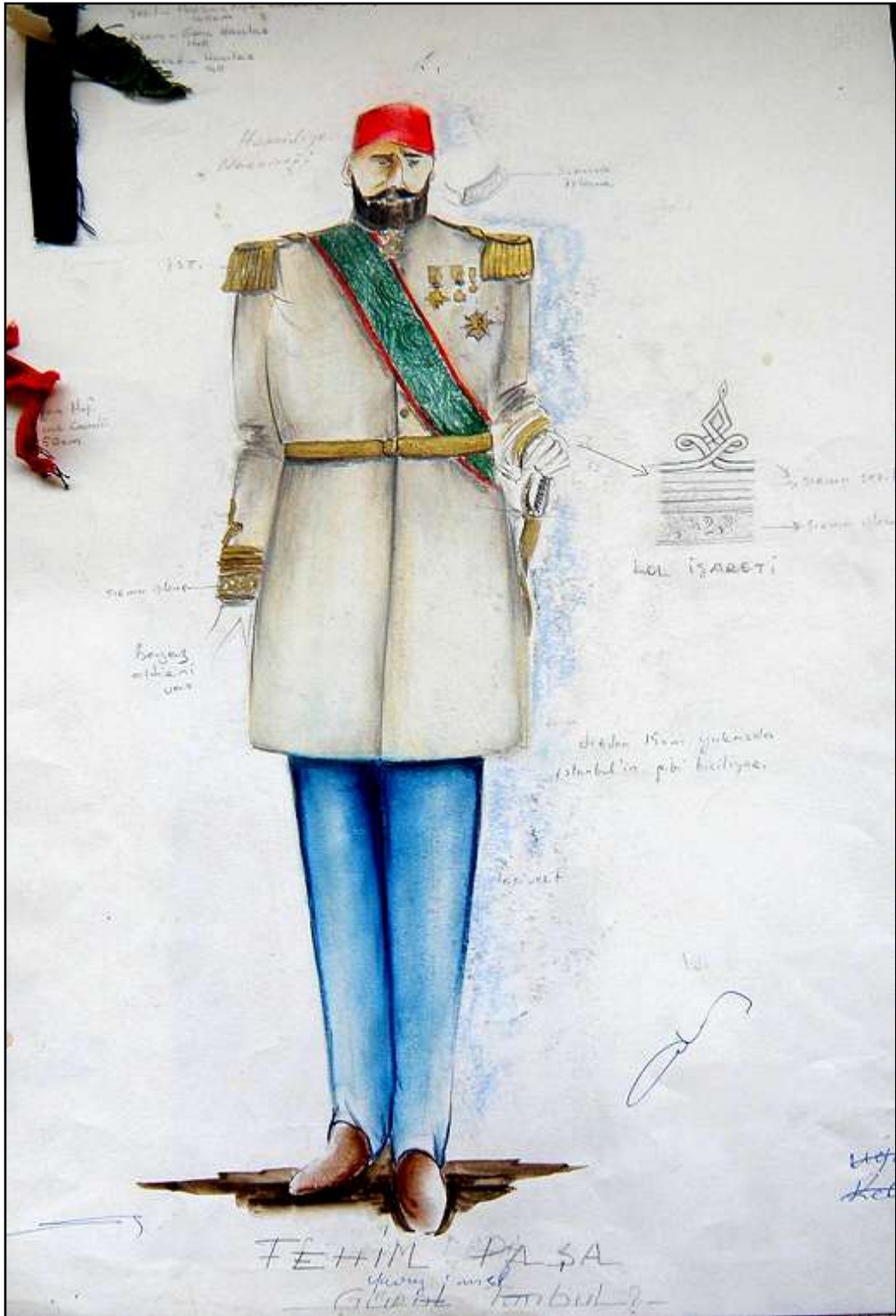

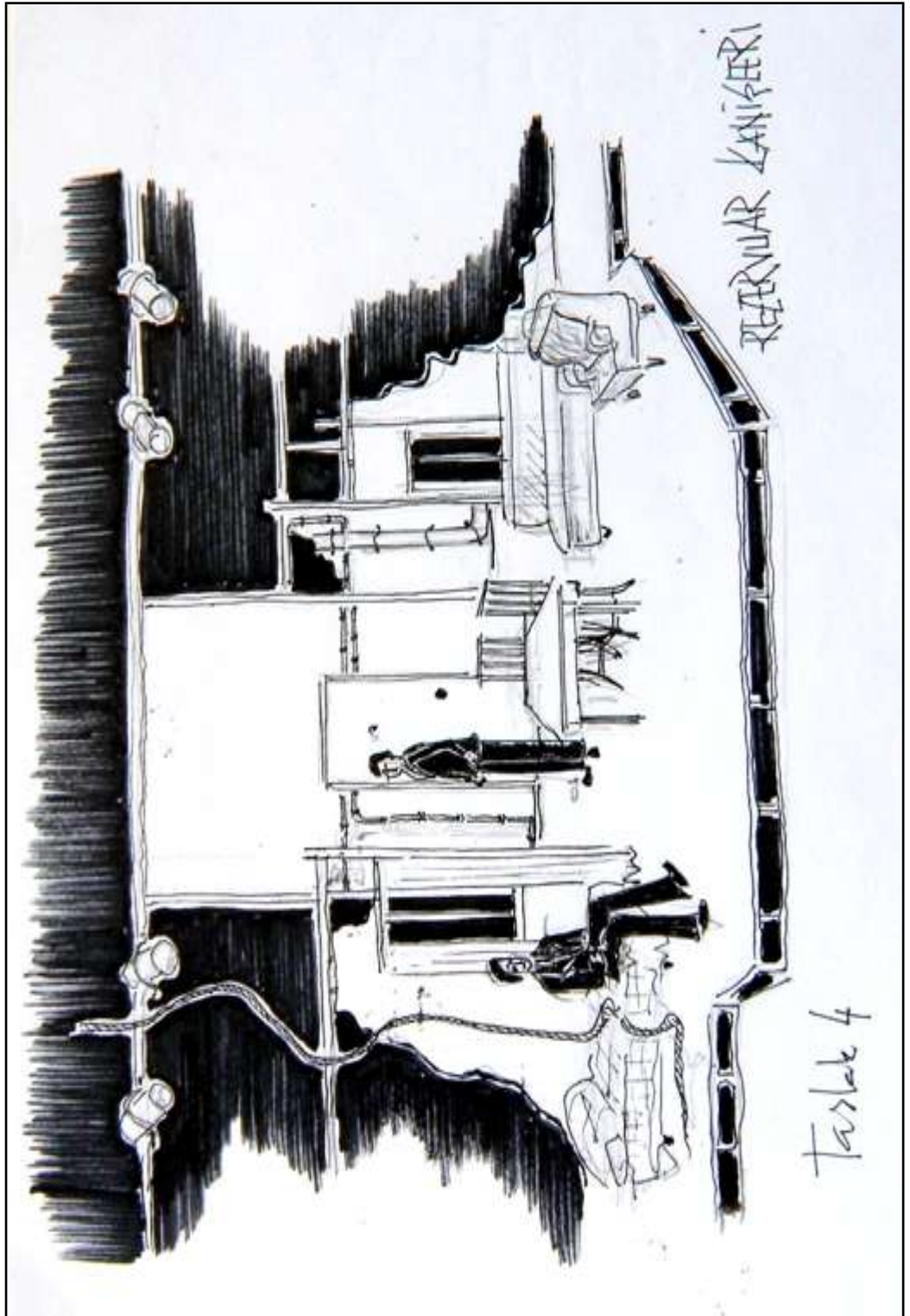

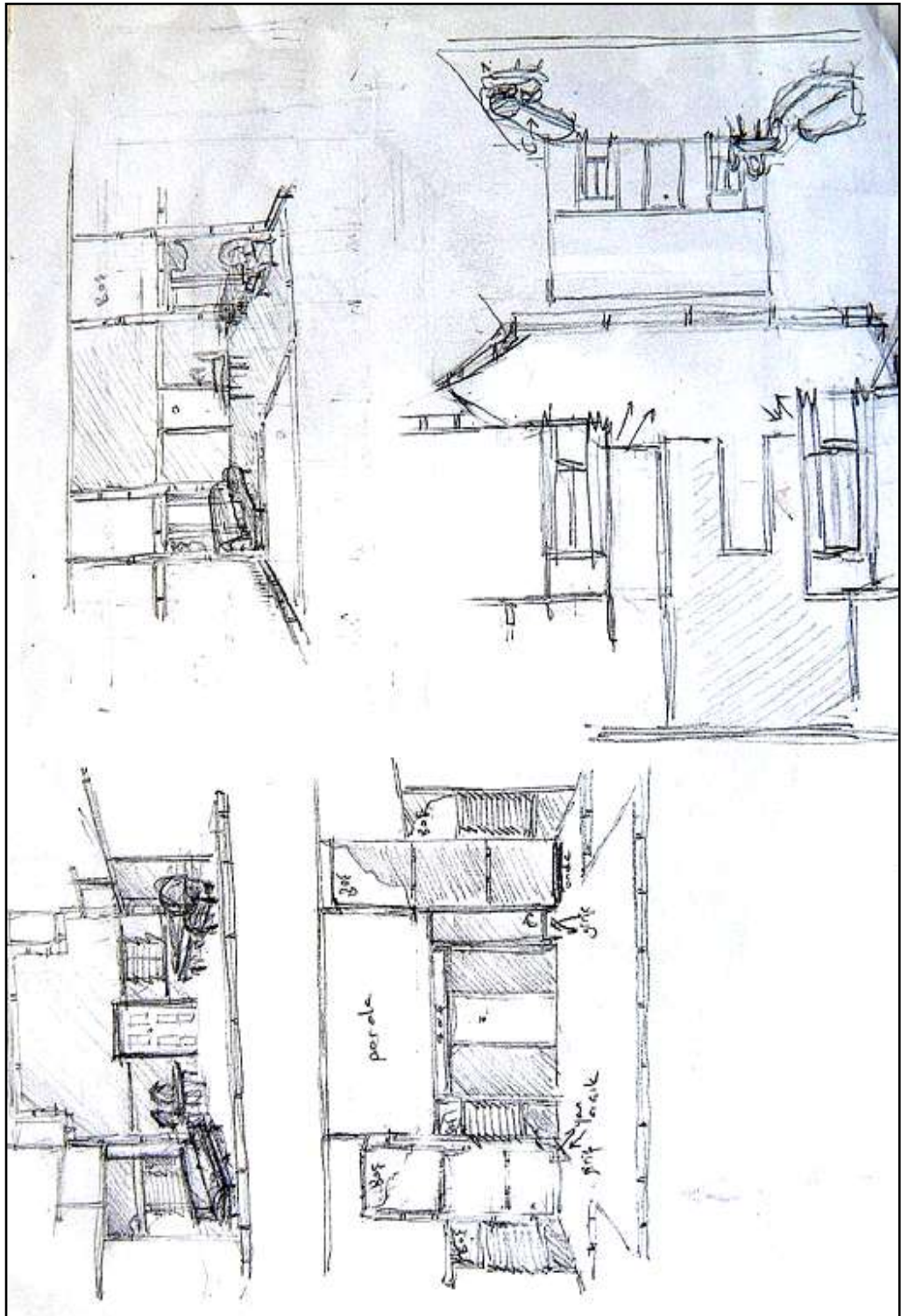

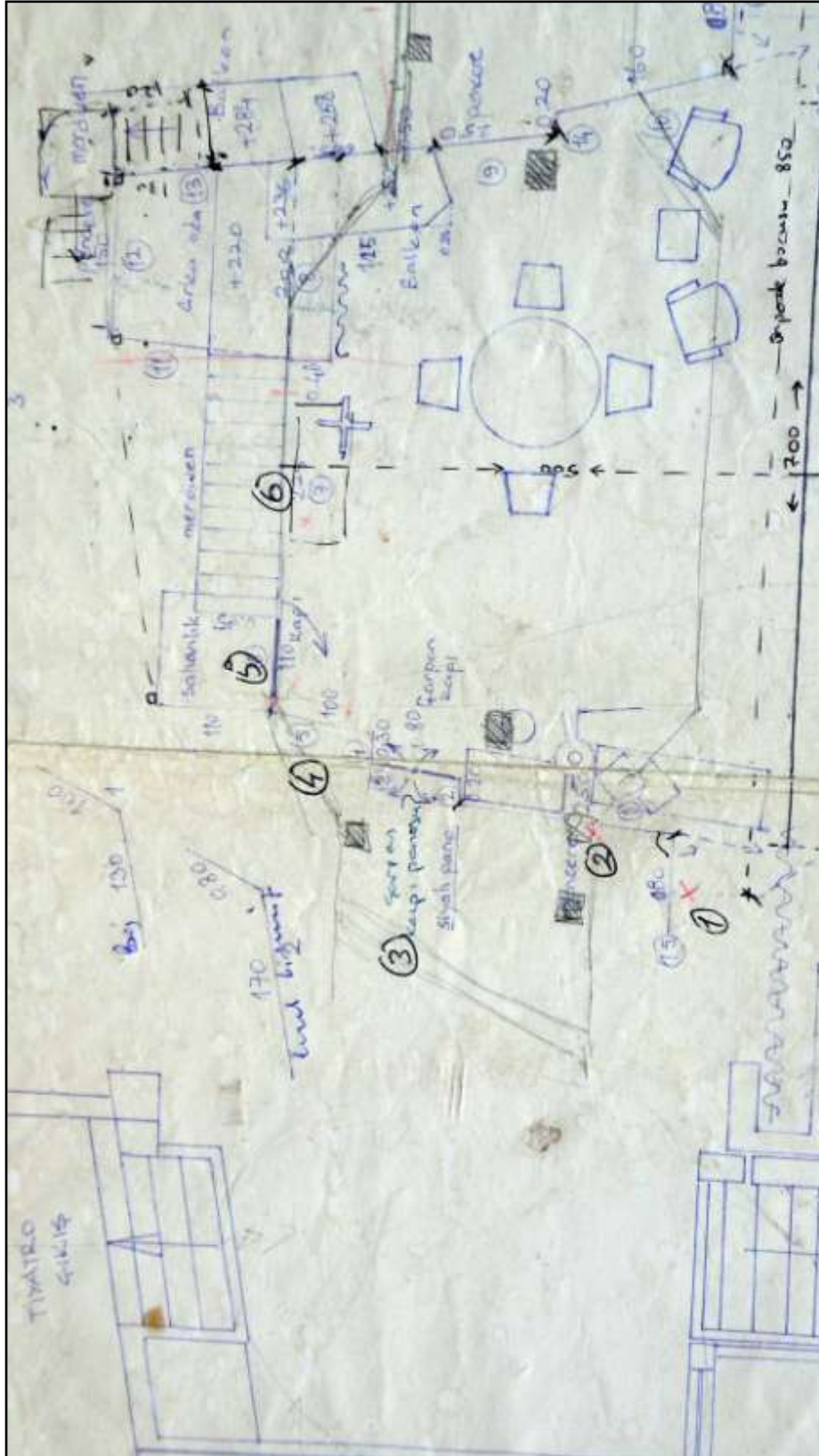

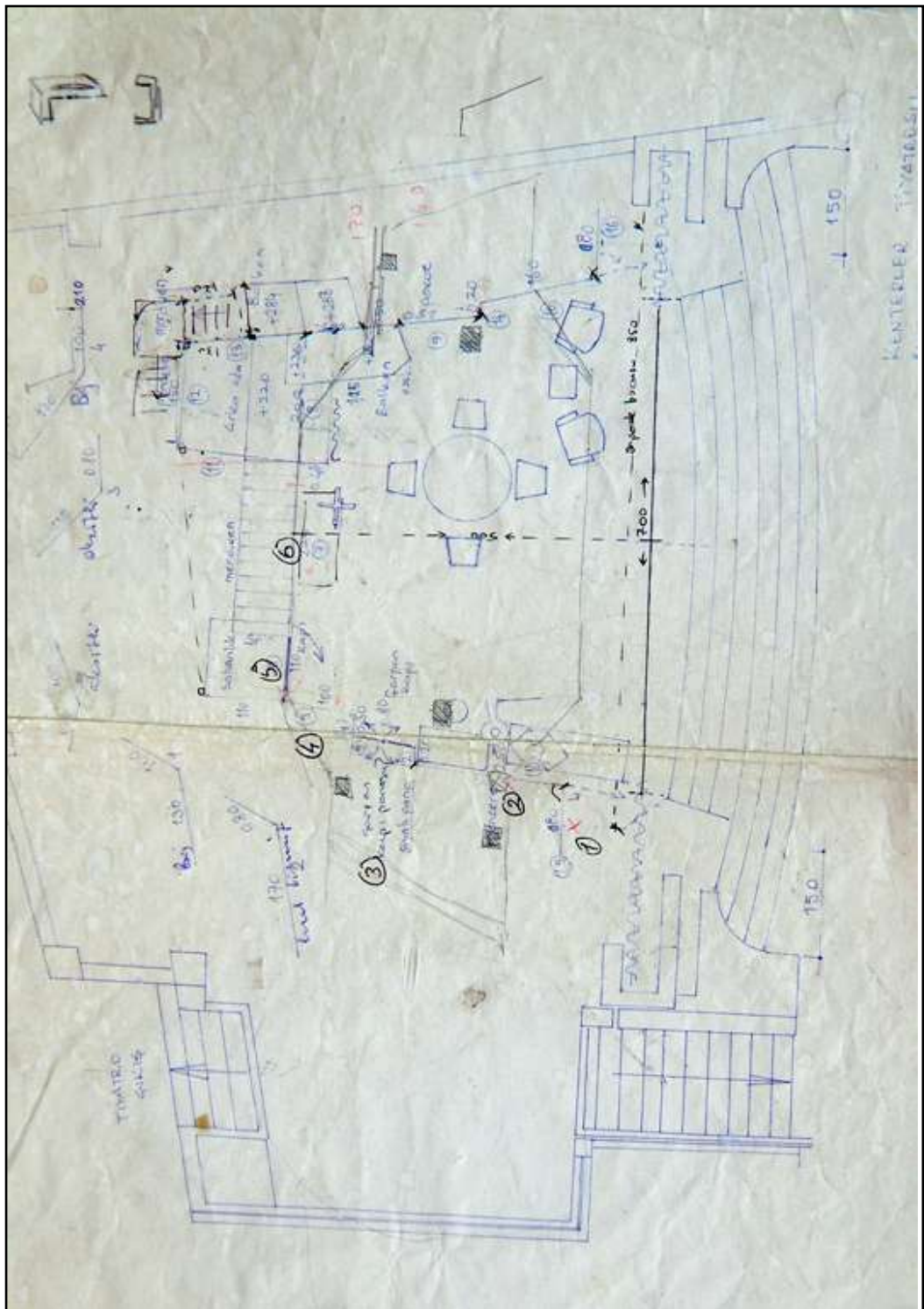

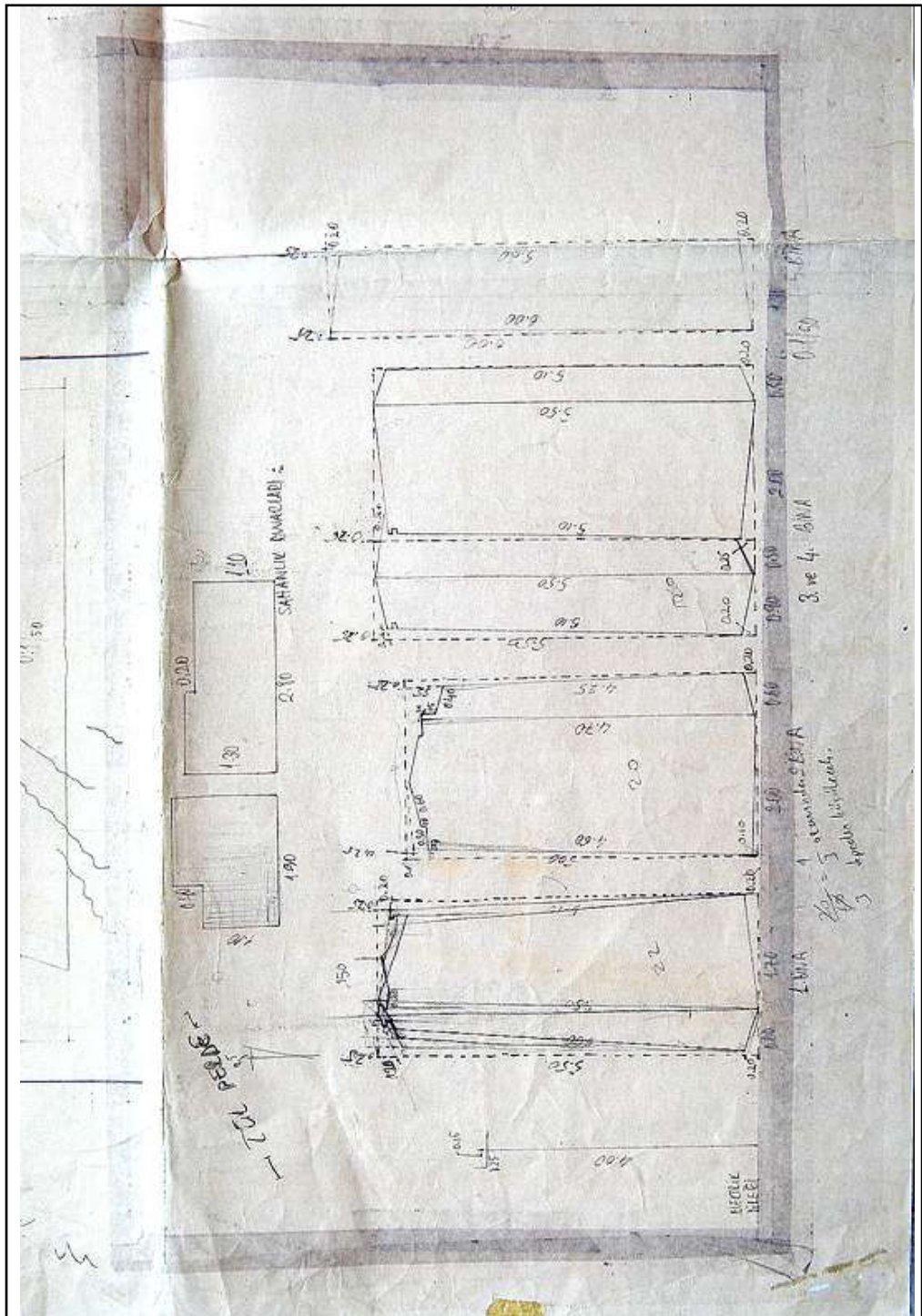

SIRÇA KÜMES
Dekor eskiz

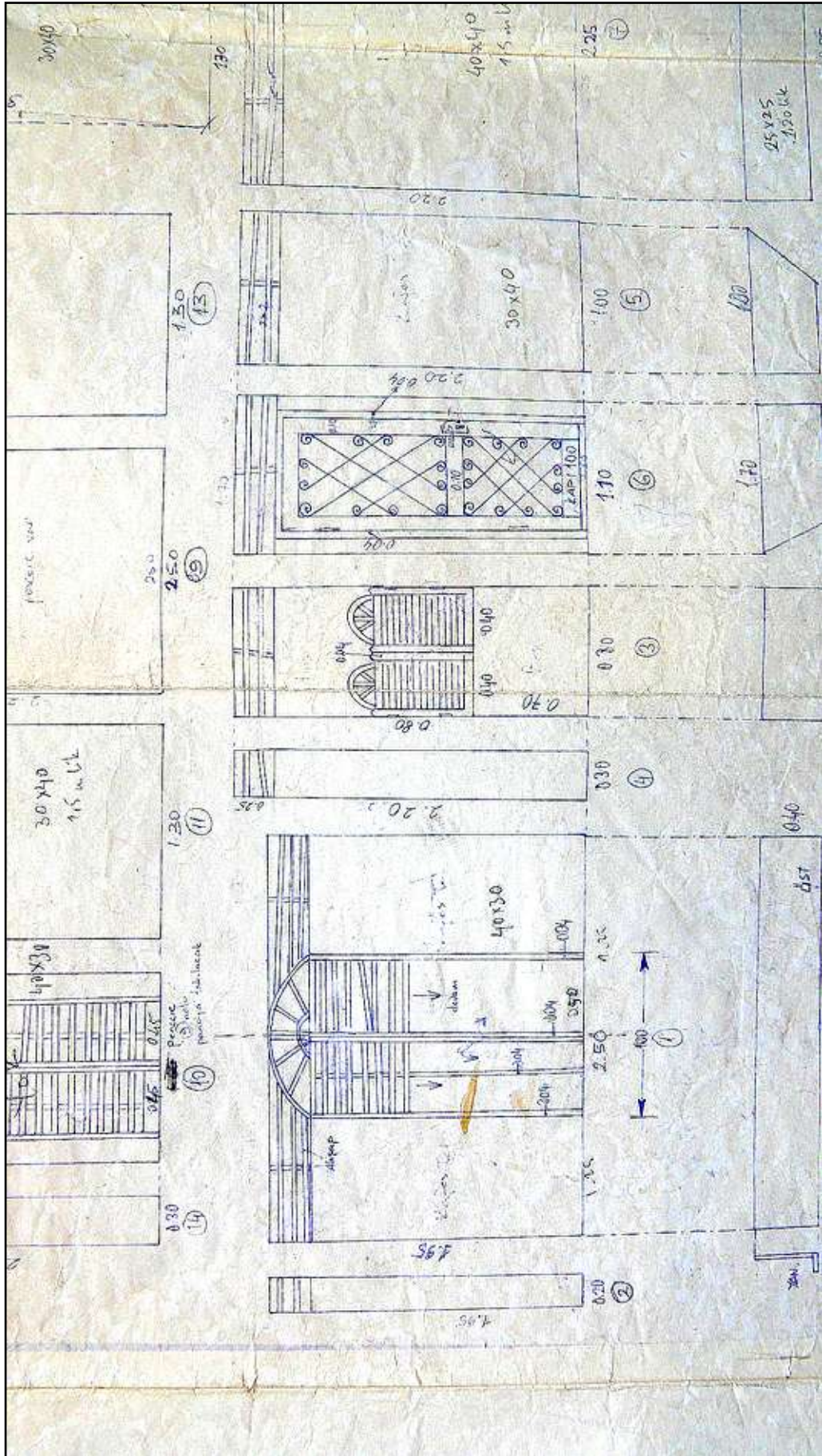

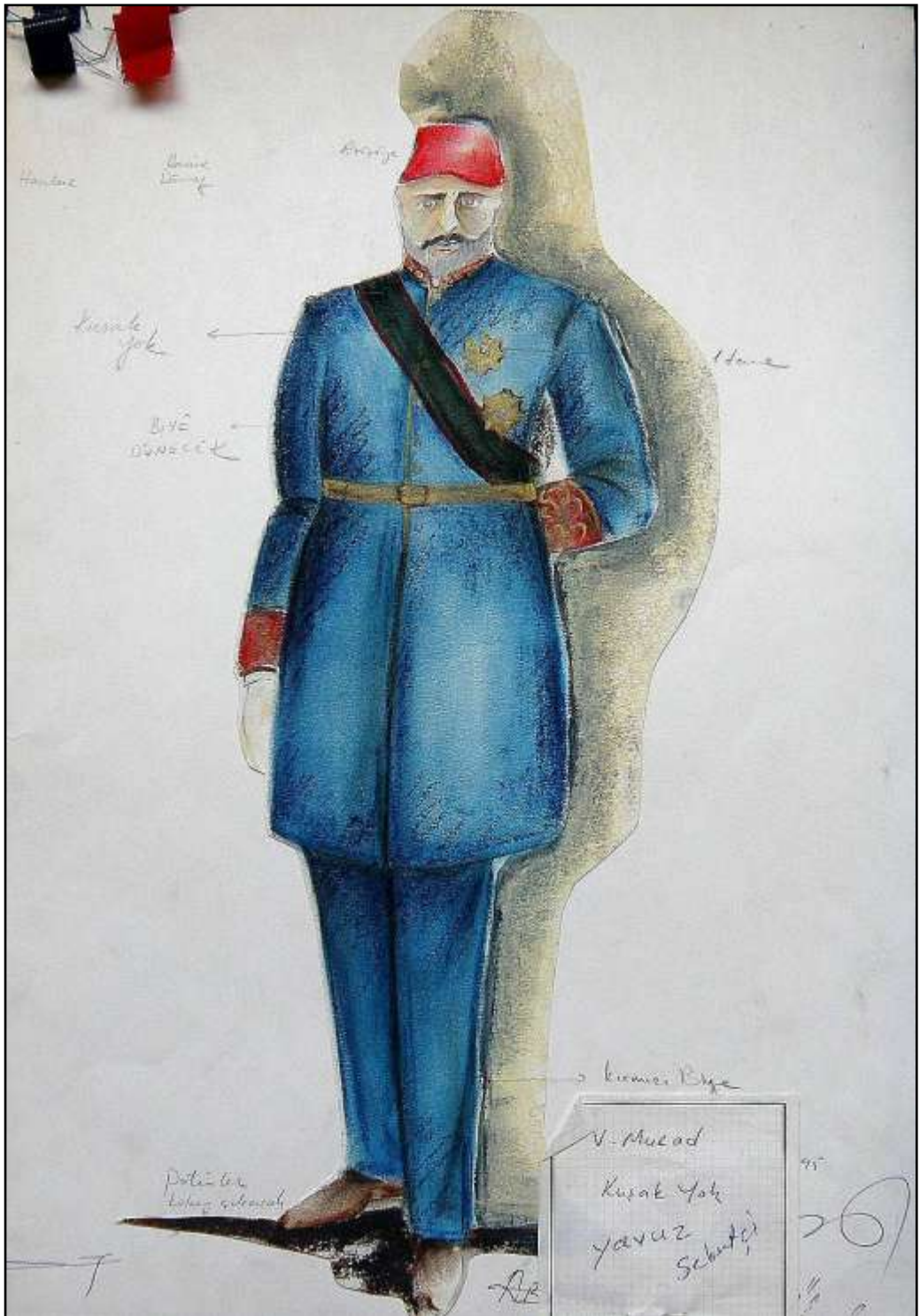

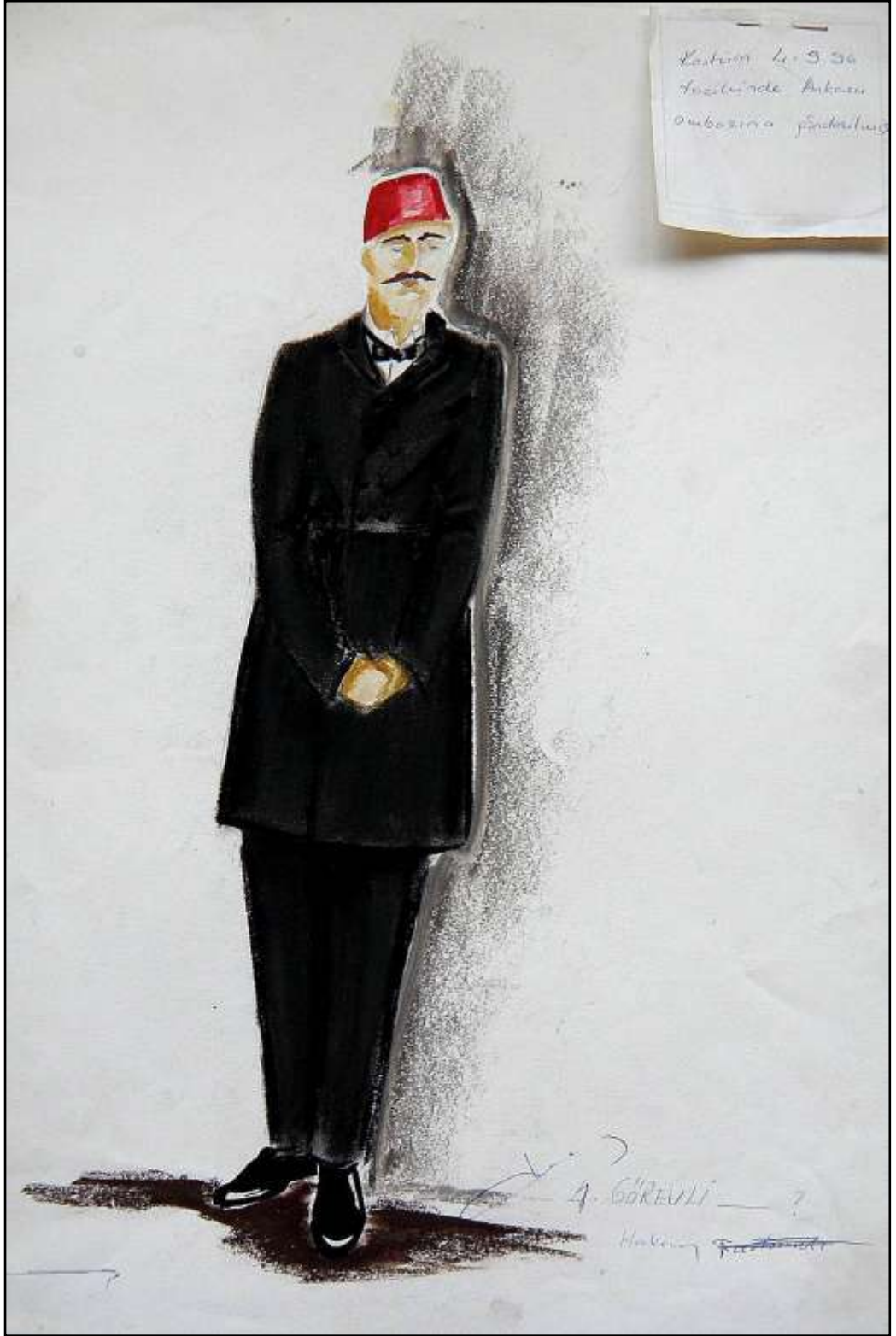

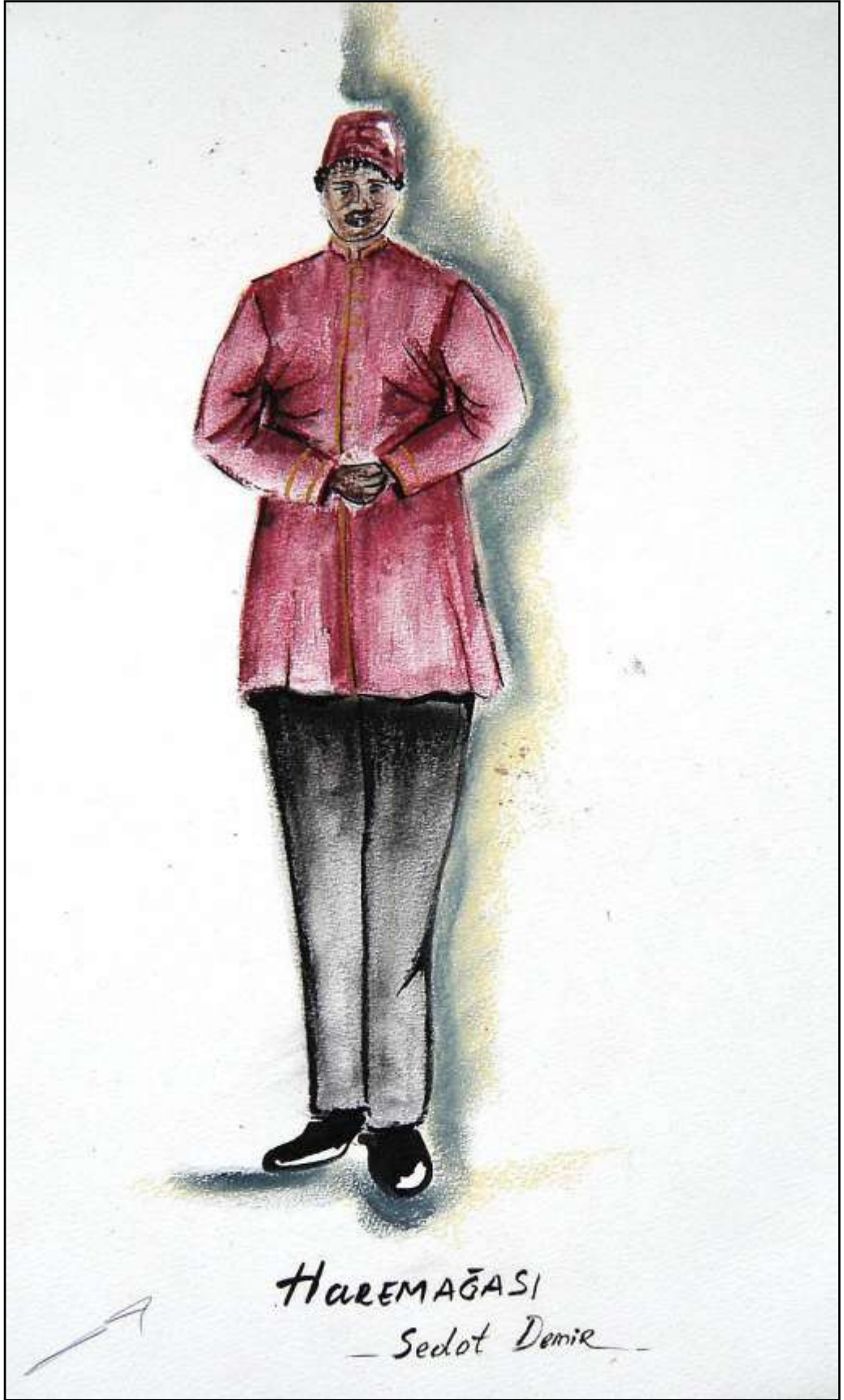

ÖZGEÇMİŞ

Ad, Soyad: Gamze ŞATANA

Doğum yeri ve yılı: Hacettepe-ANKARA 1968

Yabancı Dil: İngilizce

Eğitim:

LİSANS: 1988-992, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi – Sahne Sanatları Bölümü, Sahne Tasarımı Anasanat Dalı

ÖNLİSANS: 1986-1988 , Dokuz Eylül Üniversitesi -Meslek Yüksek Okulu/Taş ve Metal İşlemeciliği Bölümü

LİSE : 1979-1986, Türk Koleji-İzmir

İş tecrübesi:

2011- Bornova Belediyesi – Fen İşleri – Dekoratör - Bornova / İZMİR

Halen yeni kısa film “Dedeme Ninni-1912” projesinin çalışmaları sürmektedir.

2009/ 2011- Bornova Belediyesi – “Oyunun Oyunu”, “Popcorn”, “Mutlu Son”, “Marat Sade” oyun dekor ve kostümleri-BBŞT- Sahne Tasarımı. 1 adet kısa film. “Su Devrimi” Yönetmen+Senaryo (Ankara Barosundan mansiyon aldı) Paradoks yapım: Temizmama reklam filmi. İzmir Tanıtım filmi.

2007/ 2009- Bodrum – büyük otellerin dekorasyonları- özel misafir ağırlama konsept çalışmaları.(Ör: Rixos – Osmanlı Restaurant, Aliyev ağırlamaları, Özel villa dekorasyonları vb)-İstanbul Reklam çekimleri (Padişah ve Merinos)

2003-2007- İstanbul'da muhtelif dekorasyonlar ve film-dizi çekimleri.”Takıntı” adlı bir kitap prodüksiyonunun 3 kitaplık sanat yönetmenliği, klip sanat yönetmenliği, Airfel reklam kampanyası metin yazarlığı ve radyo reklamları. Cahit Zarifoğlu,Atatürk belgeselleri.

2000-2003 - Kanal 7 Genel Sanat Yönetmenliği

1998-1999 – Ege tv Sanat Yönetmenliği

1995- 1997 – D.E.Ü. - G.S.F. - Sah.San.Tiyatro Anasanat Dalı/ Sahne Tasarımında, Araştırma Görevlisi

1994 – Kanal D – Dekorator

1993 – 1994 Show tv Grafik servisi, Paintbox operatörü.

1993 - Platform Film şirketi – Sanat Yönetmeni (Reklam, klip ve müzik programları çekimleri)